BARTHOLOMÆI CASTELLI
MESSANENSIS

LEXICON
MEDICVM
GRÆCO-LATINUM

EX HIPPOCRATE, ET GALENO
DESUMPTUM.

Editio poſtrema, ſedulò recognita, & quamplurimis mendis expurgata.

ROTTERODAMI,

Sumptibus ARNOLDI LEERS.
ANNO M DC XXXXIV.

PERILLUSTRI,

& Excellentiss: viro

DOMINO D.

POMPEIO CAIMO

Equiti splendidissimo,

Et in Academia Patavina Medico Theorico primario.

UUM ea sit sapientiæ pariter ac dominatus in humanis animis inserta nescio an innata cupiditas, ut nihil magis, quàm omnia scire, cunctisque præesse, nemo desideret; Sapientia propterea inter homines eminere, singularique comitate sibi volũtates hominum maximè conciliare, duo simul factu difficillima, & ferè ἀδύνατα rectissimè statuunt quicumque prudentia pollent. Iure itaque virum, quem alta sapientia non inflat, suspiciunt omnes; quem verò sapientem gravitate condita comitas decorare cernitur, næ illum meritissimo singuli colunt, & admirantur. Porro Te virum doctissimum & eruditissimum studiosi quique venerantur (Pompei Caime) *cujus doctrina, & eloquentia dudum apud Romanos plurimùm emicuit, & nunc*

in Antenoreo Lyceo luculentissimè nitet; Romæ quidem; ubi supra duplicem annorum Enneadem tum Philosophorum, & medicorum principum oracula de primario suggestu non obstrepentibus, sed opstupentibus frequentissimis Auditoribus explicavisti; tum etiam Archiater Principibus, Cardinalibus, maximisque Pontificibus Medicinam præclarissimè fecisti: Patavinarum autem in Athenarum Peripato, ubi Medicinæ Theoriam de prima sede celeberrimum docens nationum omnium conventum Hippocratis abditiora sensa mira subtilitate penetras, mira facilitate pandis; Galenique non rarò impugnata dogmata solidissimæ scientiæ clypeo sarta tecta tueris: Quin & nuper in Urbe Veneta, prudentum litteratorumque theatro, tuam πολυμαθίαν *& incomparabilem comitatem viri cum in litteraria, tum etiam in civili Republica primarii satis experti mirificè laudaverunt. Sed ut omnes ad unum, quibus livor mentis aciem non perstrinxit, Heroicas virtutes tuas & animo prosequuntur, & ore summis laudibus extollunt; ita ego, vir omniscie idemque benignissime, Te, quem extra omnem invidiæ aleam positum optimi qui-*

que

que diligunt, & reverentur Philosophiæ, rectæque Medicinæ decus & ornamentum, Patavinæque scholæ jubar clarissimum, summa benignitate amabilissimum intima quadam animi mei observantia semper excolui: Quem in præcordiis latentem affectum jamdudum aliquo non vulgari signo Tibi, & mundo palam facere gestiens, moræ omnis impatiens, undecumque propositi mihi occasionem arripiendam censui; nec passus sum hanc e manibus elabi. Quare diu expetitum, & a quamplurimis efflagitatum Lexicon Medicum *recudens, opus Græcarum vocum Medicis usitatarum significationem ex Hippocrate Galenoque deducens, Tibi primario Medicorum, græcarum litterarum callentissimo, & Hippocraticæ, Galenicæque doctrinæ peritissimo, perennis observantiæ monumentum dicare volui. Vale vir egregie, meque Tui studiosissimum inter eos numera, qui Te toto pectore venerantur.*

Patavij vj. Kal. Ian. MDCXXV.

Perill. & Excell. Dominat. Tuæ

Addictiss. deditissimusque Cliens

FRANCISCUS BOLZETA.

AVTOR LECTORI MEDICÆ rei ſtudioſo.

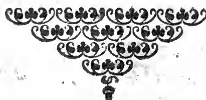
NIHIL arduum, aut laborioſum unquam exiſtimavi, quod è re tua foret, ſtudioſe Lector, cum nihil mihi jucundius à primœva ętate viſum fuerit, quàm cæteris prodeſſe; non enim nobis ſolis naſcimur, ſed poſteris, juxta illud, Homo homini Deus; Cùm igitur experimento comprobaverim, eos qui rem medicam ſectantur, non tàm ſapientię, quàm lucri ſtudio, cum primùm humaniores literas ſuperarint, vixque è primis Grammaticę rudimentis emerſerint, in altum Philoſophiæ, & Medicinæ pelagus, ſe ipſos ſponte inſinuare, ignoratis utriuſque ſcientiæ vocibus, quę prima elementa cenſentur; & cęco ductore, in vaſtiſſimum ſcientiarum campum, & inextricabilem labyrinthum, citra Ariadnę filum, (quo remeare poſſent) ingredi, Gręcaſque literas, unde omnis ſcientiæ, tum prę-

prȩſertim medicȩ rei cognitio, & rerum, & vocum proprietas ortum duxerat, à primo certè limine inſalutatas deſerere; quo fit ut neceſſe illis ſit, in reliquo medicinæ curriculo, cȩcutire; Propterea tantæ temporis calamitati conſulens, nullique meo labori parcens, annis ſuperioribus id oneris aſſumpſi, ut ſcholares meæ fidei, & doctrinȩ commiſſos, primùm medicinȩ elementa, rudimenta, principia, & voces edocerem, tum demum ad ſupremum ejuſdem facultatis apicem virtute connixos deducerem, ut hinc & medicorum vocum, & univerſȩ artis cognitio illis facilè pateret, nec eſſet quod in rei xigua,ac vocum ſignificatione illis immorandum eſſet, ſed ultro ad altiora,ejuſdem facultatis axiomata, cognitis vocibus, poſſint aſſurgere, quamvis Græcarum literarum eſſent prorſus ignari. Nec ignoro, id laboris à Doctiſſimo Manardo, Ioanne Gorræa, cæteriſque aſſumptum fuiſſe; ab illo tamen intempeſta morte intermedia,inexpletum; ab hoc completum quidem, ſed literis Græ-

cis ſcatens, non omnibus, aditum adapertum derelictum, niſi Græci idiomatis peritiſſimis, qui non niſi pauciſſimi reperiuntur, intelligo. Neuter adhuc ex Galeni Hippocratiſque autoritatibus (ut mei inſtituti eſt) vocum ſignificationem hauſtam, adduxit, ſed ſua ſponte, ut quiſque interpretatur, intellexit. Nec in eorum ego ſum genere, qui ne olus quidem in foro empturi ſunt citra definitionem, nec alicujus vocis ſignificationem admittunt, quin illius eſſentiam, quidditativa (ut vocant) definitione perſcrutati fuerint; Mihi ſolùm ſatis ſuperque fuit, etymon, & vocis cujuſque ſignificatum ex Hippocrate, vel Galeno deſumptum, ſuccincto ſermone explicare, ut ii qui acutiùs vocis intelligentiam introſpicere voluerint, ex iiſdem autoribus, ad quos Lectorem remittimus, eam facilè conſequantur. Monitum adhuc te cupio Lector (ne quid in hoc opuſculo deſiderari exiſtimes) me hic ſimplicium, & ſponte naſcentium è terra corporum, ſignificationem non allaturum cum eorum omnium, ab exercitatiſſimo

Mat-

Matthiolo, juxta ſingularum nationum voces ſingulares, quę in uſu apud eas ſunt, in ſuo de Simplicibus volumine maximo, nomina recenſita, & declarata fuerint. Quin & fortè inuidiæ ſtimulis actus, ad hoc opus elaborandū deductus ſum, cum ſuarum propriarum vocum, & terminorum, (quos Logici vocant) ſignificationes, ſuo quęque ſcientia Lexicon profiteatur, ut hinc Lexicon Juris, hinc Lexicon Theologicum, in utraque facultate celebratiſſima habeantur; æqua igitur ratione & Lexicon Medicum inſtitui fas erat, ne tanto bono ars medica ſpoliaretur. Noſtro igitur labore, in tuam gratiam ſuſcepto, ſtudioſe Lector, utere. Vale.

In

IN CASTELLIANUM LEXICON

N. Antonini Colossi Carmen.

Dedalus haud tantùm fert nominis, implicuisse;
Stamine quàm cæcas explicuisse domos.
Non laus Acætæ servasse penatibus aurum
Phryxeum; Æsonidæ, sed retulisse datur.
Atlas Hesperidum vigili pomaria clausit
Angue, sed Alcides aurea mala tulit.
Ille quidem summo me judice dignus honore est;
Qui, quid habent usus optima quæque, docet.
Scilicet inventum primus qui cuderit aurum:
Murice qui tinxit vellera purpureo:
Quique in Erythæo projectis littore baccis,
Instituit torques excoluisse nurus.
Quantum igitur laudis dives CASTELLE, mereris,
Qui tot primus opes, tot bona prima doces?
Non etenim herbarum, & lapidum, quod munus, & usus,
Sed quæ verborum est vis ratioque doces.
Dædaleos nexus filo, ambagesque resolvis,
Auratos villos, aurea poma refers.
Dædalus, Alcides, tibi cedant, cedat Iason:
Te magis his etenim laus diuturna manet.

Ad Lectorem.

Transtulit in Zanclem veteres CASTELLUS Athænas,
Lector habes Phrygiam hic Pergamon, atque Rhodon.

AN-

ANNIBALIS BUFAL
Art. Med. Doct. ad Lectorem Carmen.

QVæ Galenus habet, quæcunque vocabula magnus.
Continet Hippocrates & bene nosse juvat.
Nomina morborum, symptomata, multaque lucem
Quę prestant medicis non sine fruge libris.
Hæc tibi CASTELLI ingenium doctusque libellus
Edocet, & cuivis commoda multa parit.
Cui studiosa cohors pro tanto munere grates
Reddat, ut impressis nobiliora paret.

MUTII FERRARA
Art. Med. Doct. Epigramma.

HIppocrati debet, debet Medicina Galeno,
Vni CASTELLO debet at illa magis.
Nam veluti Alcidem ducentia fila sequutum
Fama est ambiguas, ipse, redisse vias.
Sic dubiæ is Veterum, perplexaque dogmata servans,
Explicat hæc, claris nominibusque refert.
Cæcas ambages, labyrinthos arte resolvit,
Et verum ex vero verius ipse legit.
Quantum quisque potens medicari, debeat isti,
Si nosset, meritum prosequeretur opus.
Continuò edocuit, dignatus Apollinis artes
Altior humana mente, honor unde sibi est.

LE-

LEXICON MEDICVM

HIPPOCRATIS, GALENI, ET AVICENNÆ.

Authore

BARTHOLOMÆO CASTELLO

Theologo, Philosopho, & Medico Messanensi.

A

ABAPTISTA, terebella est, qua in fracturis capitis quæ usque ad Cerebri membranam pervenerunt, quando id quod contusum est, excidi debet, utimur, Cui terebellæ, nedum Medici eam audacius tractantes duram membranam, quæ ossi substernitur, violent, supra ejus acutam cuspidem, circulum quendam, sive labrum, sive supercilium, parum extans efformant, quem ab argumento abaptistam vocant, 6. meth. c. 6.

Abarticulatio, idem est quod dearticulatio, id est ea naturalis ossium conjunctio, quæ evidentem motum habet, sicut coarticulatio, est ea naturalis ossium commissio, quæ exiguum, & obscurum aliquãdo, aliquando nullum motũ præ se fert, 2. de artic. 8.

Abdomen, sunt duo musculi recti, & carnosi,

qui à pectore, ad ipsa pubis ossa perveniunt, qui sibi cohærent, coalescuntque & quod conflatum ex ipsis est, Græci Epigastrion, id est abdomen nominarunt, 6. meth. 4. c. quod & Hypogastrion vocant, 6. de usu par. c. 4. estque commune omnium viscerum operimentum, 1. de semine, cap. 15. quod abdomen his tribus partibus constat, hypochundriis locis ad umbilicum attinentibus, & imo ventre, 2. aphor. 35.

Abdunctiones, quæ & abruptiones, apagmata, & apoclasmata dicuntur, fracturæ sunt, quæ propè articulum, per totam ossium crassitudinem fiunt, ita ut à se plurimum distent, quas recentiores paulatim factas fracturas nuncupant, com. 3. in lib. Hipp. de his quæ in medicativa fiunt, 31.

Ablatio totum illud tempus paroxismi febrilis est, quod post statum est, qualicumque natura præditum sive id ad integritatem veniat, sive non, quod & remissio, intervallum, declinatio, & submissio dici solet, lib. de morb. tempor. c.6.

Absuentia, & abstergentia medicamenta sunt, quæ succum mordicationem facientem, leniendo evacuant, 1. de simpl. med. fac. cap. 37. & lib. 2. cap. 14.

Abolitionem pulsus vocamus, cum elevatis, & mox applicatis digitis invenimus in singulis applicationibus motum deficientem, longè enim abest pulsus abolitio, à pulsu deficiente, illa enim est velut defectus, ut sensus quidem indicat totius functionis, hic dimidiatæ amissio, 2. de caus. puls. cap. 3.

Abortus est imperfecta fætuum emissio, utcunque facta fuerit, quam Hipp. nunc amblosin, nunc perditionem, nunc apophthoram vocat & medicamenta id præstantia amblotica id est abortiva com. 1. in 6. de morb. vulg. 2.

Abrasa sunt quæ aposyrmata Græci vocant sunt-

funtque ulcera quæ mollem, & fufpenfam habent cuticulam, 1. de com. pof. med.per gen. cap. 12.

Abrafio inteftinorum, eft ulceratio partium,quæ in fuperficie inteftinorum conftat, qua earundem partium elici ramenta folent, 3. de ratione vict. in morb. acut. 33.

Abruptio, vide Abductio.

Abfcedentia corpora, five quæ abfcefferunt, vocat Hipp.omnia quæ cum corpus fecundum naturam fefe habet, vel unita aliquibus aliis partibus funt, vel eas attingunt, cum præter naturam affectum eft, unionem vel contactum non amplius fervant. Expanfa autem vocat, quæ plurimo intervallo inter fe diftant, id quod duobus modis fit, vel in toto, vel in labris tantum, 2. de his quæ in medic. fiunt, 25. vide apofrafis.

Abceffio apud Hippoc. id eft, quod ego foleo continuitatis folutionem appellare, & membra quæ ita affecta funt abfcedentia vocat, tametfi una quædam fpecies hujus generis fit, quam propriè abfceffionem, & abfceffum, id eft, apoftafin, & apoftema nuncupant,lib.de his qua in medic. fiunt in argumento operis.

Abfceffus,tumor eft præter naturam fuppuratus, non confueto, & bono pure, fed in corruptionem quandam aliam tendente, lib.de tumor.c.3.aliquãdo Hipp. non eos folos abfceffus vocat, qui per effluxionem fiunt, fed etiam cum alius tranfit morbus in alium, comm. 2. in 1. de morb. vulg. 21. Abfceffus eft corporum ex phlegmone in pus tranfmutatio, li.finit. med. fol. 97. Abfceffus etiam appellat Hippoc.qui excretione noxiorum humorum funt facti, ne dum qui decubitu. com. 1. in 3. de morb. vulg. 4. vide Sinus.

Abfciffio quæ & Apocope dicitur, five morbus ex abfciffione, eft qui citra declinationem folvitur.

& terminatur vel propter ægrogantium imbellicitatem, vel propter morborum fortitudinem, tandem cùm morbus supra vires existit, quæ mortalium morborum est proprium, de totius morb. tempor. c. 1. & 5.

Abstergentia, vide Abluentia.

Abvacuatio, evacuatio est, aut corpori plus æquo plethorico conveniens, quæ hypercrisis seu supervacuatio dici solet, aut quæ perpatientem particulam fit. In arte parva, c. 95.

Acamatos media est omnium simpliciter membrorum figura, quasi sine fatigatione dixeris, 2. de motu muscul. c. 1.

Acantha est spina seu spinæ apex, quem natura in spondylis dorsi est machinata, ex mediis partibus postremis, quæ esset velut vallum quoddum ante spinam totam oppositum, quod prius ipsum contunderetur, ac comminueretur, modisque omnibus afficeretur quam ad ullum spondylum noxa perveniret, 12. de usupar. cap. 15.

Accessio est deterius tempus totius circuitus, quod est à primo insultu morbi, usque ad tempus consistendi, sive per tertium, sive per quartum, sive quotidie fiat, 1. ap. 12. quæ & paroxismus dicitur.

Accidens aliquando passionem significat, idest ipsam operationis læsionem, de different. morb. c. 7. quæ constitutionem unde actio nascitur, necessario sequuntur, sanis quidem nobis accidentia, ægrotantibus symptomata dicunt, 1. meth. c. 9. Non accidentia veró vocant recentiores Medici ea quæ non existunt, ut dolore vacare, & hujusmodi, com. 1. prognost. 27.

Accommodatum in corpore dicitur, id quod quando unicuique rei servatur, juste quodlibet se habet ac disponitur. 1. de fractur. 2.

Acerbum id omne dicitur, quod linguæ nostræ ad

admotum, valde deficcat contrahit, & in multam profunditatem usque, illam exasperat, sicut pyra sylvestria immatura, ab austeris sola intentione dumtaxat, diversum. 1. de simplic. med. fac. cap. 37.

Acetabulum, est illud cavum ossis extremi quod capita alterius ossis altius excipit, quod & Cotyle dicitur, lib. de ossibus in proœmio, Acetabula adhuc sunt, vasorum & venarum quæ ad matrices perveniunt orificia, quæ & Cotylidones dicuntur, quibus fœtus matrici alligatur, per quæ vælut per truncos quosdam fœtus ex matrice trahit spiritum & sanguinem, 15. de usu par. cap. 5. non secus ac Polypi acetabulis quidquid attigerint; corpora enim vasorum sunt polyporum acetabulis perquam similia, ut nomine etiam non alio appellentur, lib. de Semin. cap. 7. per quæ etiam vasa singulis quibusque mensibus excrementitius sanguis in vulvam derivatur, ibidem; quamvis nonnulli homines vulvam acetabulis carere dicant, lib. de vulvæ dissect. cap. 10. plerumque profundos sinus, magnis superciliis circumdatos, tum Hippoc. tum alii, acetabula nuncupare consueverunt, 1. de artic. 21.

Acetabulares vulvæ eminentiæ, sunt tumores vasorum uteri, quos prægnationis tempore adnatos habet, quales etiam recto intestino esse in hæmorrhoidibus solent, lib. de vulvæ dissect. cap 10.

Achinesia est media quies, quæ inter systolem & diastolem pulsus, intercedit. 1. de differ. pulf. c. 7

Achlys est circa totum nigrum oculi à superficiaria ulceratione cicatricula tenuissima, aëri caliginoso assimilis, lib. Introd. cap. 5.

Achwres sunt manantia ulcera cutis capitis, tenuissimis foraminibus cutem perforantia, ex quibus glutinosa effluit sanies; huic morbo affinis est

Favus, seu Cerion, in quo foramina sunt quam in illis majora, melleum humorem continentia, lib. de remed. parat. facil. cap. 5. lib. de tumoribus, cap. 15. 1. de comp. med. loc. cap. 8. quę vulgus vocat Tigna, Arabes sahafati.

Achrous, 1. decolores homines, 4. de ratione vict. 115.

Aciam vocat Hipp. filum per foramen acus trajectum, quo vel partes corporis dissectas inter se committere, vel caput fasciæ subjectis partibus, assuere consuevimus; Nodum verò vinctionem, quę ex fasciis inter se connexis fit, com. 2. in lib. de his quæ in medic. fiunt 7.

Acida bilis, quid sit, exemplo ostendit Galenus, vinum quidem dulce(inquit)quod nondum ab uvis sit expressum, fervens & alterascens ex eo quem in se habet, calore, intelligimus, ex cujus mutatione duo proveniunt excrementa, alterum levius, magisque aëreum, quod florem, alterum gravius ac magis terreum, quod fecem vocant: horum alteri flavam bilem, alteri nigram assimilamus, quando non eandem habent succi speciem, cujus animans naturę opera regitur, qualem cum pręter naturam se habet, sępe exhibent, quippe flava quę est, efficitur vitellina, ita enim nominant, quoniam ovorum vitellis tum colore, tum crassitudine sit assimilis, nigra verò longè malignior, ea quoque quę similis ei, quæ naturalis est, redditur: nomen tali succo nullum estinsitum, nisi quod aliqui vel radentem eum, vel acidum appellarunt, quoniam acris in morem aceti sit, & corpus animalis radit, & terram si supra eam sit effusus, quandamque cum bullis, veluti fermentationem, ebullitionemque excitat, ubi adventitia putredo nigro illi succo naturaliter se habenti accessit; plerique autem id quod è tali succo naturaliter se habet, quod & infra

fra dejicitur, & sæpè supra fluitat, atrum vocant succum, non atram bilem, quod verò exustione quapiam in acidam migravit qualitatem, id atram nuncupant bilem, 2. de nat, facult. c. 9.

Acida pituita est, quę omnino cruda est, omnimoda autem cruditas intelligenda est, quæ in ea concoctione incidit, quę in venis agitur; non autem in ea, quę prima est quæque in ventriculo, perficitur, 2. de nat. facult. c. 9.

Acinosa tunica oculi, vide Rhagois tunica.

Acinus, vide Staphyle.

Acmastica febris est, quę continuo crescendo procedit, ut Epacmastica quę decrescendo. Homotena veró quæ similem servando calorem ad finem usque terminatur, 9. meth. 4.

Acmem, i. maximam exercitationis & motuum intentionem Græci vocant, 2. de san. tuenda, c. 2. sic est ætatem integram, & summum corporis robur significat; inde translata est vox tum ad alia omnia, tum ad morbos. sic. n. medici tertium totius morbi tempus appellant, in quo summum habent vigorem, 1.c.13.quam mediam ætatem Leonicenus vocat eod.eph. Constitutam, alij constantem, alij subsistentem, quæ media est inter senes, & juvenes, 1.de san. tuen.c.2. & 6.de san.tuen.c.6.

Acopa medicamenta, quæ copon.i. lassitudinem ex multo vehementique motu corporibus vel toti, vel particulis obortam tollunt, appellamus; Ceterum postea à medicis in usu fuit, etsi non ad lassitudines medicamen ab ipsis sit compositum, sed vel ad dolorem diuturnum in alto corporis latentem, vel motum difficilem, vel sensum stupidum, vel particulæ duritiem, vel tensionem, vel tumorem scirrhosum, appellare similiter Acopa, modo humidam consistentiam Acopis similem habeant, 7. de compos. med. per gen. c. 11. etiam si gratia vehemen-

ter calefaciendi assumantur, 7. de compos. med. local. c. i.

Acor est ructus quidam acidus ex præsentia ciborum corruptorum in ventriculo. 5. de usu part. c. 4.

Acordius homo, id est, secors, quod apud eos duntaxat intelligas qui principatum animæ in corde statuunt, 3. de placit. Hippocr. & Plat cap. 4.

Acosmia, vide Ataxia.

Acrisiæ vocabulum ab Hippocr. dupliciter usurpatur vel cum omnino judicium nullum futurum sit, aut pravum. com. 2. in 1. de morb. vulg. 46.

Acrochordon verrucarum genus dolens, estque exortus orbicularis, angustam obtinens basim lib. introd. folio 97. quam vocat pensilem verrucam, 2. meth. 2.

Acromion ea est compactio, qua os scapulæ à spina tenue inchoatum, paulatimque plenius effectum, ad Acromi locum pervenit, ibique jugulo connectitur. Alii præter hæc ambo quæ conjunguntur tertium os esse inquiunt, quod in hominibus solum deprehenditur, idque Cataclida & Acromion appellant, lib. de ossibus, cap. 14. quod etiam summum humerum vocat, 13. de usu part. cap. 10.

Actiones prisci omnes activos motus nominant, sicuti omnes qui naturaliter se habent, nisi activi sint pathemata, id est passiones Græci vocant. 2. meth. cap. 3.

Actu aliquid tale esse, ex adverso ei quod est facultate, vel potentia, 1. de simpl. med. facult. c. 9. at quod energia sive actu calidorum, frigidorum, humidorum, siccorum. unumquodque tale esse, dicitur, vel quod summam habet ejusmodi qualitatem, vel vincit in eo id genus qualitatem aliqua, vel quod ad cognati generis mediocre aliquid, vel quod

quod ad unum quodlibet à nobis est collatum, 3. de temp. cap. 5.

Acuta exercitatio est, cujus celeres motus sunt, 5. de san. tuen. cap. 3.

Acutus morbus est qui ob sui magnitudinem, & casuum vehementiam, ad summum vigorem celeriter properat, 2. aph. 23.

Acutus simpliciter morbus est, qui intra quartumdecimum diem integrè judicatur; Acutus vero ex decidentia, usque ad quadragesimum terminatur, 2. aph. 23. Peracutus verò morbus, qui ad septimum usque diem extenditur, qui longius procedit, simpliciter acutus. Extractè peracutus est, qui quartum diem attingit, non exactè qui septimum; Exactè acutus, qui decimumquartum, non exactè, qui vigesimum, quod autem ex delapsu acutum ad quadragesimum, 2. de dieb. decret. c. 12. quem acutum ex delapsu, sive ex decidentia vocat Hipp. acutum adauctum, & acutum ex conversione, 3. progn. 25. acutas etiam simpliciter vocat eas febres, quæ maxima ex parte continuæ sunt, 2. de cris. 12.

Acutus ex decidentia, vide Acutus simpliciter.

Acutus adauctus, vide Acutus simpliciter.

Acutus ex conversione, vide Acutus simpliciter.

Acuta febris, vide Acutus simpliciter.

Ad dentes, i. phagedenæ, lib. de aër. aq. & loc. c. 2. vide Phagedenæ.

Aden, i. glandula, convolutio quædam est sicca, & carnosa, vel carnosa conglomeratio. lib. finit. medic. fol. 97. eundem adenem corpus carniforme vocat, quod utique velut cuneus quidam, vasorum divisionibus incubans, fulcimentum ipsis tutum suggerit, ut à nullo violento casu afficiantur, 4. de usu part. ca. 20. quem adenem Thymum vocat, 6. de usu part. cap. 4. adhuc & adenam, seu glandulas vocat

vocat carnosas partes raras, & spongiosas, quæ in alis, inguine, & collo sunt. 13. meth. c. 5.

Adeps, qui & axungia dicitur, differt à pinguedine, quod ille crassior sit, animantibusque totam naturam terrosiorem habentibus provenit, velut humidioribus pinguedo; At tu si voles oleosam & pinguem in animalibus substantiam omnem, adipem appellato, ut plerique medici, sed & pinguedinem appellare totum hoc genus licet, 11. de simpl. med. fa.

Adiapneustia, i. impedita perspiratio, 11. meth. 10.

Adjunctio, vide Appositio.

Adjutorii os, id est, os humeri, quod maximum omnium est, femore excepto, lib. de ossib. c. 16.

Adnata tunica, quæ & agnata, vide Rhagois.

Adstringens, vide Attrahens.

Aegilops, sive Anchilops; Arabibus algaras, abscessus quidam est ad angulum oculi, qui naribus propior est, pus continens quod erumpens aut os exedit aut ad angulum, vel usque ad nares destillat, lib. qui introd. dicitur, c. 15. & 5. de compos. medic. loc. c. 2. & lib. de reme. paratu facil. cap. 12. quod ulcus si neglectum fuerit, in fistulam desinit, lib. de oculis, cap. 9.

Aequalis ad pondus temperatura est in omnibus animalibus, & stirp. ea quæ ex pari elementorum commixtorum spectatur mole, nō quæ tum animalis, tum stirpis naturæ convenit, convenit. n. alijs ut humidum sicco, & frigidum calido præponderet, sicq; æqualis temperatura ad iustitiam est, non quæ pondere, & mensura: sed quæ eo quod pro dignitate convenit, æqualitatem explorat; animalia. n. & stirpes optimam, mediamque habere in suo genere temperiem dicemus, non utique absoluto sermone cum paritas exacta contrariorum in ijs non sit: sed cum ea mediocritas, quæ ad potestatem refertur, his adsit, 5. de temp. cap. 6.

Aequalis inæqualitas dicitur, non in pulsibus

modo, sed alijs prope omnibus, quæ pristinam naturam immutantia, sive magnitudine, sive qualitate æqualia, vel inæqualia capiunt incrementa: nam quatenus æqualitatem commutant vocentur inæqualia, sed quatenus æquam semper mutationem assequuntur æqualiter dicantur mutari, sed quæ ut pristino constant statu, nec accipiunt parem mutationem, hæc semel inæqualia vocantur, 1. de differ. pulsf. c. 11.

Aequalis morbus est qui æquales habet motus, cum non ut inæquales morbi aliquot diebus vehementiores fuerint, postea sine aliqua significatione torpuerunt, deinde rursus adaucti continuitatem acceperunt, sed perpetuò sibi constant; quo argumento ab Hippocr. dictum est continuorum morborum & inæqualium acutiem non posse ultra diem decimnm quartum protendi, 2. aph. 23.

Aequalis pulsus est, cum omnes ictus æqualem interse servant proportionem, ita ut secundus respondeat primo, & tertius secundo, è contra dicitur inæqualis, 1. de diff. pulsf. c. 10.

Aequivoca sunt quæ non sunt unius generis, quæcumque enim nomina unam speciem in multis singularibus significant, univocè de ipsis dicuntur, quæ veró de multis diversis specie ea æquivocè nuncupantur, & res quæ ipsis subjiciuntur, ab ipsisque significantur æquivoca sunt, com. 3. in lib. de his quæ in medic. fiunt 24.

Aërosis quasi Aëratio, vel sanguinis attenuatio, vel inhalitum solutio, est custodia vel conservatio, vel restauratio spiritus deperditi ex respiratione, & transpiratione, & qui sanguine attollitur, vapore, 11, metho. 3.

Arueginosa bilis, quæ æruginis similatur, vide Bilis

Aethiologica sive pathologica medicinæ pars pall.

est

eſt, in qua ea quæ præter naturam ſunt, inquirimus morborum cauſas, accidentium concurſus, affectuum ſtatum, lib. introd. c. 7.

Affectio ſanguiflua eſt, in qua vehementer multum ſanguinis profunditur, com. 2. in 6. de morb. vulg. 14.

Affectus præcordialis, vide Affectus flatuoſus.

Affectus Melancholicus, vide Affectus flatuoſus.

Affectus gravis dicitur, aut propter præcellentiam partis, aut propter affectus magnitudinem, aut propter ipſius cacoëthiam. 4. meth. c. 6. ſpectatur autem; affectus magnitudo tripliciter; ex læſæ actionis præſtantia, ex propria affectus eſſentia; & ex facultate quæ læſum corpus gubernat. 7. metho. cap. 12.

Affectus flatuoſus præcordialis, & melancholicus eſt, quo iis qui inclinante ætate plurima Venere utuntur, inflatur, & tumeſcit venter, com. 3. in 6. de morb. vulg. 12.

Affectus implicatus eſt, in quo multæ ſunt affectæ partes, nam poteſt idem homo non ſolum laborare ex thorace, ſed etiam ex pulmone, ex capite, ex imo ventre, & ex jecinore, comm. 2. in 3. de morb. vulga. in argum.

Affectus qui & ſcheſis dicitur, eſt dubia & non certa, aut firma corporis diſpoſitio, is veró qui firmus & certus eſt, & quaſi habitus, Exis dicitur. 8. meth. c. 3.

Affectus quos Græci pathemata vocant, paſſiones omnes ſunt quæ in corporibus noſtris fiunt præter naturam, com. 2. in 1. de morbo. vulg. 23. affectus vero ſive affectionis vocabulum, ab afficiendo dictum, de multis effertur rebus, ſed nunc receſſus in ſtatum præter naturam ſignificatur qualeſcumque ii fuerint affectus, ſive affectiones, lib. de cur. rat. per ſang. miſſionem, cap. 3.

Affe-

Affectus puerilis, vide Comitialis morbus.

Affusio quæGræcè parenchyma nutrimenti dicitur, lib. introd.c.9 vide Parenchyma.

Agathon significat apud Hippocr. idem quod idoneum, certum, stabile, verum, & perpetuum, ut auctor est Gal.com.2. in lib.de fract. idem veró testatum relinquit in com. lib. 2. de artic. Agathon apud veteres id omne dici solere, quod in suo genere primum est.

Agerasia, i.insenescentia, lib. de marcore, c.2.

Agglutinatio, vide Prosthesis.

Agitatio, vide Vibratio.

Agnata tunica, sive adnata, vide Opthalmia.

Agnea, vide Fatuitas.

Agonia est inæqualis motus ex timore & ira compositus, timore intro & ad principium tum sanguinem, tum spiritum unà cum refrigeratione eorum quæ in summo corpore sunt abducente, & contrahente: ira verò foras agente, & fundente calorem, 2. desympt. cau. c. 5.

Agrestis lichene, idest, impetigo, 6. de composs. medic. per genera, c. 2. vide Impetigo.

Agrypnia, id est vigilia, 2. meth. 2.

Aipathia, perpetua passibilitas, lib. art. med.c.8.

Alæ narium sunt tenuia chartilagineaque corpuscula utrique nasi lateri à parte inferiori adnata, lib. de ossibus, cap. 4. quæ etiam pinnulas vocant, lib. introd. cap. 10. vocant adhuc & pinnas, 2. de loc. affect. c. 2.

Alæ aurium, videAures; vide etiam l.Introd.c.10.

Alaria ossa, vide Sphenois.

Ala quid sit hinc patet, brachium appellatur, quod inter duas juncturas humeri, & cubiti intercedit, totius brachii pars, superhumeralis vero idest ἐπωμὶς superior humeri pars quæ ad collum vergit, nam humerus totum id, quod in dearticulatione

latione hac apparet, vocatur, nam quod non apparet à posteriori parte est os scapulæ, ab inferiore est id quod dum totum brachium attollitur, manifestum fit, quæ ala nuncupatur, 1. de artic. 4.

Alba vitiligo, vide Leuce, & Vitiliginum.

Albam pituitam consuevere medici, quandam aquæ inter cutem speciem, leucophlegmatiam, id est, albam pituitam nominare, vel quod sit et aliqua pituita livida, vel quod sibi quidem ratione sit semper alba, sed propter mixtionem quorundam aliorum humorum, verum mutet colorem, aph. 29.

Albaras, vide Aegilops.

Albugineus oculi humor, similis albumini ovi, opposita parte vitrei humoris exterius, ante crystallinum positus, non concretus, ut alii humores, sed liquidus, in foramine tunicæ uveæ collocatus, superfluitas est crystallini humoris, ad ipsum defendendum sua humiditate, lib. de anat. vivor. vide Hyaloides, & Crystallinus.

Albugo cicatrix est crassa, & profunda, ulceri inducta, lib. finit. med. non quacunque corporis parte, sed solum in Iride oculi, lib. Introd. cap. 17.

Albula, vocant aquas aluminosas, 8. meth. 2.

Alexipharmaca medicamenta sunt, quæ deleteria, id est, læthalia venena intus assumpta evacuant, 5. de simpl. med. fac. c. 18. & 1. de semin. cap. 16.

Alexiteria medicamenta sunt, quæ venenatarum bestiarum ictus, aut venenosa. ant 5. de simpl. med. fac. c. 18.

Alhacab est illud ligamentum, quod ad musculum non extenditur, sed continuatur inter duo extrema ossium, aut inter alia duo membra, annectendo unum alteri, firmiter ab osse natum, lib. de anat. vivor.

Alica ex genere tritici est. 1. de alimen. fac. c. 6.

Alie-

Alienam caliditatem vocat Aristoteles, extrenam, non insitam, neque natiuam in quocunque rerum genere, nam hæc coquere apta est, extrema autem corrumpere, quod est putrefacere, 2. de differ. febr. c. 9.

Allantoides, vide Chorion.

Alopecia, capillorum defluvium est, propter vitiatos humores, sic appellata, quod vulpibus frequenter accidit, 1. de comp. med. loc. c. 2. qua locus affectus apparet colore prorsus exangui. de remed. par. facult. cap. 6. quam etiam areas vocant, 2. meth. c. 2.

Alphi, id est, vitiligines, & humorum vitiositate, quæ in cute sunt, quemadmodum etiam de Lepra planum est, oriuntur, lib. de humor. com. 3. vide Vitiliginum.

Alteratio est alimenti concoctio, usque quo in similitudinem partis quæ nutritur, transmutatur, 8. de comp. med. loc. cap. 6.

Alteratrix, vide Attractrix.

Altus pulsus, vide Pulsus latus.

Alveoli, vide Pathnia.

Alvus liquida appellatur, in qua liquida dejiciuntur, com. 2. in 1. prorrh. 3.

Amarabilis, ea & pallida, & flava dicitur, 2. de differ. feb,. cap. 1. vide Bilis pallida, & Picra.

Amaurosis est totius in oculo lucis impedimentum, acutis morbis accidens quæ est imbecillis facultatis animalis signum, com. 2. in 1. prorrhet. 11. 20.

Ambas, vide Ambonæ.

Amplotica medicamenta, vide Abortus.

Amblyopia est visus hebetudo, in qua oculi nec phlegmone tenentur, nec influxu torquentur, nec ulcerati sunt, nec aliud quidvis mali perpessi. 5. de simpl. med fac. c. 23.

cialia

Ambonæ ſunt margines, ſive labra, ſive ſupercilia cotylarum, & cavitatum, 2. de uſu par. c. 17. quas quidam maſculino, quidam feminino, ambas appellant, 1. de artic. 10.

Ambuſta ſunt, quæ igne vel ardenti aqua comburuntur, ita ut bullas aliquando excitent, 9. de ſimplic. med. facult. quæ etiam ambuſtiones vocantur, 11. de ſimplic. medic. fac. conſtat autem ſi quis in aqua ferventi uſtus fuerit, hunc etiam affectum Pyricauton, i. ambuſtum igne, nominari, 1 de com. med. per gen. c. 4.

Amentia, vide Anæa.

Ametria eſt a juſta temperie receſſus, 2. meth. c. 4.

Amniclum, vide Chorion.

Ammata, faſcias Græci vocant, quibus venter, pectus, coſtæ, lumbique alligantur, 3. de ſanit. tuen. c. 2.

Amnium, vide Chorion.

Amolynta, id eſt, non inquinantia medicamenta, ſimilia his quæ propriè epithemata dicuntur. 7. de comp. med. per gen. cap 11.

Amphibleſtroide ſeu retiformis, id eſt, verricalis tunica, quæ à cerebro ad oculos profecta, vitreum, & criſtallinum humorem ambit, cujus tunicæ figura in latum diffuſi, atque expanſi nervi verriculo ſimilis apparet, ad placit. ca. 5. vocant ipſum nonnulli propriè tunicam retiformem, quod figura quidem reti ſit ſimilis, cæterum nullo pacto eſt tunica, neque colore, neque ſubſtantia, ſed ſi exemptum ipſum repoſueris, in unum acervum conjiciens, tibi plane videbere videre Cerebri portionem quandam exemtam, 10. de uſu par. cap. 2. vide Choroide.

Amphimerina febris eſt, quæ ſingulis diebus accenditur, at que intermiſſione finitur, idem enim

eſt ac

est ac quotidiana simpliciter, nulla alia sermoni adjectione facta : eam verò quæ intermissionem non habet, non Cathemerinam, ut quidam, sed quotidianam continuam voco, 2. de differ. feb. c. 7.

Amphismela, est instrumenti genus, quo anatomici secant corpora, 6. de anat. adm. cap. 10.

Amuleta medicamenta quæ Græci Periatta vocant, sic appellantur, quod de collo suspendantur aut alicui corporis parti alligentur, lib. de remed. par. fac. c. 1. quæ qualitatis familiaritate attrahunt, id est, totius essentiæ similitudine 5. de simpl. cap. 17.

Amygdalæ, vide Paristhmia.

Amilum, ex tritico cibus, 1. de alim. fac. cap. 8.

Anabatica, vide Continua, & Epacmastica.

Anabrosis quæ & Diabrosis dicitur, est solutio continuitatis in osse, vel in vase aliquo ex erosione. 5. loc. aff. vide Diabrosis.

Anacollemata medicamenta sunt restringentia fluxiones oculorum, de remed. par. fac. c. 10. quæ fronti, & temporibus imponuntur, 11. de simpl. med. fac.

Anadiplosis, est accessionum reduplicatio lib. de Typis. c. 4.

Anadosis, est nutrimenti per venas transitus, quod idem est ac digestio, seu distributio, differens a Diadosi, quod sit translatio, traditio, vel porrectio in singula simplicium, & invisibilium nervorum, & arteriarum, nutrimento à laterib. illorum vasorum attracto, & translato, 2. de nat. fac. 6.

Anœa, sive amentia, est ratiocinatricis functionis veluti paralysis. lib. de sympt. differ cap. 3.

Analeptice, est renutritoria refectoriaque vocata, victus ratio 7. meth. 6. inde analepsis, id est resumptio, li. de marcore, cap. 9.

Analogiſmus, eſt comparatio, & perceptio cauſarum juvantium per ſimilitudines, ad Thraſib. c. 11. ſive Analogiſmus eſt ratio, quæ ab evidenti auſpicatur, rei obſcuræ facies cognitionem, 1. prognoſt. 6.

Anaplerotica medicamenta ſunt, quæ cicatrices craſſant, quæ alta vulnera complent, & lympidant, lib. de Dynamid.

Anaſarca, quæ, & Cataſarca, Hypoſarcidium, & Epiſarcidium dicitur, Hydropis ſpecies eſt, in qua humidi ſubſtantia tenuis copia, in tota inferiore thoracis regione acervatur, habituſque totus pituitæ plenus redditur, 4. de rat. vict. 111. diciturque anaſarca, quod per carnem ille humor fluat. lib. finit.

Anaſtoechioſis, quod relementationem dixeris, eſt colliquatio ſeu reſolutio, ſeu diſſolutio, aliquando totius corporis, aliquando ſuccorum, qui in venis ſunt, duntaxat: quod autem ex ea colliquatione provenit, aliàs ad ventrem confluit, aliàs ad urinas, aliàs ad ſudores pellitur: 3. de ſympt. cauſ. c. 2.

Anaſtomatica, ideſt, aperientia medicamenta, quæcunque vaſorum oſcula aperire apta ſunt, extergendo, incidendo, obſtructiones tollendo, & dividendo: differuntque à rareſacientibus, quæ cutis tantum mæatus reſerant. 5. de ſimplic. med. fac. c. 14.

Anaſtomoſis, vide Oculorum apertio.

Anataſis, vide Catataſis.

Anatome eſt humani corporis, abditarumque ejus partium diſſectio, & ſpeculatio, lib. finit. med.

Anatrypſin. i. refrictionem veteres Græci ſolent appellare, non eam frictionem, quæ ab inferiori parte ſurſum ducitur, ſicut compoſitio videtur ſigni-

nificare, sed absolute omnem quomodocumque factam. Nos autem Trypsim frictionem, seu fricationem vocamus, com. 3. lib. de his quæ in medic. 25.

Anchylops, vide Aegilops.

Anchoralis processus, vide Ancyroides.

Anchyle, vide Ancyle.

Ancon, est gibbi cubitus, vel gibberi medium cui innitimur, diciturque Ancon, alterum majus ossium cubiti, quod & Olecranon vocat Hippo. 2. de usu par. c. 2. vide Brachium.

Ancos sive Galianconas, eos vocat Hipp. quibus cum augerentur eorum corpora, ex luxatione brachii in alam, os brachii brevius evasit. 3. de artic. 88.

Ancyle seu poplites sunt partes retrorsum post genua spectantes, lib. introd. cap. 10. unde ancylas, sive ancyllas vocat difficiles artuum motus, & ligationem nervorum, & articulorum contractiones, 7. de compos. med. per gen. cap. 6. vide Poples.

Ancyroides, processus acutus exiguusque est in interiori parte ossis cervicis scapulæ, qui cum anchoræ, vel corvini rostri similitudinem referat, Ancyroides, à nonnullis, Coracoides ab aliis nuncupatur, quandoquidem extrema ejus pars uti Corniculæ rostrum exterius inclinat, lib. de ossibus, cap. 14. quem etiam Anchoralem, & cornicularem nominant, 1. de artic. 2.

Ancurisma est affectio, qua os in arteria fit, vulnerata ea cum ad cicatricem pervenerit, quæ ei adjacet cuti, manente verò arteriæ ulcere, ea neque conglutinata, neque ad cicatricem simul perducta, neque à carne obstructa; quo fit ut arteria sanguinem jaculetur, qui contineri non potest, lib. de tumor. cap. 11.

Angina sive Synanche, est phlegmone aliis extra

collum, ut partes tumeſcant, aliis intra tonſillas, ut ſimul partes quoque afficiantur reſpirationis, & ægra ſpiratio ſequatur, lib. finit. vel brevius, eſt abſceſſus ad venas jugulares ſive a glutinoſa, frigidaque fluxione, quam pituitoſam vocant, ſive à calida & acri, quam picrocholam bilioſamque, appellaveris, quæ & Cynanche dicitur, 4. de rat. vict. 30. Tandem Hipp. omnes affectus gutturi accidentes, ſi ſpirationem quoquo modo reddant deteriorem Synanchen vocat, aliis paracynanche, aliis paraſynanche dicitur, 4. loc. aff. 3.

Angor eſt nativi caloris cordis contractio, ad quam ſequitur ejuſdem cordis dolor, & palpitatio, & triſtitia, peſſimumque eſt ſignum ſi in principio acutarum febrium advenerit, lib. de humor. com. 1. 4. de differ. pulſ. c. 3. & com. 2. in 1. de morb. vulg. 75.

Anguli oculi ſunt interioris oculi termini, ubi palpebræ coaleſcunt alter juxta naſum, juxta tempora alter, hic parvus, ille magnus dicitur, uterque autem Canthus, dicitur, i. angulus. lib. introd. ca. 10. dicuntur & Hirquæ oculorum, lib. de venæ ſect. contra Eraſiſtratum, c. 6.

Anguſtus pulſus, vide pulſus latus.

Anheloſi ſunt qui denſum ſpiritum habent, & ſimul thoracem multum diſtendunt, quod contingit in affectionibus, multa inſpiratione indigentibus, ut a curſu, aut vehementi exercitatione, & ardentibus febribus, 3. de diffic. reſpir. c. 11. nec etiam anhelationes aſthmata vocat, 8. de ſimpl. Clarius autem inquit, qui citra febrem denſe reſpirant, qualiter faciunt qui velociter cucurrerunt, ab acceſſione hac medicis Græcis Aſthmatici, Latinis anheloſi appellantur; eoſdem etiam ab alia acceſſione, orthopnoicos vocant, quod thoracis corpus rectum habere coguntur ob timorem ſuffocationis

tionis, quin, & ſtratum circa ſupernas partes, ad quas thorax reclinatur, ſibiipſis erectius faciunt, ne dormientes ſtrangulentur, 7. de comp. medic. loc. cap. 6. & 3. aph. 26. & com. 2. in 3. de morb. vulg. 4.

Anima (apud Galenum) aut temperamentum activarum qualitatum eſt, aut ab ipſarum temperamento alteratur, 3. loc. aff. 7. & com. 5. in 6. de morb. vulg. 5. vide calor nativus.

Animalis motus eſt, qui animantium corporibus cum ſana ſunt arbitrio, voluntate, ac impetu nervorum, muſculorumque miniſterio fit, quem medici voluntariam actionem, ſive animalem appellare ſolent, lib. de trem. & palp. c. 2.

Animalis virtus eſt, quæ ex Cerebro originem ducit, quæque ex motuum voluntariorum imbecillitate deprehenditur; ut virtus, quam ex corde prodeuntem agnoſcimus, quam vitalem nuncupamus, ex pulſuum debilitate; atque ex hepate oritur, ac naturalis dicitur, ex ſanguineis egeſtionibus ab initio aquoſis, atque tenuibus, poſtmodum verò craſſis ad modum fæcis, 1. ad Glauc. 14.

Annotatio, quam Epiſemaſiam vocant, eſt acceſſionis principium, 2. aph. 1. dicitur etiam annotatio, ſive ſignificatio, ſive ſimioſis, morborum dignotio ex ſimilium ac diſſimilium conſideratione, ante alia artis opera, 1. de his quæ in medic. fiunt 1.

Annotatio incompreſſa quæ hecticarum febrium proprium eſt indicium, eſt, cum pulſus major ſtatim, ac velocior à cibo efficitur, ſine aliquo horrore dormitatione, pigritia, frigefactione extremorum, inæqualitate pulſus, aut frigiditatis, aut caliditatis, 1. de differ. feb. c. 9. vide Febris ſignificatio.

Annotina medicamenta ſunt, quæ ad ſedandos dolores ſenſum ſtupefaciendo parantur. 12. meth. 1.

Anodyna, ideſt, Sopientia medicamenta, 12. meth. 1. eadem anodyna dicuntur, id eſt, indolentia quoniam dolores ſedantur, non tamen diſpoſitiones penitus ſanant, ſed vim ſentiendi obtorpeſcere faciunt, 2. ad Glauc. 6. ſed rectius anodyna dolorem ſedantia ſunt, ſed facultas anodyna alia re vera eſt, alia tantum dicitur, tanquam ſi quiſpiam hominem mortuum dicat anodynon, quia dolore vacet, cæterum vera anodyna facultas eſt eorum quæ primo ordine calefaciunt, ſi utique in eſſentia tenui contineantur; at facultas eorum quæ dicuntur anodyna, ſed non ſunt, frigidorum eſt, quæ abſoluto utentia frigore partem obſtupefaciunt, unde, & Narcotica, i. ſtupefacientia dicuntur, 5. de ſimpl. med. fac. c. 9.

Anomæomeres membrum eſt, quod ex diſſimilibus partibus eſt conflatum. 7. meth. 6.

Anorexia, i. inappetentia idem ſignificat quod Apoſitia; id eſt abſtinentia à cibo, 4. aph. 17. vide Apoſitia.

Antecedens, vide Antegreſſa.

Antegreſſa cauſa quæ & procatarchon dicitur, eſt quæ extra corpus poſita quidquam in corpore alterat, quæ & procatartica anticipans, & antecedens dicitur, quod eas quæ in corpore diſpoſitiones ſunt antegrediatur, 5. de cauſ. pulſ. cap. 1. quaſcunque diſpoſitiones, vel motus in ipſo animali præter naturam, morborum præcedentes cauſas nominant, quæ verò extrinſecus adveniunt, & alterant corpus, atque naturam vehementer tranſmutant, præincipientes appellant. in lib. de cauſ. morb. ca. 2. eadem primitiva, & initiatrix dicitur, 6. de loc. affect. 4. eadem prophaſis & occaſio dicitur com. 3. in 1. de morb. vulg. 19.

Antheridæ, ideſt, floridæ appellatæ compoſitiones, 5. de comp. med. loc.

Antiade

Antiadæ sunt glandulæ quæ sibi ex adverso in oris termino utrinque jacent, cum ex fluxione in tumorem attoluntur, 3. de caus. sympt. cap. 4.

Anticardion, sic dicitur cavum illud quod sub pectore carneum molleque ad os ventris, vocatur etiam sphage, Rufus verò cavitatem eam pectoris est ad claviculas, tradit ab Homero dici Leucaricon, à medicis verò Anticardion & sphagen.

Anticipans morbus est, qui cum diversis horis semper accedat, & remittat, prævenit quidem continuò citiusque horas persolvit, unde anticipans dicitur, sive prolepticus: qui verò tardat hystericus sive posterius veniens nuncupatur, lib. de Typis, c. 3.

Anticipans, vide anteregressa.

Anticnemion, vide Gastrocnemion, & Sura & Tibia.

Antichir est magnus digitus manus, qui & pollex & promanus dicitur, lib. de muscul. dissect. c. 22.

Antidixis, & endixis, sunt contradictiones indicationum, & indicationes, quæ sunt auxiliorum inventiones, 9. meth. c. 7. vide Endixis.

Antidotus, medicamentum est, quod non extrinsecus impositum, sed intus assumptum corporis affectiones sanat, 1. de antidotis, cap. 1. mos est junioribus medicis, antidotos appellare, non modo quæ adversus mortifera medicamenta quæque ad morsus ictusque venenosos exhibent, sed etiam quæ contra malas corporis affectiones præsertimque diutivas valent ex aliquo ulcere, aut abscessu consurgentes, 2. de antid. cap. 6.

Antispasis, i. ad contrarium revulsio, avertitur. n. sanguis, atque ad alia membra convertitur, tum ad proxima derivatus, tum ad contraria revulsus illud Parocheteusin hoc Antispasin Græci vocant,

 5. meth.

5. meth. c. 3. vide revulsio.

Antispatichon, id est, auxilium in diversa revellens, 13. meth. 11.

Anthrax.i. carbo, seu ulcus escarosum, cui adjungitur multum partium circunstantium inflamem 6. aph. 45.

Antitasis est, cum quæ dissident ossa ad hoc ut è directo admoveantur, prius retrorsum trahuntur, hæc ad oppositū tractio antitasis dicitur, 6.meth.5.

Anulus est recti intestini orificium per sedem prodiens, quo excretionem cum lubet retinemus, sic dictus à figura, ab officio vero strictor dicitur, lib. introd. cap. 10.

Anus seu vetula, vide umbilicus dicitur etiam anus inferior corporis pars qua excrementa redduntur, 3. de usu part.

Apagma medicorum appellatio propria est, quoties ossis finis qua parte maximè cum alio committatur, abruptus est 6. meth. 5. vide abductiones.

Apanthismos est subtilissima linea, quæ ægrè videri potest, quasi tu exolescentem lineolam diceres, cui simillimæ sunt venarum quædam propagines filorum araneæ, aut capillorum modo angustæ, & extensæ, quæ venæ capillares dicuntur, lib. de dissect. venarum, & arter. c. 8.

Aparachyton vinum, i. originale cui marina aqua non est admixta, 4. de comp. med. per genera, c. 7.

Apechema, diremptio est ossis superficiaria, vel etiam profunda in partibus ictui oppositis, lib. finit. medic.

Apepsia, idest cruditas, 2. me. 2. vide Concoctio.

Apeptaphymata solitus est Hippoc. nominare cruda tubera, seu tumores præter naturam nervosa corpora vertebris ipsis, atque spinali medullæ insita extendentes, 4. de loc. aff. cap. 3.

Aperientia, vide Anastomatica.

Aperi-

Aperiſtaron, ideſt cavum ulcus apertum, 2. de compoſ. med. per gen. c. 1.

Aphonia, id eſt, vocis carentia, quæ ægris ſolet accidere læſis duntaxat iis quæ voci efformandæ ſubſerviunt inſtrumentis; vel etiam iis quæ reſpirationi deputavit natura, vel ob recentem quandam exolutionem, & afflictionem virtutis. 4. de ratione vict. 23.

Aphoriſmus eſt oratio, quæ omnes rei proprieates breviſſimis verbis circumſcribit, 1. aph. 1. quin & aphoriſmos definitiones appellat, 3. de his quæ in medic. 32,

Aphtæ ſunt ulcera puerorum, ſummam oris partem occupantia, ob mollitiem maximè facta inſtrumentorum, quæ neque tactum neque qualitatem lactis ſuſtinent, quod non parvam in ſe ſeroſam contineant partem, 3. aphor. 24. ex quo habent aliquid igneæ caliditatis, vel adhuc quòd infans lac non probè concoxerit, 6. de compoſ. medic. loc. c. 4. & com. 3. in. 3. de morb. vulg. 12.

Apices matricis ſunt proceſſus quidam mammillares utrinque ad latera matricis ad ilia inclinantes, à Græcis cornua matricis appellantur, per quæ cornua ſemen à propriis teſticulis vulva attrahit, ut viri le per collum, lib. de conſect. vulvæ, & 2. de ſemi.

Apios, cibus eſt omnis qualitatis quæ ſenſu deprehendi poteſt, expers, qui neque adſtrictionem, neque acrimoniam, aut aliam inſignem facultatem obtinet, qualis inter humidas ſubſtantias eſt aqua, 1. de aliment. facult. 8.

Apnœa, id eſt, ablata ſpiratio, 2. de rat. vict. 43.

Apoclaſmata, vide abductiones.

Apocope, vide abſciſſio.

Apocruſtica, i. reprimentia & repellentia medicamenta quæ adſtringendi vim obtinent, 11. meth. 15.

Apo-

Apodacrytica, id est, delacrymativa, & repercussoria lacrymarum, 4. de comp. med. loc. c. 5.

Apomeli, mellis decoctum intelligo, quod nos conficimus aceto cum melle commisto, tantisper tamen simul decocto, quo ad utrorumque qualitates inter se uniantur, & aceti vis recondatur, 3. fract. 49.

Aponeurosis, sunt tendones quos musculi generant, qui ad artuum fines pertinent, 3. de aliment. facult. 5. dicuntur autem aponeurosis quasi denervationes, & nerveę musculorum tenuitates, 1. de anat. adm. cap. 5. quoniam musculi in eos desinunt, 1. de motu musc. cap. 1. vide Nervus, Tendones, Denervationes.

Apophlegmatismus; medicamenta quæ ore colluuntur, aut dentibus manduntur, omnia una nomenclatura comprehendentes apophlegmatizonta nominant, ac eorum facultates, apophlegmaticas, 5. de simplic, 20. rectius autem apophlegmatismus est medicamentum quod pituitam per os educit, 6. de sanit, tuen. c. 10.

Apophthora, vide aborsus.

Apophysis est extranea ossis pars, seu adnata appendix, lib. de offib. in proemio.

Apoplexia est ablatio sensus, & motus in toto animalis corpore, 3. de loc. affect. 10. & 2. aphor. 42. vide Caros, & Paraphlegia.

Apopleticæ venæ, quò & Sphagitides, & Jugulares externæ, seu superficiariæ Arabibus Guidez manifestè vocantur, sunt quæ infernè ad aures utrinque singulæ feruntur, à quibus superficiariæ omnes tum colli tum capitis partes nutriuntur, 6. de usu par. & initio secundi de rat. vict.

Aposcemata, id est decubitus vocantur, illæ dispositiones, cum qui prius unum membrum infestant humores, eo relicto ad alterum transeunt, 2. ad Glauc.

Apo-

Aposceparnismus abscissio est ossis, cum ejus pars decussa vulnerando fuerit, fracturæ species, lib. finit.

Apositi, more antiquorum Græcorum, ii appellantur, qui appetentia carent, com. 3. in 3. de morb. vulg. 72.

Apositia, vide anorexia.

Apospasmata, avulsa omnia nominantur, de constit, art. cap. 6. quæ verò continui solutiones, apospasmata, i. avulsiones vocantur, instrumentariorum tantummodo partium propriæ sunt passiones, de differ. morb. c. 11. vide Rhegma.

Aposphagma, vide Unionis solutio.

Apostasis fracturæ species est, quæ sub generalem affectionem subjicitur, quæ est continuitatis dissolutio, ita. n. ego totum hoc genus soleo appellare, at Hipp. abscendentia corpora, quæ ita affecta sunt, vocat, ut & affectio ipsa abscessio merito nominetur, tametsi una quædam species generis hujus sit, quam proprie abscessionem, & abscessum, i. apostasin & apostema nuncupent, 3. de his quæ in medic. initio.

Apostasis, & Metastasis differunt, quod apostasis, i. abscessus, judicationem infert, ægrumque à molestijs omnibus liberat; Metastasis autem id est commutatio aliarum habet principium accessionum, ut & aliud exigat tempus ad coctionem mali, corporis locus ad quem infestantium humorum facta sit commutatio, 4. de rat. vict. 68.

Apostema, vide apostasis, & Sinus.

Aposyrmata, vide abrasa.

Apotherapia, nunc pro postrema parte omnis probe peractæ exercitationis sumitur, nunc pro ea medicinæ parte, quæ lassitudinem ex immodico exercitio succedentem, submovet, 3. de. sanit. tuen. c. 2.

Apothermus, Sapa, Siræon, Hepsema, nomina Sy-

na Synonima sunt, significantia mustum plurimum coctum, 1. de ali. fac. c. 13. de attenuante vict. r. 12.

Appetitus caninus, vehemens est comedendi desiderium, quo & plurima edunt, & maximè gravati paulo post revomunt, 7. de comp. med. loc. c. 2. & 1. de sympt. caus. c. 7.

Appositio, quæ & adjunctio & Prosthesis dicitur, finis est actionis quæ ab attrahente vi perficitur, attractum. n. & adductum nutrimentum singulis partibus apponit assimilandum. 3. de nat. fac. c. 1. vide Prosthesis.

Apsychia. i. animi deliquium, com. 2. in 1. prorrhet. 20. & 1. aph. 23.

Aptistus, id est, morbus sine sputo, præsertim morbus lateralis cum pars dolens exquisitè angusta fuerit, & veluti alligans in seipsa, universum fluxum cohibuerit, 2. cris. cap. 10.

Aqua inter cutem, id est, hydrops, vel hyderos, 5. de loc. aff. 7. 4. aph. 11.

Aquaticulus, qui & Pubes dicitur, & Epision, est ea pectoris pars in quem Thorax finit, ubi & masculorum pudenda constituta sunt, tum feminarum, ad femoris utriusque exortum, ut sub hoc occultentur, lib. introd. c. 10.

Aqueus humor, qui & albugineus, vide Crystallinus.

Aquosa urina, quæ & cruda dicitur, est ea quæ alba & tenuis, 1. de cris. cap. 5.

Aquosus humor, hydropis species ea est, quam asciten vocant, cujus proxima causa aquosus humor est partim à jecinore manans, partim à tota carne corporis veluti in aquam resoluta a quo aquoso humore totum abdomen distenditur, qui colligitur inter Peritonæum & intestina, veluti in utre quodam, unde illi nomen dedit, opposita alteri hydropis speciei, quam Hipp. vocat siccum hydropem, qui &

Tympa-

Tympanias dicitur, vide aſcites, hydrops.

Aquula, vide Hydatis.

Arachnoides pulſus, araneæ ſpeciem referens, ſive aranealis parvus eſt, ac brevis auræ agitatu movetur, lib. finit. med.

Aræotica, id eſt rarefacientia, 5. ſimpl. c. 14. vide anaſtomatica, & rarefacientia.

Aranea tela, eſt oculi tunica, quæ cum Rhetina perfectam ſphæram efficit, circundantem cryſtallinum humorem, diciturque aranea, quia ad modum telæ araneæ ſubtilis eſt, ne impediat lumen ingrediens ad cryſtallinum, & albugineum, lib. de anatom. viv. vide Rhagois.

Arcuatus morbus, vide arquatus.

Ardens febris, vide Synocha.

Areæ, vide alopecia.

Argemon, eſt ulceratio, quæ in nigro oculi albæ apparet, in albo autem ſubrubra, lib. finit. med.

Argyrite terra eſt, quæ metallis ſumpta, pluribus parvis terræ particulis, plures parvas argenti miſtas habet particulas 9. ſimpl.

Ariditas eſt ſummorum pilorum lanuginoſa ſuperficies, pulvere conſperſis adſimilis, lib. finit. med.

Arithena, vide aritænoide.

Aritenoide eſt cartilago laryngis, tum ordine, tum poſitione, tum magnitudine tertia, in ſuprema innominatæ cartilaginis parte ſita, gutturniis, infundibuliſque, quas arithænas appellant, non abſimilis, lib. vocal. inſtr. diſſ. cap. 4. unde aliqui eam aritænam vocant, 7. de uſu par. 11. vide Cricoide.

Armatura conceptus; ab Arabibus Abgas, tunica eſt poſtrema tenuis toti fœtui undique circumjecta, ipſius velut ſudorem excipiens; quaſi agninum à mollitie deducto nomine Amnion Græcis appellata, 15. de uſu par.

Arqua-

Arquatus morbus qui & Regius & Icteros & Auriginosus, & Arcuatus dicitur, est bilis in summam cutim redundantia, interim cum febre acuta, interim sine illa, cum interiorum adustione, & stomachi vitio, lib. Introd. 5. loc. aff. 7. Clarius, Flava bilis, quando sui servans naturam, una cum sanguine per totum corpus defertur, morbum facit, qui Icteros, i. Regius appellatur: sola verò quando secreta est, & in aliquo membro consistit, herpes, 2. ad Glauc. 1.

Arteria, est membrum ortum habens à Corde, concavum, ut per ejus concavitatem spiritus vitalis ad omnes corporis partes deferatur, lib. de anat. viv. differt autem à vena, quod vena sit vas sanguinem continens, non pulsans, sed arteria vas est pulsans, lib. de caus. morb. c. 3. quondam non dum eas quæ similiter ut Cor, pulsant, arterias nominabant (in solam eam quæ ex pulmone in laryngem emergit arteriam, arteriæ nomen inferentes) venas appellabant in totum velut alias quæ non pulsant, sic etiam pulsantes, postea verò consuetudine obtinente, arteriæ appellationem in pulsantibus dici propter æquivocationem asperæ nomen apponentes, eam quæ ex larynge in pulmonem descendit arteriam, asperam arteriam appellarunt, unà cum hoc, quod ipsam etiam Bronchum vocant, quoniam chartilaginosa corpuscula, quæ plurima ejus pars sunt, bronchia appellant, 7. de com. med. 1. loc. cap. 1. Asperæ autem arteriæ dicuntur, quæ in pulmones divisæ sunt quæ vero toto insunt corpore, quæque ex asperis arteriis contracto Corde, spiritum transumunt, læves, 7. de anat. ad. 4. & 7. de usup. c. 9. vide Aspera arteria.

Arteria crassa, vide Arteria aorta.

Arteria magna, vide Arteria aorta.

Arteria aorta, magna, maxima, crassa, homonyma

ma ſunt, ſignificantia unum omnium ipſarum arteriarum tanquam caudicem, a ſiniſtro Cordis ventriculo propagatum, quæ omnes tum ſibi invicem, tum eorum pulſandi modò reſpondent, 7. de anat. adm. cap. 1.

Arteria venoſa eſt vas a ſiniſtro Cordis ventriculo ad pulmonem procedens, ut arteria vocetur, qui pulſat, venoſa autem quia venæ tunica veſtitur; quæ verò ex dextro Cordis ventriculo eſt, vena arterioſa dicitur, vena quidem ab uſu, arterioſa autem quoniam arteriæ corpus eſt duplici tectum tunica, 7. de anat. adm. 4.

Arteriæ emulgentes, ſunt duæ propagines magnæ, a maxima arteria quæ ſpinę incumbit, profectæ non aliter quam duæ venæ magnæ quæ in renes inſeruntur, quibus renes urinam a ſanguine ſecernunt & trahunt, qua ratione venæ & arteriæ emulgentes appellantur, lib. de diſſect. ven. 5. 14. & 16. de uſu p.

Arteria aſpera, vide Arteria.

Arteriæ leves, vide Arteria.

Arteriæ carotides, quæ & ſoporariæ & apopleticæ & ſubjectæ dicuntur, ſunt quæ inferne a Corde ad jugulum rectà tendunt, atque ad partes collo ſuperiores diſtribuuntur, de diſſect. art. & 16. de uſu part.

Arteriam conjugem vocant, non eam arteriam quæ venæ eſt per membranas conjuncta, aut quæ ſe tangant, ſed eam quæ cum alteri adjuncta ſit, ad eundem uſum extiterit, 16. de uſu p. cap. 13. nuſquam enim vena ab arteria relinquitur ſed ubi vas arterioſum videris, ibi neceſſe eſt venam etiam eſſe, 16. de uſu p. cap. 14.

Arteriæ, & Venæ Umbilicales ſunt, quæ acetabulis uteri adhæreſcunt, quibus fætus in utero alligatur, & alimentum trahit, 14. & 15. de uſu p.

Arte-

Arteriacæ, Mos eſt recentioribus medicis arteriæ pharmaca arteriacas appellare, non apponentibus, num antidotos dicant an juxta aliud ſignificatum, quidam verò Electa nominant ipſa, non apponentes pharmaca, at quidam penitus nullum diſcrimen ipſis adſcripſerunt; aliqui verò raro addiderunt, alii ad vocem interceptam, alii adhuc generalius ad vocem læſam, ſunt qui & ad exaſperatam arteriam, & ad exulceratam ſcripſerunt. 7. de comp. med. loc. c. 1.

Arteria trachea, vide Aſpera arteria.

Arteria coronalis, vide Stephanicea.

Arterioſa vena, vide Arteria venoſa.

Arthritis, ſive morbus articularis, & artuum vitium, 11. meth. 20. ſunt & ex genere Arthritidis, Iſchias, & Podagra, quod enim in omnibus articulis Arthritis eſt, hoc in uno, juxta coxendicum quidem Iſchiada, hoc eſt coxendicum morbum appellant, juxta pedem autem podagram, 10. de comp. med. loc. c. 2. Unde Arthriticos vocant, qui hoc articulari vitio laborant, 11. meth. 20.

Arthrodia, per ſui oppoſitam Enarthroſin, clarius intelligitur, utraque enim eſt ſpecies Diarthroſeos, id eſt dearticulationis; ſed Enarthroſis eſt cum excipiens cavum admodum altum eſt, caputq; quod in id inſeritur, oblongum, arthrodia verò, quæ cavum leviter, & in ſuperficie, & capitulum etiam depreſſum habet lib. de oſſibus in proœmio.

Articulus eſt naturalis oſſium compoſitio vel per diartroſin, ideſt, dearticulationem quæ eſt oſſium ſtructura, quorum motus eſt evidens; vel per Synarthroſin, quæ eſt oſſium manifeſtum motum non habentium compoſitio, li. de oſſibus in proœmio. Sed rectius. Articulus eſt, cum duo oſſa, ita invicem coëunt, ut alterum

rum quidem ipsorum fit quod movetur, alterum velut sedes quædam ei quod movetur, & firmamentum, ut ostiorum cardinibus apparet, unde manenti cavitas, glene, id est, pupilla, & Cotyle, ei quod movetur convexitas, & condylus dicitur, inest, 1. de motu muscul. cap. 9.

Articularis morbus, vide Arthritis.

Artomel. 1. jusculum ex pane, & melle, 10. meth. 6.

Artus, extremæ corporis partes sunt, crura scilicet, & manus.

Arythmus pulsus est, non is qui absolutam abolitionem significat, omnique rythmo orbatus est, sed is, qui nativo ryhtmo caret, cui opponitur pulsus, qui Euryhtmus dicitur, 1. de differ. pulſ. cap. 9.

Asaphya est vocis obscuritas, vel propter vocem explanantium organorum offensam, quam ex nervorum vitio contraxerunt, vel propter mentis læsionem, com. 2. in 1. porrhet. 3.

Ascarides, & Elminthes sunt tenues lumbrici, in parte præcipuè inferiore crassi intestini progeniti, rotundi verò sive teretes lumbrici sunt, vermes qui in superioribus magis intestinis generantur, adeo quod ad ipsum quoque ventriculum quandoque ascendunt; latus est, qui & longissimus est, & per tota sæpe extenditur intestina, 3. aph. 26.

Ascensus morbi, augmentum, incrementum, synonyma sunt, significantia totius morbi, sive paroxismi, secundum tempus. 1. cris. 3. ubicunque accenditur, atque augetur caliditas præter naturam, istuc ab aliis partibus sanguinem solere confluere, quo verò tempore confluit, illas quidem refrigerari privatas sanguine est necessarium; quod vero patitur membrum gravari, ac distendi, ac sanguinem ipsum confluentem alterari, tum

quia aliis quæ jam putruerunt superfluitatibus permiscetur, tum quia intrusum difflari non potest, atque hoc tempus accessionis principium nuncupatur. Cum verò jam caliditas materiam convicerit, tunc hoc tempus, & ascensus & augmentum vocatur; in hoc verò usque adeò calor augetur, ut non modo locum exurat, qui est quodammodo putredinis focus, sed etiam continuatim per totum corpus dispergatur, ac cum jam ad summum fervoris devenerint humores accensi, id accessionis tempus consistentia appellatur, tunc verò universum laborantis corpus igneum videtur, extensa per totum æqualiter caliditate, 2. de differ. Feb. 11.

Ascia est revolutio fasciæ, quæ cum parum à recto declinet, in obliquum non dum evadit; à fabrorum ascia, quæ paululum à recto abiens, in summitate decurvatur, dicta 3. de fract. 21.

Ascites hydropis species est, in qua in membrana abdominis interiore peritonæo Græcè dicta, humor veluti in utre quodam continetur, unde eam vocat Hipp. aquosum hydropem. Contra Tympaniasquam siccum hydropem vocat, in qua abdomen percussum talem sonum edit qualem timpana, quoniam in illis per cutem extentam subjectus aër percutitur, quemadmodum aër in hoc morbi genere qui in profundo locatur, 4. aphor. 11. quem etiam utricularium hydropem vocant lib. finit.

Assellos, vide Axes.

Asema, crisis est quæcunque à nullo dierum indicantium antea fuerit indicata, unde sine signo dicitur, 3. de Cris. 10.

Asitia, id est, ciborum abstinentia, aliquando etiam vasorum inanitio asitia dicitur, tanquam nomine generis in speciem uti liceat, 2. de rat. victus, 47.

Aſpera arteria eſt particula ſimplex in animalis corpore, quæ aliarum omnium eſt duriſſima ſolo oſſe mollior, quam Græci Chondron, id eſt, Cartilaginem vocant, quam totam in exactam natura circuli circumferentiam contorſit, circulorum multa ſerie continua in longitudine interiore compoſitorum, à pharynge ad pulmonem uſque pertingens, ſanguine vacua, 7. de uſu part. cap. 3. eademque prout corpus eſt ex chartilaginibus ut inſtrumentis vocis, & ex vinculis membranoſis, ut inſtrumentis reſpirationis compoſitum trachea arteria dicitur, ibidem cap. 6. quam bronchon nominant, ibid. cap 11.

Aſperæ arteriæ dicuntur cum everſæ ſanguinolentiores apparent, & magis aſperæ carnoſæque & fici acinis ſimiles, lib. Introd. cap. 15.

Aſphyxia, id eſt, pulſus privatio, cum non percipitur noſtro tactui motus, atque hoc per totum animal accidat ut nulla uſquam arteria moveri videatur, quæ ſi ad veritatem exigas in corpus vivum nunquam cadit, 1. de præſag. ex pulſ. c. 3. quam Hip. vocat ſpirituum interceptionem, 4. de rat. victus, 26.

Aſpredo oculi eſt duritia & aſperitas inæqualis, quæ intra genas oritur, lib. finit.

Aſſa, id eſt, ſtomachi faſtidium, 4. de ſanit. tuen. cap. 4.

Aſſidentia ſigna, quæ & mox apparentia dicuntur, diſtinguuntur à pathognomicis, ſeu paſſionis ſignificativis ſignis, exemplo morbi lateralis in quo acuta febris, ſpirandi difficultas, tuſſis, pungens dolor lateris, paſſionis ſignificativa ſunt, quod autem dolor ad hypochondrium, aut ad clavim perveniat, aut quod facilius in latus patiens quam in alterum æger decumbat aſſidentia ſigna ſunt, 1. aphor. 12.

Aſſimilatio, & aſſimilatrix facultas eſt, quæ ab actione ipſa generaliter alteratrix, membratim aſſimilatrix dicitur, qua id quod nutritur alteratur, & ei quod nutritur ſimile fit, 3. de natur. facult. cap. 1. naturalium actionum prima, ac propemodum maximè neceſſaria nutritio eſt, quæ alteratricis actionis quædam eſt ſpecies, eſt enim & concoctio, quæ in ventre agitur, alteratio, non ſecus autem, & quæ in venis, quibus accedit ea, quæ in quaque eſt particula, poſtquam quarta eſt, quam aſſimilationem vocant, nomine quidem á nutritione diſſidens, re autem non diſſidens, 3. de cauſ. ſympt. c. 2.

Aſſiſtentes, ſive aſtites glanduloſi, vide Glanduloſi.

Aſthma, id eſt, anhelatio, affectus eſt in quo propter anguſtiam organorum ſpiritus, apparet ſummum moveri uſque ad operta ſcoptula thoracem, etiam citra febrem, quam etiam ii, qui velociter cucurrerunt habent, quique reſpirando pinnas narium movent, quas in ſpirando contrahunt, expirando dilatant, com. 2. in 3. de morb. vulg. 4. vide Anheloſi.

Aſtites, vide Glanduloſi aſſiſtentes & Paraſtatæ.

Aſtragalus, id eſt, talus (os balliſtæ vulgo) 3. de uſu par. cap. 6. eſt principaliſſimum oſſium, quæ ad pedes movendos pertinent, in circumferentias quaſdam definens, magnum quidem & maximis ſupernis oſſibus dearticulatum, in medio tibiæ, & calcanæi locatum, ibidem, cap. 8. eſt Aſtragalus fruticellus exiguus. 6. de ſimpl. med. facult.

Aſtrictio eſt denſitas, & neceſſariorum excrementorum ſuppreſſio, ad Traſibulum, cap. 27.

Ataxia, & Acoſmia eſt ordo decretorius dierum febrilium, 3. progn. 7.

Ater ſuccus eſt quartus naturalis humor in ordine frigidus, & ſiccus, (cui humori nullum aliud pro-

proprium nomem est inditum) sanguinis fex, qui humor cum ex ustione quapiam, ac putrescentia in acidam migravit qualitatem, id atram bilem nuncupant, sive radentem, 2. de natur. facult. cap. 9. vide Acidabilis, & melancholicus humor.

Atheromata, Steatomata, & meliceride, alii quidem inter abscessus reponunt, alii veró ad aliud genus referunt; omnes tamen tumores præter naturam sunt, quorum natura ex ipsis nominibus patet, pulticulæ enim aliquid simile ipsis atheromatis invenitur, melli vero in ipsis meliceridib. sævo autem in ipsis steatomitis.lib.de tun.ca.5.ipsum vero atheroma Græci atheran vocant 14. meth.c. [illegible]

Athera, vide Atheromata.

Athymia,i.animi dejectio,6. de loc.affect.cap.1.

Atra bilis vide Acida bilis,& Ater succus.

Athroos, est' secretio in ipso dividentium genere, videturque in omnibus sensibus commune,infestantem passionem ex secretione, ac divisione continui, unitique corporis tum excitari, cum ea vel universa, vel magnis portionibus, & celeriter quod Græcè Athroos voco, incidit, 1. de sympt. caus. cap. 6.

Atrophia est, cum particula aliqua corporis, vel diminutè alimentum attrahat, vel non trahat, vel perperam trahat,unde corpus nutritur, sive id quidem quod nutriet, & quantum & quale esse oportet, suppeditatur, cæterum symptoma aliquod in retentrice facultate incidit, simile his quæ in ventre sunt, dicta, atrophia sic quoque tentabitur, excretricis quoque vitio id accidit, cum plus quam opus est vacuat, de sympt.differ.cap.4.& 1. meth.9. Est adhuc atrophia in oculo, cum ex longa imbecillitate, vel alia quadam latente causa, paululum quasi propulsus deinde cavatus ad radicem cum dolore minor evadit, obscureque aut nihil omnino videt, lib. Introd. cap.15.

Atrophusæ, i. corporis particulæ, quæ ex nutrimento fructum non sentiunt, 2. meth. c. 7.

Attonitus morbus,i. Apoplexia 2. aph. 19.quem & morbum stupidum vocant, 8. de placit.c. 6.

Attractrix virtus est quæ peculiares parti succos, alendi ipsam gratia, & appetere & attrahere potest;altera quæ generatim alteratrix dicitur qua succus attractus similis evadit parti, quæ alitur,quæ membratim in hepate, sanguificativa dicitur. Retentrix qua pars attractum succum coquit, donec in suam ipsius naturam eum mutaverit. Expultrix quæ à Coctione quod inutileest secernit, idque excrementum vocatur, 5. de loc. aff. c. 7.

Attrahens, sive Attractoria, sive Epispastica facultas est,quę ex alto vehementius attrahit propter essentiam calidam, & tenuium partium sive talis essentia sponte nata sit, sive ex putrefactione acescente generationem sortita, directè opposita repercutienti, & adstringenti virtuti, quæ in altum occurrentes sibi succos repellit, 5. de simpl. c. 17.

Auditorius meatus, est rotundum foramen,quod ad aures pertinens non solum usq; adCerebri membranampertinet,sed etiam nervum contingit,qui in ipsum à Cerebro descendit, 6. meth. 6. quod & cœcum foramen dicitur lib. de nervor. dissect. 6. Græce τυφλὸν τρῆμα, vide Aures.

Auditus gravitas vide Obauditus.

Augmentum morbi, vide Ascensus.

Aures, quà frons ad tempora porrigitur, in ipsius terminis sitæ sunt; quarum pars aperta Ala dicitur, refracta ab interiori in posterius ipsis summitatibus inflexis Cubi formis sub qua semicirculus rotundus in mucronem exurgens, Græce Xyster appellatur,hujus acumini concavum quod subjacet,Conchula,in cujus medio rotundum foramen, meatus auditorius nuncupatur, lib. Introd. cap. 10.

Aures

Aures Cordis, ſunt duo ſinus Cordis concavi, nigriores, nervoſiores & magis cuticulares Corde, utraque Cordis parte, ſiniſtra & dextera collocatæ ad ſimilitudinem aurium ſitæ, 7. de anatom. adm. cap. 9. nominatæ autem porrò ita ſunt, non ab utilitate, aut actione aliqua, ſed à parva ſimilitudine, quod utrinque Cordi ipſi, ut animalis capiti, aures adjaceant 6. de uſu. per. cap. 15.

Aurigo, & Auriginoſus, vide Arquatus.

Autopſia, eſt eorum obſervatio & memoria, quæ proprio intuitu unuſquiſque inſpexit, de part. art. med. cap. 2.

Autopyrus, qui & Syngomiſtus dicitur, panis genus eſt, quod ex farina univerſa comportata, non diſcuſſis furfuribus conſtat, lib. de ren. aff. dignot. cap. 6. Syncomiſtum panem vocant, qui medius eſt inter exquiſitè purum, & furfutaceum; vocant autem nonnulli eundem panem Autopyrum, quoniam in puro farinam, non qualis natura eſt, talem ad conficiendum panem aſſumunt: ſed prius purgantes furfur excernunt: contra autem in furfuraceo prius adimunt eam farinæ partem, quæ puriſſima eſt; panis autem qui Autopyrus appellatur, qualem habet ex natura farinam, triticum talem etiam ſervat. 2. ad Glauc. 7.

Avulſa, vide Avulſio & Apoſpaſmata.

Avulſio eſt cum oſſa, quæ membrum colligant, divulſa dicuntur, com. 3. in lib. Hipp. de his quæ in medicat. 31. vide Unionis ſolutio.

Axes ipſas, Aſinos appellare conſuevit Hippocrates, & parvos axes, Aſellos, quas etiam ſucculas vocant, 2. de fract. 48.

Axillaris vena eſt, quæ per axillam percurrens, major humerali per totum brachium in ramos ſcinditur, diciturque hepatica, 3. de anat. adm. cap. 5, eademque ſubalaris, baſilica, vena cubiti interna ap-

appellatur, lib. de anat. vir. & contra Erasistratum. c. 6.

Axiomata propositiones indemonstrabiles vocant, 1. meth. 4.

Axungiam, omnes soliti sunt vocare adipem suillum veterem, 1. de comp. med. per. gen. cap. 4. vide Adeps.

Azygos vena, est propago una ex venæ cavæ superioris trunco exoriens, parte dextra, & octo costis inferioribus inserta, quam sub corde oriri semper à se observatum fuisse testatur Gal. 5. de loc. aff. 2. & initio secundi de vict. rat. & 2. de usup. in iis videlicet corporibus, in quibus thorax longior erat: nostro verò seculo propter thoracis brevitatem, supra Cor, & pericardium exoritur, ad quintam plerumque thoracis vertebram.

Azymus panis, ideſt fermenti expers, 1. de aliment. facul. cap. 2.

B

BALLISTAE os, vide Astragalus.

Barycoia, sive Obauditus, sive Obauditio, est auditus, gravitas, & difficultas, proportione respondens Amblyopiæ, quæ est visus hebetudo, sive diminutè videre, 1. de cauf. symp. cap. 4.

Basilare os, quod & os palati, os Cunei, os Sphenois dicitur, est os quod toti Calvariæ substernitur, quod à nonnullis inter Capitis, ab aliis inter Maxillæ superioris ossa, cum inter utrumque sit medium, numeratur, cap. 1. lib. de ossib. & in fine, 11. de usu p.

Basilica vena, vide Axillaris.

Basis Cordis, quam alii caput visceris appellant est vertex Cordis figura turbinatus, quæ & circulus est. 7. de anat. adm. c. 3. quam & mucronem appellant, 2. de placit. c. 4.

Bath-

Bathmides sunt brachii concavitates quas extendentib. totam manum, & flectentibus, Cubiti ipsius Coronæ ingrediuntur, 2. de usu. p. cap. 15.

Bechica medicamenta sunt, quæ tussim sedant, vel cient, 1. de simpl. cap 1.

Belenoides os, vide Graphoides, & Lithoides.

Beneolentia dicuntur, quorum vapores à corporibus defluentes ambienti permisti, ac deinde per narium inspirationem in Cerebrum delati familiares sunt Cerebri spiritui, pro portione quadam ad ea, quæ linguæ sunt dulcia, è contra graveolentia, 4. de simp. 22.

Berenicium, quod est nitrum, vel spuma nitri, 6. de compos. med. loc. cap. 1.

Bilis simpliciter si proferatur, sive biliosus humor, audimus pallidam & amaram, non acidam et nigram: hanc. n. semper cum adjectione nominamus, appellationi humoris colorem adjungentes, lib. de tumor. c. 9. bilis, sine adjectione flavam & amaram significat, sed cum adjectione bilis atra, humorem melancholicum. 7. aph. 32. & 1. de nat. hum. 27. & com. 5. in 6. de morb. vulg. 14.

Bilis acida, vide Acida bilis.

Bilis æruginosa, vide Bilis pallida.

Bilis amara, vide Bilis simpliciter.

Bilis atra, vide Bilis simpliciter.

Bilis flava, vide Bilis pallida.

Bilis isatodes, vide Bilis pallida.

Bilis nigra, vide Nigra bilis.

Bilis pallida est, quæ ex bili syncera, & tenui aquosa, serosaque humiditate, quibus vrina sudorq; provenit, constat, Flava verò quæ & Vitellina dicitur colore pallidior, tenui humiditate constans, sed crassiori quam pallida, crudo vitello ovorum & colore & consistentia similis, in vasis genita. Porracea verò in ventriculo genita, porrorum colori similis,

similis, Aeruginosa, quæ ærugini assimilatur. Isatodes autem bilis, quæ ab Isatide cæsium colorem referente, dicta est; sic etiam & rubram nonnulli bilem nominarunt, quæ consistentia ad tenuem sanguinem proximè accedit, sed quoniam non concrescit, idcirco bilem eam nominant, lib. de atra bile, cap. 2.

Bilis porracea, vide Bilis pallida.

Bilis radens, vide Acida bilis.

Bilis rubra, vide Bilis pallida.

Bilis vitellina, vide Bilis pallida.

Bis feriens pulsus, vide Dicrotus pulsus.

Blæsum corpus est, cujus pectus pronum in partem anteriorem redditur, Rhæbum autem cum posteriores partes, quæ ad spinam pertinent, gibbæ redduntur, lib. de caus. morb. cap. 7.

Blena, sive mucus, est humor per palatum, & nares defluens, cum concoctus est, veluti cum crassior minus acris, & modicus descendit, propterea & crassior pituita ab Hipp. vocatur, lib. de totius morb. temp. cap. 3. & 2. de sem. c. 6. vide phlegma.

Boriborgmos, est sonus, vel murmur, in crassis intestinis factum, cum excrementorum sunt vacua, humidum excrementum denuncians, 3. de sympt. caus. cap. 2. vide Physis.

Bothor, vide Exanthemata.

Bothrion, est ulcus cavum oculi, parum angustum, puncturis rotundis simile, ulcusculo altius, lib. Introd. cap. 15.

Bothria, vide Phathnia.

Brachiale, quod Græci Carpon dicunt, Arabici Rascetta, est prima pars palmæ manus octo constans ossibus, in superficie leniter gibbis sinuatis intrinsecus, lib. de ossibus, cap. 18. cujus inferior pars quattuor ipsis ossibus, quæ quasi postbrachiale, vel metacarpium dixeris, colligatur, ibid. capit 16.

Bra-

Brachichonius, vide Polychronius.

Brachium, totius manus pars maxima, cujus termini infernè sunt articulus, qui in curvatura cubiti est, quem, Anchona, sive Cubitum cui innitimur, vocamus; supernè autem rursus, humeri articulus, lib. 2. de motu musc. cap. 2. Brachium appellatur, quod inter duas juncturas humeri, & cubiti intercedit, totius brachii pars: superhumeralis verò, idest Epomis, superior humeri pars, quæ ad collum vergit: nam humerus totum id, quod in dearticulatione hac apparet, vocatur: nam quod non apparet à posteriori parte est os scapulæ, ab inferiori est id quod dum totum brachium attollitur, manifestum fit, quæ ala nominatur, 1. de artic. 4.

Bradypepsia, vide Concoctio.

Branchos, quos raucedines, destillationes, & Coryzas nominant, 5. de sanit. tuen. cap. 8. Qualis in ventre, diarrhæa passio ex mala concoctione fit, tale est in Cerebro Catarrhus, & Coryza, Catarrhum, scilicet nominãtibus nobis, quod cum supervacuum est in os diffluit, Corizam cum in nares, Branchos autem, sive raucitas catarrhis superveniens, faucibus scilicet humore imbutis, quod si in Gargarionem fluxio procumbit, aut quam ex similitudine Græci Staphylem idest acinum vocant in ea gignit, aut aliàs eam in tumorem attollit: at si in glandulas quæ sibi ex adverso in oris termino utrinque jacent, antiadas: si autem in ea quæ iis proxima sunt paristmia, 3. de symt. caus. cap. 4.

Brægmata Latini sinciput, sunt duo syncipitis ossa utrinque quatuor rectis lineis circumscripta, una quidem per suturam in longum porrectam, utrique ossi communem, posterius autem lambdoidis suturæ lateribus, anterius verò coronariæ vocatæ, utraque autem parte, squamosis commissuris

ris com.3. in 6. de morb.vulg. 1. quæ vulgo parietalia appellantur, vide Bregmatis ossa.

Brevis pulsus, vide pulsus latus.

Bronchia, sunt asperæ arteriæ chartilagines, Sigma literæ figuram referentes, 4. loc. affect. cap. 8. vide Arteria.

Bronchocele, idest gutturis tumor, 2. de comp. med. loc. cap. 17.

Bronchon, idest, trachea arteria, 7. de usu par. cap. 11. vide Aspera arteria.

Bubo est tumor, præter naturam, in collo, & secus aures, vel inguina, iis quibus in collo, capite, vel aliqua vicina parte, vel prope magnam arteriam aut venam ulcus est natum, ortus, 13. meth. cap. 5. vide Struma.

Bubonecele, est tumor mollis in inguine factus, peritonæo vulnerato, aut rupto, & postea non conglutinato, diciturque ramex in inguine, quod si Umbilico hoc accidat, dicitur Exomphalos, lib. de tumor. c. 16.

Bulimos est vehemens esuritio, ex indigentia simul, imbecillitate, & refrigeratione oris ventriculi, orta, 1. de caus. sympt. c. 7. Differt autem Bulimos à canina appetentia, quod ille sit casus potentiæ ex frigiditate exteriore, qui à fame quidem inchoavit, sed non habeat eam amplius adjunctam, Caninus autem appetitus fieri consuevit, vel propter solam intemperaturam firgidiorem, vel propter humores acidos, quos exorbuit os ventriculi, 2. aph. 21.

Bulla, i. pustula oculis nata, 9. de simplic. med. fac.

Bursa testium, est communis tunicarum, utrumque testem cooperientium rugosus sinus, utrique testiculo circundatus, Oscheon Græcis, Latinis Scortum, aliis Scrotum dicitur, lib. de confect. vulvæ, & Introd.

CA.

C

CACHEXIA, pravus corporis habitus est, 1. meth. 9. in Cachecticus, idest, mali habitus homo, libr. de cur. rat. per sang. c. 19. vide habitus.

Cacochymia, vitiosus succus, vide Plethora.

Cacoëthe ulcera ex dysepulotis clarius intelliguntur, quæ enim ex humorum confluxu, vel multorum vel acrium oriuntur, sine eo quod locus affectus hanc dispositionem habuerit, undelicet bonum sit, quod tamen ipsum corrumpat, Dysepulota nomino, quæ verò dictam dispositionem jam obtinent, præcipuo vocabulo cacoëthe, id est maligna, appello, 1. de compos. med. per gen. cap. 18. sed generalius, quæ ulcera omnibus ritè decenterque factis non sanantur, ea medici cacoëthe, idest maligna, contumacia, rebelliaque dicimus, 4. meth. 5. Adhuc generalius. Cacoëthes morbos, id est malignos appellamus, quicunque periculum minantes spem salutis non adimunt, nam quod summè perniciosum existit symptoma, non cacoëthe, sed mortiferum dicitur, co. 1. in 1. prorrhet. 14.

Cacophonia, id est vitiata vox, de sympt. diff. c. 3.

Cacosphyxia, id est vitiosus succus, ibid. cap. 4.

Cacotrophia, id est, vitiosa nutritio, ibidem.

Calchoidea ossa, sunt tria ossa parva circa calcaneum posita, quæ certis nominibus carent, inferiori naviformis parti per synarthrosin copulata, cum quibus etiam exteriore ex parte Cyboides pariter porrigitur, 3, de usu par. & de ossib. cap. 24.

Calcaneus seu os Calcis quod Græci Pterim vocant, maximum, & principalissimum est pedis os quæ ad firmationem pertinent quod Astragalo subest, 3. de usu p. & de ossibus, cap. 24.

Calcis os, vide Calcaneus.

Calcu-

Calculus ſive Calculoſus morbus eſt,ubi in renibus collecta cum proportionali febre craſſorum humorum copia à qua ſuperaſſati ad calculi generationem tranſeunt,lib. finit.

Caleſcere & Calefactum eſſe non parum refert dicere exemplo lebetis, & aquæ calidæ : fervens enim in frigidum lebetem injecta, vel fervens lebes aquam frigidam excipiens, illic aqua calefacta eſt, lebes calefit, juxta Typum putridarum febrium, hic lebes calefactus, aqua calefit, ad morem febrium hecticarum, 1. de diff. feb. cap. 1.

Calicreon, ſive Pancreon, caro glanduloſa eſt, ſubſtrata arteriis, veniſque quæ ea parte in ramos capillare finduntur lib. de ven. & art. diſſect. cap. 1. vide Pancreas.

Calidum hoc ipſum verbum aliquando transferimus ad qualitatem, cujus proprium nomen eſt caliditas,aliquando denominativè totum corpus dicimus calidum à caliditate, eſtque hic modus loquendi plurimus in omni vita, 1. aph. 14. Sæpe etiam Hipp. à qualitatibus nominat elementa, calidum quidem appellans, neque ſolam qualitatem, neque quod ab ejus exuperantia dicitur,ſed corpus quod ſummam participat qualitatem, ut ignem 1. de elem. cap. 8.

Calloſum corpus,id eſt,calli naturam referens,regio quędam in Cerebro eſt,in qua naturalis concavitas eſſe videtur, quæ ex ſuperjacentibus, & circundatis corporibus, portionem alimenti non perfectè elaborati, peritoma, ſive recrementum vocant,recipit 9. de anatom. adm.ca. 3. quod recrementum ab Ariſt.excrementum dicitur, libr.de inſtrum. odor.

Callus,idem quod Cladus Græcè Pylus,6.ſimpl. diciturque etiam Tophus, ex crudo humore qui craſſus eſt ad ſimilitudinem puris craſſioris, 10. de comp.

comp.med. loc. ca. 2. vide Myrmeciæ, & Tylosis.

Calvaria, sive cranium, os capitis appellatur, lib. de ossib.cap. 1.vide Cranium.

Calvata, feramenta appellat Hippoc. quæ rotunditatem quandam levem in extremis partibus habent, cujusmodi sunt specillorum capitula, & quæ Mucleata appellantur, & spatularia. Oblonga verò his contraria nuncupat, quorum extrema minimè sunt rotunda, sed mucronata ad suffusionem interpunctiohes accommodatis instrumentis quodammodo similia, 1. de artic. 43.

Calvities est capillorum defluvium, propter humorum ex quibus nutriri consueverunt, inopiam; si verò propter eorundem humorum vitium, corrumpantur, & cadant, non calvities, sed Alopecia, & Ophiasis dicitur, 1.de comp.medic.loc. cap. 2. vide Madarosis. Capitis sane cutis, pueris mulieribus & Eunuchis humida est: sed Calvis immodicè arida. Cerebrum quidem in juvenibus molle cum sit atque humidum. Calvariam tangere, omnemque interiorem inanitiem complere, in Senibus verò siccescens subsidensq; ab ea distare sępius in animalium dissectionibus conspexistis: in quib. calvescentibus syncipitis ossa, fistulosiora aliis, & molliora ac superincumbentia ob Cerebri defectus exarescunt, cum ad ipsa usque non pertineat, neque ea attingere possit: subsidet enim, in suamque, ac ipsius basim depressum cadit: consequenter igitur, ossibus istis resiccatis, & ipsis obtentæ cutis inarescit, atque ipsi sensui valde sicca in Calvis apparet, ut rationali demonstratione non egeat, com. 3. in 6. de morb. vulg. 2.

Calx est totius pedis posterior pars, lib. Introd. cap. 10. Clarius, Calx est os pedis maximum, ossi scaphoidi subjectum, quod & rotundas ex talo partes recipit, & geminos quos habet excessus in

sinum

ſinum ejus inſerit, parte, qua ingredimur leviter rotunda, & latiuſcula, lib. de oſſib. 24.

Camerion ſive Pſallioides corpus eſt, pars cerebri, quæ ſupra communem cavitatem eſt (qua Cerebrum Cerebello ſua perforatione committitur) velut domus tectum quoddam in ſphæræ ſuperficiem concavam circumacta, ad ſimilitudinem teſtudinum,& cornicum, quibus Architectores utuntur, 8. de uſu p. c. 11. vide Fornices.

Camaroſis, eſt oſſis perruptio, cum ex alterutra refractum parte ſimilem Cameræ figuram acceperit, lib. finit. unde recentiorum nonnulli vehementiſſimas fracturas Camaromata,& Engoſamata quidem, quæ in medio ſui membranæ innituntur, Camaromata verò,quæ eandem ipſam partem exaltatam habent; Cæterum, qua primum ab integris fracturæ partibus deduci ægra cepit, intro magis recedunt,ac membranæ innitūtur,6. meth.6.

Camiſia fœtus, vide Chorion.

Campylon, vide Heloſis.

Cancer, eſt tumor præter naturam fuſci, & lividi coloris, in quo venulæ quædam exaltatæ primó occultæ (quando, & Cancrum latentem vocant,lib. de atrab cap. 4.) deinde manifeſtæ a craſſo, & nigriore ſanguine feci vini aſſimiles ſunt, 11. meth. 9.

Canina cupiditas, eſt prava qualitas oris ventriculi multa impetuosè ingerentis, nec potentis devoratorum pondus ſuſtinere, quare ea ſupernè, vel infernè excernere cogitur, ita in renibus quoque, & diabetica paſſione accedit, ſeroſæ humiditatis cupiditas, una cum virium imbecillitate, unde & humiditatem affatim attrahere, ac eam deinde in veſicam impellere coguntur, 6. loc. aff. cap. 3. vide Bulimos.

Canini dentes, quos Græci Cynodontes vocant, ſunt

sunt duo utrinque mandibulæ superiori, & inferiori hærentes dentes, qui Cavum dentibus quam simillimi sunt inferiore basi, lati, parte superna acuti quibus singulæ quoque radices longissimæ insunt, ut si quid propter duritiem ab incisoribus dentibus scindi minus potuit, id frangere possint, lib. de ossib. cap. 5. vide dentes.

Canities, est pilorum ante legitimam ætatem in album commutatio. lib. finit.

Canthus oculi, vide Anguli oculi.

Capillaris vena, vide Apanthismus.

Capillitium, vide Trichiasis.

Capistratio, vide Phymosis.

Capitis vena, & Cephalica, & humeraria, & externa dicitur, est quæ ex jugularibus externis jam divaricatis, quibuscum radicem habet communem, utrinque extra thoracem ascendit, & per humerum in externam brachii regionem declivis excurrit; initio secundi de ration. vict.

Capreolaris, sive hederarius anfractus, est arteriarum, & venarum ad utrunque testium descendentium non recto itinere instar Capreoli, aut hederæ variis modis involutarum, connexus, 1. de semin. c. 12. vide Glandulosi assistentes.

Caprizans pulsus est, ubi motum arteria interpellat quapiam in parte, ita ut motus à quiete alter celerior primo, & vehementior sit, 1. de differ. pulf. c. 29.

Capsula cordis, id est Pericardium, vide Membrana Pericardios.

Caput, est ea corporis pars, quam nonnulli ventrem superiorem nominant, collo terminatur, & partes animales continet.

Caput cordis, est ampla, & orbicularis superna ejus basis, 6. de usu p. cap. 7.

Caput ossis, est extrema tenuis processus ossium

pars craſſior, & orbiculata, lib.de oſſib. in procem.

Caput-purgia ſunt medicamenta omnia quæ capitis purgandi gratia infunduntur, ſive naribus, & dicuntur Errhinna, ſive ori, ut colluendo, vel mandendo per ſputum caput purgent,& vocantur apophlegmatizonta, 5. de ſimpl. cap. 20.

Carbo (qui Carbunculus) dicitur, cum melancholicus humor in cutem decumbens ſimul cum febre,exanthemata per cutem craſſeſcentem, ſicceſcentemque oriri facit,aſſatum ſanguinem indicans, lib. de atra bi.c. 4. Carbunculus ulcus eſt, cruſtam cito cum inflammatione totius partis circundatæ valida,faciens,ut & febres vehementes,& extrema pericula inferat, 5. de comp. med. per gen. c.15. cujus cruſta nigra eſt, & cinerulenta, aliter quam quæ ſanguine ſuffuſa ſunt, aut quæ algore frigent: non .n. vehementer lividus, ut in illis tumor eſt,ſed habet aliquid ſplendens, ut bitumen & pix, talis autem eſt exactè atra bilis, lib.de tum. c.6.

Carbunculus, vide Carbo.

Carcharaconta, dicuntur animalia, quæ ſerratis ſunt dentibus, ut Urſus, Leo. 9. de anatom. admi. cap. 1.

Carcinoma in utero eſt tumor ſine ulceratione inæqualis, & verrucoſus, lib. finit. quem etiam à Cancro animali Carcinon vocant, ibidem.

Carcinos, vide Carcinoma.

Cardia hoc eſt cor, quod non ſolum ei viſceri, quod ſui natura palpitat, nomen fuit apud antiquos, ſed etiam ori ventriculi, pro confeſſo habetur apud omnes, 4. aph. 65.

Cardiaca diſpoſitio eſt innati roboris labefactatio,& languor,fit plerumque conflictante ore ventriculi & ſtomacho cum ſudorum immodica vi; ſunt qui Cardia, id eſt,Corde phlegmone laborante fieri affectum putaverint, atque ab hac virium exſolu-

solutione, quod evenit malum, cardiacan, vel dispositionem, vel syncopen nominarint, 1. de caus. sympt. cap. 7. & lib. finit.

Cardiacus morbus, vide Cardialgia.

Cardialgia, id est, cordis, seu oris ventriculi dolor, & morsus, qui & Cardiogmos dicitur, à forti ventriculi æstu, flava bile in ipsius tunicis ebulliente, genitus, 5.aph.65.dicitur etiam Cardiacus morbus lib. Introd.cap.13. & 8. de comp. med.loc.cap.1.

Cardiogmos, vide Cardialgia.

Carnosa cutis, vide Musculus cuticulosus.

Caro vocatur tantum ea, quæ in musculo est, reliquarum nullam homines carnem vocant, præterquam admodum pauci, sed quæ in visceribus, ceu jecore, renibus, liene, pulmone visuntur, eas parenchymata, quasi effusiones dixeris, Græci vocant quæ in intestinis,ventriculo,stomacho,& utero sunt, sine nomine relinquunt, 11.meth. 11.Parenchymata autem eas partes vocant, non carnes, propterea quod ex venis effusus sanguis circum vasa omnia concrescat, 11. de simpl. in initio.

Caros sive Sopor, est deperditio sensus,& motus in toto animalis corpore, illæsa manente spirandi facultate, læsa autem anteriore Cerebri parte, & temporum musculis; si verò spirationem adeó vehementer opprimat, ut quis vel magno conatu vix spirare possit, eorum exemplo qui per gravem somnum stertere solent, Apoplexia nominatur, 4.loc. aff. cap. 2. & 13. meth. 21. & com. 2. in 1. prorrhet. 29.

Carotides,id est soporariæ arteriæ sunt,duæ illæ quæ ab arteria magna, à sinistro Cordis ventriculo emergentes, rectà ad caput feruntur, tanquam vasorum propagines,omnibus,quæ sunt supra Cor, partibus distributæ, 16. de usu par. c. 12. & 1. de placit. ca. 7. sed has non rectè Carotidas, &

Soporarias, & esse & dici censendum est, sed jam obtinet nomen ex multa omnium, qui post Hippocratem fuerunt Philosophorum, & Medicorum ignoratione, censentium, Soporem affectionem esse, dictarum arteriarum, 1. de plac. c. 7. vide Soporariç.

Carpon, & Carpos, vide Brachiale.

Carunculæ, nunc partes sunt substantiæ intestinorum, quæ in difficultate intestinorum excernuntur adeò magnæ, ut possimus eas carnes nominare, 4. aphor. 26. nunc veró carnosam quandam particulam, in summo ore pendentem, quam & Columellam vocant, significant, 6. de comp. med. loc. cap. 3. vide Gargareon, & difficultas intestinorum.

Casus, qui & signa, & symptomata mox apparentia dicuntur. 1. aph. 12. vide Judicatoria signa.

Cataclida, sive Subclavium dixeris, primam Thoracis costam parvam significat lib. de musc. dissect. cap. 12.

Catagma, id est ossis fractura, 2. meth. c. 2.

Catagmatica emplastra, quæ & Cephalica vocant, sunt quæ Calvariæ fracturis accommodantur, habentque abstergendi, digerendi, & siccandi potestatem, 2. de comp. med. per gen. cap. 16. Dicuntur, & Catagmatica ligamenta, quæ fasciarum instar ossis repturæ deligantur, 1. de comp. med. per gen. cap. 4. vide Cephalica emplastra.

Catalepsis, est deperditio sensus visus, apertis palpebris, servata tamen secundum naturam spiratione, in qua posteriora Cerebri potius afficiuntur, 4. loc. aff. cap. 2. licet alibi Catalepsim dicat esse spiritus cohibitionem, lib. de musc. diss. cap. 26. & alibi dicat Catalepsim fieri refrigerata prima parte sensitiva, id est, Cerebro ipso, quæ refrigeratio cum fortis fuerit mista humiditati, facit lethargicas passiones, cum siccitate veró eas, quæ a Græcis Catalepsis dicuntur, i. Deprehensiones, 2. apho. 3. eundem

dem

dem affectum Catoche, & Catochon vocant, 4. de cauſ. pulſ. c. 16. vide Catoche.

Catalotica medicamenta ſunt, quæ cicatrices groſſas, comedendo æquant, & limpidant, lib. de Dynamid.

Cataphora, id eſt, veternoſa ad ſummum delatio, prorrhet. 1. qua ægris ſopori gravi ſimile quid obvenit, fiuntque tum omnis ſenſus, tum vocis expertes, 1. de diebus decret. cap. 4.

Cataplaſma, compoſitio eſt ex aliquo farinæ genere, & aliquo humido, ſive unctuoſo, 3. de comp. medic. per gen. cap. 2.

Catapotia, i. pilulæ, de remed. par. fac. c. 6. vide pilulæ.

Cataptoſis morbus non eſt, ſed ſymptoma comitialium, attonitam concidentiam ſine temporis ſpatio factam, ſignificans, lib. de tot. morb. temp. c. 4.

Cataracta, ſive ſuffuſio, eſt aqua inter venam, & cryſtallinum humorem coagulata, prohibens ſpiritum viſibilem ab oculo exire, lib. de ocul. par. 4. cap. 12. vel ſuffuſio eſt, cum cernendi facultas, vel in partem deperditur, apparente, ſive non apparente in oculis malo aliquo, propriaque affectione non moleſtatis, ſed aut oris ventriculi, aut cerebri cognatione, 4. loc. aff. c. 2. quam vocant Græci Hypochyma, 10. de uſu p. c. 1.

Cataſarca, vide Anaſarca.

Cataſcheſis, diſpoſitio eſt, quæ facile diſcutitur, quæ opponitur hecticæ diſpoſitioni, id eſt illi, quæ tenaciter inhæret, 3. loc. aff. cap. 2.

Cataſtaſis, vide Conſtitutio.

Catataſis, eſt ad inferna loca corporum tractus, quæ obitur partim principiis quæ tentionis cauſæ ſunt, è regione oppoſitis, partim tranſumptione in contrarium nempe tranſmiſſis per rotulas principiis, quæ tentionem moliuntur, ac ſuperius adnex-

is. Oppoſita huic eſt Anataſis, quæ eſt tentio ad loca ſuperna per traductionem, libr. finit. vide Anataſis.

Catharrus ſeu defluxus, eſt multorum humorum delatio per palati foramina & nares, quæ in exitu una cum flatu egrediente, ſtrepitum quendam faciunt lib. finit. vide Coryxa.

Cathartica, ſeu purgans facultas vel medicamenta, duo ſignificant, alterum commune omnium, quæ quovis modo animalis excrementa expurgant; alterum quod per excellentiam de iis tantum dicitur, quæ aut per vomitum, aut per ventris dejectionem purgant, neque quod ejuſdem eſt generis, tum ea quæ fit per nares, tum ea quæ vulvæ admota, expurgant 5. de ſimpl. med. fac. cap. 20.

Cathemerina febris, id eſt quotidiana: ita enim conſueverunt vocare eam febrem, quæ ſingulis diebus accenditur, neque ullam habet intermiſſionem; ego verò ſolitus ſum eandem febrem Amphimerinam continuam appellare; nam Cathemerinon vocabulum, nuſquam apud Græcos ſcriptum invenitur: omnem verò rem, quæ quotidie eodem modo fit, amphimerinam vocant: vocetur itaque, quæ ſingulis diebus accenditur, & finitur Amphimerina, id eſt, quotidiana ſimpliciter, quæ verò non intermittit, quotidiana continua, 2. de diff. feb. cap. 7.

Catheretica medicamenta ſunt, quæ excreſcentiam carnis ulceribus detrahunt, 5. de ſimplic. cap. 2. eiſdemque cicatricem inducunt, ibid. cap. 15. vide Septa.

Catheter, eſt fiſtula urinaria, cujus extremum aliquo cataplaſmate illinimus, ad removendam urinæ ſuppreſſionem, & virgæ immittimus; ad Thraſib. cap. 23. vide Syphones.

Cat' ixin, ſeu ſecundum rectitudinem, eruptio ſanguinis eſt, cum ſanguis è directo loci affecti, effluit, vel mittitur, lib. de cur. rat. per. ſang. miſſ. 15.

Cato-

Catoche, qui & Catochus, vigilans sopor est, 3. loc. aff. cap. 5. estque solius Cerebri affectus, veluti & per totum corpus convulsiones, co. 3. in 1. prorrh. 69. est quoque Catochus fascia longior, quæ in orbem faciei & capiti circumdatur, ut operculum comprehendat, lib. de fasciis, vide Catalepsis.

Catotherica medicamenta, quæ & Hypelata Græcè dicuntur, sunt medicamenta dejectoria, quibus renes, vesica, & gibba hepatis cum multò vitioso succo sunt referta, expurgantur, ut Cava jocinoris & intestina, dejectione, 7. meth. 13.

Cava vena (sic appellata, quod venarum omnium quæ per corpus animalis disseminantur, latissima sit 4. rat. vict. 27.) est vena magna á gibbis hepatis orta libr. de ven. & arte. diss. cap. 2. per quam hepar ex particulis quæ ad ventriculum attinent, attractum alimentum, &in ipsa hepatis substantia elaboratum, in omnes superiores corporis partes distribuit, 4. de usu p. cap. 13. quæ à convexis jecoris partibus orsa, tum cava propter sui magnitudinem, tum jecoraria, à viscere unde egreditur nominatur, 8. de placit. cap. 1. Nec solum hæc vena quæ à gibbis hepatis egreditur, sed alia etiam quæ à simis & concava ipsius parte, quam portas vocant (unde, & vena porta appellatur) promanat. Cava dicitur quæ fertur obliqua deorsum atque in ventrem & intestina propagatur, tamquam truncus venarum omnium, quæ corpore inferiore sparguntur, per quam hepar ex particulis, quæ ad ventriculum attinent, alimentum attrahit, 4. de usu. par. c. 13.

Cauda, vide Coccyx.

Cavernosa ossa foraminulenta, Ithmoidea, & spongiosa, seu spongoidea, sunt ossa quædam parva ante meningas in meatu olfactorio posita à Cribri vel spongiæ similitudine sic dicta, 8. de usu par. c. 7. vide Ossa Ithmoidea.

Cavernosum nervum appellant Penis colem, à quo & Penem, & ipsum totum nervosum dicunt. Celos enim in marium genitalibus, & uteri cervix quoniam extendi, & in seipsas rursus retrahi, & subsidere videntur, nervosos dicunt, com. 1. in 6. de morb. vulg. 2. diciturque flatuosus, & fistulosus, 6. de loc. aff. 6.

Cauledon, est curatio fracti ossis, quæ per transversum fit, in qua fracti ossis partes ita à se dissidēt, ut è directo non jaceant, 6. meth. 5. vide schidacedō.

Caulos, i. pudendum virile, 14. de usu par c. 12.

Causa morbi, est id quo tangente afficimur, & quo separato statim cessat affectus, 1. de loc. aff. c. 2.

Causæ præincipientes, vide Febres putridæ.

Causæ præcedentes, vide Febres putridæ.

Causodes febres, i. incendentes, 1. aphor. 12. quas etiam Causon, vocat, id est febres ardentes, 1. de cris. cap. 4. vide Continua febris.

Causon, vide Causodes, Continua, & Synocha.

Causon legitimus, qui ex redundante flava bile fit, nothus verò qui ex putrescente crassa pituita, 4. de rat. vict. 13.

Caustica, hoc est urentia medicamenta sunt, quæ & vehementer calida sunt, & consistentia crassa, quæque ignis instar corpus colliquant, & sæpe escharas hoc est crustas, ritu cauterii efficiunt. 5. de simpl. cap. 15. inde, & affectiones causticæ, & caustica excrementa, id est urentia appellantur, quarum virtus est morbum & acutum & periculosum, & velocis judicationis reddere, com. 2. in 1. prorrhet. 60.

Cedmata vocat Hipp. fluxiones in crura decumbentes, & ex ipsis eas maximè, quæ primum articulum, ubi coxendix, occupant, com. 5. in 6. de morb. vulg. 22.

Celas, Hernias, Ramices, Circocelas medicorum juniorum nomina sunt, significantia omnes testiculorum

lorum tumores, lib. de tumor. cap. 15. barbaram ſectantes medicinam, Rupturam vocant; hæc variis fit modis, perque adjectiones rerum opplentium, varias etiam appellationes accipit; ſi enim peritonæo rupto inteſtina in ſcrotum deſcendunt, Enterocele Græcis, Ramex inteſtinorum Latinis appellatur: ubi verò inteſtina ſupra in inguinibus hærent, Bubonocele, hoc eſt Ramex inguinalis vocatur, ſi humor aliquis lentus in Scrotum colligitur Hydrocele, id eſt Ramex aquoſus nuncupatur. Quum autem caro dura intra teſtium tunicas increſcit, Sarcocele, hoc eſt Ramex carnoſus dicitur. In ſumma nomen ſemper à rebus opplentibus, accipiunt. Proinde ſi Omentum in Scrotum devolvatur, Epiplocele hoc eſt Ramex Omenti nominatur; ſic ubi venę ultra modũ repletæ, ac dilatatæ glomerantur, Circocele, i. varicoſus Ramex vocatur, vide Hernias.

Celer pulſus eſt, qui cum modico tempore arteria diſtenditur, fit. 1. de diff. pulſ. cap. 7.

Cenchria, alterum eſt herpetum genus, quod á ſimilitudine quam habet cum milio Cenchriam vocant, miſtæ ſimul facultatis bilem ſcilicet, & pituitam continens, quæ non protinus ulcus faciunt, quemadmodum alter, ſed admodum exiguas puſtulas ad ſpeciem milii, quæ ipſæ interpoſito ſpacio, in ulcus tranſeunt, diciturque etiam herpes miliaris, 14. meth. 17. vide Herpes.

Ceneangia propriè & primum vaſorum inanitionem ſignificat, atque ob id Aſitia, id eſt ciborum abſtinentia, Keneangia, id eſt, vaſorum inanitio ſæpius dicitur, tanquam nomine generis etiam in ſpecie homines omnes uti conſueverunt, 2. rat. vict. 47.

Ceneon, vide Ile.

Cephalœa Cerebri morbus, eſt Capitis diuturnus dolor, difficulter ſolubilis, qui á parva occaſione vehementes habet acceſſiones, ut neque voces aut

motum

motum tolerare possit infirmus, sed tranquillitatem, obscurumque cubiculum quærat, ob doloris vehementiam, cum nonnulli veluti malleo se percuti, alii caput sibi contundi distendique sentiant, non paucis ad oculorum radices dolor extendatur, suis intermissionibus circumacti, non secus ac qui Cephalalgia laborant, sed in Cephalæa affectæ partes redduntur multo debiliores quam in Cephalalgia, 3. loc. aff. cap. 9.

Cephalalgia, vide Cephalæa, 2. de comp. med. loc. c. 2.

Cephalica vena, quæ & Humeralis, sive humeraria dicitur, ramus est venæ cavæ ad jugulum ascendentis, ibique ad furculas divisa, altera pars humero superposita ad manum tendit, unde & Cephalica dicitur, lib. de anatom. viv. vide Humeraria.

Cephalica emplastra capitis fracturarum sunt quæ usque ad crassę meningis duplicaturam pervenerunt, quorum virtus est, ut ossium squamam sursum attrahant, & in pristinum locum revocent, & fragmenta tum in Capite, tum in aliis corporis ossibus, educant; Nonnulli communi genere hæc etiam vocant Catagmatica, propriè vero nuncupata fortiora sunt, si quidem ex alto superficiem extimam non ossa modo, sed his multo quoque magis, humorem aliquem crassum, & viscosum, vel omnino depravatum sua acrimonia attrahũt, 2. de comp. med. per gen. c. 18. Similiter adhuc medicamentum siccum, quod carnem producat, Cephalicon vocant, meth. 2.

Ceræræ, mulieres sunt, quarum uterus propriis morbis, tum qui in processibus ejus supernis, & lateribus consistunt (Ceræas Græci vocant) tum qui in collo, tum etiam qui in toto ejus tergore, laborãs, aliquando quidem vel plura quàm prius, vel pauciora, vel nulla, vel mala emittat menstrua, 3. de symp. caus. cap. 4.

Cera-

Ceratoide, cornea, seu corniformis tunica oculi est, à dura meninge orsa (tunicam choroidem complectens) crassa admodum, sed parte ejus media tenuissima, & densissima, splendida ad splendorem recipiendum, & transmittendum, cornibus admodum extenuatis similis; unde eam a cornu similitudine Ceratoidem, Corneam & Corniformen appellant, 10. de usu par. cap. 3. vide Rhagois tunica.

Ceratomalagmata, nonnulli medicorum, nomine a sola consistentia desumpto, vocant medicamẽta, quæ corpori imponuntur, non etiam quidem humida, duritiem veró tantam nec dum consequuta, quantam emplastra possidet, 7. de com. med. l. c. 11.

Cerchis, vide Cubitus.

Cerchinos est exiguus quidam ad tussiendum impetus, non tussis, sed veluti nauseæ vomitiones præcedunt, ita tussim hoc symptoma; Atque ut nonnulli nausearunt quidem, non tamen vomuerunt, ita nõnullis Cerchnós incidit, nec tamen tussis propter causæ parvitatem est secuta, 2. de sympt. caus. c. 4.

Cerelarium appellatio, in toto eorum genere est usitatior, quod legumina vocant, lib. de attenuan. vic. rat. cap. 6.

Cerebellum, posterior est Cerebri pars, quæ a nõnullis Encranion, vel Parencephalis vel posterius Cerebrum dicitur, 9. de anat. adm. c. 2. estque spinalis medullæ principium, & ejus ratione nervorum omnium, qui in toto animali sunt activi, lib. tegn. cap. 11. vide Parencephalis.

Cerebrum, quòd Græci à situ Encephalon appellant (nam nominatur ita, quod ἐντῇ κεφαλῇ hoc est in capite situm habet) animæ ratiocinatricis est domicilium, nervorum, & sensus omnis, motusque voluntarii principium, substantiâ nervis simillimum, nisi quod mollius; nam id illi conveniebat, ut quod sensus quidem omnes recipit, omnes autem imaginationes,

ones, atque intellectus complectitur, 9. meth. & 8. de usu par. Substantia ipsius alba veluti è spuma quadam concreta, & humida, lib. finit.

Cereloeon, compositio est ex cera, & oleo, 7. de compos. med. per. gen. cap. 2.

Cerion, id est Favus, ulcus parvum in capite est cum tumore, ex cujus foraminibus crassior sanies, & quasi mellitus humor profluit, lib. de tumor. cap. 15. & 1. de compos. med. loc. c. 8. vide Helmintes.

Certatoria, hoc est agonistica aqua frigida uti, dicere solent quidam, cum ea & affatim & frigidissima exhibetur, lib. de marcore, cap. 8.

Cervix, vide Spina, dicitur, & Cervix tenuis ossium processus, lib. de ossib. in procem.

Chalastica, id est, relaxantia, seu remittentia vocamus, quæ modicè calefaciunt, quorum usus est, ut conniventia corporis laxet, flatuosum spiritum tenuet, & quod phlegmatis jam conflatum est, digerat, 13. meth. 5. Medicamina igitur induratorum corporum, quę ipsorum solvunt duritiem, Malactica hoc est emollientia dicuntur: quæ autem tensioni medentur, Chalastica, 9. de comp. med. per. gen. cap. 9. vide relaxantia.

Chalazia, id est tubercula instar grandinis in palpebris, quæque Posthias Greci, 4. de comp. med. loc. cap. 7. estque morbus ex vitiis, quæ oculos infestant, unum, cum toto genere á natura, alienum fit, 14. meth. 19.

Chartilago, quam Græci Chondron vocant, est particula simplex in animalis corpore, quæ aliarum quidem omnium est durissima, toto autem osse est mollior, 7. de usu par. capit. 3.

Chartilago ensiformis, est extrema ora ossis medii pectoris, quæ est propter os ventriculi, cui alligatur, Græcè dicitur Chondros Xiphoides, 6. de usu par. cap. 3. eadem dicitur mucronata, lib. de ven.

&

& art. diff. cap 5. aliqui sunt qui ensiformen chartilaginem dicunt esse, totam pectoralis ossis figuram (non eam tantum, quæ in imo ejus est) quia gladii similitudinem repræsentat, lib. de ossib. cap. 13. vulgus malum punicum, seu granatum vocat.

Chartilago innominata, est secunda laryngis chartilago, quę nomine caret, internis partibus, quà Oesophagus est, positionem habens, 7. de usu. par.

Chartilago peltalis est imperfectus circulus in principio asperæ arteriæ collocatus, ad modum peltæ cujus gibbositas extra apparet in gutture, ejus verò defectus est versus gulam, unde chartilago peltalis dicitur; cujus defectum supplet quædam chartilago supposita isti inferius, faciens etiam circulum imperfectum, sed contrario situ cum superiori, quia ejus gibbositas interius est versus gulam, defectus exterius versus guttur, diciturq; Chartilago Cymbalaris, vel Coopertoria. Estq; ibidem tertia Chartilago nomē non habens, cū modo versus partem exteriorem, nunc versus interiorem collocetur, nunc cū cibus deglutitur, ut os tracheæ arterię, nunc cū vox formatur, ut os gulæ tegat, libr. de anat. viv.

Chemosis morbus oculi est, quando album oculi tumefactum superat circulum Iridis, ut & nigrum oculi concavum videatur, lib. de anat. ocul. alibi, Chemosis ex vehementi inflammatione, utrasque palpebras in exteriorem partem detorquet, ne totum oculum contegant, lib. Introd. cap. 15.

Chenicidas, iustrumenta quædam vocant, quibus in Calvariæ fracturis utimur, 6. meth. 6.

Cheros, i, tempus, seu ætas morborum, quæ temporū vicissitudine immutatur, lib. de morb. tem. c. 1.

Chion. vide Cion, & Staphyle.

Chironia, & Telephia, species ulcerum sunt malignorum, lib. de tumor. cap. 13. Tria tantum ulcera propriam habuere appellationem, Anthrax, Phagedæna,

dæna, Herpes, cætera omnia ipsa per se ipsa solebant antiqui ulcera tantum nominare, quæ in longum tempus protrahuntur, cum non post multum tempus fuerint ad cicatricem producta, rursusque influente Ichore, ex osse corrupto, in parte penitiore inflammantur; & pus generatur, à quo cicatrix eroditur, & caro exulceratur, 6. aph. 45. Inveterata ulcera, & dysepulota, hoc est cicatricem ægrè ducentia, chironia nominant, 4. de comp. med. per gen. in ultimis verbis; Dicuntur autem Chironia ab eo qui primum ea sanavit, partim ab ipsis, qui iisdem sunt affecti, ut Telephium, 2. meth. 2.

Chirurgia, i. manualis operatio, 6. meth. 6. Inde Chirurgica ea est medicinæ pars, quæ manu medetur, 3. de comp. med. per gen. cap. 2.

Chloron. i. Pallidus, & æruginosus color, 2. progn. 20.

Choana, Infundibulum, Scypho, Pelvis, Pyelos idem sunt, significantia cavitatem quandam, in quam meatus cerebrum expurgantes in palatum desinunt, usque ad adenis ventriculum. 9. de usu par c. 3. quæ vulgo lacuna dicitur.

Cheras. i. Struma: sæpe enim propter ulcus quod in manus, aut pedis digito fit, glandulæ in inguinibus, & alis, tum intumescunt, tum phlegmone occupantur, quin etiam in collo, & secus aures, sæpe glandulæ iis quibus in collo, capite, vel aliqua vicina parte ulcus est natum, intumescunt, nominant autem ipsos adenas, cum sic intumuerunt Bubones quæ si schirrosior earum partium phlegmone aliquando fuerit, hæc & ægrè sanabilis redditur, & Chæras, id est, Struma dicitur, 13. meth. 5.

Cholagoga. i. bilis eductiva medicamenta, 4. aph. 2.

Choledocos, id est vesica bilis receptiva, quam etiam Iecoris vesicam nominant, lib. 6. de anatom. adm.

adm. cap. 2. quam etiam Cystim bilis, id est, Vesicam bilis susceptricem vocant, 4. de usu par. cap. 12. eandem vocant fellis folliculum, 5. de loc. aff. cap. 7.

Cholera, i. biliaris, 1. prog. 25. est acutus affectus, cum vomitibus biliosis multis, alvique dejectionibus, Suris quoque se contrahentibus, ac frigescentibus extremitatibus, fiuntque in his ægris pulsus minores, & obscuriores. Cholera duplex est apud Hippocratem, altera humida, in qua, ut omnes norunt, vehemens est excretio bilis supra infraque erumpentis, intestina graviter torquentur, accedunt convulsiones, sæpe etiam crurum suræ contrahuntur, alteram siccam choleram vocat Hipp. ab eadem provenientem causa, ac circa eadem consistentem, at citra ventris fluorem, & vomitum, lib. finit.

Chondros, i. Chartilago, 7. de usu par. cap. 3.

Chondrosyndesmus, i. chartilagineum ligamentum, 1. de temp. cap. 9.

Choræ, id est regiones oculorum, seu cavitates, quæ superciliis subjacent, 8. de usu par. c. 6.

Chorion, id est, secundina, est membrana vulvæ prægnantis mulieris adhærens, multarum venarum, & arteriarum contextu, intervalla membranis obducta habens, cui duæ aliæ membranæ interius adnascuntur: altera quæ Amnium, id est, Amiculum dicitur, toti fœtui circumjecta: altera quæ Allantoides, id est Intestinalis eminentibus tantum partibus, capiti, natibus, pedibus, duplex superjecta, libr. de vulvæ diss. cap. 10. quæ Arabicis Abgas, Camisia fœtus, & profundatio sudoris dicitur, lib. de anatom. viv.

Choroides plexus (qui & Retiformes, & Reticulares, dicuntur, vide plexus retiformis) sunt convolutiones membranarum cerebri, ex multis venis, & arteriis, secundarum instar effigiatę, nomine a Chor-

riis

riis, id est membranis deducto, quæ fœtus extrinsecus in orbem ambiunt. 9. de anat. adm. cap 3. Constituitur autem prope medium cerebri ventriculum, 9. de usu par. cap. 7. Dicitur adhuc & tenuis cerebri membrana Choroides id est, secundi formis meninx, 8. de usu par. cap. 9. Dicitur, & Choroides oculi tunica, corpus quoddam retiforme quasi tunica, (Amphiblestroide dicta) humorem vitreum oculi ambiens, quod ex portione cerebri supernè descendente, atque amplificata, est conflatum reti simile, quod retiforme corpus à Choroide, id est tenui tunica cerebri, quæ illi supernè dimittitur, continetur, unde tunica oculi Choroide dicitur, 10. de usu par. cap. 2.

Chorda est membrum, ab extremitatibus musculi ortum habens, ad similitudinem chordæ arcus effecta, est autem Chorda idem quod Tendo, non quod ligamentum, 6. aphor. 46. & lib. de anat. viv.

Chordapsus, Ileos, seu Volvulus est, tumor eminens, in tenuium intestinorum parte, ut videatur intestinum ad similitudinem chordæ obvolutum, vel ab inflammatione, vel obstructione aridi stercoris, graviter ægros vomitionibus crucians, adeo, ut nonnulli stercus quoque evomere conspiciantur, 6. de loc. aff. vide Ileos.

Chronicæ ægritudines, 1. longæ, de part. art. med. c. 7. vide Polychronius.

Chrysite terra est aurea, in qua parvis terræ particulis immistæ sunt parvæ auri partes, 5. de simpl.

Chylus, est cibi liquamen, quæ ex ventriculo, atque intestinis in jecur transmittitur, partim tenuioribus portionibus, partim crassioribus consistens, lib. de atra bile, cap. 3.

Chymethla, i. Pernionis, 6. simpl. vide Perniones.

Chy-

Chymosis,(quæ & Chemosis) est utriusque palpebræ distortio, ex inflammatione oborta, 4. de comp.med.loc. c.4. Est item Chymosis,rubra,carnosaque corneæ oculi pelliculæ inflammatio, lib. de rem.par,fac.vide Chemosis.

Chymus est nutrimentum, seu humor ad nutrimentum animalis in hepate præparatum, depositis excrementis. 4. de usu par. Atqui antiqui saporem vocaverunt chymum,id est, liquorem,lib.de ocul. par. 2. cap. 1. chymi autem appellatio apud. Hipp. semper humoribus corporis destinata est, ex quibus nos constituimur,sanguine inquam pituita, & duplicibile flava & nigra; Apud Platonem verò, & Aristotelem, gustabilis qualitas quævis nobis insita, chymus, i. Sapor,nominatur,lib. finit.

Chyphosis, id est, gibborositas,.(quam etiam chyrtosin,id est incurrvationem dicunt)est distortio spinæ in posteriorem partem, prout in anteriorem Lordosis, id est sicca frictio, vel solis manibus vel cum manica, vel solo linteo administrata, citra omne pingue vel cum eo planè exiguo, 3. de sanit. tuen.c.13.

Chyrtôsis,vide Chyphosis.

Cicatrix ab Hipp. nunc sumitur pro ipsis ulceribus,nunc pro inductione consolidationis ulcerum, 1. de artic. 56. Particulatim autem cicatrix oculi appellatur; ubi nigro oculi ex alto ulcere; membranę crassities supervenit,& color albior apparet, quæ cicatrix si sit & major & crassior ex ulcere Iridis nata, dicitur Albugo,lib.Introd.capit. 15, vide Albugo.

Cila extremę illæ palpebrarum partes sunt,quæ in somnis clausis oculis simul committuntur, quæ & Tarsi nominantur, & qua ratione pilos procreant.Cilia,lib. Intro.

Cingentes membranæ simplices quædam tunicæ sunt, telæ araneorum similes, quæ totam utramque thoracis regionem internam subcingunt, vocanturque in costis cingentes, Græcè Hypezochotes, ubi verò rectæ ad jugulum perferuntur, Intercipientes, Græcè diaphrattontes, ubi pulmoni circumhærescunt, hujus operimentum sunt; quarum basis superiis partibus septi objicitur; inferioribus autem, alia quædam membrana, huic persimilis substrata, quæ Peritonæi vertex, jure optimo nuncupatur, 6. de anat. adm. cap. 8.

Cinumenus morbus est, qui diversis horis semper accedit, ac remittit, cujus ille qui prævenit, citiusque horas persolvit prolepticus, sive Anticipans dicitur, qui tardat Hystericus, i. posterius invadens, lib. de Typis cap. 3.

Cion, vide Gargareon, & Staphyle.

Cionides, vide Staphyle.

Circuitus, sive Periodus est tempus intentionum & remissionum in morbis factum, ut Typus est ordo earundem intentionum & remissionum, lib. de Typis, ca. 3. vel circuitus, sive periodus, est similis ad idem reditus, 1. aph. 12.

Circumcisio vel circumsectio, vel ablatio cutis glandem contegentis virilis pudendi, quæ præputium dicitur, lib. finit.

Circumnuens, vide Innuens.

Circumocularis tunica oculi est, quæ à crassa meninge orta, toti oculo substernitur, circumtangens, & ciruminduens os, ut oculus non applicetur nudis cavitatibus, lib. de anatom. viv.

Circumossalis membrana est, quasi ossium involucrum dixeris, quæ singulis ossibus in longitudine inditur, 1. de sem. cap. 10. quam in capite, Pericranion dicimus, libr. de anat. ocul. In costis autem Periostion, 8. de anatom. adm. cap. 10.

Cirros,

Cirros, vide Cornua vulvæ.

Cirſocele, vide Celas.

Cirſos, ideſt, varices, alias quoque venas omnes dilatatas Antiqui ſic nominabant, lib. de tum, cap. 16. vide Varices.

Cittæ, vide Cittoſa.

Cittoſa, id eſt, vitioſi cibi appetentia, qualis gravidis contingit, 6. de ſanit. tuen. cap. 9. dicitur etiam Citta, Pica, & Picatio, 1. de ſympt. cauſ. c. 3. & 5. 7.

Claves, ſive Iugulum ſunt duæ primæ coſtæ propè guttur, inter os pectoris, ac ſpinæ finem, quæ ad ſcapulas eſt, à natura conſtitutæ, 13. de uſu p. cap. 11. Claviculas etiam vocat, libr. de muſc. diſſ. c. 12. quæ vulgo furcula ſuperior, ut Diaphragma furcula inferior nuncupatur. Recentioribus autem, elatior finis anteriori parte Claves exiſtunt, ſic dictæ quód ſterno, Omoplatas, id eſt, humerum firment; is autem finis vulgo, furcula ſuperior dicitur, Cavitates ſub his Clavibus, appellantur Sphage id eſt, juguli, ut ſint duæ claves, & juguli totidem, dexter, & ſiniſter.

Clavus, ſive Gomphos eſt oculi morbus, cum Uvea locum ſuum egrediens, pelliculas ſuperficie tenus operit, unde ejus forma fit quaſi Clavus, lib. de ocul. cap. 11. vide Gomphos, & Myrmeciæ.

Clunes vide Coxa.

Clydones, Symptoma eſt retentricis facultatis ventriculi, cibos, vel non complectentis, vel diminutæ, vel vitioſæ, unde flatulentiæ, & fluctuationes cum ſonitu ſuccedunt; flatulentiæ quidem, ubi & cibi flatuoſi ſunt, & ventriculus non admodum frigidus; fluctuationes cum ſonitu, cum vel nihil in eo continetur, quod verti in flatum poſſit vel valenter ſit refrigeratus, 3. de ſymp. cauſ. cap. 2.

Clyster κλυστήρ Latinis idem est quod lavamen seu ablutio, à verbo κλύζειν quod & lavare significat; Alio nomine Græcis ἔνεμα dicitur, quæ vox Latinis injectionem significat. Medici hujus temporis, Clysteris, & Enematis Græcis vocibus quàm Latinis malunt uti. Dicitur adhuc, & Clysma, unde Diaclysma, i. lavatio ad ulcera, & dentes titubantes, infirmosque. Dicitur adhuc & Clysmus de medic. fac. par. cap. 16.

Cnimi, id est, Tibia, seu alterum ex duobus ossibus tibiæ eodem cum toto membro nomine, alterum verò Perone, seu Fibula dicitur, 3. de usu p.c.9.

Coadjutrix causa est, quæ sua virtute morbum efficere non potest, sed alteri auxiliatur, ut libido articularem morbum promovet, & sanguinis eruptionem remigatio, libr. Introd. cap. 8.

Coarticulatio, vide Abarticulatio, & Dearticulatio.

Coccyx (vulgo Cauda) i. Cuculus, est os quod subest in imo lati ossis, lib. de ossib. cap. 12. & 3. pe artic. 104.

Coctio, quid sit hinc nosces, cum facultates quatuor sint atque inter eas non minimè valeat alteratrix, per quam dispensatis ab ea corporibus, natura alimentum assimilat, coctio nuncupatur nutritivæ substantiæ permutatio, secundùm qualitatem existens, 4. rat. vict. 44. Perfecta Urinæ coctio est, quando in vrinis subsederit aliquid album, & leve & æquale & continuum; Debilis autem coctio est, quando ex aquosa mediocriter subpallida facta fuerit, & quidem si turbulenta apparuerit, & talis permanserit, hæc quoq; occultæ, & dibilis coctionis est signum, & rufa etiam ac tenuis, ex eodem genere est 1. de cris. cap. 27.

Coctionis signa sunt quæ hominis salutem, non tamen per crisim, futuram ostendunt; quo distin-

guun-

guuntur à Decretoriis quæ salutem hominis futuram, per crisim ostendunt. Coctionis autem quæ inspirandi fit instrumentis, sputa; cujus quæ in venis, vrinas; illius, quæ in ventre, alvi excrementa statuere oportet; in febribus (quoniam venosi generis sunt passiones, nam & arterias in hoc genere comprehendimus) ad urinas præcipuè attendere oportet, 1. de cris. cap. 7.

Cæcum foramen, est angustius illud foramen s quod ex duobus inæqualibus foraminibus, quibu, quinta nervorum conjugatio a Cerebro excipitur propè aures est collocatum cui subditur labyrinthus quidam, quem natura effecit, musculis temporalibus consulens, nervum eis durum, & labiis immittens 9. de usu p. cap. 13. vide Meatus auditorius

Cœcum intestinum sive Orbum, sive Monoculum, est quartum intestinum in ordine, primum locum inter crassa obtinens, libr. de anat. viv. Quidam illud saccum nominant.

Cæli status, id est, ambientis nos aëris temperies, 9. met. 5.

Cœlia apud Græcos, sine adjectione omnem ventrem significat, 6. apho. 20. Apud Aristotelem tamen dicitur Cœlia, illa tantùm corporis partis cavitas, in quam cibus devoratur, & prima concoctio peragitur, sed apud Hippocr. nunc cum adjectione superior, & inferior venter significantur, ut superior sit ventriculus, inferior, omne quod sub diaphragmate est spatium latius.

Cæliaca, id est, Ventralis dispositio, communis morbus est ventriculo, & intestinis, in quo materiæ, non mordaces, intestinorum imbecillitatem sequuntur, quæ retinere contenta, ne exiguo quidem tempore possunt, sed ea illicò excernũt, perinde ac si grave aliquod onus deponerent, haud secus quam in stranguria, in qua ob acrimoniam & vellicatio-

nem vesica jugiter, quicquid ad eam pervenerit, secernit, modò ob id quod molem ipsius vel exiguam sustinere nequit, 6. loc. aff. cap 2. vide Lienteria.

Cælomata sunt rotunda, & cava ulcera, bothriis latiora, quæ in oculis circa Irim nascuntur, lib. Introd. c. 15.

Cælum more vulgi, appellat Hippocrat. aërem, 1. de morb. vulg. 1. qui supra nos est, usque ad nubium regionem, comm. 1. in 1. de morb. vulg. 4. quamquam eo nomine cavitas omnis designari potest, tamen specialiter Cælum vocatur superioris palpebræ superficies, sicut Hypocælum pars inferior, quæ ei respondet, illud tum in aqua inter cutem, tum in alterius generis malo habitu, tum in diuturnis hæmorrhoidibus, longis mulierum profluviis, atque inchoantibus ophthalmiis intumescit. Sunt qui cælum oculorum interpretantur cavitates quæ sub oculis, utraque nasi parte cernuntur, quæ tamen Canthus dicuntur.

Cærulea oculi tunica eadem est cum Rhagoide, Uvea, & Uviformi, 10. de usu p. c. 4. vide Rhagois.

Coincidentia, sive Intercidentia, quam Paremptosim Græci vocant, est cum aliunde in aliud vas humor fluit, 7. de anat. adm. cap 16. In oculo autem coincidentia est, ubi in meatum qui á basi Cerebri veniens, oculo videndi facultatem tribuit, humor adaperto, vel rupto vase incidit, obturatque eum, unde cum dolore visus offenditur, libr. Introd. c. 15.

Coindicantia sunt, quæ præter proprias cujusque morbi indicationes, adhuc virtutem, naturam, ætatem, anni tempus, regionem & consuetudinem, & si quæ sunt id genus alia, considerant, 13. met. 16.

Cola, dicuntur in homine longiora, majoraque membra á Thorace separata, & quasi dependentia, ut brachia & manus, Latinis dicuntur artus, 3. de

usu

uſu p.c.1. Dicuntur & Cola, oſſa narium, vide Ithmoidea.

Colatoria oſſa ſunt narium foraminulenta & cavernoſa oſſa, quæ à cribri ſimilitudine Ithmoidea, vel á ſpongia Spongoidea appellantur: varia enim habent foramina, quo modo, & ſpongiæ; neque ea habent recta ut cribra, quòd inde ſuperflua Cerebri excrementa tranſcolent, 8. de uſu p.

Coles eſt particula quædam corporis inſignis, ad extremum collum veſicæ ſita, qua mares fæminas exuperant, quam Græci Caulon περίναιον, Latini penem, Colem, mentulam, virgam, & pudendum virile nominant, 5. de uſu p. cap. 15.

Colica diſpoſitio eſt, conſtitutio plenioris inteſtini Colon diuturna, in qua ſpaciis temporis interjectis, cruciatus intolerabiles, difficultates ſpirandi, ſudores, perfrictioneſque ſuboriuntur, lib. finit. Suntque Colicus & Volvulus inteſtinorum inflammationes, quorum alter tenuioris inteſtini affectus eſt, alter plenioris, quare dejectiones includuntur, & flatus inteſtinis involuti, eò quòd exitum non habeant, dolores vehementes, & tormina concitant, lib. Introd. cap. 13. & 2. de loc. aff. 5. Inde Colica medicamenta ſunt, quæ ad ſedandum Coli dolorem ſunt comparata, quæ quidem etſi anodyna ſunt, á communi tamen anodynorum forma, differunt, quòd quæ propriè Colica appellantur, aromatis odoratis, ac vrinam cientibus ſeminib. permiſcentur, & quanquam Colica vocentur, non tamen ad Colicos tantum, ſed ad omnem dolorem in quacumque corporis parte factum, ſedandum admoventur, quo factum eſt, inquit Gal. initio libri ſexti de locis affectis, ut antidotos omnes dolorem ſedantes, veteres Colicos nuncupaverint, vide Narcotica.

Collectiva medicamenti facultas eſt, quæ ulce-

ra; & vulnera, glutinat, 5. de simplic. cap. 2.

Collectiva inæqualitas pulsuum, quæ ex inæqualitate plurium pulsuum est conflata, 1. de differ. pulſ. cap. 30. quæ & Systematica dicitur, vide Systematica. Colliculum idem est quod Nympha caruncula est, ad fissuram colli matricis exorta, quæ dum virgo defloratur scinditur, quam quòd multò promineat. Ægyptii in Virginibus excidere consueverunt, lib. Introd. cap. 10. Atqui plures ex antiquis Anatomicis, tum præsertim Avicenna, dicunt iis quæ nondum venerem sunt expertæ circa medium colli uteri, panniculum virginalem dictum, esse, qui hymen, aliis hymenæon vocatur, &, ut ajunt in prima coitione erumpitur; quod verisimile non videtur, nam i. dissectione virginum non apparet, nec usquam quod legerim meminit Galenus, sed potius credendum est, collum ipsum, quod musculosum sit, & nervosum, ex ipsa textura tantummodo connivere, & angustum esse. Nympha veró est adnata Epiphysis, & appendix cutacea, lata intra pudendum muliebre supra alarum commissuram, ad urinarium meatum sita; gemina autem est, utrinque scilicet una, data est a natura tum ornamenti causa, (nam quod peni virili præputium est & Uva Pharingi, id Nympha utero) tum etiam, ut Uterum à pulvere, frigore, & aliis externis injuriis tueatur, 15. de usu p.

Colliquatio, vide Anastæchiosis.

Collisio, & Contusio est, cum exterior superficies percussi corporis continuitatem servat, multæ verò exiguæ divisiones in profundo apparuerint; at cum cavitas aliqua apparet, quam rei collisæ percussor impresserit, tunc Illisio dicitur, lib. de sympt. caus. cap. 11. quæ Græcè θλάσμα Thlasma dicitur.

Collum uteri, sive os uteri, est illud quod intus

tus est, ubi uterus desinit, collum verò incipit; quod magis propriè os uteri diceretur; nam altera colli extremitas, quæ mulieris pudendis conjungitur, non uteri, sed ipsius colli os non sine ratione diceretur, 5. aph. 46.

Collum, vide Spina.

Collyria Latinis medicamenta vocantur, quæ oculis admoventur, Græci Κολλύρια nominant, hæc verò duûm generum sunt; quædam enim liquida sunt & passim collyria nominantur; quædam arida & hæç barbara voce dicuntur. sief, Græci hæc vocant ξηροκολλύρια; illa verò ὑγροκολλύρια 9. simpl. & 4. de comp. med. loc. cap. 5.

Collobomata Græci vocant partes, quæ in labiis aut narium aliis, aut aure deficiunt, & decurtantur, 14. met. cap. 16. quæ propriè curta vocantur.

Colon intestinum quintum in ordine, secundum autem in crassis, 6. de anat. adm. cap. 9. Dicitur verò Colon, id est Laxius intestinum, quod excrementa ex distributione segregata suscipit, lib. Introd. cap. 11. quod & pingue intestinum appellat Galenus, 2. de sympt. cau. cap. 5. Unde propter sui latitudinem, ipsum solùm quidam ventrem inferiorem appellant, 4. rat. vict. 112.

Columella Κίων, Κιονὶς, & Columna sive Gargareon, caruncula est à faucibus dependens, vocis instrumentum, lib. fin. vide Gargareon, & Staphyle.

Coma, id est, Sopor, sive propensio & delatio in somnum, est, cum vigilare ægri nequeant non apertos habentes oculos, sed conniventes, vel altis somnis, vel tenuibus, vel vigiliis detineantur, com. 1. in 3. de morb. vulg. 7. Vide Caros. Hippocrates verò Cataphoram, omnem ad somnum propensionem Coma appellat; est enim in somnum delatio, nequentibus infirmis vigilantium munia obire, sed cum palpebras claudere cupi-

cupientibus, tum dormire ſperantibus; cum autem ægri clauſis palpebris dormire nequeunt, ſed plurimum vigilant, Coma non ſomniculoſum vocat, com. 1. in 1. prorrhet. 1. Aliquando Coma pro marcore ſumitur, 4. ſanit. tuen. cap. 4. Marcere enim torpere ſignificat, atque languore & inertia teneri, præſertim cum Celſus de Lethargo, in hoc (dicat) marcor eſt inexpugnabilis dormiendi neceſſitas, & comatoſos, ſomnolentos, & inertes appellet, vide Sopor.

Comitialis morbus, eſt omnium corporis partium, ex temporum intervallis facta convulſio, cum mentis ac ſenſuum oblæſione; qui & Epilepſia dicitur, 3. loc. aff. 7. & de differ. morb. cap. 5. Qui adhuc morbus magnus, morbus ſacer, affectus puerilis, & Herculeus dicitur. Puerilis quidem, quoniam pueritiæ tempore abundat, Herculeus, non quod Hercules eo vexaretur, ſed quidam morbi ſævitiem exprimere volentes, nomen hoc magnitudinem ſignificans Herculeam, effinxerunt, comm. 6. in 6. de morb. vulg. 7. Dicitur adhuc puerilis, ut qui à pueritia incipiens, ferè ſemper conſeneſcat, Latini Comitialem dixerunt, quód in Comitiis, & hominum frequentia maximè ægros corripiat.

Commiſſura, quæ & Sutura dicitur, Synarthroſis ſpecies eſt, & oſſium compoſitio, ad conſuturam rerum ſimilitudinem, quæ & ſerrata dicitur, cum ſerræ modo, contrario occurſu congrediuntur, ubi dentatæ alterius partes in alterius ſinus committuntur, lib de oſſib. in proœmio.

Communis morbus, ſive univerſalis eſt, qui multos in communi invadit, cui oppoſitus eſt morbus, qui diſperſus, ſive Sporas dicitur, qui aliquos ſeparatim tantum. Inter communes alii ſunt publici quos vocant Endemos, in quo genere peſtis eſt,

ali

alii vulgares, seu publicè grassantes, quos Epidemos seu Epidemios vocant, qui morbus si alicujus sit civitatis, vel loci proprius, dicitur Vernaculus, com. 1. in 1. de mor. vulg. in argumento, vide fusiùs, verbo Pandemus, & Epidemus.

Communis, sive media Cubiti vena est; quæ fertur communis ei, quæ humeralis nominatur, ei quæ per axillan ad manum, 2. de loc. aff. ca. 7. quæ, & mediana & corporalis, & purpurea & nigra dicitur, lib. de anatom. viv. vide Media.

Compages, Capitis sunt suturæ, qua parte ossa capitis inter se mutuo compacta coaptantur; suturę veró ex translatione dici consueverunt; Calvariæ enim ossa adeò exquisitè inter se conjunguntur, & coaptantur, ut ipsorum conjunctio per Harmoniam id est, ex compage, & coaptatione facta meritò sutura ex pannorum qui consuuntur similitudine, dicatur, com. 3. in lib. de iis quæ in med. fiunt. 36.

Complexio febrium est, quando duæ febres horis differentibus invaserunt: confusio autem quando eodem tempore incœperint, 2 de differ. feb. cap. 8.

Compositus morbus est, qui ex pluribus accessionibus, & remissionibus, sive ejusdem generis ut duarum vel plurium tertianarum, quotidianarum, vel quartanarum, sive diversi, ut unius tertianæ cum quotidiana, vel cum quartana, constat; cui oppositus est morbus simplex, unam genere intensionem, & remissionem faciens, lib. de Typis cap. 3.

Compressio, est laterum cujusque vasis astrictio, & angustatio per coalitum, 1. de caus. sympt. ca. 5. differens ab obstructione (quæ & oppilatio dicitur, 2. de caus. pulf. cap. 1.) quæ est meatuum nostri corporis interclusio, ex aliquo tumore, vel corpore interposito, non per coalitum, lib. de differ. morb. c. 7. Siquidem compresso extrinsecus nervo, angustia meatui ejus contingit, 1. de sympt. caus. c. 5. & de differ. morb. cap. 5. Co-

Compunctio, est perforatio, quæ acu fit suffusis, 10. de usu p. cap. 6.

Conarium, vide Conoides.

Concava vena, est vena porta, 5. loc. affect. capit. 3. vide Vena porta.

Concausa, vide Continentes.

Conceptio, id est seminis comprehensio, motus est quidam vellicationis, & contractionis Uteri dum semen in seipsum ejaculatum amplectitur, lib. an animal sit id quod, c. 2.

Conchula Κόγχη, vide Aures.

Concoctio est ciborum a ventriculo, in convenientem animali qualitatem alteratio, quæ concoctio si tarda, & ægrè longiorique tempore fiat, Bradypepsia; si autem in alteram qualitatem, non in eam quę fit secundùm naturam, fiat mutatio, Dyspepsia: si verò nulla fiat alteratio sed quales sunt assumpti cibi, tales in omni qualitate manent, & dejiciuntur, dicitur Apepsia. 1 lib. de sympt. differ. cap. 4. Alteratio ipsa, usque quò alimentum in similitudinem partis quæ nutritur, transmutatur, concoctio, ubi verò jam parti apponitur, nutritio dicitur, 8. de composit. medicam. loc. cap. 6. Concoctio eorum quæ præter naturam sunt, est ipsa maturatio morbi; at ipsa concoctio in coquentis substantiam deductio quædam est ejus quod concoquitur, com. 2. in 1. de morb. vul. 44.

Condensantia medicamenta omnia frigida sunt, & aquea, quare poros tenues in unoquoq; corpore condensant, & contrahunt: Cæterùm instrumentum undiq; totum constringere nequeunt, unde & Pycnotica dicuntur, differuntq; à siccantibus, quod frigida & sicca sint, ab obstruentibus quod frigida & crassę sint substantię, 5. de simp. c. 14. vide Obstruētia.

Condyloma, quasi dicas Nodus, est exuberatio, quæ cum phlegmone in rugosa contrahentique se

ani

ani parte, consurgit, lib. finit. quæ & Tymus dicitur, 14. meth. 6. 3. Est adhuc carnis excrescentia callosa in digitis manuum & pedum, in sede item ac uteriore coalescens, sic dicitur, quod prominet in modum articuli quem Condylon appellant, sed hic affectus in sede pæcipuè, oritur, ruga aliqua corporum in ano reduplicatorum insurgente, ac præter naturam intumescente. Quum enim sinuosus sit anus, rugas coagmentatas habet, ubi verò amplius intumuerit tunc fit Condyloma & aliquando citra inflammationem fit & molle est, quandoque verò cum inflammatione, tumque durum est, & dolorificum.

Condylus, id est tuberculum, seu Nodus, est gibba ossium explantatio Radii, & Cubiti, quæ Carpo dearticulantur, ob id etiam aliquando capita dicuntur, & Apophysis, 2. de usu p. cap. 2. Dicuntur & Epiphyses, 1. artuum capita, ubi enim os medullam habet, ejus finibus utrinque caput instar operculi cujusdam, ut plurimùm vides adnasci, 10. de usu p. cap. 18. vide Nodi, & Articulus.

Confusio febrium, vide Complexio.

Congelationes, passiones omnes dicuntur, quæ à causa frigida, & vehementibus algoribus ortum duxerunt, libr. de differ. morb. cap. 5.

Conia stacte, id est, Lixivium destillatum, 1. ad Glau. c. 3.

Conjectura artificiosa est, quæ prope ad veritatem accedit, 1. de cris. cap. 9.

Conjunctiva oculi tunica, vide Rhagois.

Conjunctiva causa, vide Continens.

Conoides corpus sive Turbinatum, quod & Conarium dicitur, Cerebri particula est, veluti firmamentum quoddam venis, á magna declivis propagatis adjacens, lib. 9. de anat. adm. cap. 3. cujus substantia glandula est, figura autem Cono perquam similis. Unde ei nomen quoque est impositum

tum, utilitatem autem ei eandem esse existimant aliqui, quæ est Pyloro ventriculi, nam ut hunc confirmant esse glandulam, prohibereque ex ventriculo cibum prius, quam is coctus sit, in tenue intestinum transumi, ad eundem modum, & hanc glandulam Conarion in principio meatus constitutam, qui meatus spiritum ex medio ventriculo in Parencephalidis ventriculum transmittit, custodem quendam esse ajunt, & velut Oeconomum, quantum spiritus mitti oporeat. 8. de usu par. capit. 14.

Connutritus morbus est, qui longinquo tempore hominum corpora infestat, co. 5. in 6. de morb. vulg. 6.

Consistentia vrinæ, id est tenuitas, & crassitudo, 9. meth. 4. quam Arabes vocant vrinæ substantiam.

Consistentia, seu status Paroxysmi, est illud tempus accessionis febrilis, cum jam caliditas materiam convicerit, atque usque adeo calor augetur, ut non modò locum exurat, qui est quodammodo putredinis focus, sed etiam continuatim per totum corpus dispergatur; ac cum jam ad summum ferveris devenerint humores accensi, id accessionis tempus consistentia appellatur, tunc verò universum laborantis corpus igneum redditur, extensa per totum animalis corpus æqualiter caliditate, 2. de differ. feb. cap. 11.

Constistutio, Κατάστασις est in propriam sedem alicujus luxati corporis collocatio, restitutio, & repositio, 4. de fra, 38.

Consistentia, vel status paroxysmi, ἀκμὴ vide Ascensus morbi.

Contenta, ἰχόμενα vide Continentia.

Contentiva causa, vide Continens.

Contentus pulsus, idem ac vehemens 3. de diff. puls. c. 5.

Con-

Continentes causæ(quæ continuæ,& conjumctæ dicuntur)sunt,quæ cum præsentes sunt,morbi quoque adsunt,cum tolluntur, morbi etiam discedunt; ut spina, telum.; opponuntur evidentibus, seu procatarcticis,& antegressis causis, quæ dum adversam valetudinem crearunt separantur; ut, labor, solis ustio, cruditas. Concausæ sunt,quæ affectum sua vi generare possunt, generant etiam, & alteri cohærentes, unde Synœtia dicuntur, ut lapis in vesica, & inflammatio; nam ambæ vrinæ suppressionis causa sunt, & si per se utraque illam generare possit. Coadjutrices causarum partes, quæ sua virtute morbum efficere non possunt, sed alteri auxiliantur, ut libido articularem morbum promovet.Præcedens sive interna, quae ab evidentibus,vel praeparantur,vel coadjuvantur,ut sanguinis abundantia nutrimenti soboles est.Introd.cap.8.

Continens febris, vide Synocha.

Continentia, Ἴσχοντα vocat Hippocrat. solida corporis membra, ut quæ comprehendant, regantque humida,contenta autem humores, ut qui à solidis comprehendantur, quae impetu feruntur spiritus; siquidem in omnem corporis partem momento temporis, & facilè & citra impedimentum perveniunt, lib. de trem.palp. cap. 5.Continentes autem partes erunt,ut, corpus solidum Cordis, arteriarum, & aliarum partium cavarum, atque aliquid suo sinu concludentium, quae sunt bases, radices,& fundamenta aliarum: in ipsis enim singulis triplex adest substantia, verè ipsa solida, circumfusa alia carnosa muniens, & fovens, & per utranque sparsa spirituosa.

Continua febris Συνεχὴς πυρετὸς est quae ad infebricitationem, antequam ex toto solvatur,non definit, & si declinatio aliqua sensibilis appareat; Cum verò declinatio aliqua sensibilis non fiat, sem-

emper verò a primo principio febris usque ad crisim similis perseveraverit, erit febris deurens, ardens, Causon, à continuis sola acutie differens (quæ enim idem cum genere nomen sortiuntur, atque in pluribus particularibus accessionibus continentur, continuæ appellantur) quæ & Synocha appellatur, hæc quiden Epacmastica, sive increscens sive Anabatica, illa homotena sive acmastica, in eodem semper vigore & tenore perseverans, ultima paracmastica, sive decrescens, 2. de cris. 6. & 2. de differ. cap. 2. Bifariam veteres uti continui nomine, & intermittentis videntur; nam continuas vocant febres, quandoque omnes, quæ nullum tempus liberum habent accessione, quandoque non omnes, quæ omnes, quæ accessione nunquam vacant, sed solas præcipuè illas, quæ omni carent, usque ad judicium mutatione. Ita intermittentes interdum appellant illas solas, quæ accessionem perpetuam non habent, interdum eas, quarum non recedit accessio, sed insignes faciunt mutationes singularium accessionum, in initium, incrementum, vigorem, & remissionem; At medici quidam juniores, quæ non magnam mutationem habent, non continuas autem has solas, quæ non veniunt ad integritatem, & intermittunt singulis accessionibus, has vocant antiqui, interim continuas, interim intermittentes; nam sunt rectè inter continuas, & desinentes in integritatem, mediæ. Proinde rectè ubi cum synochis conferuntur, intermittentes appellantur, cum ad integritatem venientib. continuæ, co. 3. in 1. de mor. vul. 2.

Continui solutio, ἀποσπάσμα, vide unionis solutio.

Contractiones, vide Ganglia.

Contraindicare, vide Endixis.

Contraria apud Hippoc. & medicos sunt, non in cor-

in corporum modò qualitate, ut calidum frigido humidum ficco; fed in quantitate etiam ut magnum parvo, laxum denfo, plenum vacuo, quę Arift. oppofita vocat, quo fenfu dicunt Medici, curationem fieri per contraria, 11. meth. cap. 12.

Conturbatio feu Perturbatio, ταραξις, vide Taraxis.

Contufio, θλάσμα eft, cum grave aliquid fupra corpus incidit, ac collidit; ita ut carnea pars difrumpatur; cum verò caro contufa, in locum fub cute cruorem contraxerit fine ulla cutis divifione, exuccatio, fugillatio, effufio, nigror, & nigritia dicitur, venas tamen exiguas, fimul cum carne rumpi, ac difcindi in hujufmodi fugillationibus, eft perfpicuum, 3. de his quæ in med. 30. lib. de tumor. cap. 105. de compof. med. per gen. cap. 3. vide Collifio, & Unionis folutio.

Convexa Hepatis, vide Sima.

Convulfio, σπασμὸς; Cum omnes arbitrarii motus mufculis obeantur, quando ad fua ipforum capita retracti, unamquamque particulam, cui inferuntur, fimul attraxerint, fi affectus aliquis in tenfionem ipfos ducens, acciderit, hunc motus fequitur, fimilis quidem naturali, fed citra voluntatem, & vocatur affectus convulfio, lib. de Trem. palp. cap. 8. quam Celfus lib. 2. c. 1. vocat nervorum diftentionem; quæ convulfio, vel univerfalis eft, ut cum totum corpus curvatur, aut in priora, & dicitur ἐμπροσθότονος, aut in pofteriora, ὀπισθότονος, aut in utramque partem æqualiter τέτανος, quib. additur & ἐπιληψία, vel particularis, aut in mufculis oculorum, & dicitur στραβισμὸς, aut mandibulæ τρυσμὸς, aut oris Κυνικὸς σπασμὸς, aut penis σατυρίασις, vide Rhegma, & Unionis folutio.

Convulfio canina, σπασμὸς κυνικὸς, eft affectio

 mul-

musculorum maxillarium, per quam os, nasus, oculus, labrum, atque adeo dimidia faciei pars in obliquum torquetur, quæ affectio nonnunquam dicitur, convulsio, interdum, paralysis, ad musculum latum pertinens affectio est, quam quidam vocant oris torturam, 4. loc. aff. c. 2. versus finem.

Convulsio comitialis, quæ laboranti Epileptico affectu accidit. 5. loc. aff. 5. & 3. loc. aff. 7.

Convulsivum affectum vocat Galenus, qui ante mortem necessario convulsionis habet symptoma, 1. de præsag. ex pul. c. 4. & co. 3. in 1. prorrhet. 69.

Convulsivus & Vibratus pulsus sunt, qui naturali sede relicta, unum locum non tenent, sed sursum atque deorsum agitantur. In vibratis, arteriæ quædam partes quasi jacula superiora petere, quædam demitti, uno eodemque tempore conspiciantur, quæ distentio parva est in convulsivis. 1. de diff. pul. c. 28.

Convulsivus pulsus est, in quo ad utrumque terminum tenditur arteria, quem convulsio sequi solet, 2. de caus. pulf. c. 12.

Coopertoria chartilago, vide Cricoide.

Cophosis Κώφωσις, id est surditas, est abolita auditûs actio, inducta vel ab iis, quæ ipsam audiendi facultatem, ejusq; primarium instrumentum, quod est animalis spiritus in aures affluens, aut ipsius organa quæ natura ad audiendum comparavit, lædunt.

Copos, id est, lassitudines, Græci hominis vocant affectus, ex multo vehementive motu corporibus, vel totis, vel particulis, quæ amplius laborarunt, oborientes: unde Acopa medicamenta, quæ talem lassitudinem tollunt, 7. de comp. med. per gen. c. 11.

Copula Συνδεσμός, terminus musculi est, sensu omni carens, durior & crassior Nervo & Tendone, usum eum quem vel nomine ipso præ se fert,

fert,exhibens;differens à Nervo,& Tendone,quòd Nervus à Cerebro,vel spinali medulla exorsus,sensum, aut motum membris inducit: Tendo verò finis musculi nervosus est,ex Copula, & Nervo procreatus, 1. de placit.cap. 9.quam quidam homines Nervum nuncupant, com 1. in 6. de morb. vulg. 2. vide Nervum.

Cor Καρδία, est viscus,carne durâ,fibrosâ, cavâ constans, principium vitalis facultatis: sunt qui musculum esse definierint, verùm & minùs rubet quàm Musculus & longè durius, spissius, solidiusque est, multoque aliter fibris intertextum; fibris namque validis, & rectis caro ejus circumfusa est. Unde & Parenchyma, nomine quoque aliis visceribus communi, appellatur, à basi ipsius in mucronem tendentibus, Arteriarum, & caloris nativi, quo animal regitur, quasi fons & domicilium, in medio omnino Thorace situm, præsertim suâ basi, quam caput ejus nominant. 6. de usu. par. & 7. de anatom. adm. Vocant adhuc & Cor, veteres omnes,os ventriculi, propter affinitatem maximam,quæ illi est cum Corde, & mutuum consensum, ut ostendit Gal. 2. de placit. & 5. loc. aff. 6.

Coracoide,vide Ancyroide,& Acromion.

Coryphe, vide Vertex.

Cornea, sive Corniformis (Κερατοειδὴς χιτὼν ἤ ὑμὴν oculi tunica est, tenuis, dura, & densa, quæ à dura Cerebri meninge proficiscitur, & tenuem oculi tunicam choroidem in orbem amplectitur, quæ & Ceratoide dicitur, 10. de usu par. c. 3. quæ & Cærulea dicitur, estque tunica secunda oculi, hoc est proximè subjecta adnatæ tunicæ, quam ἐπιπεφυκὼς appellant, vide Cærulea, & Ceratoide.

Cornicularis processus,vide Ancyroide.

Corniformis,vide Cornea,& Ceratoide.

Cornua, Κέρατα, numerantur inter affectus

præter naturam; sunt autem duæ eminentiæ osseæ, quæ prope tempora nascuntur;dicuntur,& Dionysisci;sunt & cornua vulvæ, sive sinus, duo processus mamillares,à lateribus vulvæ ad utraque ilia, quos alii vocant Cirros,lib. de vulvæ diss. c. 3. vide Apices matricis.

Corona oculi, vide Iris, & Stephanos, Ιρις, Στεφάνη.

Coronale os, ut Coronalis sutura Στεφανιαία ῥαφὴ, Στεφανιαῖον ὀςοῦν sunt,sutura anterior Cranii ab uno temporum osse ad alterum transversim perveniens: sic etiam os frontis coronale dicitur, quoniam ea capitis parte ubi sunt coronæ gestari soleant,vel quod in orbem frontem cingant, 9. de usu par. 2. de ossib. c.1.6. de anatom.adm.cap. 1. Inde, & Coronalis vena, Στεφανιαία φλέψ, propago est veniens à magno trunco venæ cavæ sursum ascendentis, cingens cordis basim in modum coronæ; Est & alia venæ cavæ propago, quæ Coronalis stomachica Στεφανιαία στομαχικὴ appellatur, quæ à ramo splenico venæ cavæ proficiscitur, & ad stomachum effertur, ibique bipartito ramo, majore ceu corona stomachum totum cingit; minore ad pyloron descendit. Quemadmodum autem à vena cava, coronalis hæc vena proficiscitur,sic, à magna arteria statim ubi à corde orta est, arteriæ duæ coronatoriæ prodeunt, major sub valvula dextra,minor sub postica,quæ in cordis superficiem,& ejus partem crassiorem,perinde ac venæ, distribuuntur, 7. de anat.adm.

Coronæ sive Coronon,est extremum ossis, quod in mucronem desinit, lib. de ossib. proœmio; unde omnes apophyses rotundas appellant coronas, vel coronos, Κορώνη, κορώνον: sic autem dicitur, quia τῆ Κορώνης, hoc est cornicis rostro similis sit: quæ autem Apophysis in caput crassum & ro-

rotundum definit, non Corone, sed Auche Græcè αὐχὴ, nominatur, 2. de usu par. c. 14.

Corporalis vena, vide Communis.

Corrugatio pupillæ, vide Tabes oculi.

Coryza, gravedo, κόρυζα, tenuis, & incoctus humor est, qui per nares secernitur, quasi gravedinem dixeris; quemadmodum talis defluxio, cum per palatum fit, dicitur catharrus, 2. progn. 49. Est autem hic humor, non qui propriè ὠμὸς sive crudus dicitur, sed qui ἄπεπτος, hoc est liquidus, & tenuis. Celsus autem author est, & destilationem, & gravedinem κορύζας Hippocratem appellasse. Catarrhum appellamus, cum quod supervacuum est in cerebro, in os diffluit; Coryzan, cum in nares: Bronchos autem sive raucitas catarrhis supervenit, faucibus scilicet humore imbutis, quòd si in Gargareonem fluxio procumbit, quam ex similitudine Græci staphilen, id est, acinum vocant, in ea gignit, aut aliàs eam in tumorem attolit; at si glandulas, antiadas; si in eas, quæ iis proximæ sunt Paristhmia, 3. de sympt. caus. c. 4.

Costa extrema est, non parva illa revera spuria, quæ ab aliis discedit, & carnosæ parti septi transversi obducta est, sed ipsi proxima, cui manifesta jam membrana tenuis intùs subtenditur, ei continua, quæ omnes costas subcingit. 5. de anatom. adm. c. 3.

Costæ, ossa pectoris sunt, quæ a collo toto ad ilia usque ex anteriore parte, ad utrumque latus protenduntur, lib. Introd. cap. 10. & 3. de artic. 37. Duodecim ut plurimum numero sunt, ex quibus superiores septem simpliciter πλευραὶ dicuntur, quinque verò reliquæ coctæ inferiores νόθαι dicuntur, hoc est spuriæ, & illegitimæ, quia imperfectæ sunt.

Cotyle κοτύλη, vide Articulus, & Acetabulum.

Cotyledones κοτυληδόνες, vide Acetabulum.

Coxa, quæ & Iſchion, magnum femoris oſſis caput eſt, Græcè ἰσχίον id eſt Coxa appellatur, veluti cavitas ejus, acetabulum dicitur, 2. de fract. 70. unde affectus fit, qui Iſchias & Coxendix appellatur; inde Iſchiadici, & Coxarii, id eſt, coxæ morbo laborantes, 7. de comp. med. per gen. cap. 16. Iſchion aliquando ſignificat ligamentum ipſum, quo femur coxendicis acetabulo colligatur; interdum verò ipſum articulum; ſed & Iſchia ἰσχία dicuntur à quibuſdam partes carnoſæ ex utroque ſacri oſſis latere, quæ & σχαφία à Græcis, à Latinis Clunes appellantur. Os autem Coxendicis, eſt apophyſis oſſis ſacri, ad coxendicis acetabulum undique pertinens. Os enim ſacrum, qua parte femoris caput ei inſeritur, Iſchion vocatum eſt.

Cranium, Calva, Calvaria Κράνιον eſt os capitis craſſum, rarum, rotundum, oſſibus ſeptem compactum, ſuturiſque diſtinctum, Cerebrum continens, atque utramque meningem ambiens, quod quaſi Κράνος, id eſt, galea cerebro adjaceat, 8. de uſu par. cap. 9.

Craſis, Græcè Κρᾶσις & Κρῆσις temperiem ſignificat, 1. de natur. hum. 12.

Craſſa membrana, vide Membrana dura.

Craſſa vena, i. humeralis, 1. de artic. 53.

Craſſus pulſus, vide Gracilis.

Crea, vide Tibia.

Creber pulſus eſt, cujus intermediæ quietis eſt breve tempus, rarus, cum longum; 4. de pulſ. ad Tyron. c. 4.

Cremaſteres, vide Teſtes.

Cremor idem eſt ac Chymus χυμὸς 3. de natur. facul. capit. 4.

Cremor ptiſanæ eſt, ubi à decoctione quis ptiſanam colaverit, deinde cremorem ſeparaverit, hæc ptiſana non dicetur, ſed priſanæ cremor. 1. acut. 26.

Cri-

Cricoides chartilago, est laryngis chartilago, basim annuli figuram repræsentantem efficiēs; Tribus enim chartilaginibus constat larynx, quarum prima maxima ex internis partibus collacatur, cujus convexum extrà prominet, concavum intus, quæ dimidium totius capacitatis laryngis comprehendit, ad formam scuti, à quo Anatomici Thyroidem, id est scutiformem, alii peltalem, quod peltæ formam agat, nominant, posterior quæ basim Cricoidem, id est annuli figuram imitantem efficit, postremæ ipsius asperæ arteriæ chartilagini, sigmæ literam imitanti, incumbit; Scutiformi veró in priori sui ipsius parte subjacet, (quæ & Cricoides, Cymbalaris, & Coopertoria dicitur) Reliqua ab his Chartilago, quæ tum positione, cum magnitudine tertia est, in suprema Cricoidis, (quæ, & innominata dicitur) Cartilaginis parte sita est, gutturniis, infundibulisque quas Arytænes vocant similis; unde & Arytænoides dicitur. Quæ autem à radice linguæ exoritur, quam Epiglottida, quasi superlingulam dixeris, non est bronchi propria, lib. de vocal. inst. diff. cap. 4. & 7. de usu part. cap. 11. & lib. de anat. viv.

Crimnoides urina Κριμνώδης cujus sedimenta crimnoidea sunt, idest, quæ speciem furfuris, vel spumæ referunt, significantque sanguinis cremationem, si rubea sedimenta sunt; vel solidorum nimiam liquationem, si alba, li. de urinis, cap. 29. vide Hypostasis.

Crisis, sive Iudicium, sive Iudicatio Κρίσις apud aliquos est subita in morbo mutatio, apud alios est ea, quæ antecedit agitatio, apud alios integra totius morbi solutio; apud alios illa tantùm morbi solutio, quæ ad bonum fit, 1. de cris. cap. 1. Sed ea, quæ repente fit, per excellentiam Crisis dicitur, quæ natura, quæ præter naturam sunt, superante,

perante, exquisitè perficitur, 3. de crif. capit. 1. Judicatio per morbos, de foro translatitia appellatione dicta est, significans præcipitem in morbo mutationem, cum quadam evidenti evacuatione, vel abscessu, quæ quadrifariam existit; aut enim statim vindicantur a morbis, aut magnam obtinent in melius mutationem, aut statim moriuntur, aut multò deteriores evadunt. Itaque duas primas judicationes proximas duas magna ex parte cum adjectione, malam, aut pravam judicationem, quandoque verò sine adjectione simpliciter, 3. prognost. 1. Utitur item Hipp. Crisi pro λύσει id est solutione morbi, ut in progn. optimam eam dicit esse urinam, in qua per totum morbi curriculum, donec ipse judicatus sit, subsidet album, læve, & æquale. Tertia adhuc est ejusdem Κρίσεως significatio ad motum vehementem naturæ pro cujuslibet rei molestæ depulsione, secundum quam non modò morbi, sed & conceptiones & abortiones, & partus, & omnino quæcunque magno conatu naturæ indigent, dicuntur Judicari, lib. de sympt. par.

Crisis asima, quæ a nullo dierum judicantium fuerit judicata, 3. de crif. 10. Periculosa, quæ cum gravibus symptomatis accidit; Infida seu incerta cum morbi recidiva contingit; Obscura, quæ citrá excretionem, vel abscessum evidentem evenit; Absoluta, quæ in morbo nihil facit reliqui, 1. die. decr. cap. 2.

Crisis imperfecta quæ non omnino à morbo liberat. 3. de crif. 7. sed ex morbo quippiam relinquit, 1. die. decr. cap. 2.

Crisima signa, i. decernentia, & judicantia, 1. aph. 12.

Crithe, i. Hordeum, sive Hordeolum, sive Posthia, & oculorum tuberculum, de remed. par. fac. cap. 10. vide Hordeolus, Posthia, Chalazia.

Crota-

Crotaphitæ κροταφῖται, id eſt, temporales muſculi, qui maxillam inferiorem movent, & ſurſum trahunt, & intra os ſiti ſunt, lib. de muſc. diſſ. c. 6. vide Manducatorii.

Cruda urina, vide Aquoſa.

Cruditas ὠμότης eſt, cum Ventriculus, vel proprio morbo, vel vitioſis humoribus in ipſo accumulatis, vel prava alimentorum qualitate, ut nidoroſa, acida, fœtori, aut putredini, aut corruptioni obnoxia, aut ex præparationis modo, ad hujuſmodi aliquam diſpoſitionem deducta, ea non amplectitur, ſed in ipſo corrumpuntur. Differens ab incoctione, quæ eſt rerum, quæ non poſſunt concoqui, ut acinorum, & omnium, quæ omnino imputria, & immutata dejiciuntur, 1. de loc. aff. cap. 3.

Crudus humor ὠμὸς χυμὸς eſt, cum alimentum ſuam naturam, in ventriculo, hepate, & inteſtinis, quàm diutiſſimè ſervat, nulla alteratione ex particula, quæ ad ipſum concoquendum, eſt deſtinata, ſuſcepta; vel cum tranſmutatio fit, ſed in peregrinam qualitatem, 8. de comp. med. loc. cap. 6. Humor crudus, pituita craſſior eſt, ac minùs flatulenta, qualis in urinis ſubſidet, iis præſertim quæ ex edacitate ſedimentum multum fabaceæ pulticulæ ſimile obtinenti: quin & corporibus iis, quæ ab exercitatione abſtinuere, cibis verò quam plurimis, ac balneis poſt ſumptos cibos utebantur; ſæpe ejuſmodi humor confertim per alvum deſcendit, ſed & unà cum hoc humore, perinde ac cum pituita, decolor quædam in toto corpore ſubeſt albedo, qui crudus humor inappetentes homines efficit. lib. de mul. c. 11.

Crura κνῆμαι dicuntur extremæ corporis partes, quæ thoracem medium, & imum ventrem prætergrediuntur, ut quicquid prominet ultra os ſacrum, & carnoſos muſculos ibi ſubjectos infernè, uſque ad pedes, & id quod ſupernè ultra thoracem,

& ſcapulos uſque ad manus, id crura dicantur, lib. Introd. cap. 10.

Cryſorchis, Κρυσορχεῖς est teſticuli, aut teſticulorum occultatio, vel receſſio. lib. finit.

Cryſtallinus humor Κρυσαλλοειδὲς ὑγρὸν, & cryſtalloidis (qui glacialis adhuc dicitur, quòd concretam glaciem imitetur 7. de placit. cap. 5.) eſt humor albus ſplendidus, lucidus, non omnino rotundus, ſed aliquantulum planus, in medio oculorum ſitus, in quo fit viſio, primumque videndi inſtrumentum, qui per Diadoſin, id eſt, tranſumptionem (non per venam quidem, quæ nulla ineſt, vitreo humore nutritur. Cui adhæret vitreus oculi humor, qui & Hyeloides dicitur, quique quantò craſſior, & albior eſt ſanguine, tantò à cryſtallino humore, humiditate, atque albedine relinquitur; ſubeſt huic Albugineus, albo ovi ſimilis, quem Hydatoidem, quòd aquæ ſit ſimilis, vocant, 10. de uſu par. cap. 1. lib. de ocul. cap. 2. & Introd. cap. 11.

Ctir, κλεῖρ, muliebris pudendi ſinus, pilis decoratus, appellatur: quæ ſinum ambiunt, πτερυγώματα, id eſt, alæ vocantur, 15. de uſu par. c. 3.

Cubitus, (πῆχυς ἀγκὼν ἀγοσός, ὀλέκρανον, πῆχυς, ὠλένη) eſt os, quod inter Humerum, & Carpon, quod brachiale dicitur, ſitum eſt; ejuſdemque partis os grandius. Cubitus item dicitur, qui alteri ſubeſt oſſi, quod Radium nominant, lib. de oſſib. capit. 17. quem cubitum Pechyn, id eſt, ulnam dicunt, 2. de uſu par. 2. clarius: Cubitus Pechys πῆχυς, ſeu ulna Arabibus focile majus, eſt ea pars totius brachii, quæ supernè terminatur, qua brachio quidem continua eſt, per articulum, qui in curvatura cubiti eſt, cui innitimur; infernè autem qua Carpo manus; quo ſpatio, duo oſſa recipiuntur, alterum magnum, & rotundum, nominatum eodem nomine quo pars, id eſt, cubitus, al-

terum

terum quod Cerchis, Arabibus focile minus, id est Radius appellatur, 2. de motu muscul. cap. 2. & 1. de fract. 18.

Cubiforme os, quod Κυβοειδὲς ὀστοῦν sive os cubiti dicitur, est os quod ab externis pedis partibus firmum in terra statuitur, externisque Tarsi partibus, est locatum & dearticulatur cavitati calcanei ad finem adjacenti, 3. de usu par. 7. Est enim os unum, ex quatuor tarsi ossibus, solum nomine donatum, cum reliqua tria careant nominibus; est autem os, ut reliqua Tarsi ossa, intus cavum, foris gibbum; est autem os cubo simile, quòd latera sex habeat cubo communia.

Cuculus, vide Coccyx.

Cucurbitulæ leves, quæ citra scarificationem adaptantur, 3. de loc. aff. cap. 4.

Cunei os, quod & ὀστοῦν σφηνοειδὲς, os basilare, & os palati appellant, medium inter superiora, & inferiora totius capitis ossa, de ossib. cap. 1.

Cunnus, inanitas ea est, quæ inter ossa pubis penetrat, extrinsecus pelliculam quandam habens, virorum præputio correspondentem, lib. de vulvæ diff. cap. 2.

Curatoria, θεραπευτικὴ medicinæ pars, est, quæ tum factum morbum tollit, ut Hecticam, & Ephemeram febrem, tum, quæ fit ut putridam, tum quæ imminet; aut qui futurus timetur, quòd est proprium προφυλακτικῆς, quæ hac ratione sub Therapeuticam cadit; cujus tres sunt partes ad curationem necessariæ Διαιτητικὴ, φαρμακευτικὴ, χειρουργικὴ, quarum prima victus rationem instituit, altera medicamenta propinat, postrema manum adjutricem admovet, de part. art. med. cap. 1.

Curta, κολοβώματα, i. mutila & curta: id autem dicitur à Græcis Coloboma quod in labiis, aut narium alis, aut aure deficit: hujus generis sunt & quas

quas in majore angulo Rhæadas vocant, eo utique, vel impensiùs extenuato, minoreve facto, vel prorsus abolito, vide Colobomata.

Cuticula, vide Cutis suprema.

Cuticularis membrana, vide membrana dura.

Cuticulosus musculus est, qui extrema sedis ora cuti commixtus obtinet, ut vel cuticulosus musculus, vel carnosa cutis dici possit. lib. de musc. diss. c. 30.

Cutis suprema δέρμις, ἐν δέρμα, quæ & Derma dicitur, quasi Corium dixeris, quia excoriari potest, cujus exterior pars, Epidermis, sive summa cutis corporis, sive cuticula est, & toti superextensa, sensuq; destituta, & quæ sæpè citra dolorem facilè ab ea separatur, 2. de usu par. c. 6. & 3. meth. 4.

Cyboides, vide Cubiforme.

Cycliscus sunt cava excisoria scalpra, 6. meth. 6.

Cyllum, Κυλλὸν dicitur apud Hipp. crus varum. i. in exteriorem partem luxatum, vel conversum, adeo ut Suræ processus, qui talem exterius complectitur, sine ullo stabilimento suspensus relinquatur, quamvis propriè mutilum, & imperfectum significet, ut scribit Gal. 3. de diebus criticis, ubi in ea significatione mensem Κυλλὸν appellari inquit, qui diebus viginti novem cõstet; alios autem perfectos qui triginta. Unde Cyllosim κύλλωσιν distortionem cruris in exteriorem partem vocat Gal. 4. de artic. Idem tamen com. 3. dicit nonnullos de omni longorum membrorum distortione Κύλλωσιν intelligendam censere generaleque ei tribuere significatum; alios verò eo nomine distortionem solùm intelligere, in qua in interiorem partem membrum inclinatur.

Cyema, κύημα, fœtus est cum nondum menses duos in utero absolverit, quo tempore Embryon dici nequit, sed Cyema. i. uteri gestatio, & conceptus,

tus, & genitura, 1. de sympt. cauſ. c. 7.

Cymbalaris, vide Cricoides.

Cynanche, eſt inflammatio extra guttur exiſtens, quæ & Paracynanche dicitur; ſi autem ſit inflammatio adjacentium muſculorum faucibus adveniens, dicitur Synanche, vel Paraſynanche, 4. aph. 34. Propriè loquendo Angina. Græcis eſt inflammatio, quæ in gutture, & faucibus advenit; Hyppocrates verò & alii Veteres omnes paſſiones in iis locis advenientes, quas ſpirandi difficultas comitatur, Anginæ nomine vocant, nullo exiſtente in pectore, vel pulmone vitio; qua in re differt Anginæ concurſus à Peripneumonia, & laterali morbo, atque ex eo, quòd anguſtiæ ſenſus in gutture eſt, ſuntque ejuſdem, exquiſitè loquendo, quatuor differentiæ. Una ubi fauces inflammantur. Altera ubi neque reliquæ oris partes, neque etiam externarum partium ulla inflammata videtur, æger tamen ſuffocationis periculum in gutture perſentit. Tertia quando gutturis partes, tum externæ, tum internæ ſimiliter inflammantur. Quarta ubi ad anteriorem regionem, cervicis vertebræ luxantur, & inde cavus apparet locus, doloremque quando tangitur, æger ſentit. Recentiores Græci quidam ut eſt Paulus, lib. 3. cap. 27. & noſtræ ætatis Medici non pauci, inter Cynanchen, & Synanchen, inter Paracynanchen, & Paraſynanchen diſcrimen faciunt, quod tamen Galenus, lib. 4. de loc. aff. cap. 5. & 3. progn. 20. reprehendit. Inflammationem itaque, quæ in interioribus faucium muſculis oritur, Συνάγχην nominant; eam verò, quæ in exterioribus eorundem muſculis fit, Παρασυνάγχην; Inflammationem item, quæ in interioribus muſculis gutturis accidit, vocant κυνάγχην; eam autem, quæ in exterioribus ejuſdem muſculis oritur, Παρακυνάγχην, vide Angina.

Cyno

Cynodontes, vide Canini dentes.

Cyphosis κύφωσις gibbositas, seu gibborositas, vitium spinæ est, quod a casu, ictu, & tuberculis duris, anteriorem thoracis partem distendentibus pulmonemque prementibus, aliquando contingit, ut docet Gal. eo aph. quo scribit Hipp. gibbos ex asthmate, aut tussi factos, ante pubertatem mori, vide Gibborositas; Dicitur eadem, Κύρτωσις, ut annotavit Gal. 8. de artric. Opposita huic Contorsio, dicitur Lordosis. λόρδωσις spinæ vertebris in anteriorem partem conversis, vide Lordosis.

Cyrtosis, vide Cyphosis.

Cyrtoma, κύρτωμα tuberculum in Iliis appellavit Hip. quod & œdema ab eodem appellari solet, 2. progn. 25.

Cyssaros, κύσσαρος, est ultimum intestinum in ordine, quod & rectum dicitur, & podex est, lib. quod animal sit, id, cap. 5. vide Rectum.

Cystis, κύστις vesica, est pars membranosa, vrinam à renibus excipiens, & foras excernens, exanguis, quæ etsi ex nullo nervoso corpore originem ducat, quia tamen latissimè distendi, & arctissimè contrahi potest, ut reliqua omnia alba, & exanguia, ex quadam similitudine nervosa dicta est, licet in eam nervuli quidam inserantur; In quam renes, tanquam in lagenam, urinam deponunt per meatus veteres dictos, qui à renibus prodeuntes, obliquo itinere delati inter ipsius tunicas, paulo supra ipsius os, inseruntur, Cujus vesicæ cervicem musculus ambit, transversis constans fibris, quibus undequaque constrictis, vesicam claudit, ne urina effluat.

Cystis choledochos, quæ, & vesica fellis, & vesica bilis susceptiva, Græcè autem κύστις χοληδόχος dicitur, vesica est, ad Hepar sita, in cavis ipsius; inter venæ portæ & cavæ radices, bilem ex jeci-

nore

nore attrahens,quam rectis fibris,trahit ex hepate, obliquis retinet, transversis verò expellit, quæ & ob id,fellis folliculus appellatur, 4. de usu par. cap. 12. & 2. de natural. fac. cap. 9. & 9. de anatom. adm. cap. 2.

D

DACTYLION, πρωκτὸς καὶ ἡ ἕδρα id est podex, 1. de comp. med. loc.c.15. sunt autem qui rectum intestinum eo nomine intelligant.

Darsis,id est, excoriatio, qua cutis, à subjectis partibus scalpello deciditur, 3. de anat. adm. cap. 2.

Dartos,una est è quatuor membranis, quæ testes involvunt;earum prima & intima Epididymis, post eam Erythroides,id est vaginalis;tertia Dartos carnosa, Erythroide multò valentior; quarta & extima Scrotum est.Introd. cap. 11. Mulierum autem testes,penitius in vulva latentes, unica tantùm tunica contenti sunt,quæ Darta appellatur, proportione respondens tertiæ testium marium tunicæ, cæteris autem carent.de dissect. vulvæ, cap. 9.

Dasymma,oculi vitium, idem quod Trachoma, ut scribit Aëtius,lib.7.

Dearticulatio,ea est ossium naturalis conjunctio, quæ evidentem motum habent,ut coarticulatio naturalis ossium est commissio, quæ exiguum & obscurum aliquando, aliquamdo nullum motum præ se ferunt, 2. de artic. 8. & 1. de artic. 1.

Declinatio est illa paroxysmi pars, quæ statum ipsum subsequitur, usque ad secundæ accessionis principium. 1.cri. 3.vide Principium.

Decrescens febris,vide Continua.

Decretorius, sive Judicatorius dies est, in quem plurimum judicii tempus incidit, 1. de diebus decret. cap. 3. Est adhuc alius dies Judicatorius

inci-

incidens, in quo imperfectæ ſolent fieri judicationes,ut tertia, quinta,ſexta, nona, 3. progn. 1. Decretoria autem ſigna ſunt, quæ ſalutem ægri, per criſim futuram oſtendunt, 1. criſ.cap. 7. Incidentes verò, ſive Intercidentes dies differunt a Judicatoriis, & Decretoriis,cum eorum naturâ,tum uſu. Naturâ quidem, quòd naturæ ſuæ ratione Iudicatorii perfecti ſunt,omnibus ſiquidem ritè factis ſola natura ſponte agente,in iis criſes fiunt, hi autem dies ſunt, qui quaternario,& ſeptenario dividuntur; Intercidentes autem minùs perfecti ſunt,& in eos non niſi aliquo errore interveniente, criſes incidunt, unde non vi naturæ,ſed morbi malitia, aut aliquo extraneo impellente, in iis criſis accidit. Atque hinc eſt ut à nonnullis,dies provocatorii nominentur, quòd in his natura ad pugnam irritata,inſurgat. Uſu adhuc differunt, quòd ad futuri vigoris & judicii cognitionem,quaternariorum circuitus ſufficiunt, ad criſim verò jam factam diſcernendam,num ſcilicet fida,aut infida ſit,intercidentium cognitio conducit.

Deficiens pulſus eſt qui admoventi digitos, videtur exſolutus, & tenenti applicatos paulatim prorſus definit, 2. de cauſ. pulſ. c. 3.

Deficiens decurtatus Μυυρίζων σφυγμὸς pulſus eſt,qui & mutilus,& decreſcens pulſus dicitur, qui perpetuò diminuitur, nec minui deſiſtit, ad quietem denique prorſus recidit, motuque deficit; qui pulſus ſi iterum redit, & de integro augetur, decurtatus reciprocus dicitur, 1. de differ. pulſ. cap. 11. quòd ſi in eo nulla ſervetur æqualitas, motuque ipſo frequenter deficiat, deficiens inæqualis appellatur, 2. de cauſ. pulſ. c. 12: nomen autem Græci à figuris, quæ in acutum deſinunt, & a Cauda tranſtulerunt: hujuſmodi autem pulſuum inæqualitas, ſyſtematica, id eſt collectiva dicitur.

De-

Deglutitio, καταπόσις, est cibi, potionisque ab ore in ventriculum descensus, larynge simul sublata, sursumque in tantum currente, quantum gula deorsum trahitur.

Dejectiones, & subductiones solet Hippoc. vocare, excrementa per alvum exeuntia, 7. apho. 64. Syncera autem dejectio est, quæ unum tantum humorem, cæteris impermistum habet, 2. prorrhet. 5.

Deleterium, quod & Phtharticum, & Phthoropæum dicitur, lethale venenum est, quod ubi in animalis corpus impressum fuerit, totum id momento temporis immutat, sibique simili affectione alterat, 1. de sem. cap. 16. Quod si etiam alexipharmacum medicamentum ultra modum exhibitum nos interficiat, vel parum assumptum sanet, non ob id deleterium censendum est, quod quocumque tempopore, loco, & quantitate sumptum aptum est interficere: com. 6. in 6. de morb. vulg. 5.

Delirium, desipientia, παραφρόσυνη, mentis alienatio duobus modis dicitur, generaliter & speciatim; generaliter est motus errans, & depravatus facultatis imaginatricis, aut ratiocinatricis, plerumque in utraque facultate consistit delirium, tum parùm probè imaginando, tum parùm aptè ratiocinando; aliquando verò in altera tantùm facultate, ut exemplo illustrat Gal. libr. de sympt. diff. cap. 3. atque tum maximè sine febre est, 1. prorrhet. 1. & 4. Insanire omnes dicunt eos, qui citra febrem desipiunt; & subdit omnes, qui mente læsi continuo fuerint. Phrenetici vocantur, sola febre ab iis qui deliri appellantur, discrepantes. Speciatim verò significat mentis alienationem cum febre, à phrenitide differens, quòd hæc fiat Cerebro primario affectu laborante, cum symptomatum magnitudine & vehementia, Delirium

um autem ejusdem febris symptoma est, atque ex subjectis cerebro partib. originem ducit, sublato in caput acri, & ferventi biliosi sanguinis vapore, neque impetus tantos habet quantos Phrenitis, 5. de loc. aff. 4. vide Phrenitis, & Paraphrosyne.

Deltoides, quasi deltæ literæ figuram imitans, musculus est, qui superiorem humeri partem, quâ brachii caput est, tegit, qui etiam totius manus initium est, 3. de anat. adm. cap. 3. Græcè Δελτοειδὴς sic dicitur, quod triangularis videatur, ut in Δ similitudinem efformatus.

Denervationes (ἀπονευρώσεις Græci vocant) sunt nerveæ musculorum tenuitates, in quas musculi desinunt, & Tendones dicuntur, 1. de motu musc. cap. 1. & 1. de anat. adm. cap. 3. vide Tendones.

Dentem, sæpe Hipp. secundam colli vertebram vocat; propterea hunc processum à dentis similitudine, odontoidem, id est, dentiformem appellat; lib. de oss. ca. 8. Alii Pyrinoidem productionem à nuclei similitudine nominant, 12. de usu par. cap. 7.

Dentes in ossium numero reponuntur, mollium Cerebri nervorum participes, ob idque soli sentiendi vim habent evidentem, lib. de oss. cap. 5. priores quaterni, quia secant, Tomi, id est, Incisorii ad cultri similitudinem ad eos cibos incidendos, qui mollitiem in se habent; utrinque Canini adjacent, quod Canum dentibus sint quàm simillimi ad dura cibaria non secanda, sed admodum confringenda. Ultra hos, mamillares, & molares ab utroque latere, quòd iis cibi (veluti molis cereales, fruges) tenuantur, & atteruntur, ibidem.

Dentes genuini, qui omnium novissimi nascuntur Σωφρονιστῆρες ut plurimum ab anno duodevigesimo, usque ad annum vigesimum sextum; visi

visi aliquando sunt etiam anno octogesimo nasci, utrobiq; singulares, penitissima oris parte oriuntur; ideoq; ita nominantur, quòd nascantur, cum homo sapere incipit; sunt autem è genere dentiū molariū.

Dentifricium medicamentum est, quo utimur ad dentes confricandos, & gingivarum circumsitarum contactum, quando humore fuerint prægnantes, 5. de loc. aff.

Dentitio, ὀδοντίασις, est dentis jam concreti, extra gingivam eruptio, seu dentium ortus, 1. de placit. c. 6.

Depascens ulcus, idem est ac Phagedæna, vide Herpes, Phagedæna.

Deperditio, vide Aborsus.

Deprehensiones, vide Catalepsis.

Depressum, & oblongum est ossis caput, ad cervicem in ipsum cui adnascitur, referentes, lib. de ossib. in proœmio.

Derivationem appellare consuevit Hipp. quando succus aliquis evacuatione indiget, neque per convenientem regionem ferri inceperit, neque tamen valdè proculà convenienti, neque ad remotissimum locum; ut si per lotii vias exire cœperit, vitiatâ vesicâ, aut renibus; tunc enim per alvum derivare satius fuerit; veluti si per ventrem vitiatis intestinis ferri tentaverit; Contrà enim in istis succum evacuandum ad urinarios meatus dirigemus: In mulieribus verò nonnunquam ad uterum; aut e contrario, interdum uteri profluvium, ad urinæ vias, ac ventrem derivabimus. At si in aliqua id genus evacuatione vomitum citaverimus, revulsionem hanc nominant; ut si vomitus etiam retraxerimus, ad uterum, aut vesicam, aut sedem incitantes, com. 2. in 6. de morb. vulg. 7. Derivatio Græcis παροχέτευσις ejusdem est generis, cum evacuatione facta per particulam, quæ fluxionem suscipit;

 fit

fit autem per aliquam vicinarum partium; Rivare igitur est per rivos ducere, derivare autem est, à rivis ad latera divertere. Ex Oribas.lib.de Cucurbitulis, vide Purgatio.

Derma, vide Cutis suprema.

Desipientia est, cum ægri nihil rationi consentaneum dicunt, 7. aph. 14.

Desipientia ferina est in qua ægri calcitrant, pedibus feriunt, mordicus impetunt, & excandescunt, eos qui ingrediuntur, tanquam hostes reputantes, com. 1. in 1. prorrhet. 25.

Desiccatio oculi, est idem ac spasmus oculi, lib. de ocul. c. 13.

Desperata ulcera sunt, quorum curationem plerique aggressi non absolverunt, sed tamquam ab insanabilibus destitere, 4. de comp. med. per. gen. cap. 5.

Destillatio, id est fluxio quælibet, quæ per venas a Capite ad partes inferiores fertur, 3.aph. 12.

Desudatio ab Hipp. sumitur, vel pro sudore circa Thoracem, & caput apparente, vel pro eo qui toto manat corpore, ubi tum paucus, tum nihil conferens, fuerit, com. 3. in 1. prorrhet. 33. quæ & Sudamina dicuntur, vide Sudamen.

Detritio, vide Rhacosis.

Deürens febris, vide Continua, & Synocha.

Diabetes est urinæ profluvium, hydrops matellæ, Dipsacos, Hydrops in vas urinale, Diarrhæa in urina Διαβήτης : ὕδερος εἰς ἀμίδα : εἰς οὖρα διάῤῥοια; διψακὸς; Synonyma sunt quæ significant, cum exhuberanter per urinam redditur, id quod bibitur, eo à sua qualitate non mutato, 6. de loc. aff. c. 3. de sympt. diff. cap. 6. Passio hæc talis est, qualis circa alvum lævitas intestinorum extinctio, ut diceret quispiam utriusque virtutis, & retentricis & alteratricis, 1. de cris. 12.

Dia-

Diabotanum emplastrum, id est ex herbis factum, 6. de comp. med. per gen. cap. 2.

Diabrosis sive Anabrosis, Διάβρωσις, καὶ Ἀνάβρωσις erosio; est oris alicujus vasis apertio, 5. de loc. aff. 5. à re acri, & mordaci facta, sive intrinsecus à vitioso succo, sive extrinsecus à valentioribus medicamentis, aut igne.

Diachylon Διαχυλῶν, emplastrum, quod ex succis est compositum, 7. de comp. med. per gen. c. 9.

Diacodion, confectio est, ex capitibus papaveris, 7. de comp. med. loc. 2.

Diadosis Διάδοσις, digestio, seu distributio alimenti est, cum per venas majores in minimas, ipsumque in corporis habitum transit, vide Anadosis.

Diæta victus ratio, est certa victus institutio, & norma, non in solo cibo, & potione consistens, verùm in omnibus aliis, otio, exercitatione, Venere, somno, vigiliis, repletione, inanitione, animi affectibus, atque aliis cibis, quæ quovis modo fiunt in humano corpore, ad Thrasibul. cap. 35. Inde disciplina quæ hanc instituit diætetica διαιτητική, dicta est, pars artis medicæ curativæ, tum quæ sanis ad imminentes arcendos morbos, tum quæ ægris ad præsentes profligandos debetur, 11. meth. c. 15.

Diagnostica signa sunt præsentium rerum, & morborum declarativa, lib. de opt. sec. emp. c. 5. vide Prognostica.

Dialemma, est illud intervallum, quo febris ad infebricitationem venit, antequam sequens annotatio adveniat, lib. de morb. temp. cap. 3.

Diapedesis Διαπήδησις, est exiguorum vasorum apertio, vel seri non sanguinis excernendi species, 3. de caus. sympt. cap. 2. Fit autem ex tunica rarefacta, sanguine verò tenuato, & ex gracilium vasorum ore adaperto; unde transcolatur sanguis sive sudoris aut roris more transmittitur 5. meth. c. 2.

Differt ab Anaſtomoſi, in qua tum majorum venarum, arteriarumque ora aperiuntur, tum ſanguis impetu,& copia erumpit.

Diaphanes Græcè, Latinè dicitur Lapis ſpecularis, ex iis eſt, quæ leniter, ac ſine morſu exiccant qui uſtus ulceribus ægrè cicatricem admittentibus, non item malignis,ac rebellibus, conducit, 4. de comp.med.per gen. cap.1.

Diaphoreſis Διαφόρησις, Latinè digeſtionem ſeu evaporationem dixeris, eſt quæ humorem qui in phlegmone obſeſſa parte continetur,per meatus inſenſibiles educit, 13. metho. capite 16. & medicamenta, quæ id præſtant, Διαφορητικὰ, hoc eſt diſcuſſoria,& per halitum digerentia,appellantur, duplici ratione aut humores ebibentia, cum poris quibuſdam inſunt,aut totam alterantia partem, 5.de ſimplic. med. fac. c. 5.

Diaphratontes membranæ, διαφράττοντες ὑμένες dicuntur membranæ illæ, quæ totum thoracis ſpatium,à jugulo ad ſeptum uſque in duos ſinus, dextrum, ſiniſtrunque dividunt; vulgò mediaſtinum, vocatur;vide Hypezochotes,Cingentes.

Diaphragma, ſeptum tranſverſum eſt, quod & Phrenas id eſt mentem appellarunt antiqui; quia (ut aliqui putant,) eo inflammatione affecto mens lædatur: nam multi quidem varios ob morbos delirare ſolent, ſed quæ eo affecto incidunt deliria, non multum diſtant à Phrenitide; nulla enim pars Cerebro ſubdita præter ſeptum tranſverſum, perpetuum delirium excitat;itaque maximus illi videtur eſſe cum mente conſenſus. A Platone Diaphragma vocari cœpit, id eſt ſeptum tranſverſum; eſt enim muſculus rotundus, obliquus, membranoſus, & carnoſus, medius inter partes alimento ſervientes,(quas Peritonæum continet,)& inter ſpiritus organa, (quæ tunica ſuccingente concludun-

tur:)

tur:) eamque ob rem diaphragma nominatur, quòd eas partes διαφράττει, id est, dividat quasi septum quoddam medium: quâ ratione Aristoteles illud succincturam appellat, 5. de loc. aff. 4. Majores nostri præcordia nominarunt, Com. 1. in 1. progn. 24.

Diaphthora est corruptio ciborum in ventriculo, 2. de loc. affect. 1.

Diapyemata, vide Empyemata.

Diaria febris ἐφήμερος πυρετὸς, Ephemera febris est, quæ unica accessione, unoque plurimùm die, ex ipsius saltem natura circumscribitur, à causa manifesta orta, 9. meth. 1. In spiritibus accensa, quam excitant causę, aliis febribus communes (præter spirationem, & putredinem) ira, dolor, vigilia, cura, æstivus sol, fatigatio, Bubo, pertinax studium, cruditas.

Diarrhœa διάῤῥοια, id est profluvium, copiosior est alvi fluor, sine phlegmone, & ulceratione aliqua, lib. finit; quo vel pituita, vel bilis altera, syncera, aut invicem mista vacuatur, ab humoris copia, vel cruditate, quæ aut in toto corpore, aut in certa quadam parte sedem habet, exorsum; Ventriculus enim multitudine gravatus quam vel ipse colligit, vel ex aliis sese in eum exonerantibus suscipit, aut prava aliqua qualitate irritatus, quam cruditas (quæ propriè δυσπεψία dicitur,) invexit, τῇ διαῤῥοίᾳ infestatur, præsertim si ejus orificium, superæque partes valentes sint, infernæ autem languidæ: nam si contrà acciderit, vomitiones pro diarrhæa succedent, ut docet Gal. 3. de natur. facul.

Diarrhœa in Urina, vide Diabetes, & Canina cupiditas.

Diarthrosis, vide Articulus.

Diaspermaton medicamentum, id est ex seminib. constans, 7. de comp. med. per gen. 7.

Diaſpoleticum medicamentum eſt, cujus compoſitionem, cuminum, piper, ruta ingrediuntur, 4. de ſanit. tuen. c. 5.

Diaſtole eſt motus dilatationis, & elevationis arteriæ, ad ſubſtantiam quandam exteriùs attrahendam, quo nativus totius animalis calor, per immiſſum ſpiritum refrigeretur; quemadmodum Syſtole eſt arteriæ ſubmiſſio, & contractio, ut id, quod ex humorum deuſtione in toto animali contractum, veluti fumida ſuperfluitas eſt, expellatur, lib. de uſu pulſuum, cap. 3. Ut eundem uſum præſtet Diaſtole, & Syſtole, totius animalis calori, quem inſpiratio, & exſpiratio, particulatim calori Cordis, ibidem.

Diateſſeron, emplaſtrum, quod ex quatuor rebus conſtat, Chalcitide, Miſy, Diphyrge, Chalcanto; 5. de compoſ. med. per gen. cap. 14. Διατέσσαρων Græcè.

Diatrion pipereon, id eſt, medicamentum, triplici piperis genere conſtans, 4. de ſanit. tuen. cap. 5.

Diatrion, id eſt tridui inedia, ut Diatritarii, qui triduanam inediam præcipiunt, 4. meth. cap. 4. cujus primus autor Theſſalus, Διάτριτον Græcis.

Dichophyia, piſorum defectus eſt, quando bifurcantur, lib. finit.

Dichroma, (δίχρωμον Græcè) emplaſtra ſunt, quæ & Gilva dicuntur, coloris ambigui, 2. de compoſ, medic. per gen. cap. 1. Sunt enim quædam medicamenta, quæ fulva vocant, quibus ubi ſtatim reponuntur, quædam extrinſecùs ſupereminentia fuſca concreſcit, ſub qua pars medicamenti profundior, pluſquam ab initio fulva videtur, propterea dichroma vocant, id eſt bicolora: quidam verò eadem vocant, Diproſopa διπρόσωπα, id eſt bifacia, 2. ad Glauc. 8.

Dicrotus pulſus, δίκροτος σφυγμός, ſeu bis feriens, eſt cùm receſſio, quæ creditur arteriæ, non perfecta.

fecta obitur, sed cunctatur, idque pro subdictionis, aut inhibiti spiritus quantitate, deinde repetitio perfecta, debitæ fit contractionis, lib. finit. Estque unus pulsus, non duo (contra Archigenem) qui simulatque omnem distentionem effecit, se paulisper subducit, ac mox pulsat iterum, ut intermittentium quies media ictus intercipiat, cujus dicroti contractio, congressus, vel reditus dicitur, 1. de differ. puls. ca. 17. qui post absolutam diastolen, antequam perfectè contrahatur, secundò tactum ferit, ut ex malleis incudem percutientibus, & postea resilientibus, apparet.

Didymi, id est testes ipsi, 14. de usu part. capit. 14. Δίδυμοι, dicuntur propriè fratres uno partu editi, dicuntur & testes, honestiore vocabulo, ut ait Galenus; dicuntur & δίδυμοι in Cerebro, de quibus vide Glutia.

Dies in hoc significatu apud Medicos accipitur, ut non solùm lucem, sed etiam noctem complectatur; non id tempus tantùm, quo Sol supra terram fertur, appellantes diem, sed etiam illi tempora noctis adjacentia, 2. de cris. cap. 2.

Difficultas intestinorum, quæ & Δυσεντερία dicitur, 2. de facult. nat. capit. 9. propriè ulcus intestinorum est, ex mordaci bile, quam sequitur interaneorum abrasio, cum quibus paulum cruoris secernitur, 6. de loc. aff. cap. 2. In quibus difficultatibus intestinorum, cum adhuc constituuntur, quędam corpora pinguia excernuntur; post hæc autem nisi finiri anticipaverint, quædam ramenta intestinorum, ablata ipsarum superficie interiore, quæ membranosa existit, & densa, illi quæ cutem exteriùs contegit, Epidermidi, id est cuticulæ appellatæ, proportionalis; post hæc autem aliquid ex ipsa abraditur substantia intestinorum, sed jam completam dicimus: excernuntur enim partes magnæ

intestinorum, quas & carnes, & carunculas vocare possumus, 4. aph. 26. Talis quippe propriè dicta Dysenteria est, nomen habens à læsa particula, quam solam plerique dysenteriam nominandam censent: etsi Hipp. atque alii, non ipsam modò intestinorum exulcerationem, verùm omnem cruoris per intestina vacuationem, Dysenteriam nominent, nomen morbi, symptomati tribuentes 4. de art. 40.

Difficultas urinæ, vide Ischuria.

Difflatio, & difflatus. Quicunque in Hipp. placitis legitimè versatus fuerit, is demùm didicit ejus quam medici omnes usitato vocabulo, sensum latentem transpirationem appellant, qua difflantur corpora, aliam quidem talem esse qualis vapor est, alias autem qualis aër siccus, atque aliud esse, cùm quæ videri possunt, exeunt humiditates. Adversus Lycum, c. 2. quæ Græcis λόγῳ θεωρητὴ διαπνοὴ, & ἄδηλος αἰσθητοῖς διαπνοὴ, hoc est perspiratio, & difflatus, qui ratione comprehenditur, & transpiratio sensu imperceptibilis appellatur, quæ calidioribus temporibus, regionibus, ætatibus, naturis, diætis communis et familiaris est, non parva substantiæ nostræ portione, per διαπνοὴν exhalante, ut contrà in frigidioribus paucâ, propter cutis adstrictionem; vide Inspiratio.

Digiti, Δάκτυλοι, quinque sunt in omni manu. Primus Pollex, quòd oppositus cæteris quatuor digitis æquipolleat, ἀντίχειρας hoc est promanum, tamquam pro tota manu esset, vocarunt; Hippoc. μέγαν hoc est magnum nominat, quamvis parvus sit, quia cæteri sine eo ferè inutiles sunt, apud Arist. 4. de part. animal. capit. 10. Magnus Galeno dicitur, non solùm viribus, sed & magnitudine; nam principium pollicis, ut ait, propè radium est; adeo ut eum ferè attingat. Celso, & Aristoteli, viribus tantùm

tùm magnus dicitur. Secundus λιχανὸς, Index. Tertius μέσος, medius. Quartus παράμεσος, annularis. Medicus à Medicis appellatur. Quintus μικρὸς, minimus, auricularis, omnibus aliis corpore, & viribus inferior; Singuli terna ossa continent (præter pollicem) mutuò sibi colligata, & ordine sibi succedentia, veluti in acie, unde & φάλαγγες à Græcis appellantur, ab aliis autem Σκυταλίδες; à turma equitum, quam Græci Σκυτάλην vocant; Latini communi vocabulo, digitorum internodia dicere solent.

Dignotio est præsentis morbi. Præcognitio verò est futuri morbi cognitio, 3. de crisi. c. 1. Dignotionem autem proprio nomine dinotationem appellamus, 1. progn. 5.

Dimotio, vide Prolapsiones.

Dipsacos, vide Diabete.

Diprosopa, vide Dichroma.

Discissiones, magna vulnera solet Hippocrates appellare, quæ lethalia sunt, ut vulnus in cerebro, cum ad aliquem ejus ventriculum pervenerit. 6. aph. 18.

Discretiva, Medicinæ pars est ea, quam Significativam recentiores vocant, Græci σημειωτικὴν, 1. de his quæ in medic. fiunt. 1.

Dispersus morbus, vide Communis.

Dissimilare membrum, heterogeneum, seu compositum est, cujus quamcumque partem assumpseris animalis, toti communicans non erit nomine, vel definitione, sicut manus & facies, lib. anatom. viv. vide Instrumentale.

Diffidentias vocat Hippoc. cum ossa, quæ naturâ cohærent, ac sese mutuò contingunt absque articulo, ob aliquam læsionem diffident à se, ac distant, ut Cubitus, & Radius in brachio ad gibbum, & ad manum; In Crure Tibia, & Sura, qua, & Genu, & Cal-

& Calci committuntur, com. 3. in medicat. 31.

Dissolutiones vocant, animi defectus, Græci λειποθυμίαν, vocant, 1. ad Glauc. 14.

Distentio, idem est, ac nervorum convulsio, quæ est triplex, Opisthotonos, id est tensio ad posteriora, Emprosthotonos, id est tensio ad anteriora, & Tetanos, i. æqualis tensio, 4. ap. 57. Qui Tetanus est per universum corpus nervorum convulsio. 3. de loc. aff. 10.

Distorsiones sunt, cum vel à sua sede dilabitur aliquid in exteriorem corporis partem, vel introrsum in inanitatem aliquam prolabitur, ut in naribus, si in exteriorem partem, aut os, aut pinnula earum abiit in eam partem: si in foramen descendit, introrsum distorsio fit. 2. de iis quæ in medic. 33.

Diuretica pharmaca Διουρητικὰ φάρμακα, medicamenta sunt, quæ ad ciendas urinas accommodantur, quæ & Uretica dicuntur, 11. meth. 16. & 5. simpl. 20. Quæ duûm sunt generum; aliqua enim mediocriter id præstant, ut Eccathartica, i. poros expurgantia dicantur, calida & tenuium partium; alia vehementiùs, ut quæ plurimùm movet urinam, quæ magis, & siccant, & excalefaciunt, prioribus.

Diuturnus morbus est, quicunque acutorum ex decidentia, terminum prætergreditur, quem nunc quadragesimum, nunc sexagesimum diem Hipp. facit. 2. de dieb. dec. cap. 12

Dodecadactylon, sive Duodenum intestinum δώδεκα δάκτυλον, primum est intestinorum fundo stomachi alligatum, à longitudine duodecim digitorum sic appellatum, 6. de anat. adm. cap. 9. Quod quidam non dignantur vocare intestinum, priusquam in anfractus, orbesque convolvantur, sed ipsum ἔκφυσιν, i. productionem simpliciter, vel cum appendice productionem duodecim digitorum, ἔκφυσιν δώδεκα δάκτυλον nominant, primumque intestinum

ſtinum in ordine dicant eſſe jejunum, ibidem, cap. 12. Hoc idem Duodenum, vocant Portonarium, lib. de anat. viv. In id meatus inſeritur, à veſica bilem continente, per quem ea in ipſum expurgatur.

Dolor ὀδύνη, triſtis ſenſus eſt, ut voluptas blandus, 2. de loc. aff. 2. qui ſi per inflammationes fiat affectus, atque in corporibus ſenſibilibus, vel per ſe, proprio, & primario affectu, in arteriis, vel reliquis partibus ſenſibilibus omnibus per conſenſum eò quòd à vicinarum contactu premantur, pulſatorius, ſive pulſativus σφυγμώδης ἢ σφυγματώδης, dicitur, 2. de loc. aff. 3. ſi verò in aliquo viſcerum, circumambiens membrana, per quam nervus diſpergitur, à tumore præter naturam extendatur, ita ut gravitas quædam ſentiatur, dicetur ſenſus, ſive dolor gravis βαρὺς, aut gravitatis, ibid. ca. 4. Quæ partes ſi inflammatæ ſunt, unico doloris modo vexantur, tenſivo τονώδης, ſive extenſionis. Qui verò in membranis fit ipſius affectus veluti radice, eo loco fixa, ubi membrana pungitur, qualis eſt in morbo laterali, dolor punctorius νυγματώδης dicitur, ibid. c. 5. Si nervis ipſis primò accidat dicitur dolor ναρκώδης, ſtupidus, 2. de loc. aff. cap. 2. Quod ſi in lateribus ſpiritus quidam flatuoſus procreetur, qui tum extenuatus, tum diſcuſſus dolorem ſedat, deinde rurſus procreatus alter, dolorem augeat, dolor ἀραιὸς, rarus dicitur, co. 1. in 1. prorrh. 22. Dolores autem ulceroſos, tum Medici, tum Gymnaſtæ vocant, eos per quos, inter movendum, vel tangendum laſſatas partes ſenſus veluti ulceratarum partium ἑλκώδης, percipi ſolet, 2. de loc. aff. 7.

Dorſum quæ Græci Νῶτον καὶ Ἀντιϛίχιον, & Μετάφρενον, appellant, eſt omnium vertebrarum quos ſpondylos vocant ſtructura. Nonnulli tamen ex recentioribus Medicis, non totam vertebrarum ſtructionem, ſpinam appellandam cenſent, ſed circa thor

thoracem tantum, & lumbos, non circa collum. 3. de art. 1. Ariſtoteles verò, 1. de hiſtor. animal, Dorſum dicit eſſe totam poſteriorem corporis partem, ab occipite uſque ad extremum Coccygem, triginta quatuor vertebris (ſi modò oſſis ſacri partes, vertebris annumerentur) compactam; quod dorſum conficiunt, collum, thorax, lumbi, os ſacrum, & Coccyx, in quo coſtæ velut in carina trabes, connectuntur, totumque corpus ſtabiliunt. Sed aliter Galenus lib. de oſſib. c. 7. his verbis; ſpina eſt tota connexio, viginti & quatuor vertebrarum, à Capite uſque ad os ſacrum, ita ut ſeptem primæ à Capite vertebræ Collum, ſive Cervicem conſtituant; duodecim quæ ſequuntur, Dorſum, cui a parte anteriori reſpondet pectus, quinque reliqui lumbos, os in quod omnes vertebræ finiuntur ſacrum, vel latum dicitur, ſive etiam os magnum, 12. de uſu part. c. 12. vide Spina.

Dothien, Δοθίην, id eſt, Furunculus, 2. meth. 2. vide Furunculus.

Dracunculus, Δρακόντιον, eſt ulcus, quod à parte propinqua, ad ipſum nervi dilatationem habet, dictus quod nervus movendo corpore in ulcus recedat, in eoque occultetur, lib. finit. vide quid ſcribat Aetius ex Leonida, de dracunculo.

Dropax Δρῶπαξ, eſt medicamenti forma quædam, interdum liquidioris in modum malagmatis, interdum ſiccioris, emplaſtri modo, prout uſus exigit; cujus materia eadem eſt, quæ Acopis, & Emplaſtris debetur. Eſt autem dropax duplex, ſimplex alius, qui & πίττωσις, hoc eſt, picatio appellatur, ſolâ pice aridâ, oleo liquatâ conſtans; Compoſitus eſt, cui præterea adjunguntur alia ad diverſos uſus: In hoc genere eſt illud medicamentum, quod Græci ψίλωθρον, id eſt, depilatorium vocant, quod & Dropax dicitur.

Dry-

Drymea medicamenta, id est, acria, quæ nequitiam humorum extinguunt, lib. de dynam. in proœmio.

Dura ulcera, quæ Græci ὀχθώδη, id est Verrucosa ulcera sunt, quæ callum contraxerunt, & prætumidas ac duras oras habent, 4. de comp. med. per gen. c. 12.

Duodenum, vide Dodecadactylon.

Dura mater, vide Membrana dura.

Durum σκληρὸν, Medicis est, quod repletione largo, & superfluo humore, aut vapore in partem aliquam affluente, tactui renititur, nec cedit sponte (aliter ac Philosophis) & propterea quòd ita durum est, propriè ἀντίτυπον, hoc est renitens appellatur.

Durus pulsus, vide Mollis.

Dyonisisci, sunt osseæ eminentiæ, quæ propè tempora nascuntur; dicuntur autem cornua, detorto à Cornigeris animalibus nomine.

Dyplasiasmus, id est, duplicatio, quæ est duorum musculorum, qui ab ipsa scapula excipiuntur, ad exteriora, posterioraque membrum circumagunt, amboque simul agentes, brachii circumductionem efficiunt, lib. de muscul. dissect. cap. 18.

Dyploës, secunda lamina Calvariæ, 6. meth. 6.

Dyprosopa, vide Dichroma.

Dypsacos vide Diabete.

Dysesthesia, i. sensus difficultas, est vitium actionis sensitivæ, diminutæ, lib. de sym. dif. c. 2. δυσαισθησία, sic δυσκινησία, non modò difficultatem motionis, sed etiam immobilitatem significat, ibid.

Dyscrasia, Intemperies, est mistio inæqualis quatuor primarum qualitatum; ubi enim illæ ita coierint, ut earum pares sint vires & portiones, temperamentum emergit exquisitissimum, quod cæterorum omnium norma est; ab eo quodcumque

que desciscit, intemperies dicitur; tunc enim aliqua qualtias exsuperet, necesse est, vel duæ.

Dysenteria, vide Difficultas intestinorum.

Dysepulota, vide Cacoëthe.

Dyspathia, hoc est ad patiendum difficultas, 1. de usu par. cap. 15.

Dyspepsia, vide Concoctio.

Dysphonia, i. vocis difficultas, ut Aphonia, ejusdem abolitio, de sympt. differ. cap. 3.

Dyspnæa, difficultas spirandi, vel inordinata spiratio, 2. meth. 2. & 1. de diff. respir. cap. 1.

Dystherapeuta ulcera, id est curatu difficilia. 6. de comp. med. per gen. cap. 1.

Dystichia, est alterius pilorum ordinis in genæ margine exortus, præter naturam, lib. finit.

Dysthymia, i. mæstitia melancholica 6. de loc. aff. c. 1.

Dysuria, Δυσυρία, est urinæ difficilis, vel cum dolore excretio, sive utrumque symptoma, sive alterum tantùm adsit, Dysuria dicitur, 7. aph. 48. vide Ischuria.

Dytriachisis oculi morbus est, cum pilis naturalibus alii subnascentes, ipsum pungunt, fluoremque concitant, lib. Introd. cap. 15.

E

ECBOLIA, Ἐκϐολικὰ, pharmaca, i. abortiva medicamenta, quæ abortum faciunt, quæ φθόρεια appellantur; eadem & fœtus demortuos extrahunt, vide Aborsus.

Eccathartica quæ & Echpractica, vide Rhyptica.

Ecchymoma, quæ Græcè Ἐκχύμωμα ἢ Ἐκχύμωσις, id est, sugillatio, est affectio circa cutem, cum tenuibus in ipsa venis contusis, sanguis per fissuras effun-

effunditur, nondum in grumos coactus, sed postquam per Persultationem, 1. Diapedesim, effusio ipsa facta est, contingit sanè aliquando, ubi ita coierit temporis progessu livescere, & denigrari, parvis nimirum grumulis, ex disperso in multas cutis partes sanguine coactis, 2. de comp. med. loc. capit. 1. & 4. meth. 1. Eandem vocat Ecchymosin, 1. solutionem continuitatis cum contusione, & ruptione. Generatim verò Hipp. solitus est vocare Ecchymoses, ex vasculis effusio nes, & inanitiones, & alio nomine κενώσιαν, com. 2. in 9. de morb. vulg. 9. Quæ effusio, in phlegmone quoque fit à causa interna, ubi sanguis è vasis effunditur, & tumor excitatur, tactu mollis & cedens; distinguit tamen Gal. 6. aph. 20. Phlegmonem ab Ecchymosi, quod in phlegmone sanguis per musculorum cavitates, sola ratione contemplabiles secundùm minimas sui partes effunditur; In Eechymosi verò in spatia effluit, quæ venis adjacent. Species Ecchymomatis sunt, Hypopion, & Hyposphagma ὑπώπιον καὶ ὑπόσφαγμα, & sanguinis ad ungues concursus ex plaga, vide Unionis solutio.

Eccope, ἐκκοπὴ, excisio. Divisio est Calvariæ, quâ os offensum refractum est, lib. finit. Inde Ἐκκοπρωτικά, medicamenta imbecillia sunt, quæ movendi tantùm stercoris, & ea, quæ in spaciis intestinorum continentur, dejiciendi vim habent, non etiam ex alto attrahendi, & humores evacuandi.

Eclegma, Grecis ἔκλειγμα ἢ ἐκλεικτὸν, medicamētum est per sputum evacuans, quæ in faucium partibus, phlegmone obsessis, continentur, 4. de rat. vict. 20. ori enim inditum, sensim liquescit, & deglutitur, ad pectoris, & pulmonis vitia; quod & alio nomine vocatur Arteriacum, ἀρτηριακὸν, diciturque ἀπὸ τοῦ λείχειν, id est à lingendo. Arabes vocant Loch, Paulus verò, lib. 4. cap. 57. nomen tri-

buit medicamentis, quæ devorantur ad lumbricos educendos, vide Arteriacæ.

Ecphraxis, id est pororum apertio, & reclusio, 11. meth. c. 13. Inde ἐκφρακτικὰ medicamenta vocantur, quæcunque obturatione liberant facultate nitrosa, & amara; opposita emplasticis medicamentis, quorum est meatus obducere, & obturare, 4. de comp. med. loc. cap. 1. quæ dicuntur alio nomine Eccathartica, ἐκκαθαρτικά.

Ecphysis, id est, exortus, seu processus alicujus ossis, vel intestini, vel visceris. 2. de anat. adm. cap. 5. sed sine adjectione prolata. Ecphysis est illud spacium, quod est medium inter intestinum jejunum, & fundum ventriculi, carens circumvolutione, lib. 1. de usu par. cap. 3. Vide Dodecadactylon.

Ecphysesis, efflatio, sive exsufflatio est expiratio confertim facta, 2. de motu musc. Græcis ἐκφύσησις, ἢ ἀθρόα ἐκπνεύματος ἐξαφορά; propria est vocis materia, neque vox citra eam fieri potest; diff. à simplici exspiratione, tum violentia, tum musculis, à quibus efficitur. 4. de usu par: nam & paulatim exspiratio fit & à solo septo transverso. 4. de loc. aff.

Ecplexis est subitus, & vehemens timor, ἔκπληξις, cujus oppositum Perichariа dicitur, περιχάρειαν, Græci vocant, quasi excessum gaudii dixeris; Scimus autem amborum occasione, plures subitò perijsse. 12. meth. c. 5.

Ecpiesma, ἐκπίεσμα, calvariæ in multas partes diffractio, & simul ubi intrusæ ossis partes in imum decubuerint, ac membranam innixo suo premant, lib. finit. In qua profundius fracta officula descendunt, & membranam Cerebri comprimunt. Unde Ecpiesmus ἐκπιεσμὸς, est totius oculi prolapsus extra suam cavitatem, ut prominens permaneat. Differt a Proptosi, ἀπὸ τῆς προπτώσεως, hoc est à procidentia, quòd in hac Uvea tantum tunica, in illa totus

tus oculus foras erumpat, præsertim iis qui strangulantur, Athleticis, & fœminis quæ præ dolore partùs vehementiùs distenduntur, aut fluxionibus à capite in oculos tentantur.

Ecpyema, ἐκπύημα, dicitur ab Hippocr. universi puris collectio, tumore aliquo qui præter naturam est, concocto, & ἐκπυησκεῖν, ad suppurationem perducere.

Ecrhythmus pulsus est, qui nullius ætatis rhythmum servat, 1. de diff. pulf. cap. 9.

Ecstasim melancholicam, mentis motionem, aberrationemque intelligimus vehementem, & ferinam, quæ irrigante Cerebrum assatâ flava bile oritur, Co. 1. in prorrhet. 14.

Ecthlimma, est exulceratio, quæ summa cute ex compressu nascitur, 2. de fract. Græcè item ἔκθλιμμα.

Ecthymata, ἐκθύματα papulæ sunt per summam cutem erumpentes, ab humoribus superfluis, & tenuibus, ideo in cute leviter extuberant, quod tenues humores exulcerationem potius, quam tumorem procreant, Dicuntur & alio nomine Græcè ἐξανθήματα, neque enim harum vocum discrimen ullum comperi; ejus generis sunt, tum quæ per febres ardentes exeunt, tum Variolæ vulgò dictæ & Morbilli.

Ecptosis, ἔκπτωσις, luxatio, hoc est ossium à propria sede amotio, & divulsio, citra fractionem; nec verò id modò significat, sed etiam, ἐξάρθρωσις, sive ἐξάρθρωμα, apud Hipp. ut notat Gal. in initio libri de articulis; cujus luxationis causa alia est externa, id est, vis omnis quæ articulum loco dimovere potest, alia interna, estque humoris defluxio articulum præ copia, vel mollitie loco propellentis.

Ectropion est suppullulatio carnis in gena, quæ genam ipsam sua gravitate foràs convertit. Causa

est genæ evertendæ, vel caro adnascens, vel resolutio, vel cum cicatrix inducitur, lib. finit. Sed alibi Ectropion, id est, diversio palpebrarum est vitium, cum exulceratis oculis, plùs extrà feruntur, lib. Introd. c. 15. Est autem affectus solius inferioris palpebræ oculum contegentis, ita inversæ, & retractæ deorsum, ut parum sursum attollatur, sed pendeat, & hiet, neque ex toto oculum integat. Quod vitium si palpebræ superiori acciderit λαγώφθαλμον dicitur, sed tamen lagophthalmon naturaliter contingere potest; Ectropion verò non nisi à causa præter naturam, à cicatrice, carnis excrescentia, relaxatione, medicamento, sutura, vel ustione inartificiosa, vel senectute.

Ectrosmos, apud Arist 7. de hist. animal. sunt imperfectorum fœtuum corruptiones infra diem quadragesimum factæ, quæ verò intra septimum diem fiunt, non ἐκτρωσμοὺς, seu abortiones, sed ἐκρύσεις, idest effluxiones vocat.

Eczemata, sunt pustulæ ardentes, & fervidæ, dolorem cientes, citra saniem; ingens enim fervor, omnem materiam absumit Græcis ἐκζέματα.

Efflationes, sunt magnæ, & vehementes spiritus expulsiones, quæ per eadem instrumenta fiunt, per quæ tussis, & tussiendo efficiuntur, quæ & efflatus dicuntur ab exspiratione, quæ sine strepitu fit, copia & velocitate motus differentes, 2. de motu musc. c. 8. & 2. de sympt. caus. c. 4. vide Ecphysesis.

Efflorationes sunt ulcerationes factæ in superficie subrubræ, & asperæ, de medic. fac. par. capit. 5. quas si noctu enascantur, Epinyctidas vocant lib. de tumor. cap. 15. & 2. meth. 2. Quas Celsus vocat pustulas pessimas, colore sublividas, & subnigras, albas, suo humori similes, magnitudine fabam non superantes, cum vehementi inflammatione, & dolore, à quibus adapertis sanies effluit,

& exulceratio mucosa intùs retenta: Paulus, & Aëtius dicunt esse ulcuscula sponte nascentia phlyctænis similia, subrubra, ex quibus cruenta sanies effluit; utrumque verum est, & pustulas & ulcuscula esse.

Effulgescentiæ, quas Græci ἐπιλάμψεις vocant, tum præsertim Hipp. significant morbum puerorum proprium, id est, Epilepsiam, com. 1. in 6. de morb. vul. 5. etsi alii de hoc significatu contendant

Effusio, vide Contusio.

Effusa & Nigrores fiunt, sanguine à venis effuso, nunc per tunicas contusas, nunc verò in finibus reseratas, lib. de tumor. cap. 10.

Elcos, Latinè Ulcus, solutio continuitatis est in omnibus corporis partibus, (præterquam in solo osse) ab interna causa, humore scilicet vitioso, acri, & erodente; particulæ, cui incumbit, continuitatem, sive ea caro sit, sive cutis, sive cartilago, sive membrana, solvens. Id autem vitii ubi in os incidit, τερηδὼν appellatur, in aliis partib. ἕλκος. Aliquando verò Hipp. ulceris nomen ad omnem morbum dolorificum extendit, continui solutionem eo nomine significans.

Elementa, στοιχεῖα Græcis, apud medicos sunt calidum, frigidum, humidum, siccum, ex quibus homo primis apparentibus, & simplicibus, minimisque est constitutus, & in quæ ultima apparentia, & simplicissima, ac minima, resolutionem capit, lib. finit. Adhuc elementum appellatur minima pars ejus rei, cujus est elementum; omnium enim corporum quæ gignuntur, & corrumpuntur, quatuor sunt elementa, Ignis, Aër, Aqua, Terra, ut minimum intelligatur, id quod minimè divisionem suscipere potest, 8. de placit. c. 2.

Elephas, (qui & Elephantiasis dicitur) morbus est in quo naturalis faciëi figura mutatur, resima-

tur nasus, labra crassa fiunt, extenuantur aures ad Satyrorum effigiem, lib. de caus. morb. cap.7. ex sanguine melancholico primam generationem habens, quam affectionem cum incipit, Satyriasmum nominant, quoniam vultu Satyris similes fiunt. Aliqui verò osseas eminentias, quæ in temporibus fiunt, sic vocant. In aliis autem partibus quoque fiunt tales ossium eminentiæ, quas exostoses vocant, lib. de tumor. c. 14. ἐλέφας καὶ ἐλεφαντίασις, Universi corporis cancer est. Id nominis nactum est hoc malum, quòd in eo cutis corio Elephanti persimilis videatur; nam maculis quibusdam ad atrum colorem vergentibus inficitur, atque inæqualiter aspera, crassa, ac veluti squamis fœda, livens, ferinaque redditur; Nec Elephas quidquam (apud aliquos) à lepra Arabum differt.

Elminthes, ἕλμινθες, lumbrici, animalia sunt in humano corpore genita sive intestinis, sive in auribus, sive in vesica, sive in ventriculo, interdum etiam in sordidis ulceribus quos Græci σκώληκες vocant; sunt autem trium generum, primi generis sunt teretes, seu rotundi à figura, quæ est secundum crassitudinem, longitudine aliquando palmares, sæpe longiores, quos vocant ἕλμινθας στρογγύλας, in gracilibus plerumque intestinis consistunt, & superiorem ventriculum subeunt, ideoque sæpe per os ejiciuntur, quibusdam è naribus redduntur, & plurima parte cum febricula, atque hoc genus pueris infantibus, & puberibus peculiare est. Alterius generis sunt qui lati vocantur, ἕλμινθα πλατεῖαν, aliquando κειρίας, hoc est institas à similitudine quam cum institis obtinent, instar enim harum lati sunt, & longi, aliquando ταινίας, id est fascias vocant, quod fasciarum effigiem sua latitudine, & longitudine, referant, Plinius lib. 11. cap 33. tradit tricenûm, pedum tænias ventris aliquando visas, interdum

dum plurium. Tertii generis lumbrici sunt, qui Ascarides nuncupantur, breves ac tenues parvis vermibus similes, qui in extremo intestino reperiuntur, qui glomeratim in multas phalanges, per sedem dejiciuntur.

Elythroide membrana quæ & Erythroide ἐρυθροειδὴς dicitur, testium est tunica, vaginalis dicta, 2. de sem. cap. 5. qua tunica, & scroto fæminarum testes carent, lib. de vulvæ diff. cap. 9.

Embroche, Græcis ἐμβροχὴ ἢ ἔμβρεγμα, medicamenti genus est, cum locis affectis, liquore aliquo humectatis, perfusisque lanam deinceps aut linteum, eodem liquore imbutum perfundimus, imbecillius cataplasmate.

Embryon, est animal utero gestatum, sexto de usu partium, capite decimotertio, licet non antea Embryon dici debeat, quam duos menses in utero absolverit, vide Cyema.

Emmota ἔμμοτα, medicamenta, id est linamenta sunt, vel humida consisstentia, similia iis, quæ linamentis, vel linteolis excipiuntur, cerati specie, 13. meth. 5. Emmotos verò vocat Hippoc. eos, qui ulcus cavum & exæsum contraxerunt, & suppurarunt, quod curationem per linamenta desideraret, 3. art. 55.

Emollientia, vide Chalastica.

Emphraxis, ἔμφραξις, obstructio, est meatuum, aut cavitatum naturalium stipatio, & copia, vel vitiosa qualitate, ut lentore, & crassitie succorum proveniens, cujus species Gal. 12. meth. ponit στέγνωσιν, & πύκνωσιν. Unde medicamentum quod suo lentore obstruit ἐμπλαστικὸν, huic contrarium est medicamentum ἐκφρακτικὸν, quod obstructione liberat. 5. simpl. 12. vide Rhyptica.

Empirici sunt (Græcè ἐμπειρικοὶ) qui à sola experimentorum notitia procedunt nomine ab ἐμπειρίᾳ,

hoc est experientia deducto, lib. de sect. cap. 1. unde Empirica medicorum secta, accidentium concursus, qui ægris accidunt, respicit, illorumque curationem ab experientia observat, idque nec morbo, nec causa cognita, in Introd. cap. 3.

Emphysema inflatio, quæ Græcis ἐμφύσημα, ἐμπνευμάτωσις, καὶ πνευμάτωσις, est spiritus flatuosi collectio, in inanibus corporis partibus, vide fusè, infra Physis.

Emplaston sive emplasticum ἐμπλαστικὸν, pharmacum est, quod meatus obducit, ut picatio, quæ imponitur pilis in totum abrasis, 1. de comp. med. loc. c. 1. Atque hoc pharmacorum emplasticorum genus, substantiâ terrestre est, citra refrigerationem, aut caliditatem manifestam, aut in primo ordine refrigerantium, vel calefacientium, 4. de comp. med. loc. c. 1. suntque sine mordicatione siccantia, 4. simpl. cap. 5. & lib. 5. cap. 11.

Emplattomena medicamenta vocant, quæ exiguis totius corporis meatibus hærentia, prohibent, ne quid per vrinas, vel universam cutim difletur & effluat, 8. meth. cap. 2.

Emprosthotonos, vide, distentio.

Empyemata, quæ & Diapyemata, ἐμπυήματα, suppurantia omnia sunt; aliqui cum in viscere tale aliquid factum est, id solum empyema nominant, & qui sic affecti empyos, alii eos solos empyos dicunt, quibus inter Thoracem, & Pulmonem, pus aggregatum est. lib. de tumor. cap. 3. ἐμπύους ἢ ἐμπυικοὺς Græci vocant, suppuratos, & purulentos, qui multum puris in capedine inter thoracem, & pulmonem collectum habent, 4. de caus. puls. cap. 9. Tandem omnes quibus inflammatum viscus aliquod suppuravit, suppuratos vocant, ubi pus universum constiterit, concocto tumore quopiã præter naturam, Com. 1. in 1. progn. 40. & 2. prog. 59. & 69.

Em-

Empyreuma, reliquiæ sunt caloris febrilis post solutam accessionem; Intermittentium enim, & putridarum febrium proprium est, ut soluta accessione superſit nonnihil caloris, vel in ipsis humoribus relicti, vel in solidis etiam partibus impressi, quem aliqui febris fomitem appellant; huic contraria est, ἀπυρεξία.

Emulgentes venæ & arteriæ quę sint, hinc patet, vena cava ubi ex hepate primum emergit, vicinis partibus prætenues impertit ſurculos. Deinde ramum maximum in utrumque renem ſubjectum mittit. Similiter, alia duo vaſa æquè magna à maxima arteria, quæ ſpinę incumbit profecta, non aliter quàm venæ in renes inſeruntur, quæ venæ, & arteriæ vulgò emulgentes appellantur, per quas renes urinam à ſanguine ſecernunt, & trahunt, ſimul etiam multum bilis, ac propemodum omne id quod ipſæ continuerint, attrahunt, lib. de venar. diſſ. cap. 5.

Enarthroſis ſpecies eſt Diarthroſeos, cum os cavum excipiens altum admodum eſt, caputque quod in id inſeritur, oblongum, lib. de oſſib. in procemio, vide Arthrodia.

Enæmon, ἔναιμον, eſt medicamentum quod glutinat, 6. meth. 2. imponiturque maximè cruentis vulnerib. ſiſtendo ſanguini, 1. de com. med. per. gen. cap. 14. atque ideo, & ſanguinarium, & cruentis opitulans, & glutinatorium dicitur, 3. de comp. med. per gen. cap. 2. vide Glutinatorium, & Sanguinarium.

Enæorema, ἐναιώρημα, quod & Appendiculum quidam vocant, vide Sublimamentum.

Encanthis, ἐγκανθίς, id eſt inangularis, immoderatum eſt augmentum angulorum oculi, ut Rhæas immoderata diminutio, de differ. morb. cap. 9. eſt enim quidam præter naturam tumor in magnis

Hirquis oculorum, quod tuberculum, non est omnino præter naturam, lib. de tumor. cap. 17. estque ut plurimum in majori angulo, quam carunculam quidam chirurgici rescindentes, effluxum excrementis, ea parte aperuerunt, quem affectum Ræada quidam appellarunt, 10. de usu pa. c. 11. Encanthis propriè angulum oculi significat, major autem angulus qui naso est proximus, proprio nomine ῥαντὴρ dicitur, minor qui est ad tempora παρωπὰς. Inde verò ejus nomen, morbo inditum est.

Encathisma, ἐγκάθισμα est sessio in aqua medicata, ab imis pedibus, vel feminibus, usque ad umbilicum, ita ut supernæ partes non madescant, 5. de comp. med. per gen. c. 13.

Encephalos, ἐγκέφαλος cerebrum, vide Cerebrum.

Encharaxis, ἐγχάραξις, scarificatio, est cutis & subjectę ejus carnis per scalpellum sectio non punctim, sed cęsim facta, multis foraminib. differt à Phlebotomia quę hęc uno vulnere venam adaperiat, illa multis sectionib. cutem, carnemque dividat.

Encheridæ grumi sunt ceræ modo facti in emplastris, dum liquida illis infunduntur, 4. de com. med. per gen. c. 5.

Enchymoma, est sanguinis, & humorum in partem aliquam naturalis effusio, per quam, & partis ejus venulæ replentur sanguine, & color vividus parti inditur, ut in ira, verecundia, gaudio, somno fit, diciturque Græcè ἐγχύμωμα ἢ ἐγχύμωσις; quæ effusio si fiat præter naturam, ut in vulnere, abscessu, phlegmone, dicitur Ecchymosis vel Ecchymoma, vide Ecchymoma 2. de morb. vul.

Enchyta, medicamenta sunt quæ oculis instillantur, ut fœnogræci decoctum, candidum, & tenue ovi, lac muliebre, & quæ in hunc usum præparantur collyria, de remed. par. fac. cap. 10.

En-

Encope, ἐγκοπὴ & ἀξγκοπὴ, vide Hedra.

Encranion, vide Cerebellum, & Parenchephalis.

Enema id est infusum, quod per inferna in alvum infunditur, dicitur adhuc ἔγκλυσμα κλυστήρ, libr. de ren. aff. cogn. cap. 4.

Endemus, & Endemius morbus appellatur, quasi patrium dixeris, & Vernaculum qui morbus communis est multis, qui alicui regioni supervenit, & accedit, ut Epidemus, & Epidemius morbus est; qui cum perniciosus non sit, tempore tamen aliquo in regione aliqua abundat, & insolescit; si enim perniciosus sit, pestis dicetur, 1. de vict. rat. 9. Morborum enim alii sporades hoc est dispersi, Σποράδες, qui singulos separatim corripiunt, non ab aëre, sed potius à victus ratione cuique propria exorsi. Alii communes sunt, quos Græci κοινοὺς, πανγκοίνους ἢ πανδήμους vocant, qui sunt certi morbi, & singulares, qui alicubi vagantur, & multos æquè simul corripiunt, causamque habent communem, ut aërem quem omnes inspiramus, vel depravatæ aquæ potum, aut gravem, & vitiosum cibum, quem omnes pariter absorbuerint, vel tetram exhalationem, vel quid simile, quod vitari nequeat. Qui morbi communes Pancœni, & Pandemi, si patrii sunt Vernaculi, & alicujus regionis familiares, Endemi, & Endemii vocantur, causamque communem agnoscunt, & communem insultum, de quibus Hipp. lib. de aqua, aëre, & locis; si verò à communi causa nati, communes tamen sunt, non tamen patrii & familiares, sed potius externi, & adventitii, sin autem perniciosi, & contagiosi, pestilentes dicuntur, Græcè Λοιμώδεις, si verò non pestilentes, sed pestilentibus mitiores sunt, μὴ Λοιμώδεις, carent proprio nomine, quamquam Galenus quasi oblitus eorum, quę in prooemio, lib. 1. epid. scripserat, asserat eos qui pestilentes non sunt,

vo-

vocari Epidemios mutuato, scilicet generis nomine.

Endixis, ἐνδείξεις, Indicationes sunt, id est communitates, scopi, & auxiliorum materiæ, ἀντιδείξεις verò his opposita sunt, 9. meth. c. 7.

Engisomata, instrumenta sunt, quibus in calvariȩ fracturis utimur, vel ut alii, est ossis pertusio, cum pars affecta in profundum descendit, ac super illæsum os corruit, lib. finit.

Engonios, id est, angulosa brachii figura, quæ illi membro naturalis est, omnis enim cujusque partis figura rectissima, maximè est à dolore aliena, 6. meth. 5.

Engosomata, vide Camarosis.

Enrhythmus pulsus, commune quoddam genus est, ad Eurhythmum pulsũ, & Arythmum, 1. de diff. pulsc. cap. 9. qui enim naturalem, & optimum servat rhythmũ ἔνρυθμος dicitur, unusq; est & indivisus; qui verò non servat, ἄῤῥυθμος in tres divisus differentias, omnis autem pulsus qualis ille sit, aliquem servat Rhythmum, qui ἔνρυθμος appellatur, & octava est pulsus differentia.

Ensiformis cartilago, vide Chartilago ensiformis.

Entera ἔντερα, intestina; sunt corpora cava, rotunda, membranosa, ab imo ventriculo ad anum protensa, distribuendi ad jecur chyli, & continendi, expellendique stercoris instrumenta, in orbem involuta, fibris circularibus, & transversis contorta, ad Chyli, & stercoris expulsionem; Quorum tria superiora tenuia sunt, ἔκφυσις, sive δωδεκαδάκτυλον, νῆστις, εἰλεὸν ἢ λεπτὸν, hoc est, Ecphysis, jejunum, Ileon, sive tenue; tria inferiora crassa, τυφλὸν, κῶλον, ἀπευθυσμένον, cæcum, colon, & rectum; atque inde patet, & si unum, & continuum numero sit intestinum, loco tamen, magnitudine, numero orbium, & anfractuum evariat, senariusque resultat numerus, & 5. de usu par. & 6. de anat adm.

lm. Ubi verò ἔντερον, in singulari numoro, i. inteinum ab Hipp. profertur, docente Gal. com. 4. 16. de morb. vul. apud alios significatur Colon, per excellentiam, ratione suæ magnitudinis, quod solm ex intestinis in scrotum descendit, & Enterocelen efficit, i. herniam intestinalem, apud alios verò Cæcum 4. de usu par. c. 17.

Enterocele, Epiplocele, & Hydrocele, sunt species exarticulationum, in quibus magna ex parte ixantur artuum capita; nonnunquam etiam rumitur is meatus, qui à Peritonæo ad testiculos pertingit, lib. de caus. morb. c. 10. cum articuli suis sedibus excidunt, aut loco tantùm moventur, aut um omentum, vel intestina, ad inferiores testiculorum tunicas devolvuntur, alterum morbum Græci Epiplocelen, alterum Enterocelen appellant, de differ. morb. capit 10. Præter hæc ex ambobus etiam compositum, plus justo connexum, Enteröepiplocele, juniorum medicorum nomine appellatur, libr. de tumor. capit. 15. vide Celas.

Enthusiasmus, id est fanatica perculsio, seu numinis afflatio, est velut cum quidam in sacris faciendis, mente capiuntur, si quæ viderint, aut si tympana, vel tibias, vel signa audiverint, lib. finit.

· Epacmastica, 9. meth. 4. vide Continua.

Epaphæresis, id est repetita sanguinis missio, de cur. rat. per sang. cap. 1.

Eparmata, præter naturam tumores secundùm aures, in ægrorantibus exortos, vocat Hippocr. comm. 4. in 6. de morb. vulg. 1. Sed Galen. 3. de comp. med. loc. cap. 2. dicit Eparmata (quæ & Parotides sunt) è genere esse inflammationum, quæ fiunt glandulis, circa aures, affectis; Paulus cum Hipp. non inflammationem, sed affectionem tantum dixit, ut tumor omnis, sive œdematosus, sive scirrhosus, citra inflammationem, glandulas sub auribus occupans, παρωτὶς, dici potest.

Ephe-

Ephebęon pubes & pectẽn, aqualiculus Latinè, Græcè ἐφήβαιον, ἐπίσειον, ἥβη id totum est, quod est ab Hypogastrio seu imo ventre (quem & sumen vocant) usque ad pudenda. Introd.

Ephelcis, id est ramentum, seu cruoris exigua guttula, quæ interdum tussi in hæmoptoica passione, rejicitur, 4. de loc. aff. 5. aliquando generalius, ἐφελκὶς, crustula est, quæ ulceri obducitur, diciturque de internis; quandoque enim crustulæ & per tusses è pulmonibus. & per dejectiones ex intestinis, dejiciuntur.

Ephelis, ἐφηλὶς, est aspredo, & nigrities in facie ex ardore Solis progenita, ἀπὸ τοῦ ἡλίου, id est Sole, nomen desumens.

Ephemera febris est, quæ à causa procatharctica, sive præincipiente fit cum vrinæ coctione, prima die apparente, suavi caliditate, pulsu ad magnitudinem, & celeritatem effatu dignam accendente, systole pulsus parùm à naturali tenore mutata, æquali atque incompresso ascensu in caliditate, ac pulsibus, etiam consistente febre, sudore, aut rore, aut omnino cum aliquo optimo vapore declinans, ubi integra febris cessatio sequitur, 1. de differ. febr. ca. 7. in spiritibus citra humorum putredinem accensa, ibid. c. 5. vide Diaria.

Ephialtes affectus Græcis dictus, est nocturna corporis oppressio, & suffocatio, cum quis somni initio, supinus jacens, grandi se mole opprimi, atque ab alio invadi imaginatur, cum difficili respiratione, immobilitate, ac voce præpedita, propè suffocari, æger videatur; adhuc Græcis dicitur ἐπιβολὴ πνιγάλιον, Latinè verò Incubus, vel Incubonus dicitur, fortè quia ex veteribus quidam Dæmonem, alii cupidinem, alii incubantem vetulam, aut externam quandam vim, quæ quiescentes invaderet & pondere oppressos, gravaret, esse voluerunt, quamvis tota

mali

ali causa, intra corpus esset, in libello de utilitate spirationis, Galeno ascripto.

Ephidrosis ἐφίδρωσις, duo significat vel sudoris ırca thoracem, & caput exortum, vel in universo orpore sudoris proventum, tum paucum, tum inutilem.

Epialus, vide Febris Hepiala.

Epicauma est velut, ex igne crustulosa ulceratio, quæ oculi nigro advenit nec permanet, lib. finit, id morbi ἐπίκαυμα & ἔγκαυμα vocant Græci, Latini verò ustionem, sive exustionem.

Epicerastica, ἐπικεραστικά, medicamenra sunt, quæ & temperantia dicuntur, quæ si valentiora evaserint humoribus mordicantibus morsum eorum retundunt, 2. simpl. 12.

Epicrasis, ἐπίκρασις est vitiosi succi curatio, cum indicationes sibi adversantur, in qua paulatim quod vitiosum est, vacuatur, & paulatim invicem, quod salubre est, pro eo reponitur. 9. meth. 10.

Epicrisis, id est, adjudicatio, ad Thrasib. cap. 6.

Epicrusis certa quædam est percussio, qua mangones puerorum, hoc ipso præsidio succurrunt iis, quibus à natali die, gracilia sunt membra, 14. meth. c 16.

Epicyema, ἐπικύημα, est secundus fœtus conceptus gravida jam muliere, id quod fit, ut scripsit Hippoc. cum fætu jam concepto non clauditur exactè uterus; sed semen aliud etiam postea intro admittit; Arabibus superimprægnatio dicitur.

Epidemus, vide Endemus, & Communis.

Epidermis, summa cutis corporis, seu cuticula, 3. metho. 4. sola sensatione à vera cute, differt, hæc enim à nervorum extremitatibus dilatatis fit; Epidermis verò à Cutis excremento provenit: itaque vel sensu caret, vel exigui sensus est, proinde citra dolorem facilè a subjecta cute separatur.

Epi-

Epideſmus, ſive Hypodeſmidas, id eſt faſcias, ſubfaſciationes,& ſubligamina, ſine ulla diſtinctione, veteres vocaverunt; Ac Hipp. faſcias, quæ ipſi corpori circumdantur, ſubligamina, ſeu ſubfaſciationes appellat, quæ plagulis extrinſecus ſuperligantur, 3. de his, quæ in medic. 6. vide Plagulæ.

Epideſis, genus ligationis eſt ad ſanguinis profluvium fluentibus vaſis, injecta; quamquam ipſum vas circulo non complectatur, ſicut vinculum, verùm cum ex parte, ſuo complexu committat quodam modo vulnerati membri labra diſſidentia, & quæ ſuperimpoſita ſunt contineat, merito inter claudentia remedia, numeratur, 5. meth. 3.

Epididymis, ἐπιδιδυμίς, 1. ſupergeminalis tunica, teſtium involucrum eſt, & appendix. eſt enim pars quędam animalis gemini, hoc eſt teſtis capiti ſuperimpoſita, id quod nomen ipſum præ ſe fert, ex qua multæ fiſtulæ, ſeroſo quodam humore plenæ ad teſtem permeant, 1. de ſemin. c. 15.

Epigaſtrion, vide Abdomen.

Epigennêma, ἐπιγέννημα, quaſi ſuperveniens, vel ſupergenitum; idem eſt ac ſymptoma, de ſympt. diff. cap. 1. vide Symptoma.

Epiglottis, ἐπιγλωττὶς, id eſt ſuperlingula, eſt membrana chartilaginoſa, rotunditatis oblongæ in interiori gutturis parte collocata, 1. de loc. aff. 1. quæ à radice linguæ exoritur, lib. de vocal. inſtr. diſſ. capit 4. quæ & Glottis dicitur, 7. de uſu. par. cap. 13. Dicitur etiam lingula ligula, 1. laryngis lingua; eſt enim corpus quoddam ſimile linguæ alicujus fiſtulæ ubi ârteria, & larynx inter ſe connectuntur, 7. de uſu pa. c. 13. quæ velut operculum rectè quidem omni tempore, quo animal reſpirat ſtans, quo tranſglutit laryngi accumbens, ibid. c. 17. Cujus ligulæ niſi tanta eſſet magnitudo, figura, ſubſtantia, & ſitus quem nunc habet, vomentibus nobis

non

on pauca in asperam arteriam deferrentur, ad laryngis cavitatem acervata, ibid.Estque hæc proprium vocis instrumentum, 1.de loc.aff.6.

Epigonatis, vide Patella.

Epilampsies, vide Effulgescentiæ.

Epilepsia, (quę & Epilepsis dicitur,) id est morbus Comitialis, de diff.morb.cap.5.estque totius corporis convulsio, 2. de sympt.caus.c.2.vide Comitialis.

Epilogismus communis est quędam ratio, & omnium assensu conspecta, 1.prorrhet.6.

Epiludes, Parulides, Thymi, tumores sunt præter naturam, nihil selectum habentes præterquam quod sunt carnosa germina, lib.de tumor, cap.17.

Epinyctides, vide Efflorationes.

Epiparoxineste, id est superacui, & superexacerbari dicimus, cum paroxysmus plures habet insultus, sicut & pulsuum Thlipsis, 1.compressio, sic enim nominant, quando incipiente accessione satis parvos, atque inęquales eosdem habet, 1.de dif.feb.c.7.

Epiphora, ἐπιφορά, tum inflammationis magnæ, universo illatæ corpori, tum largorum fluorum, & fluxionum commune nomen est; propriè verò, de oculis profertur, ubi cum maxima inflammatione, etiam humoris copia influxerit, lib. Introd.cap.15.

Epiphysis, ἐπίφυσις est, ubi os cum osse ad unionem coit, sive adnata appendix, lib.de ossib.in proœmio: differt autem ab Apophysis, quòd sit totius ossis extrema pars, Epiphysis verò non est ossis pars, sed aliquid ossi adnatum.

Epiphysis vermiformis ἐπίφυσις σκωληκοειδής, idem est ac Conarium, sive Conoides corpus, & Turbinatum, vide Conoides

Epiplasma, idem est ac Cataplasma, ut cum tritici farina, ex hydrelœo decoquitur, ac vulneribus imponitur, 3.de comp.med.per gen.c.2.

Epiplocele, vide Celas.

Epiploomistæ plerique homines dicuntur, quasi dicas Omenti gestores, dum in magnam molem excreverit, 6. de anat. adm. cap. 5.

Epiploomphalon, omenti est in umbilicum decursus, & prolapsus, lib. finit.

Epiploon, sive Epilun, vide Omentum.

Episarcidium, vide Anasarca.

Episemasia est ipsum principium, sive insultus accessionis febrilis, in quo ægri solent horrere, refrigerari, oscitare, pandiculari, dormitare, aut aliud quid simile pati: est autem ἐπισημασία, hoc est significatio, dicitur etiam, εἰσβολὴ παροξυσμοῦ, idest annotatio paroxysmi, vide Annotatio.

Epision, vide Aquaticulus, sive Aqualiculius.

Epispasthon, vide attrahens, est medicamen aridum insperfile, ad malignorum ulcerum curationem, non inefficax, 4. de comp. med. loc. cap. 5.

Epithemata, ἐπιθέματα, pharmaca sunt, ceratis valentiora, quæ tum ex unguentis, tum ex iis, quæ similem vim obtinent medicamentis componuntur, 7. meth. 4. Epithema adhuc, operculum est, 2. de usu par. c. 9.

Epneumatosis, vide Physis.

Epoche, est suspensa sententia, nihilque definiens, quod est de nulla re pronunciare, nec asseverare certò, lib. de optimo docendi gen.

Epomida, 1. super humeralem, superiorem humeri partem dicunt, 1. de anat. adm. c. 11. vide Ala.

Epulis, ἐπουλὶς, est tuberculum, & carnis excrescentia in gingivis proveniens, & ad intimos molares dentes, pertinens, ita ut æger aliquando os aperire nequeat, 5. de compos. med. loc.

Epulotica, ἐπουλωτικὰ φάρμακα, medicamenta sunt quæ non detrahere, neque liquare carnem, sed indurare, desiccare, & cicatricem inducere apta

sunt,ut alumen, galla omphatica, æs combu-
ım præsertim lotum, 5. simplic.cap. 15.
Equus, (qui Græcè Hyppos dicitur.lib. finit,) o-
lorum affectus est,insitus quibusdam, quibus o-
li nullo tempore manere possunt requieti, sed
:mulè subinde nictant, semper instabiles, 1.
ɔg. 21.
Erratica febris, sive inordinata est, quæ extra
ras consuetas, vel tardiùs, vel celeriùs invadit,
ɔdò enim inordinatè movetur, modò inor-
ıatè persistit; nunquam autem ordinatè, lib.de
pis, c. 4. sunt enim in erraticis, inordinata
ncipia.
Errhina, medicamenta sunt, quæ naribus, quas
æci Rhinas vocant, capitis purgandi gratiâ in-
duntur, 5. simpl. c. 20.
Erythroide, est interna testiculorum tunica, de
f.morb. cap.10. vide Elythroide.
Eruptionem, sive, ut Græci dicunt, Exanthe-
:um nomen quidam in communi usurpant, de
:ctionibus videlicet ulcerosis, & asperis, in
ıto sua sponte provenientib. 5. de comp. med.
cap. 6.
rysipelas est tumor præter naturam non altè
endens, sed in cute consistens, à bilioso hu-
e obortus; colore pallido, 14. meth. 1. Si
ipsius color non sit omninò pallidus, sed mix-
x pallido,&rubro,erit etiam mixta affectio,ex
gmone(in qua sanguis peccat, coloris rubei)&
rysipelate, utique ab eo,quod in mixtura su-
:, nomen ipsi inditur,ac dicitur de eo id, quod
'atur, sicut vel Phlegmonem erysipelatosam,
rysipelas phlegmonosum,14. meth.1.& 2.Di-
autem erysipelas,id est Vicinitraham,vel Vici-
iam,quòd incensum quidem atq; inflamma-
:st semper,cum tumore verò non semper, lib.

3.de his quæ in med. 30.& 2.ad Glauc.1.Exactum autem eryſipelas eſt, quod à biliosa fluxione ortum ducit,7.ſimpl.dictione Coriandrum.

Eſchara cruſta eſt, quæ ulceribus veluti ſeptum, vel ſua ſponte,vel arte adnaſcitur,5.meth. c. 3. vide Cauſtica.

Eſcharoticum medicamentum eſt, quod perinde ut cauſticum,in craſſa eſſentia eſt, quod cuicumque inhæſerit parti ſtipitis ritu infixum excruciat, 5. ſimpl.15.

Eſthiomenon herpes, eſt inflammatio ex ſyncera flava bile ad cutem decumbente acriori, & mordaciori quàm herpes miliaris; in hoc enim fluor pituita miſtus videtur,in illo exacta bilis totam exulcerans,& corrodens cutem,lib. de tumor,cap.9.vide Herpes,Phagedæna,Nome.

Ethmyodes platyſma, i. latus ille muſculus, ſive muſculoſa dilatatio,quæ cuti ſubnaſcens, Gnaton, i. buccam,ſive maxilla movet, lib. de nervorum diſſ. cap.6.

Evacuationem omnem,ſive fiat inedia,ſive ſanguinis miſſione, ſive purgante medicamento,ſolitus eſt vocare Hipp. vaſorum inanitionem; Evacuatio autem eſt humorum, qui ſua quantitate moleſtant, purgatio:ut purgatio eſt humorum,qui ſua qualitate moleſtant,evacuatio, 1.aph.2.

Euchymia,id eſt ſuccorum in corpore bonitas,2. de ſimplic. 13. unde Euchymon nutrimentum eſt boni ſucci,6.de ſanit.tuen.cap.7.

Eucraſia, eſt medium omnium temperamentorum, 1.de ſanit.tuen.cap.4.ex optima,& convenienti cuique mixtura quatuor primarum qualitatum conſurgens.Unde ejus magna eſt latitudo,quam qui adeptus eſt εὔκρατος ſive Eucraton corpus, id eſt optimè temperatum appellabitur, ſecus dyſcraton, ſive intemperatum,2.de temper.1.

Euecti-

Euectica medicinæ pars, quam alii Gymnasticam vocant, est quæ optimum habitum corpori inducendum studet, de part. art. med. cap. 5.

Euexia, est bona corporis habitudo, 1. de sanit. tuen. ca. 8. ut huic opposita Cachexia. 1. pravus corporis habitus, εὐεξία καὶ καχεξία, illam complent bona omnium partium temperies, actionum robur, Euchymia sanguinis, carnis, totiusque corporeæ molis Symmetria.

Evidentes causæ, vide Continentes.

Euoxon, vinculum vocat Hippoc. quod bene gestat, & sustinet, hoc est firmiter, & sine ulla compressione continet, 3. de artic. 22.

Eupathia, id est patiendi promptitudo, 4. de usu. p. 14.

Euphyiam, vocat Galenus, bonam habitudinem, 1. de usu part. 9.

Eupnæa εὔπνοια proba spiratio, quæ secundùm naturam fit, opposita dyspnœę quæ est difficilis spiratio, apud Hip. ut annotat Gal. in commento prog.

Eurhythmus pulsus est cuiq; ætati, loco, tempori, temperamento, naturalis pulsus, cum suum rhythmum servat, 1. de differ. pulſ. cap. 9.

Eusarcon. vide Quadratum.

Eusema crisis, quæ cum bonis signis à sua indicatoria die fuit indicata, ut quæ undecimo die coctionem in urina, noctem gravem, quæ accessionem præcedit, insultus cum concussione pulsuum decretoriam commotionem, & sudores bonos, citra horrenda pericula habuit, 1. dier. decr. cap. 7.

Eustomachus cibus est gratus stamacho, ventremque roborans, 6. de tuen. san. cap. 9.

Euthyporos, id est in rectum procedens, alterum ex instrumentis, & organis est, quæ fractis, vel luxatis cruribus supponuntur, (quæ σωλῆνας, Græci vocant) quod quidem Euthyporos per unicum axem;

qui in fine machinæ ad infernam ejus partem est collocatus, contrarium nixum toti membro, gemina tensione efficit; quod verò prius sursum, mox deorsum, illud Metalepticum dicitur, quasi translativum dixeris 6. meth. c. 5.

Entrophia, id est bona, & uberior nutritio, 3. de sanit. tuen. cap. 8.

Exanastomosis, vide Osculorum apertio.

Exangues corporis partes sunt, ut ossa, & chartilagines quę mucoso quodam humore aluntur, qui lentore quodam, & albedine præditus est, cum imbecilla ita natura est, ut bene conficere alimentum in ipsis nequeat, sed quasi semicoctum relinquat, 3. de art. 65.

Exanthematum nomen, quidam in communi usurpant, de affectionibus videlicet ulcerosis, & asperis in aliqua corporis parte provenientibus, quæ & pustulæ, & Bothor dicuntur, 5. de comp. med. loc. c. 6. Sunt autem ἐξανθήματα, id est papulæ, quædam leves eruptiones humorum per cutem efflorescentium; rubræ, pallidæ, flavæ, nonnunquam & nigræ, & lividæ, pro humorum ratione, nunc indolentes, nunc prurientes cum scalptu, interdum sine pruritu, nunc ulcerosæ, nunc ad ulcus non devenientes. harum generum sunt φλυκταίναι ψυδράκιαι, ἐπινυκτίδες λειχῆνες, Variolæ, Morbilli, quæque in lue Venerea gignuntur, & quæ in febribus pestilentibus, vide Pustulæ, Eruptiones.

Exarthrema, luxatio est, non omnis, sed ea tantùm, in qua totus articulus à sua sede excidit: nam parvam luxationem, non ἐξάρθρημα sed παράρθρημα, quidam vocari contendunt, 2. meth. 2.

Exarticulatio est alicujus membri luxatio, li. de morb. diff. cap. 13. Exarticulationes interdum vocat exarticulata, id est ossium è propria sede excessus, sine fractione co, 1. in 1. de fract. 1. vide Luxationes.

Ex-

Ex aegritudine senectus, sive ex morbo senium (quod & Tabes, seu Marasmus & Marcor, febrisq; à qua proficiscitur, tabida, vel Marasmodes dicitur) est extinctio nativi caloris, ad quam totum corpus contabescit, instar arboris cujusdam supra modum arefactæ, aut ob longitudinem temporis, aut flammæ viciniam, aut vehementem, atque immoderatum squalorem. Cumque hæc qualitas senibus, annorum multitudinis ratione comparetur, tabidis tamen à febrili caliditate, 5. de sanit. tuen. c. 9. & 1. de differ. feb. ca. 8. Fitq; ex defectu nutrimenti, ubi quis vel ex electione famem tolerat, vel præ ciborum inopia, fame conficitur, lib. de marcore, capit. 1. vide Marasmus.

Excavatio, vide Lordosis.

Excidentiæ apud Hipp. nunc sine adjectione luxationem ossium à propria sede significant, 1. de fract. 1.. nunc articulorum tantùm luxationes, com. 3. de iis, quæ in med. 31. vide Luxationes.

Excrementum id omne dicitur, quod in alendo corpore, nec confici, nec assimilari potuit: Cumque propterea corpori non adnascatur, nec adcrescat, per ipsius laxiora intus spatia nunquam supervacaneum errat, unde nomen quoque rectè à majorib. ei rei περίπλωμα, i. pererrans est inditum, 1. de sanit. tuen. c. 3. vide Attractrix, & Lotium.

Excutationes, 1. ossium extra cutē ejectiones, de ossibus enim extantibus est sermo, 4. de artric. 34.

Exelcismus, est ossis, vel ossium deductio à superficie in profundum, lib. finit.

Exercitatio acuta, cujus celeres motus sunt, quæ corpus tenuat, contraria crassū reddit, multa corpus siccat, mediocris obæsum præstat. 5. de sanit. tuen. 3.

Exipotica, id est excolentia, & digerentia medicamenta, 7. de comp. med. per gen. 9.

Ex morbo senium, vide ex ægritudine senectus.

Exomphalos dicitur, cui umbilicus foras prominet. quod malum, alii rupturam vocant, alii egressionem umbilici, quod accidit, vel Peritonęo rupto, aut procidente Omento, aut intestino, vel humore ibidem collecto, vel carne subnata, vel sanguine irrumpente, per Diapedesim, vel Aneurisma, vel solo aliquando spiritu irruente, vide Bubonecele.

Exostoses, vide Elephas.

Expansa ἐκπετάσματα, vide Ab scedentia.

Experientia, est ejus, quę sæpius, & eodem modo visum est, observatio, atq; memoria, ad Trasibul. c. 11.

Expiratio est motus, quo spiritus per respirationem ad interiora latus, ad exteriora propellitur, 4. aphor. 68. qua in cordis compressionibus, id quod fuliginosum est in eo, ac fumidum per læves arterias, extrà funditur, 7. de usu part. 9. vide Inspiratio.

Exspiratus, species quædam est, ex convulsione proveniens, quæ musculorum, qui exspiratum efficiunt, convulsionem sequitur, quam appellat Hipp. spiritum inter exeundum offendentem, 2. de sympt. caus. c. 2. & 4. aph. 68.

Expultrix facultas, vide Attractrix.

Exquisita & extensa tertiana, vide Tertiana simpliciter.

Extasis, id est mentis emotio, insania est, quæ brevi finitur, lib. finit.

Extensum intestinum, vide Rectum.

Extergentia, vide Rhyptica.

Externa causa, vide Procatartica & Continentes causæ.

Extuberatio, est vertebræ alicujus ab interiori, ad exteriorem regionem luxatio, 9. de placit. 4.

Exsuccatio, i. sugillatio, 2. de fra. 24. vide Contusio.

Exsudare est circa frontem, & claviculas parùm sudare, com. 2. in 1. de morb. vulg. 75.

Exufflatio est multi spiritus extra animal per guttur

tur affatim facta emiſſio, agentibus ad id intercoſtalibus muſculis,contractoque Thorace, 1. de loc. aff. 6. Quæ duplex eſt, altera citra ſonitum & ſtrepitum,cum ex utriuſque thoracis partibus nihil omninò exſpirat animal; altera cum una tantùm thoracis parte reſpirat animal, ita ut ſemiſpirans, vel ſemivocale reddatur, diciturque exſufflatio ſtrepens,vel cum ſonitu,4.de loc.aff,6.

Exuſtio, quæ & Deuſtio dicitur, ſive ipſa Solis operatio talem ſorriatur appellationem aut,qui ab eodem fit in corpore affectus, ſive ille, qui jam effectus eſt;eſtquidem ſanè,& hoc ipſum, calor præter naturam,nondum tamen febris, niſi Cor unà caleſiat,1.de differ.feb. cap.2.3.

F

FACIES, Græcè πρόσωπος, eſt quidquid à priore capitis parte ſub tota fronte,auribus, oculis, naſo, & ore ad mentum uſque, à ſuperciliis incipiens,circumſcribitur,lib.Introd. cap. 10.

Facies Hippocratica, quam mortiferam vocant, eſt cujus naſus acutus,cavi oculi,adſtricta tempora, aures frigidę,& contractæ,& fibræ earum verſę,cutis circa frontem dura, intenta, arida, color totius vultus viridis,aut niger eſt,1. prog. 7.

Fætus, (quo tempore in utero ſemen ſeminis ſpeciem refert, ut in abortu & diſſectione viſum eſt)ab Hipp. non appellatur,donec ſanguine repletum Cor,Cerebrum,& Jecur,indiſtinctam quidem, & informem, quandam tamen coagulationem, & magnitudinem præ ſe tulerint, & carnea fætus ſubſtantia,& non amplius ſeminalis apparet, tunc non genitura, ut prius, ſed fætus ab Hipp. appellatur, 1.de ſem.c.9.

Fames,vide Senſus indigentiæ.

Fatuitas (quæ & μώρωσις, ſtultitia, & ſtollidi-

tas dicitur) ſymptoma eſt citra delirium, ægros naturalibus fatuis ſimiles reddens, quales etiam ex iis, qui dicuntur conſeneſcere, nonnullos fieri novimus, cui pathemati ſimile quidem eſt, quanquam non idem quod vocant ἄνοιαν, anæam. i. ignorantiam, de qua Thucydides ſcripſit in his qui ex peſte ſervati ſunt, hoc pacto, ignoraverunt, tum ſeipſos, tum familiares com. 2. in 1. prorrhet. 60.

Fauces ſunt internus oris locus, ubi ſimul conveniunt, & gulæ & gutturis partes extremæ, 4. de loc aff. c. 3. quas fauces Pharynga vocant, id eſt, præjacentem gulæ, & gutturis ſedem, quæ aperiendo deorſum, evidentem amplitudinem, in qua gemina oſtiola viſuntur, tum gulæ, tum etiã gutturis, commonſtrat, 3. prog. 16. vide Iſthmus, & Pharynx

Favus, qui & Κηρίον, & μελικηρὶς dicitur, vide Achores & Cerion.

Febrire ſiquidem exiſtimamus, non eum modò qui in cute, in ſuperficie exteriori igneam habet caliditatẽ, verùm etiã, & hoc magis, qui eã, in corporis imo, & viſcerib. continet, co. 1. in 1. prorrhet. 7.

Febris, ſecundùm communem omnium hominum conſenſum, eſt caliditas præter naturam maximè quidem in totum animal effuſa: ſin minùs, at omnino vel in plurimis partib. vel in nobiliſſimis accenſa, com. 1. in 6. de morb. vulg. 29. cum is calor adeo auctus eſt, ut & hominem offendat; & actionem lædat, 8. meth. ca. 1. ſive idem calor, ipſum Cordis corpus occupaverit, ſive eos, qui in ejus ventriculis continentur humores, 1. de diff. feb. c. 1. & 3. & de cur. per ſan. ca. 5. Febrem autem dicit Hipp. a fervore, & igne deducta appellatione, ut ſignificet febrem quoque ipſam, quæ πυρετὸς dicitur ἀπὸ τοῦ πυρὸς, id eſt ab igne fuiſſe nominatam, eamque eſſe febris eſſentiam, quod calorem igneum habeat, 3. de fract. 8. & de cauſ. morb. cap. 2.

Fe-

Febris ab apostemate (quam febrem phlegmonodem vocat, 14. meth. capit. 9.) est cum aliqui, vel ob inflammationem obortam, abscessum, dolorem, vel erysipelas, vel lateris inflammationem, pulmonis, vel alterius partis febricitant; licèt veteres eos non simpliciter febricitare, sed vel pleuriticos peripneumonicos, lienosos, simpliciter dicerent, 4. aphor. 73. Eadem etiam febris accidens dicitur, si post sensibilem alicujus membri, advenerit affectum, alioquin ægritudo, & passio censenda est, de differ. morb. capite 5. & com. 1. in 6. de morb. vulg. 29.

Febris accidens, vide Febris ab apostemate.

Febris Acmastica, Anabatica, Epacmastica, Paracmastica, Homotona, Causon, ardens, deurens continua, ἀκμαστικοὺς καὶ ὁμοτόνους, ἀναβατικοὺς καὶ ἐπακμαστικοὺς, παρακμαστικοὺς, καύσους, καὶ συνεχῆ Græci vocant, vide Continua febris.

Febris Amphimerina ἀμφιμέρινος, vide Amphimerina febris.

Febris Cathemerina, vide Cathemerina febris.

Febris Colliquativa συντηκτικὸς πυρετός, ex genere est febrium quas marasmodes vocant, hoc solo tamen differunt, quod quæ portio carnis in his colliquatur, ea semper vaporis vice digeritur in illis, in ventrem defluit; in ardentissimis enim febribes, si carnes humidæ, ac molles cum adipis copia fuerint, eas sensu liquari deprehendas, sin sine adipe & siccæ sint in marasmodes febres transeunt, in quibus ficciores carnes redduntur, & corii ritu durantur, nec defluit ulla ex his sensibilis liquatio, 10. meth. 11. Idque fit cum corporis humores tenues fuerint, & febris calor acris; nam evaporantur, qui ita extenuantur, per insensibilem evacuationem, 2. de raione vict. 47.

Fe-

Febrium confusio, χεύσις, vide Complexio febrium ἐπιπλοκὴ.

Febris Diaria, vide Diaria febris.

Febris diurna, & nocturna, quam Græci Cathemerinam & Mathemerinam vocant, est febris quotidiana, quæ nocte, vel die remittit quidem, sed non intermittit, quæ verò remittit, & ad infebricitationem venit Amphimerina dicitur, co. 3. in 1. de mor. vulg. 2. & 9. vide Amphimerina.

Febris Ephemera, vide Ephemera febris.

Febris facta & fiens, vide Febris schetica.

Febris focus, est ea animalis particula, quæ prima suis ipsius solidis partibus immodicè fuerit calefacta, quod in Ethica febre primum est Cor, tum Jecur, tum Venter, tandem quæcunque possunt secum Cor concalefacere, lib. de Marcore, c. 7. Qualis est particula, quam vel obstructio, vel putredo, vel phlegmone obsederit, 11. meth. 20.

Febres Hecticas appellant, quæ solidas animalis partes occuparunt, vel quoniam firmæ, ac solutu difficiles sunt, quemadmodũ habitus, aut quoniã ipsum corporis habitũ, comprehendunt, 1. de dif. feb. c. 7.

Febris Hectica exquisitè est, quæ nullum particularis accessionis, aut principium, aut incrementum, aut vigorem, aut denique remissionem habeat, à solo autem cibo, hecticæ febres effervescunt, quo incremento ablato, æquales semper perseverant, lib. de marcor. c. 8.

Febris Helodes, quæ & Typhodes, & humida dicitur, est, cùm à prima statim die ægrotantes sudant sudoreque ipso, aut parùm, aut nihil levantur; Econtrà sicca, in qua sitis urget vehemens, ac scabra visitur lingua, duraq; tanquam Corium cutis plurimusq; adest in corpore squalor. Adversus Lycũ, c. 2.

Febris Hemitritæus, vide Febris Semitertiana.

Febris Hepiala ἠπίαλος, de genere est quotidianę, quan-

quando ſimul ægri rigent,& febricitant, atque eodem tempore in toto corpore utrumque ſentiunt affectum, (etſi quidam,eum rigorem, qui febrem antecedit,ita nominant)2.de dif.febr.cap. 6.quæ & Epialus appellatur,lib. de inæq. intemp.capite 8.

Febris homotena,vide Continua.

Febris horrida,eſt,in qua magna acceſſionis pars horrore conſumitur, 2.de dif. feb.cap. 8.

Febris humida,vide Febris Helodes.

Febris Hyemalis,ea eſt apud aliquos,quæ hyeme fit; apud alios ea, quæ hyemis tempori eſt peculiaris,4. rat.vict.61.

Febres lividæ à colore cognomen adeptæ ſunt; ægri.n.cutis tota livida,& labia,qualia exeſis moris eſſe ſolent, & oculorum alba liveſcunt;quæ ſanguineum ſuccum deficere nunciant,& cum ipſo itidem ingenitum calidum, atque idcirco mortiferæ ſunt, ex quib. nonnullæ ſyncopas evacuationem ſequentes,efficiunt,com.1.in 6. de morb.vulg.29.

Febris lipyria λειπυρία eſt,in qua intus,& in ipſis viſceribus calor ſentitur urens, ut neque valde ſubtilium veſtimentorum,neque linteolorum velamenta, neque aliud quidquam præter nuditatem ferre poſſint,in externis autem partibus,frigus,aut tepor. lib.de inæquali intemp.c.8.

Febrem magnam,aut parvam,conſueverunt Medici appellare,non propriè quidem rei quali, nomen quanti accomodantes; hoc tamen facere aſſueti non in febrib.tantùm, ſed in mille aliis rebus, quæ licet in qualitate ſubſiſtant,magnæ tamen, ac parvæ dicuntur, 1.de dif.feb.cap.1.

Febris maraſmodes, eſt febris marcida, in qua omnes corporis partes æqualiter marceſcunt,lib.de marcor.ca.5.vide Maraſmus.

Febris marcida apud Philippum datur, quæ idem eſt ac ex morbo ſenium, ſed eam Galen. non

vult

vult febrem dici, cum in ea frigidius quàm natura postulat Cor sit factum, ostendunt id, pulsus parvus & rarus redditus, respiratio parva, tarda, ac per longa intervalla, quæ & ipsa Cordis, & partium ad Cor pertinentium frigiditatem indicat, lib. de marco. ca. 5. Senium igitur ex morbo, quoniam frigiditas siccitati adjuncta est, febris non est; sed is tantùm febris dici potest, qui & marcor torridus dicitur, & marcor syncopticus; his enim ambobus est pulsus frequens, & parvus, ægrique, dum oscitant, spiritum efflant calidum, ut jure ipsum ardori, & æstui assimilare possis, qui marcor torridus, ex caliditate, ardentissimisque febribus, præsertim in sicciori corporis habitu fit; frigidus autem marcor, qui senectutis similem affectionem obtinet, fit ex permutatione febrium, quæ tum per aquæ frigidæ potionem, tum per ea auxilia, quæ refrigerandi gratiâ hypochondriis, ac Thoraci imponi solent, fuerint secus, ac oportet refrigeratæ, li. de marc. cap. 5. vide, Ex ægritudine senectus.

Febris Mathemerina, vide Febris diurna.

Febris mitis, est quæ medici manum non mordicat, neque exurit, sed vaporem minimè mordacem exhalat, hujusmodi est Diaria febris, mitis autem dicitur non simpliciter quidem, sed per comparationem hoc est minùs mordax, si quidem febrilis omnis calor, cum sit igneus, acer & mordax est, sed hic magis, ille minùs; vide Febris simplex.

Febris modos nonnunquam mores vocant, nonnunquam differentias, vel essentias, ut quod febris boni, vel mali moris sit benignus, vel malignus, 1. de morb. vulg. 10.

Febris Pemphigodes πεμφιγώδης est, quæ per caloris intensionem, pustulas in ore, quæ Græcis Phlyctides dicuntur, generat, lib. finit. nec hoc solùm, sed Pemphigodes febres, hoc est spiritibus afflu-

entes

entes interpretamur: sentimus enim plerumque perfebricitantium cutes, aërium quendam halitum effluentem. Dicitur itaque Pemphigodes, id est flatulenta, vel flatuosa, sed hanc plerique vario modo interpretati sunt. Quidam diariam febrem intelligunt, natam spiritibus accensis; Alii febrem madentem, & humidam, ab affluvio quodam aëroso, & vaporoso, per cutem sæpius erumpente; alii eam febrem sic vocant, quæ veluti exilientium & manui occurrentium scintillarum opinionem præbet; vel ita appellatur pestilens ἢ μετ̀ πεμφίγων, id est quæ cum pustulis efflorescit. Quamquam possit adhuc intelligi synochus non putris, quam ob id inflativam vulgus medicorum vocat, quòd sanguinis calore febrili ferventis copia, venæ omnes plurimùm sint inflatæ, & sanguine flatuoso, & bulliente, plenæ. Verùm Galenus in eam sententiam inclinavit, ut diaria intelligatur, quæ in spiritibus accensis, & interdum putrescentibus, subsistit, com. 1. in 6. de morb. vulg. 29.

Febris pestilens est, quæ à calidioribus ambientis aëris flatibus, quales maximè circa Canis ortum contingunt, vel à putrescibili vaporatione effecti, per inspirationem quidem manifestè cor calefacientis, excitatur; qui corpori extrinsecus circumfusi, totum ipsum calidius efficiunt, & præsertim arterias, ut quæ substantiæ ipsius ambientis aliquid trahant; Cum quibus omnibus simul cor affici est necessarium, & cum supra modum incaluerit, ipsum primum atque potissimum febrilem calorem suscipere, atque ad universum corpus transmittere, 1. de dif. febr. c. 4. vide Endemus.

Febres putridæ sunt, quæ ex humorum putredine accenduntur, cum rigore, frigore, vel horrore incipientes, inæqualitate pulsuum, & caloris, sive in principio, sive augmento, pluribus paroxysmorum in-

sult

sultibus, acri, & mordaci calore, submissione pulsuum, quam systölen vocant, velocitate, urinæ cruditate, cujus febris declinationem integra non subsequitur quies, 1. de diff. febr. c. 7. Generantur autem a præcedentibus causis, non a præincipientibus, quascunque.n.in ipso animali, vel dispositiones, vel motus præter naturam ægritudinum præcedentes causas nominant; quæ verò extrinsecus adveniunt, & alterant corpus, atque transmutant naturam vehementes, præincipientes appellant, de caus. morb. cap 2.

Febris putrida intermittens est, quæcunque ad sensibilem infebricitationem pervenit, ortum habens ab humore febrem generante, qui per omnes corporis partes suo motu defertur, 2. de diff. feb. cap. 1. cujus tres sunt omnino differentiæ, quotidiana, tertiana, quartana; quotidiana, quæ ex pituitæ putredine est, ex utriusque verò bilis flavæ quidem tertiana; nigræ autem quartana, 2. de diff. febr. cap. 2.

Febris quartana, vide Febris putrida.

Febris quintana, sextana, septimana est, cum ægri non prorsus affectione morbosa sunt liberati, sed semen aliquod retinuerunt; his usu venit ad victum negligentioribus, sæpe sexto die à principio febricitare, sæpe septimo, non rarò octavo, vel alio; & cum febris cessaverit, putantibus se prorsus esse liberatos, eodem omninò victu utentibus, ex semine morbi reliquo, totidem diebus in eandem affectionem devenientibus similiter febricitare: non igitur ex vi morbi hic circuitus datur, sed ex residuo affectionis, & inordinato infirmorum victu, com. 2. in 1. de morb. vulg. 7.

Febris quotidiana, vide febris putrida intermittens.

Febris remissio, totum illud tempus est, quod acce-

ceſſionem ſequitur, quod tempus alii intervallum, declinationem, ſubmiſſionem, vel ablationem nominant, de morb. temp. cap. 6.

Febris reverſiva eſt, non acuta, ſed diuturna, imperfectas habens ſolutiones, quæ poſtea rurſum exoriuntur, & per ſecundam in abſceſſu expulſionem integrè ſolvuntur.

Febris ſanguinis eſt febris ſimplex, in qua ſanguis ſecundùm naturam ſe habens, accenditur quidem, ſed non putreſcens generat febrem ſimilem ephemeris, quæ ex inflammationibus inguinum accidunt: nam & inguinis inflammatio, ex bono ſanguine, ſed accenſo, fit, 2. de criſ. 12. Putreſcit quidem interdum ſanguis, ſed ex eo ſimpliciores fiunt febres, quàm ex aliis humoribus; ſimilem verò acceſſionum proportionem aſſumunt, qualem tertianæ febres oſtendunt. Quod ſi ſanguis ſupra modum aſſetur, pars ejus ſubtilior, ac pinguior, in flavam omninò convertitur bilem, quæ autem craſſior in atram, ut in carbunculis contingit, in quib. ſanguine ſupra modum efferveſcente, ad melancholicum humorem fit tranſmutatio, 2. de diſ. feb. c. 9. Quam videtur reponere in ordinem febrium Synocharum non putridarum, in quo genere etiam enumerat febres diarias, 9. meth. 2.

Febris ſchetica, quæ facilè diſcutitur, oppoſita febri hecticæ, quæ difficilè: ut. n. illa fit, ita hæc facta eſt, 8. meth. 1.

Febris ſemitertiana, ſive Hemitritæus ἡμιτριταῖος eſt, quæ ex quotidiana, continua, tertiana intermittente fit, & confunditur, 2. de diſ. febr. c. 7. In qua cum pituita, & flava bilis ſibi proportione reſpondent, & æquipotentes ſunt, dicitur Hemitritæus, ibid. c. 8.

Febris ſignificatio, quæ Græcè Epiſemaſia dicitur, eſt primus inſultus acceſſionis tempus indiviſibi-

le,exactè jam primùm,lib. de morb.temp.c.6.quæ & Annotatio dicitur.2.aph.1,vide Inſultus.

Febris ſimplex,clarioris doctrinæ gratia, fugiendo æquivocationem,à me dicitur, quæ à primo ſtatim die, etſi acuta eſt, non tamen ſupremè, ſimpliciſſimaque & cum tutiſſimis ſignis, quam Hippoc. εὐήθη,id eſt mitem nominat, ſeu boni moris, 1. de criſ.c. 16.

Febris ſingultuoſa eſt, in qua ægri ſingultiendo, rodentem, acerrimumque humorem vomuerunt,à quo ſymptomate non ſunt liberati, donec febris in totum ſoluta ſit,vel propè,4.acutor.69.

Febres ſpirituoſas quidam nominant (quas Pemphigodes aliter appellant) non ad tactum notitiam referentes, ſed ad difficilis anhelitus ſpeciem, in qua magnus creberque ſpiritus redditur, com.1.in 6.de morb.vulg.29.

Febris ſyncopalis συγκοπτὴς πυρετὸς, eſt in qua aliqui febricitare incipiunt, ubi maximam crudorum ſuccorum copiam,unà cum oris ventriculi offenſione, vel ex cruditatibus vel alia quapiam occaſione congeſſerunt, quibus præcordia inflantur, totum corpus ampliore mole,quàm pro naturæ modo cernitur, tum color ad albidius, vel lividius, vel nigrius, ſeu plumbei coloris tendit, pulſus minores, obſcuri,& inæquales, quos ſyncope facilè ſolet apprehendere,12. meth. 3. Eſt & aliud ſyncopalis febris genus, quod non ex craſſorum, & crudorum ſuccorum copia fit,ſed ex tenuib.ſuccis, qui ocyſſimè exhalant, in qua ægri ſyncope ſimiliter opprimuntur, 12. meth. 6. Priorem vocat Avic. ſyncopalem humoroſam ; poſteriorem ſyncopalem minutam.

Febrem Synochon Græci medici eam appellant, In qua una acceſſio ab initio ad finem perpetuò manens in multos dies porrigitur ; cum enim acceſſi-

cessionis remissio ex ferventium humorum transpiratu contingere soleat;non transpirant autem in vehementi stipatione,qualis est in synocho, necesse est multorum dierum fieri accessionem,9.meth.2.Vel ea est,quæ omni magna mutatione usque ad judicationem caret;hæc Latinis continens dici potest.Cæterùm etsi una sit idea hujusmodi febrium,à qua synochos eas nominant: natura tamen earundem minimè simplex,unaque est, quædam namque earum manifestam habent putredinis notam, quædam verò prorsus non habent: quæ ex diariarum febrium genere sunt, illas vocamus synochos putridas, has synochos non putridas; Barbari hanc vocant synocham,illam synochum.Gal.9. meth. & 2. de differ. febr.indiscriminatim,utraq; voce utitur,& synochi & synoche,utrasque sub Synochi nomine comprehendit. Atqui Synochus febris,& Synoche, Græcè σύνοχος, & συνοχὴς, hoc est Continens,& Continua differunt,quòd inSynocho nulla sit fervoris remissio. Synochis autem singulis accessionibus remissionem sensibilem obtinet.Idem,Synochus plures,neutra tamen ad infebricicationem pervenit, 2.de cris.6.vide Synocha.

Febris tabida,vide Marasmus.

Febris Tertiana exquisita,est ea, quæ tertia quoque die accessionem faciens intermittens, cum brevi accessionis tempore,cum frigore invadens, sudore, bilis vomitu,& biliosis excrementis terminatur, à bile putrescente exorsa, cui si aliquid horum deficit, non exquisitè, sed simpliciter tertiana dicitur, quòd si intermissio sit minor,& accessio longior,dicitur tertiana extensa,2.de dif.feb.8.& com.2.in 6. de morb.vulg.25. vide Febris putrida intermittens.

Febres Tritæophyes, τριταιοφυεῖς,hoc est tertianarum naturam referentes sunt,quæ tertio die invalescunt,2.de diff.feb. cap. 2. vide Tritæophyes febres.

Febris Typhodes, τυφώδης, vide Febris Helodes.

Fellis folliculus, eſt veſica fellis, 5. de loc. af. 7. vide Cyſtis, & Choledocos.

Femen, vide Interfemineum, & Perinœon.

Femur, quod & Crus, os magnitudine cunctis animantis oſſibus præſtat, ſuprà coxendici, infrà tibiæ alligatur, cujus cervici duo ſunt exigui proceſſus, quos Trochanteres vocant, quorum exteriorem, qui longè major eſt, Gluton, hoc eſt Natem appellant, lib. de oſſib. cap. 21.

Fermentatio vide Fervor.

Ferina deſipientia, vide Deſipientia ferina.

Fervor, ſive fermentatio, affectus eſt, ab atra bili proveniens, ubi ampliùs incaluerit, aut propter putredinem aut febrem phlegmonodem, quam nullum animal, ne ipſi quidem mures guſtaverint: terra quoque raditur ab ea, ac partes, quæ raduntur, omnes in altum attolluntur, 14. meth. c. 9.

Fibræ ſeu villi ſunt tenues quædam, & ſubtiliores nervorum, & ligamentorum propagines, aponeuroſis, & denervationes, quibus tanquam digitis manus, nervi & muſculi actiones ſuas obeunt, 9. de uſu part. 2. & 1. de placit. cap. 10.

Fibula, vide Cnimi.

Ficationes, vide Sycoſis,

Ficatum, id eſt Iecur, quod quia omnium animalis partium craſſi eſt ſucci, ac ad coquēdum difficilè tardèque permeet, proptereà mactandi animalis jecur, multarum ficuum ſiccarum eſu pręparatur, evaditque illud ſeipſo melius, cum animal ipſum caricas affatim comederit, eaque ratione factum eſt, ut hanc appellationem ſortiretur, 3. de alim. fac. c. 12.

Ficoſus tumor, eſt tumor in mento natus ex craſſiori humore, & ſeroſiori tenuitate, quàm Varus, 5. de comp. med. loc. cap. 4.

Ficus in oculo, eſt tuberculum quoddam à craſſiori

ori hnmore oculi partib. affectis adhærescente collium modo, hoc est ὀχθώδη comm.3.in 3.de morb. vulg. 48. Græcè σύκα καὶ συκώσεις, eruptiones ulcerosæ sunt, rotundæ, subduræ, rubicundæ, quas dolor comitatur; fit hoc malum magna ex parte in capite; sed & reliquo etiam corpore; fit etenim in ano, & Marisca dicitur, in palpebris adhuc fit, & dicitur etiam σύκωσις, quòd scilicet ficus granorum referat similitudinem, unde ficosam appellant palpebram.

Fistula Σύριγξ, est angustus, & longus sinus, lib. de tumor. c. 5. per translationem dictus à musicis instrumentis, quæ oblonga obtinent cava, & fistulæ nominantur, 2. progn. 64.

Fistula Urinaria, quæ Urethra dicitur Græcè, est meatus urinæ reddendæ accommodatus, qui in pene est, quarto aphoris. 76.

Fistulosus, seu flatuosus nervus, vide Cavernosum.

Flatuosus morbus, vide Hypochondriacus.

Flatuosus spiritus, qui & Flatus dicitur, tumorem excitans flatuosum, crassus ac vaporosus est vapor, non æthereus atque tenuis; ille enim aëri, qui Austrinis constitutionibus fit; hic verò, qui Aquilonaribus regnat, assimilatur: estque hic is, qui in nobis secundùm naturam est, spiritus, hic conservandus, ille, ut qui crassus est, extenuandus, 2. ad Glauc sexto.

Flava bilis, vide Amara.

Flexus variciformis, est plexus ille venarum, & arteriarum in testibus multipliciter flexarum, in cujus primis flexuum partibus sanguinem syncerum continent, qui certè in ultimis flexibus ad ipsos testiculos non ampliùs ruber, planè est, sed jam quodammodo albicat succus is, qui in ipsis continetur, exiguum adhuc requirens ad perfectam substantiæ seminis generationem, quod ei à testiculis ipsis accedit, 9. de usu p. c. 4. vide Glandulosi assistentes.

Fluctuatio cum sonitu Græcè κλύδων, symptoma

est facultatis concoctricis,retentricis,complectentis alimentum; sed quæ illud sufficienter concoquere non potest; unde eò diutius in eorũ ventre,gravitas ex alimento manet,quo tardiùs concoquitur, præsertim cum nihil in eo continetur, quod verti in flatum possit, aut cum ventriculus vehementer fuerit perfrigeratus.

Fluxio, quædam est apparentium inflammationum causa, quæ non admodum occulta est, nisi quandoque illis conjungatur, quæ aliqua alia ex causa, evidenter factæ videntur; quandoque enim nulla ex his præcedente, membrum confestim patitur inflammationem:ea, quæ hanc passionem generat,Rheuma,id est,fluxio vocatur : ipsa verò passio, dispositio Rheumatica,2.ad Glaucon.2. Fluxio adhuc simpliciter dicitur,pilorum defluvium,quod tabescentibus magna ex parte, atque ex diuturno morbo convalescentibus,evenit,lib.finit.

Fluxiones ventris,vocat Hippocr. cum, & semper,& assiduè humida dejiciuntur excrementa, sine tenesmo,& lienteria,1.de morb.vulg.36.

Fluxus est tenuium humorum delatio,quam cohibere nequeas,non ex nostra voluntate proveniens, lib.finit.

Fluxus hepaticus is est, in quo ob imbecillitatem hepatis, alvi sedimina, aquæ, in qua nuper mactata caro abluta est,redduntur simillima, 5.de loc.aff.7.

Fluxus muliebris est sanguinis ex utero profluvium,9.simplic.

Focile majus,& minus,vide Cubitum.

Focus febris, vide Febris focus.

Fœtus ab Hippoc. vocatur, ubi semen in uterum injectum sanguine repletum fuerit,& Cor, et Cerebrum,& Iecur indistinctam quidem adhuc,& informem quandam coagulationem, & magnitudinem

nem alicujus momenti præ se tulerint, carneaq; appareat fœtus substantia, & non amplius seminalis; unde neque genituram amplius talem formam appellat Hipp. sed fœtum, 1. de sem. cap. 9.

Folliculus fellis, vide Fellis folliculus.

Fomenta, & fotus, sunt qui per spongias calidâ aquâ decoctionis alicujus simplicis imbutas, & expressas, alicui corporis parti fiunt, 2. de loc. aff. 1.

Foramen cœcum, id est auditorius meatus, vide auditorius meatus, & Cœcum foramen. Cæcum verò dicitur, non quòd revera cæcum sit, sed ob flexuosam meatus obliquitatem, quæ causa est cur funiculum, aut setam porcinam in ipsum foramen dimissam, transmittere non possis, 9. & 11. de usu part.

Foraminulenta ossa, vide Cavernosa.

Foratio est, qua utimur in fracturis capitis, cum usque ad Cerebri membranas, Calvariam dividimus, 6. de compos. med. per. gen. cap. 2.

Formatrix virtus est, quæ jacto in uterum semine; sive in terram, statis in quibusdam temporibus multas conflat partes ejus quæ gignitur, quę est optima, & summa ars, quæ omnia alicujus gratiâ molitur, sic ut nihil otiosum sit, aut supervacaneum, 1. de natur. fac. cap. 6.

Formica, quæ & Myrmecia, & sessilis verruca dicitur, 2. meth. 2. vide Myrmetica.

Formicans pulsus, vide Vermiculans.

Fornices seu testudines, quas Græci Psallidas ψαλλοειδία vocant, est forma, & figura concava, figurarum omnium ad patiendum difficillima, qua forma, multa ædificia configurantur, ad cujus similitudinem, pars Cerebri efformatur, 11. de usu par. c. 15. vide Camarion.

Faveola est cavum ulcus, ac parvum in nigro oculi, lib. finit.

Fractura, vide Unionis solutio, & Rhegma.

Fractura caulatim facta, vide Abductio.

Frictio (quæ τρίψις) sicca est, cum corpus universum solis manibus vel linteolo nullo admisto, aut humido aut pingui corpore, fricatur; cui opponitur frictio humida, quæ fit per aquæ, & olei admistionem; ubi enim cum oleo aqua cõfunditur, haud facilè solubili mistione coit, ut, quibus ita corporibus inungatur oleum, necesse sit, & plusculùm inhærere aquam: sola enim aqua, quæ foris circumfunditur, facilè defluit, & quæ in poros ingressa corporis, nullam habens ansam, promptè effluit, nisi oleum admisceatur, 3. simplic. cap. 25.

Frigus χειμὼς, non eodem modo in sanis, & ægris sumitur: in ægrotantibus enim aliud est rigere, aliud horrere, aliud algere; sæpe enim accessionis insultus cum rigore, alteri cum horrore, alteri cum sola frigiditate suboritur. Ita ut cum quis cum nulla cõcussione, & agitatione corporis perfrigescit, nec corpus, nec omninò cutis inæqualiter, & præter voluntatem moveatur, perfrictio dicitur, non hic tamen riget, nisi motum concussionis inæqualem, & cutis, & totius corporis sentiat, isq; Rigor ῥῖγος, dicitur, si autem cutem quidem perturbet, & per quosdam insultus quatiat, corpus autem totum non commoveat, Horror & Horripilatio, Græcè φρίκη nominatur, ut hic affectus solius cutis talis existat, qualis totius corporis Rigor, lib. de trem. & palp. c. 6.

Frons, Μέτωπον, est pars faciei supra oculos sita & ad tempora usque protensa, substantiâ musculosâ & osse subjecto (quod Coronale vocant) constans, superposita superciliis, pilis nuda, inter utramq; autem sita, Int. c. 10.

Fugaces fructus, qui & Horarii & Horæi dicuntur, sunt, qui nascuntur eo tempore, quod Horam vocant; Est autem Hora Græcis id anni tempus, in cujus medio Caniculam exoriri contingit; Tempus autem id, est dierum quadraginta, quo tempore Horarii fructus constant, nonnulli jam declinantes, alii incipientes, alii in suo vigore, aut ultra vigorem, aut citra consistentes. Vocant autem ipsos horarios, non quòd id solum tem-

poris sint, sed (ut mea fert opinio) quòd ipsos ab his, qui ad reponendum sunt idonei, distinguant, quando, & triticum, & hordeum semina cerealia, & omnia quæ æstivam, atque anniversariam habent generationem, sed non citò corrumpuntur; quo modo, cucurbitæ, mora, pepones, melopepones, persica, & alia id genus; quæ si quis in hyemem servare volens, exsiccata reposuerit, eo etiam modo veterem naturam, in contrarium imitabuntur, 2. de aliment. fac. c. 2.

Fuliginosus vapor, qui ex deustione assatorum elevatur, lib. de usu pulſ. 7.

Fuligo, vide Fumus.

Fumus, & fuligo, vapores sunt, qui elevantur, ille quidem ex materiis semiustis, hic verò ex immodicè assis ustisq. Est namque fuligo, vapor terrestris, fumus, mistio quædam ex terrestri, aqueaque substantia, 8. meth. 5. utrumque enim materiæ adustum excrementũ quod in sublime fertur, significat, non secus in febribus fuliginosum excrementum, exspiratione, & contractione arteriarum, natura expellit, 3. de præsag. ex pulſ. c. 7.

Fulva, vide Dychroma.

Funis brachii vena est, pars venæ humeralis, quæ protenditur, secundùm diversas adjutorii. i. ossis humeri partes lib. de anat. viv. & de ratione cur. per sang. c. 16.

Fungos vocant crassas palpebrarum eminentias, commen. 3. in 3. de morb. vulg. 49.

Furcula superior, & inferior, vide Claves.

Furfuratio, quæ & furfur, & πιτύα est cum quibusdam se scalpentibus furfuribus similia, ex capitis cute decidunt, a vitiatis saniebus provenientia, 1. de comp. med. loc. 6. quæ & Pityriasis dicitur.

Furor, vide Melancholia.

Furor ἐρωτικὸς amatorius, qui ex amore fit, perinde atque is, qui ex Musis φρενητικὸς dicitur.

Furunculi, Dothienes, Δοθιῆν Græcis dicti, tumores sunt præter naturam, ex similibus humoribus quibus Vari geniti, per universum corpus, qui duplices sunt, aliqui, ut ita dixerim, varosi, duri, & ægrè

concoctiles: aliqui inflammati, in quibus aliquando etiam febres consistunt, & tumor in magnitudinem excrescit, & in pus transmutatur, 5. de comp. med. loc. cap. 7. Estque furunculus mitis quidem, cum in ipsa sola cute constituitur; malignus verò cum altè exoritur; Phymati, id est, tuberculo similis, à quo sola duritie differt, lib. de tumoribus, cap. 15.

Fusaneus morbus est, qui omni loco, & tempore fit, libr. finit.

G

GALIANCONAS, vide Ancos.

Ganglia γάγγλιον, quæ Avic. & Paulus vocant glandulas, apostemata sunt glandulosa, sicut avellana, & nux, & aliquando minùs sæpèque accidunt super manus, & frontem, quæ si comprimantur, digitos effugiunt, tum redeunt, & aliquaudo multiplicantur, sæpeque cum impositione, & forti alligatione laminæ plumbeæ curantur, & discutiuntur, quas etiam Contractiones vocat Gal. 5. de comp. med. per gen. cap. 7. Paul. lib. 4. cap. 14. Vocantur etiam & Gangilia quasi concretiones, & contortiones quædam, ex lento & mucoso humore accrescente, & conglomerato, quod proprium nervorum alimentum est, 2. de art. 56.

Gangræna γάγγραινα, est alicujus membri mortificatio, ex magnitudine inflammationis, quæ jam fit, non quæ facta est, 2. ad Glauc. 9. Nam cum omninò membrum effectum est demortuum, ut punctum, vel sectum, vel ustum non sentiat, quæ patitur, statim rescindere oportet, qua sanam partem vicinam attingit, sed quod ita affectum est, denigratur, quod verò in medio est constitutum, ita ut tendat ad mortificationem, Gangræna nominatur, ibidem, vide Syderatio. Adhuc Hipp. Gangrænas, e-

mor-

mortuarum venarum torporem nominat, qui ex nimia inflammatione consequitur, 2. de fract. 24.

Gargareon, sive Gurgulio, Cion, Columna, Curgulio, est ea gutturis pars, quæ Faucibus adjacet, cum secundum naturam se habet; cùm autem morbo afficitur, ita ut ejus extremitas phlegmone laboret, fit similis Acino uvæ, & dicitur Uva; quando tota Cion, Columna; quando verò fit, dicitur Himàs, γαργαρεὼν, σταφύλη Κίων Κιονίς, & Ἱμάς, 4. de loc. aff. cap. 3. Quod quia ad vocis modulationem fit, ideo à quibusdam plectrum, πλῆκτρον, vocis refractorium appellatur, 7. de usu par. cap. 5. Hanc eandem partem, Columellam, Staphilem, & carnosam particulam summo ore dependentem vocant, 6. de com. loc. c. 3. vide Columella, Pharynx, Staphyle, Epiglottis.

Gastrocnemion est posterior carnosa Tibiæ pars seu tibię venter, (ut anterior tibię pars carnis expers, dicitur Anticnemion, ἀντικνήμιον,) Græcè Γαστροκνήμιον καὶ Γαστροκνημία, Sura appellatur, lib. de musc. diss. cap. 32, & 2. de anatom. adm. cap. 4. vide Sura.

Gastrorophia, i. abdominis sutura, 5. de anat. adm. cap. 6.

Gemelli, vide Nates Cerebri.

Genæ γνάθοι, faciei pars sunt, quæ inter nasum & aures sitæ sunt, quæ bene coloratis, & ingenuis, pudore suffusis, rubent, quæ & Malæ dicuntur, introd. cap. 10.

Genion, vide Mentum, lib. de musc. dissec. cap. 2. vide Mentum.

Genitalis meatus, quem varicosum assistentem vocant, maxima illa via est, quæ genituram a testibus haustam, ad Colis radicem defert, 1. de semin. cap. 15.

Genituram appellat Hippoc. illud quod in abortu, vel dissectione uteri, seminis speciem repræsentat, non animal constitutum, quod primis duobus men-

mensibus solet accidere, quo tempore neque embryon vocat, sed genituram, 1. de sem. cap. 9. Genituram adhuc aliquando appellat, membra genitalia, in fœminis uterum, in maribus seminaria vasa quæ nuncupantur, 3. de art. 41. vide Cyema: frequentius autem genitura sumitur pro semine recenter emisso, vel in suis vasis contento, Græcè γονὴ, Hipp. lib. de natura pueri.

Genu, Græcè γόνυ, est femoris & tibiæ dearticulatio, in qua sinus est quidam prominens, alterius caput excipiens, quod anteriori parte, quò firmius fieret Rotulâ, seu patellâ munivit, quam μύλην, & ἐπιγουνίδα, vocant, quæ prohibet, ne femur curvatis, aut per declivia currentibus loco excidat, & dilabatur, lib de ossib. c. 21. & 22. & lib. Introd. c. 10.

Gerocomica, γηροκομικὴ, est ea medicinæ pars, quæ senes regit, de part. medic. cap. 5. Incertum an ad ὑγιεινὴν, an ad θεραπευτικὴν, pertineat, cum senum corpus, neutrum sit, plures tamen eam salubris medicinæ partem esse statuunt.

Gibba Hepatis, vide Sima.

Gibborositas, quæ Græcis Κύφωσις dicitur, est distortio spinæ in posteriorem partem, 3. de artic. 2. vide Cyphosis, & Incurvatio.

Gibbus est, ubi inter distractas vertebras, vel una, vel plures illæsæ permanserint, sic affectis gibbus accidere solet; ubi enim unica duntaxat vertebra, aut etiam duæ aut tres, sese deinceps consequentes distrahuntur, ea parte spinam cavari contingit, 4. de loc. aff. 5.

Gilva emplastra, vide Dichroma.

Gingivæ Οὖλα, carnes sunt, quæ sunt circa dentes, 9. de usu par. cap. 15. ubi primùm è locellis emergunt, 5. de comp. med. loc. cap. 8.

Ginglymos species est Diarthroseos, qua ossa sese invicem ingredientia, conjunguntur, ut vertebræ inter

inter se,ac cubitus, humerusque alligantur, lib. de ossib.in proœm.

Glabrities, vide Madarosis.

Glacialis humor, vide Crystallinus.

Glandium, vide Thymus.

Glans est finis,& extrema totius Colis pars, cujus cutis,quę eam vestit,præputium dicitur, 5.meth. c.13.Aristoteles verò 1.de hist.animal.cap.13. dicit cutem,quæ Glandem integit, carere nomine, & totum quod ex ea cute, glandeque constat,præputium appellat. Dicitur etiam in alio significato glans,suppositorium,quod clysteris loco sedi infunditur, 6.de comp.med.loc. cap.3.

Glandula,corpus quoddam carniforme est, quod utique velut cunei quidam,vasorum divisionibus incubantes, fulcimentum ipsis suggerunt, ut à nullo violento casu afficiantur,4. de usu par.cap.20.Glandulam etiam suppositorium vocat,com.2. in 1.prorthet.6.Glandulam etiam Thymum dicunt, 3.de alim.facult.cap.6.Sunt autem glandulæ, quas etiam Adenes vocant, imbecilliores corporis partes, ad quas valentiores corporis partes, supervacua sibi tum quantitate,tum qualitate, & præsertim ad eas, quę rariores naturâ sunt.transmittunt;quippe valentius est arteriarum,venarum,nervorū, musculorum robur;imbecillius autem,aut prorsus nullum corporum, quæ glandularum sunt natura, 13. meth. c.5.

Glandulæ laryngis sunt corpora laxiora, & fungosiora cæteris glandulis, laryngi utrinque adjacentes factæ à natura,ut partes omnes,quæ tum ad laryngem,tum ad fauces pertinent, humore perfunderent 7.de usu par. 17.

Glandulosi assistentes, vel astites, vel parastatæ, vasa seminaria, vasa spermatica, plexus seu flexus variciformis (plexus Capreolaris, & Hæderarius, 1.de sem. c.12.homonyma sunt, significantia duo vasa,

ma verò γλαύκωμα est naturalium humorum, in glaucum colorem mutatio, lib.finit. Diciturque id oculi vitium quod orta priùs suffusione, & humore circa pupillam valde concreto, & reficcato contractum est; unde Glaucedo à ficcitate est, ut glaucoma ab humiditate; & propterea Gal. 3.aph. 31.dicit Glaucoma speciem esse ὑποχύματος, id est, suffusionis, non tamen docet esse eundem morbum; differt enim suffusio tum à Glaucedine, tum à Glaucomate; est enim suffusio extranei humoris, & aliunde influentis concretio; glaucedo verò ipsius humoris crystallini, densatio, & reficcatio. Nec omnes suffusiones tantæ sunt, ut toti pupillæ prætendantur, & visum ex toto adimant; Glaucoma verò crystallini universi est, atq; ficcitates per ipsum totum ex ęquo diffusa, & ex ficcitate concretio. Adhæc plereq; suffusiones curationem recipiunt, cum tamen nullum glaucoma curetur, uti nullus alius morbus ab immodica ficcitate proveniens.

Glaucedo, vide Glaucosis.

Glaucoma, vide Glaucosis.

Glene est id, quod in superficie extremi ossis situm est, ab ocularis sinus similitudine, sic dicta, lib. de ossibus in procem, vide Articulus.

Glenoides, sunt duo sinus leniter cavi, in inferiore summæ vertebræ parte, quos ab ocularis sinus similitudine sic appellant, similes superioribus; sed sinus ęriores, cum caput ipsum excipiant, non ab re sunt majores, infrà verò minores sunt, qui vertebram secundam admittunt, lib. de ossib. cap. 8.

Glossocomion, quod & Glottocomion dicitur, machina quædam est, in qua extenduntur, & vinciuntur fracta membra laqueis, ad justam eorundem distentionem, 7. de usu p. cap. 14.

Glutia, Græcè γλουτία, id est parvæ nates, sunt tenues, ac prælongæ Cerebri eminentiæ, ex utraque

par-

parte illius meatus, qui spiritum ex medio Cerebri ventriculo, in Parencephalidis ventriculum transmittit, quarum concursum, hominum conjunctis inter se femoribus, quæ nates vocant, rectissimè comparaveris; sunt autem qui Didymis hoc est testiculis, ea assimilantes, malunt vocare Didymia, quæ verò his proxima, glutia, 9. de usu par. c. 14.

Glutinatorium medicamentum, quod & sanguinarium, & cruentis opitulans, & enæmon dicitur, est quod vulneris oras committere, & glutinare molitur. 3. de comp. med. per gen. cap. 2.

Gluton, hoc est natem appellant, alterum ex duob. processibus cervicis, ossis, femoris, qui major; & exterior, & gibbus est, lib. de ossib. c. 21. vide Femur.

Glycea medicamenta sunt, quæ aliquando purgant, & interdum acres humores indulcant, lib. de Dynamid. in proœmio.

Gnaton, vide Ethmyodes platysma.

Gomphos, affectus oculi est, qui latinè dicitur Clavus, cum pupilla egrediens pelliculas Uveæ, superficie tenus operit, unde ejus forma fit quasi Clavus, lib. de ocul. c. 11. vide Clavus.

Gomphosis, Synarthroseos species est, cum ad instar clavi os ossi infigitur, vel cum quippiam penitus est infixum, ut ne tantillum quidem (veluti dentes suis alveolis) dimoveatur, lib. de ossib. in proœmio.

Gonorrhœa est seminis invita, & assidua excretio cole non extenso. Gonorrhææ autem nomen planè compositum est, quasi seminis genitalis fluor, ob imbecillitatem continentium ipsum corporum, 6. de loc. aff. 6.

Gracilis, sive tenuis pulsus est, in quo longitudinis dimensio, quodammodò duabus reliquis præstat, in quo autem duæ reliquæ hanc superant, turgidus, sive crassus appellatur, 1. de diff. puls. cap. 5.

Gran-

Grando, eſt tumor craſſus in partibus interioribus palpebrarum coagulatus, ut quaſi grando videatur, lib. de ocul. cap. 9.

Graphioides, aut Belenoides proceſſus, id eſt graphio, ſeu ſtylo, & acui ſimiles, qui & ſtyloides dicuntur, à Columnæ ſpecie, qui partibus his ſunt, tenues oſſium capitis proceſſus, appellitant, 10. de uſu par. cap. 4. Adhuc graphioides & ſtyloides proceſſus, eſt Cubiti proceſſus, quem è directo parvi digiti porrectum, à graphii, ſeu ſtyli modo, Græci diſſectores; ſic vocant, 1. de anat. adm. cap. 10.

Gravativus dolor, vide Dolor triſtis.

Gravedo, ſive Coryza eſt tenuis & incoctus humor, qui per nares ſecernitur, 2. progn. 49. Quem docet non eſſe pituitæ ſpeciem, ut quidam falsò aſſerunt, ſed excrementum, quod a Cerebro diſtillat, quod & mucum & Coryzam vocat, qui frigidus, & humidus ſuccus eſt, qui tum in ſenibus, tum iis, qui ratione quavis ſunt perfrigerati, plurimus acervatur, quem quidam phlegma vocant, 2. de natural. fac. cap. 9, vide Coryza.

Graveolentia, vide Beneolentia.

Gravis, ſeu gravativus dolor, vide Dolor triſtis.

Greſſuram γλίχαδα, vocat Hippo. totum id, quod inter inguina utriuſque cruris eſt, cujus mediam partem περίνεον, nuncupat, hoc eſt interfemineum, eò quòd duobus feminibus interjacet, quæ eſt intercapedo, quæ ab exortu pudendi, uſque ad anum pertinet, ubi etiam veſicæ collum, collocatum eſt, 4. de artic. 45.

Grumus, Græcè θρόμβος, eſt concretus ſanguis, lib. de atra bile, cap. 2. eſtque aggregata concretio ſenſibilis ſanguinis, lib. de tumor. cap. 2.

Guidez venæ, vide Apoplecticæ.

Gula, vide Oeſophagus.

Gurgulion, vide Staphyle, & Gargareon.

Guttur, vide Larynx.

Gutturoſos, i. ἐξιχεβόγχυς, quaſi gutturemilos vocat Hippoc. eos, qui prominentia in anteriorem partem, guttura habent: guttur enim, id eſt, βρόγχον, vel totam aſperam arteriam nominat, vel fauces tantùm, 3. de art. 8.

Gynæciæ, i. mulierum paſſiones, lib. de Gynæciis.

Gynæcomaſton, id eſt muliebris mammæ, & ſubjecta mammis pinguedinis, auctio eſt, præter naturam, lib. finit. γυναικομαςὸν, muliebrium mammarum ſummum incrementum; unde τὰ γυναικεῖα, id eſt muliebria, ſeu menſtruæ purgationes.

H

HABITUS eſt partium noſtri corporis ſtructura, & compoſitio, qua ratione dicimus hujus corpus eſſe raræ texturæ, quapropter facilè evaporatur, & ſyncopen incurrit, hujus verò denſioris, atque ob id in morbis cunctari, diutiuſque trahere, 2. de ratione vict. 47. Habitus nomine in omni re uti ſolemus, quæ conſtans eſt, ægrèque amovetur; unde & ſanitatem bonam habitudinem dicimus, li. de bona habitudine, & 4. de rat. vict. 25.

Hederarius flexus, vide Glanduloſi aſſiſtentes.

Hæmalopa, eſt oboriens cruenta ſuffuſio ad plagas oculi illatas, 4. de comp. med. loc. c. 8. eſtque ſugillatim in oculis, ex plaga, aut ictu, effuſio, ſub contuſum locum, ſanguine. Unde Archygenes dicebat idem malum eſſe cum Hypoſphagmate, atque etiam in omni alia corporis parte poſſe contingere, præter quàm in oculo.

Hæmatoſis, id eſt, ſanguificatio, vide Hepar, & Sanguificatio.

Hæmodia est affectus quidam, qui dentes, gingivasque infestare solet, cum quispiam & austeros, & acidos cibos ingesserit, quo dentes stupent, 2. de loc.aff.6.

Hæmophobus, id est, sanguinis mittendi timidus, 9.metib.5.vide Psychrophobus.

Hæmoptoicus is est, qui sanguinem sputo ejicit, lib.7.de comp. med.loc.cap.4.sive vomendo, sive tussiendo sive screando, sive simpliciter exspuendo rejiciatur, 4.de loc.aff.5.

Hæmorrhagia, id est sanguinis eruptio, & abundans effusio. quæ si per magnum vulnus fiat, per largum obitur fluxum; sin angustum per jaculationem, ut in venis secandis: differt autem Hæmorrhagia, ab Hæmorrhoide, quòd illa sit abundans effusio sanguinis, hic verò delatio sanguinis per dissultationem, ac paulatim facta, ut quæ ut plurimùm per vasorum erosionem fiat, lib.de finit. Unde Hæmorrhoidas, sanguifluas venas, in ano existentes appellant, 4.de artic.40.

Hæmorrhoides, vide Hemorrhagia.

Halituosa sunt quæcumque per cutem foràs effluere apta sunt, humida quæ per vesicam; sicca quę per alvum, quippe à vincenti in singulis eorum substantia, nomina ipsis imponuntur. Contraria halituosis, & diureticis dicuntur Emplattomena, quæ exiguis meatibus cutis, & vesicæ inhærentia, ea detinent, quæ per cutim, & urinas expurgantur: quæ verò opponuntur solutivis, dicuntur stryphna, quòd valenter adstringant, 8. meth. 2.

Halituosus spiritus, est alicujus corporis partis humiditas, quæ ad summum concocta, in tenuem halitum, virtute insiti, & validi caloris soluta, insensibili transpiratione in ambientem effluit, qui halituosus spiritus in animalis corpore ex succis, qui lentè, sensimque excalefiunt, nascitur; ubi verò calor

imbecillior eſt, vel naturalis humor, tum ſemicoctus, tum craſſus, tum glutinoſus, atque particula denſior, ibi craſſior excitatur halitus, quàm ut tranſpirare poſſit, 14.meth.cap.7.

Harmonia in oſſibus, ſpecies Diarthroſeos eſt, in qua oſſium ſtructura, per ſimplicem lineam fit, ſunt autem nulla maxillæ ſuperioris, & quædam etiam Capitis oſſa, ad hunc modum inter ſe juncta, lib. de oſſib. in proœmio.

Hebetudo viſus, quæ & offuſcatio viſus nominatur, eſt ſumma offenſio viſionis, ſine cauſa manifeſta, lib. Introd. cap. 15. Græci vocant ἀμαύρωσιν, Arabes guttam ſerenam, differtque ab Amblyopia ἀμβλυώπια, in eo quòd magis, vel minùs: in hac enim minùs læditur viſio, quàm in Amblyopia.

Hectica febris, duplicem habet ſignificationem, una quidem dicitur, omnis febris ſolutu difficilis, ſive ſit pituitoſa, ſive melancholica, oppoſita eſt τῇ σκελικῇ, hoc eſt febri ſolutu facili. Altera verò ſignificatione, ſpeciatim magis dicitur, quæ & putridæ, & diariæ oppoſita ſit, diciturque Hectica, quòd in habitu corporis ἕξιν appellant, tamquam in ſubjecto conſiſtat; eſt enim hectica febris, calor præter naturam in ſolidis partibus accenſus, vide Febris Hectica.

Hecticus pulſus, ita ut febris vocatur, qui non magnopere ullo modo variat, cæterùm manet in perpetuum ſimilis, cohæretque nec ſolvitur unquam, quòd totus habitus morbum induit, in ejuſcemodi febribus, & pulſibus; lib. de pulſib. ad Tyrones cap. 8.

Hecticus ſpiritus, qui opponitur naturali, & animali, lapideſque continet, & in univerſo corpore verſatur, quique ſolidis corporis partibus, ex quibus compoſitus eſt, nec diviſis, nec condenſatis nec è loco ſuo motis conſervatur; reſolvitur autem ſpiritibus

bus intensis, ut in phreniticis, vel dissolutis, ut in lethargicis, vel iis, qui cardiaco affectu laborant, lib. Introd. cap. 13.

Hedra, sedes, anus, podex, dicitur & Græcis alio nomine δακτύλιος, & πρωκτὸς, est autem meatus ventris inferior, continendis, transmittendisque excrementis destinatus. Adhuc Hedra apud Hipp. lib. de vulneribus Capitis, est ossis fracturæ species talis, ut in eo teli vestigium remaneat, atque appareat, qua telum insederit, Hipp. lib. de vulneribus Capitis.

Hedysma, id est unguentum odoratum, 1. de comp. med. loc. cap. 2.

Hegemonicę virtutes sunt rectrices, & animales, quæ in Capite collocantur, quæque sunt imaginatrix, ratiocinatrix, & recordatrix, lib. de sympt. diff. cap. 3.

Helcydria, id est, pustulæ ulcerosæ in capite genitæ, 1. de comp. met. loc. cap. 9.

Heliosis, Ηλίωσις, insolatio, est corporis in sole apricatio, Remedii genus est veteribus medicis usurpatum variis modis; quo alii ad solem ejusque radios exponebantur, sive stantes, sive ambulantes, sive jacentes; quo remedio præmissa per alvum evacuatione juvabantur Hydropici, Ischiadici. Nephritici, Paralytici, Elephantici, Cæliaci, Hystericæ mulieres, & alba uteri fluxione laborantes, & Cephalalgici, ubi ex eo auxilio, corporis perspirationem uberionem, sudores, alvi adstrictionem, adipis consumptiorem, tumorum laxorum tum maximè hydropicorum detumescentiam, facilem respirationem, omnisque superflui humoris absumptionem fuissent consequuti.

Helos, sive Clavus, est callosum tuberculum, album, rotundum, capiti clavorum simile, toto corpore proveniẽs, sed pedum plantis, digitisq; potissi-

mum, & calcaneis, accidit, & oculis, ſed vide Clavus.

Helodes febris, vide Febris Helodes.

Heloſis, eſt curva ac reflexa palpebræ everſio, utroque oculi muſculo convulſo, partemque Tarſi ſibi continuam, ad ſe ipſum trahente, quod in magnis morbis magnum malum ſignificat, quam palpebrarum contorſionem Hipp. vocat Campylon, 10: de uſu par. cap. 9.

Helminthes, vide Elminthes.

Hemitritæos febris, ἡμιτριταῖος πυρετός, ſemitertiana febris, vide Febris ſemitertiana.

Hemicrania affectio eſt doloroſa, circa dimidiam capitis partem, aliquando dexteram, aliquando ſiniſtram, quæ juxta ſuturam ſagittalem terminatur, & ut plurimùm per circuitum exacerbatur, pleriſque circa temporum muſculos dolentibus, quibuſdam in vertice capitis, quidam verò adeò vehementer dolent, ut ne manuum contactum facilè ferant, in quibus pellicula Calvam ambiens, læſa eſt, diciturque aliquando Heterocrania, Græcè ἡμικρανία, ἑτεροκρανία, 2. de comp. med. loc. cap. 3. Eſtque & aliud Hemicraniæ genus, quod Sphacelodes nominant, eſtque convulſorius dimidiæ partis capitis dolor, 2. de loc. aff. 7.

Hemiplexia, ἡμιπλεξία, Paraplegiam ſignificat, vide Paraplegia.

Hepar, quod & Iecur, eſt membrum princeps in dextro thoracis latere collocatum, venarum omnium principium, & primum ſanguificationis, quam hæmatoſim vocant, officina, & inſtrumentum venarum omnium, & nutrientis virtutis principium, 4. de uſu par. cap. 12.

Hepatica vena, vide Axillaris.

Hepaticus affectus, (quæ & hepatitis nominatur, de ſymp. diff. 5.) eſt Iecoris imbecillitas citra phlegmonem.

monem, cum nutrimentum per vaſa, quæ in meſenterio ſunt, veluti per ora quædam ſemicoctum attraxit, rurſuſque per eadem ſemicoctum ablegat in inteſtina; eſtque hæc excretionis ſpecies, maximè ſimilis loturæ carnium cruentarum, ac recenter enectarum, ſive id quod excretum eſt, aquoſum ſanguinem dicas. Atque hoc quidem ſymptoma ſemicoctorum ciborum, vomitioni in ventriculo ad portionem ſe habet, 3. de ſym. cauſ. cap. 2. Eos igitur qui ſic affecti ſunt, quibus viſceris ipſius vires fuerint imbecillæ, hepaticos vocat, affectumque hunc, hepaticum fluxum, aliud à Dyſenteria facit, 5. de loc. aff. 7. Affectio igitur hepatica appellata, veluti etiam & Cœliaca, & Stomachica, citra tumores præter naturam, circa ipſas partes contingit; inflammatum enim eſſe hepar, aut abſceſſu laborare; aut induratum eſſe medici dicunt, aut aliud quippiam tale, non tamen hepaticum vocant hominem ipſum, cui tale quid accidit, 8. de comp. med. loc. cap. 6.

Hepiala febris, ἠπίαλος πυρετὸς, vide Febris hepiala.

Hepſema, id eſt Sapa, vide Apothermon.

Herculeus morbus, vide Comitialis.

Hermaphroditus, complexus eſt maſculini ſexus, & feminini, ſimul etiam utroque genitali proprium obtinente, lib. finit.

Hernias, vide Ramex, & Celas.

Herpes, qui & Serpigo nominatur, id eſt repens, inflammatio eſt ex ſyncera flava bile, ſui ſervante naturam; quæ ſi cum ſanguine per totum corpus deferatur, morbum facit, qui Icteros, id eſt Regius appellatur; ſola verò quando ſecreta eſt, & in aliquo membro conſiſtit, Herpes vocatur, quæ ſi craſſa ſit totam exulcerans cutem, uſque ad ſuppoſitam carnem, Herpes exedens, ſive

Esthiomenon, sive Phagedæna; si verò tenuior fuerit, id quod in superficie est tantùm veluti deurens, generis sortitur appellationem, cum simpliciter, & sine adjectione Herpes vocetur: Reliqua verò altera miliaris, quoniam parvæ pustulæ ac multæ per summam cutem, similes miliis in ea excitantur; (atque hanc postremam Cenchriam Græci vocant,) quæ non protinus ulcus faciunt, quemadmodum alter, sed interposito tempore in ulcus abeunt, 2. de Glauc. 1. & 6. aph. 45. Estque ejusdem generis cum Erysipelate, atq; hujus quoque magis cum eo, quod exulceratum est: differũt autem humoris tenuitate: est enim admodum tenuis qui Herpetem excitat, ũde ut non solùm interiores partes, quæ utique carnosæ substantiâ sunt, trãseat, sed etiam cutem ipsam, ad summam usque cuticulam tum erodit, tum exedit; quando si hanc quoque sudoris vice transiret haudquaquam ulcus excitaret, 14. meth. 17. & 2. meth. 2.

Heterocrania, vide Hemicrania.

Heterogeneum, vide Dissimilare.

Heterorhythmum pulsum vocamus, qui alterius ætatis habet rhythmum, l. finit. vide Pararhythmus.

Hexis, vide Affectus, qui & Schesis.

Hiatuli, qui & Hyatuli dicuntur, & Synodontes, Græcè vocantur, ii sunt quorum venter interim in ore invenitur, quod accidit in vehementiore appetentia, in qua venter omnibus animalibus sursum procurrit, adeo ut nonnulli cum primùm incipere eum affectum sentiunt, foràs repere sibi ventrem dicant: aliis verò cibos quod adhuc mandunt, nec dum satis eos ore confecerunt, eripit planè invitis, 3. de anat. fac. 8.

Hidroa, pustulæ quædam genitalium partium sunt summam cutem occupantes & exulcerantes, 3. aph. 21. Oriuntur, ut ipsum nomen ostendit, ab earũ partium

partium ſudore bilioſo, & mordaci (ex mutuo attritu) qui perfacile iis in partibus putreſcens pruriginem movent, cutèmque velut ulcerib. exaſperat. Dicuntur, & Intertrigines, 6. de ſimpl. c. de Balauſtio, Græci vocant ἱδρῶα, καὶ παρατρίμματα. Plinius vocat Attrita, vide Sudamina.

Hidròs ſudor ἱδρὼς, eſt humidum tertiæ concoctionis excrementum, per cutem in aquæ ſpeciem erumpens, vide Sudor.

Himas affectus eſt Gurgulionis, cum longior, gracilior, ſicciorque evaſerit: talis. n. Loro non ineptè comparari poteſt; differt a Cionide, quòd in hac Gurgulio non extenuatus eſt, ſed craſſitiem ex fluxione majorem ut plurimum adeptus.

Hippocratica facies, vide facies Hippocratica.

Hippocraticum ſcamnum eſt machina quædam, quam Hippocr. conſulit præparandam iis, qui in aliqua magna urbe curaturi ſunt, 1. de artic. 4.

Hippos, vide Equus.

Hirquæ, vide Anguli.

Homiomeres & homæomeres ὁμογενεῖς homogeneæ, i. ſimilares elementares, & primæ corporis noſtri particulæ, 6. de ſanit. tuen. cap. 2. quas etiam prima corpora vocat, 8. de placit. 8.

Homonyma duplicia ſunt, aliqua quidem nullo pacto inter ſe communicantia, ut cum Canem dicimus terreſtrem, & marinum, atque hæc æquivoca dicimus: alia verò quæ cum ſynonymis, ideſt univocis aliquatenus communia exiſtunt, cum ab uno factam appellationem habuerint. l. 4. de vict. rat. 13.

Homoplatæ, quæ & Omoplatæ, quas opertas ſcoptulas vocant, partes ſunt, quas ii, qui toto thorace reſpirant attollentes ſenſibiliter, & notabiliter, ex difficultate reſpirationis præcordia ſurſum trahunt variè, & inæqualiter, 10. meth. c. 8. vide Omoplatę.

Homotona, vide Continua, & Epacmaſtica.

Horam

Horam vocat Galenus, id tempus anni, in cujus medio caniculam exoriri contingit, 2. de aliment. facult. ca. 2. vide Fugaces.

Horarii fructus, vide Fugaces.

Horectica medicamenta, quæ fastidium auferunt, de Dynamid. in procem.

Hordeolus, est apostema nascens in extremitate palpebrarum, lib. de ocul. cap. 9. appellanturque Crithæ, Hordeum sive oculorum tuberculum, lib. de remed. par. fac. cap. 10. vide Crithe.

Horrida febris φριχώδης πυρετὸς, dicitur apud Hippocratem, 1. de morb. vulg. non simpliciter ea febris, quæ cum horrore invadit, id enim innumerabilibus accidit febribus, sed exquisitus hemitritæus, in quo videlicet magnam accessionis partem horrores occupant, eo maximè die in quo tertiana, & quotidiana continua simul concurrunt, 2. de differ. febr. vide Febris horrida.

Horror est inæqualis concussio totius corporis, & punctio, seu vulneratio summæ cutis, & aliquando ipsius carnis ab humore tenui, & acri, 3. de sanit. tuen. cap. 5. & 10. meth. c. 4. vide Frigus.

Humeraria vena est, quæ in superficie brachii exteriori collocata juxta interiorem costam musculi Delthoidis ad extremum ipsius proficiscitur, 3. de anat. adm. cap. 5. Quam Omiæam Græci vocant, 1. de anat. adm. c. 11. Dicitur autem humeraria, vel humeralis, quòd obliquior à Clavicula sensim recedens se porrigat ad humerum, lib. de venar. & arter. dissect. c. 6. Eadem vena capitis, Cephalica, & Vena cubiti externa dicitur, vide Cephalica.

Humerus totum illud est, quod apparet in ea dearticulatione, qua superior humeri pars, quæ Epomis, & Superhumeralis dicitur, ad Collum vergit, & a posteriori parte ossi scapulæ, ab infe-

riori

riori ei, quod, dum totum Brachium attollitur manifestum fit, & ala nuncupatur, articulatur, 1. de artic. 4. & 62.

Humilis pulsus, vide Latus.

Humor, & succus non idem est; humor enim est humiditas quædam, quæ in corpore animantis est, succus humiditas est, quæ in iis fructibus, quibus vescimur, aut quos exprimimus, invenitur, lib. de humor. comm. 1.

Humor urinæ, est id, quod re ipsa urina est, sub quo nomine, & substantia, & color urinæ continetur; præter hæc quod in urina reliquum est, inhærens dicitur lib. de urina, c. 1.

Humorem mucosum, eum appellare consuevit Hipp. qui lentore quodam & albedine præditus est, qui ad exangues partes, id est ossa, & chartilagines cogi consuevit; cum imbecilla ita natura est, ut bene conficere alimentum in ipsis nequeat, sed quasi semicoctum relinquat, 3. de artic. 65.

Hyaloides humor Ὑαλοειδὴς ὑγρὸν, est humor oculi medius in ordine reliquorum duorum collocatus, qui & Vitreus dicitur, & Hyelinos; qui quantò crassior & albior est sanguine, tantò à crystallino humore, humiditate relinquitur atque albedine, 10. de usu par. cap. 1. vide Crystallinus.

Hyatuli, vide Hiatuli.

Hyboma, curvamen, gibbositas, Ὕϐωμα, idem est ac Κύρτωμα, vox generalis est apud Hipp. significans omnem vertebrarum eversionem præter naturam, 3. de art.

Hydatis, Aquula, substratæ superiori genæ pinguedinis augmentum est, qua fluunt præter naturam oculi, lib. finit. sunt autem Hydatidæ, humiditates illæ, quæ circa unctuosa, & viscosa corpora per medium spatium, inter duas portiones tunicæ Periostii adnascuntur, quæ corpora mollien-

darum

darum sua pinguedine palpebrarum gratiâ, à natura fuerunt creata, 10. de usu par. cap. 7.

Hydatodes vinum, Ὑδατῶδες οἶνον, est quod multa aqua dilui potest 5. de san. tuen. c. 12. quod vinum etiam Oenodes vocant, quod multam sustineat aquæ mistionem, & imbecilles vires feriat: cui opponitur ὀλιγόφορον, i. aquosum vinum, quod paucam sustineat aquæ mistionem, 7. meth. 6.

Hydatoide, vide Chrystallinus.

Hyderici, qui & Hydropici, & Utricularii dicuntur, lib. de atra bile, cap. 9. estque aqua inter cutem, 5. de loc. affect. 7.

Hyderos Phlegmatias, vide Leucophlegmatias.

Hyderos, id est species Hydropis quæ Anasarca dicitur, 3. de sympt. caus. c. 2.

Hydragoga medicamenta sunt, quæ aquam utriculariis Hydropibusque educunt, lib. de atra bil. c. 6. Inde Hydragogia, id est aquæ ductus sanguinis lationem per venas, nomine à similitudine fluminis ad rivos translato, significat; qui fit spiritu, unà cum caliditate per ventrem exeunte, ac deinde secum confractas nutrimenti particulas, deferente, Gal. in Timœum Platonis, fol. 578.

Hydrelœum, est compositio ex aqua, & oleo, Ὑδρέλαιον, incerta autem & multiplex misturæ ratio, ad dolores capitis ex febre, & vomitione conveniens, 2. simpl. 25.

Hydrenterocele, Herniæ species est composita, quando videlicet, una cum intestino, aquosus humor in Scrotum descenderit, lib. finit.

Hydrocele, vide Enterocele, Celas, & Sarcocele.

Hydrocephalon, est humoris aquosi, vel fæculenti sanguinis collectus tumor, in parte aliqua corporum eorum quæ caput concinnant, lib. finit. Est autem is humor piger & deses, tribusque in locis colligitur, aut inter Cutem & Pericranium, aut inter

inter Cranium, & Pericranium, aut inter Cranium, & Cerebri membranas; aliqui addunt ex Aëtio quartum locum inter Cerebrum, & ejus membranas, ſed tunc nullam recipit curationem, puerulis maximè familiaris morbus eſt.

Hydromphalon, coitio in umbilico eſt lenti humoris, qui ſub tunica quoque interdum continetur, lib. finit. Græcè Ὑδρόμφαλον.

Hydrophobus, i. aquæ timidus, Ὑδρόφοβος eſt is qui ex morſu canis rabidi, aquam reformidat. 9. meth. 5. inde Hydrophobia, i. aquæ timor, vide Pſycrophobus.

Hydropici, vide Hyderici.

Hydrops, Ὕδρωψ, eſt aqua inter cutem, in quo per cutem extentam, ſive aër ſive humor aliquis in profundo locatur, ſi igitur in membrana abdominis interiore, Peritonæo Græcè dicta, aër recludatur, fit Hydropis ſpecies, quæ ſicca ab Hippoc. vocatur; ſi verò humor, fit Aſcites, qui & Hydrops aquoſus ab eodem dicitur, 4. aphor. 11. Ejus tres ſunt ſpecies, prima Aſcites ἀσκίτης, quæ fit cum inter membranam Peritonæum, & inteſtina, plurimus aquoſus humor coacervatur, qui locus, aquoſo humore, utri modo impletus videatur, unde & utricularem appellant, Barbari corrupta voce Aſclitim. Altera Tympania, Τυμπάνια, καὶ Τυμπανίτης, dicitur, qui fit ubi flatus, ac ſpiritus copioſus, in iiſdem ventris locis congregatur; Hoc nomine à Tympano omnibus notiſſimo inſtrumento, appellata eſt, ſi enim pulſetur venter inferior, inſtar Tympani ſonum edit. Tertia Anaſarca, Ἀνασάρκη ὑποσάρκη, καὶ Λευκοφλεγματία, dicitur, fitque quoties per totum corpus humor pituitoſus diſſeminatur, ut inſtar ſpongiarum, aut papyri, univerſa caro permadida appareat, ideoque in ea totum corpus intumeſcit, ac mortuo ſimile evadit.

Hy-

Hydrops aquosus & siccus, vide Hydrops.

Hydrops matellæ, vide Diabete.

Hydrops, in vas urinale, vide Diabete.

Hyelinos, vide Crystallinus.

Hygia, id est sanitas, quæ est affectio, constitutioque partium, cujus ope, functiones secundùm naturam edimus, 1. meth. 9. Inde Hygiine salubris medicinæ pars est, quæ sanitatem tuetur, & imminentes morbos præcavet, lib. Introd. c. 7.

Hygrocyrsocele, id est aquosus simul, & varicosus ramex, est dilatatio vasorum testem nutrientium, & lenti humoris in Scroti aliqua parte collectio, lib. finit.

Hymen, Hymenœon, vide Colliculum.

Hyoides, sive Hypsiloides, sive Lambdoides à similitudine, quam cum Υ, & Λ, Græcis litteris obtinet, dictum est os capiti gutturis incumbens, rectum secundùm colli longitudinem, & leniter cavum, lib. de muscul. diss. c. 13. quod & Pharyngetron vocant, lib. de vocal. instr. diss. c. 6.

Hypelata, Catoterica, sive Dejectoria medicamenta sunt, quæ renes, vesicam & gibbam jocinoris, cum multo vitioso succo sunt referta, expurgant, 7. meth. 13.

Hyperbolica figura corporis est, quoties quatuor membra Græcè Κῶλα, i. crura, ac manus, aut summè extenduntur, aut immodicè inflectuntur, aut spina, cujus partes vertebræ quoque in cervice existunt, 1. progn. 13.

Hypercatharsis Ὑπερκάθαρσις, superpurgatio, immodica est ex medicamento purgatio, in causa est vis nimia medicamenti, quod vasa ad ventrem attinentia mordens, & aperiens, & continenter irritans atque convellens corpora, vasorum vires dissolvit. In qua primum flava bilis, deinde pituita, demum atra bilis, postremò sanguis, quem natu-

natura habet familiarissimum, excernitur, initiò tenuissimus, demum crassissimus, vide superpurgatio. Si verò humoris vel sanguinis evacuatio spontè fiat, quam natura gravata, vel sanguinis, vel humorum multitudine, ad ipsius & ipsorum evacuationem excitata, modum obtinere non valet, Hypercrisis dicitur, seu supervacuatio; 3. prorrhet. 5.

Hypercrisis, vide Hypercatharsis.

Hyperoa, Ὑπερῷα, est pars oris superior, modicè concava, foraminulis pertusa, quibus á Cerebro pituita ad os descendit. Latinè Palatum, & Basis Cerebri, osse sphenoide firmata.

Hypersarcon ulcus est, cui caro supercrescit, veluti Hypersarcosis, carnis excrescentia, Ὑπερσαρκώσις Græcè, 2. meth. 2. & 3. meth. 6.

Hypezochotos membranæ, sive subcingentes sunt, quæ telæ araneorum similes, naturâ simplices, internam utramque thoracis regionem subcingunt, quæ verò rectæ ad jugulum usque perferuntur, Diaphrattontes, id est intercipientes, sive intersepientes, ubi pulmoni cohærescunt, hujus operimentum dicuntur, 5. de anat. adm. cap. 8. Quas etiam tunicas omnium spirationis instrumentorum, vocat, 7. de anat. adm. c. 2. vide Cingentes.

Hypnoticum medicamentum est, quod somnum conciliat Ὑπνωτικὸν, soporemque sive Cataphoram epotum, molitur: refrigerat enim corpus, & sensum eo usque stupefacit, ut si paulò liberaliùs ebibatur, mortem afferat, 5. simpl. cap. 19. vide Narcoticum.

Hypocaumata, i. fomites, alimenta nominans, juxta omnium philosophorum dogma, qui eorum, quæ animalia constituunt elementorum, ignem maximè, vitæ esse causam existimarunt, qui suis pabulis, tanquam alimentis alitur, ut lucernæ flamma oleo, 1. aph. 14.

Hypo-

Hypocheomenes, i. ſuffuſi, 6. de ſanit. tuen. c. 9.

Hypochondria, id eſt ſubchartilaginea, ſunt partes illæ, quæ ſub ventriculi ore ad partem exteriorem apparent, quoniam ſecundùm rectitudinem ſub Chartilagine, id eſt, pòſt chartilaginem habentur; ſunt autem muſculi, qui expanſi membranæ prætenui veluti Araneæ, quam Peritonæon vocant, ſubjacent, extrinſecus verò cute conteguntur; Æquivoco autem cum his vocabulo etiam interiora viſcera vocamus hypochondria, quoniam & ipſa ſub chartilaginibus notharum coſtarum ab interiori parte exiſtunt, ſed exteriori propria, lib. Introd. cap. 10. In priori ſignificato dictum, febres ab Hypochondriis moderatæ, id eſt omnium febrium acutarum, quæ ab Hypochondriis proficiſcuntur, ſunt mitiſſimæ, in poſteriori ſignificato, quando ſub hac voce Hypochondria, complectimur, ventrem, jecur, lienem & ſeptum tranſverſum, quædam malignæ, quædam mites ſunt, com. 2. in 3. de morb. vulg. Atque in hoc ſecundo ſignificato, hypochondrion, Ὑποχόνδριον, ab Epigaſtrio non deſtinguitur.

Hypochondriacus, ſive flatuoſus affectus, qui & ſimpliciter Melancholia dicitur; morbus eſt ex tertio melancholiæ genere, à ventriculo ortum ducens, pravis ſymptomatibus infeſtatus, quam ſequuntur metus, & mæſtitia, qui alvi dejectione, vomitione, proba concoctione, & ructib. levatur, 3. de loc. aff. c. 7. Gręcè Ὑποχονδριακὴ μελαγχολία. dicitur.

Hypochyma, (quæ & Hypochyſis,) eſt craſſi humoris in cornea membrana, vel inter corneam, tunicam, & cryſtallinum humorem, juxta pupillam concretio; qua in re, Hypochymatos, & Glaucomatos differentiam recentiores poſuere, dicentes τὸ ὑπόχυμα, non aliud eſſe, quàm humorem illic con-

concretum; γλαύκωμα autem alterationem esse humoris crystallini, in glaucum colorem ab humiditate quadam intra ipsum contenta, aliunde advenientecum tamen veteribus medicis, idem esset uterque affectus, nec tamen hoc solo differunt, sed etiam quod omnes suffusione laborantes, lucem videant aut multam, aut paucam: qui verò γλαυκωμα, quique ἀμαυρωσιν, patiuntur, lucem omninò nullam cernant. Est autem suffusio duplex, una propriè dicta, quæ est oculorum per se suffusorum morbus ab humore crasso pupillam obscurante; altera verò impropriè, in qua oculi non primò, & per se patiuntur, sed visa quædam visis propriè suffusorum similia repræsentant, quæ est per consensum suffusio, (ut illa per essentiam) sive a ventriculo sursum ad oculos ascendendo, sive a Cerebro deorsum, sive a toto corpore, ut in febribus, vide Glaucosis.

Hypogastrion, vide Abdomen.

Hypoglossis, medicamentum est, leniens, lævigans, & remittens asperitates asperæ arteriæ, in quibus si quid inflammationis reliquum est, id concoquit, & persanat; quod medicamentum, quia linguæ subditur, eoque paulatim liquescente, asperæ arteriæ summum madescit, & irrigatur, ob id Υπόγλωσσις dicitur, de quibus Gal. fusè, 7. de composit. med. loc. vide Arteriacæ. Hypoglossis etiam dicitur inferior linguæ pars, quæ subjectam attingit maxillam.

Hypophoræ sunt fistulæ, & vitia profunda, & quæ dehiscant, ut sinus, ulcera, aliaque hujusmodi omnia, quæ ex defectu repletionem desiderant, atque indicant, lib. Introd. c. 3.

Hypophysis seu Hypochysis, i. suffusio, 3. meth. 2.

Hypopyos vocamus, quibus pus in oculis congrega-

gregatum eſt, quod vacuari ſolet, diviſa ea tunica, quæ cornu eſt ſimilis paulò ſupra locum quo committuntur inter ſe tunicæ univerſæ, quem Græcè alii Irim, alii Stephanon, alii Coronam vocant differtque ab Hypochymate, in qua non pus, ſed lævis quædam nebula tunicis oculi interponitur, 14. meth. c. 19. Quod autem Hypopyon ſub oculis fiat, nomen ipſum indicat, idem enim eſt veluti ſi quis Hypophthalmium dicat, quod ipſum ſub oculis ſonat; Eſt autem ex genere effuſionum, Ecchymomatum appellatarum; Appellant ita Hippocr. & alii multi Medici, circa cutem affectionem, cum tenuibus in ipſa venis contuſis, ſanguis per fiſſuras effunditur, non uno loco acervatim, ac ſtatim ita excretus in grumos coiens; ſed poſtquam per perſultationem, hoc eſt, Diapedeſim, effuſio iſta eſt facta, tunc enim temporis progreſſu, contingit liveſcere, & denigrari, parvis nimirum grumulis, ex diſperſo in multas cutis partes ſanguine coactis, 5. de compoſ. medic. loc. cap. 1. & lib. de Virtute Centaureæ cap. 4. Ὑπόπυον καὶ Ὑποπύους Græci vocant.

Hypophthalmia, & Hypophthalmium, vide Hypopyus.

Hypoſarca, quæ & Hypoſarcidium; & Epiſarcidium dicitur, ſpecies hydropis eſt, in qua habitus totius corporis pituitâ plenus redditur, 4. de rat. vict. 11. vide Anaſarca.

Hypoſphagmata, plagas oculi illatas, & oborientes ex eis cruentas ſuffuſiones, appellant, 4. de comp. med. loc. c. 8. ſpecies τῆς ἐκχυμώσεως.

Hypoſpadiæi, Ὑποσπαδιαῖοι, ii ſunt, qui quod ob id vinculum, quod ad finem virgæ habent, eis meatus ſeminalis eſt contortus, generare non poſſunt, non quòd ſemen fæcundum non habeant, ſed quòd in virgæ flexibus hærens ferri prorſus nequeat, quam

quam rem curatio ipsa comprobat, vinculo. n. abscisso generant, 15. de usu par. cap. 3.

Hypostasis, sive sedimentum est id, quod in urinæ residet, tanquam crassior urinæ portio, secreta & subsidens, lib. de urinis, cap. 16. Licèt generaliter quidquid subsidet, atque in imo cujusque liquidioris excrementi subsistit, hypostasis est; quæ crassior urinæ pars, si ad supremam superficiem terminatur, dicitur Nubecula, si ad mediam regionem, Suspensum, si profundiore parte inferiorem locum occupet, dicitur Hypostasis, ibidem cap. 21. Quæ si divulsa non sit, sed continua apud Hippocratem dicitur plana; quod si per omne tempus sui similis est, ita ut si uno die sit cocta, sit etiam postero die. & quæ sedementum, & humorem urinarium habet non distantem à se, sed totum sibi æqualem, quæque continuò sibi similis perseverat, æqualis apud Hippocratem dicitur, ibidem cap. 38.

Hypsiloides, vide Hyoides os.

Hypothenar. i. subvola, pars ea manus est, quæ opponitur volæ manus, quæ Thenar dicitur, lib. Introd. cap. 10.

Hystera, id est uterus, vulva matrix, vas fætûs gestandi; foris nervosum, intus carnosius diciturque à Græcis Ὑστέρα, quod postrema sit partium omnium, lib. finit. Unde Hysterica mulier, id est ab utero suffocata, sive hunc affectum uteri suffocationem, sive spirationis ob uterum ablationem vocites, quo interdum mulieres, sine sensu immobiles jacent, cum nullo aut parvo, aut obscurissimo pulsu interdum sentientes, & moveri potentes, atque integra ratione; tamen animi defectione, & difficili spiratione laborantes, aliàs etiam crura, & Brachia contrahunt, 5. de loc. aff. 5. quas etiam uterarias vocant id est utero laborantes, com. 1. in

6. de morb. vulg. 2. Unde Hysteralgia, uteri dolor: Hystericus Typus, & morbus, accessionis est retardatio, cum posterior accessio seriùs invadat, quàm praecedens.

I

IANITOR, vide Pyloros.

Ianitrix vena, id est vena Porta, 6. de placit. cap. 5.

Ichor est tenue excrementum ulceris, ut sordes crassum 3. meth. 3. Vocat etiam Ichores Hipp. tenues acres, & mordaces sanguinis humiditates, 4. de rat. vict. 2. Appellat adhuc Ichores superfluas sanies, quas corpus acervat, ex quarum vapore, non solùm capitis dolores nonnullis oboriuntur, sed etiam suffusorum, quos Hypocheomena vocant symptomata, aliquib. verò & Comitialis convulsio, 6. de sanit. tuen. c. 9. Dicuntur adhuc Ichores fluentes humiditates ex Coryza, & Catarrho, 2. de rat. vict. 44. Graecè igitur ἰχὼρ dicitur, ex Latinis quidam vertunt, serosum humorem, quidam aquosum, quidam tenuem, alii verò saniem interpretantur. Ichoroides autem sanguis nõ simpliciter tenuis, & aquosus ab Hippo. vocatur: sed qui venenosa aliqua, & maligna facultate praeditus sit, unde Galenus ex Platone; Ichor autem sanguinis quidem serum, mitis; nigrae verò bilis, acris, & ferus. Ichoroides itaque sanguis vocatur, in seipso pravam ac tenuem humiditatem continens, mordacem, & erodentem, non aqueam, & morsu carentem, commen. 2. in 6. de morb. vulg. 38. vide Sordes.

Icteros est inflammatio ex flava bile, sui servante naturam, unà cum sanguine per totum corpus delata, 2. ad Glauc. 1. Sic dictum hoc malum, vel ab ave, quae Graecis Icteros, Latinis verò Galbula di-

citur;

citur; hæc enim si spectetur, sanari malum dicunt, & avem mori, vel ab ave, quæ Ictinos ἴκτινος Græcis, Milvus Latinis appellatur; oculi siquidem hoc vitio laborantium milvinis oculis similis, hoc est auri colores videntur; vel à mustella sylvestri, quæ auricolores oculos habet, & Græcis ἴκτις, Latinis Viverra nominatur, qui & Regius morbus dicitur, quoniam mulso, quod genus potionis in Regum deliitiis erat, curabatur, rebusque omnibus hominis mentem exhilarantibus. Aurigo quoque nominatur à Celso, ab auri colore, quem bilis per universum diffusa corpus, refert. Arquatus denique nuncupatur, quod cælestis arcus similitudinē colore agat.

Ictus, est arteriæ motus tactui occurrens, intervallum autem est tempus interpositum inter duos, ictus, quo distenditur, contrahiturque arteria de Puls. ad Tyrones, cap. 4.

Idea morbi, id est morbi essentia. 3. de cris. 4.

Idiopathia ἰδιοπάθεια, proprius affectus est, qui & πρωτοπάθεια, id est primarius affectus dicitur, ex adverso divisus ab affectu per consensum: seu per viciniam, & secundarium, seu posteriorem; Ei verò, qui per consensum infestat, qui συμπάθεια, quod δευτεροπάθεια dicitur proprium opponimus, 1. de loc. aff. 3. Per consensum autem affici tribus modis membrum aliquod dicitur, vel propter viciniam, vel propter familiaritatem generis vel operis: generis, ubi nervosum nervoso, venosum venoso consentiat; operis, cum mammæ, & thorax, partibus genitalibus, com. 3. in 3. de morb. vulg. 4. vide Sympathia.

Idiosyncrasia, id est corporum proprietas, & convenientia, 3. meth. 2. & 7.

Iecur, vide Hepar.

Iecoraria vena, vide Cava vena.

Iecoris vena vide Choledocos.

Iejunum, ſecundum eſt inteſtinum in ordine, quod à Duodeno inteſtino quod vocant multifariàm in orbes convolvitur, vaſorum complurium ſerie contextos, dicitur autem jejunum, quod ſemper cibo vacuum reperiatur, 6. de ana. adm. c. 9. Qua propter Νῆστις hoc eſt jejunum appellatur quod ſemper inane permaneat, nec tantillum quidem in ſe ipſo alimenti contineat, 5. de uſu par. cap. 3.

Ignem ſuo more Hippoc. febrem vehementiſſimam appellat, com. 3. in 1. de morb. vulg. 19.

Ignis ſacer, id eſt eryſipelas, 8. de plac. 4. & lib. de purg. med. fac. cap. 5. vide Sacer ignis.

Ile, id eſt, Κενεὼν locus appellatur, qui eſt inter thoracem, & os coxæ, propterea quod Κενεὸν, id eſt, caſſum, & vacuum, id eſt depreſſum eſt, 2. de his quæ in medic. 16. Quem locum etiam Græci Λαπάραν, appellant, qui inter thoracis & iliorum oſſa ſubſidet, propterea quòd eo loco cingulum circundatur, unde & Λαγόνας ἰξύων etiam nominant ſecundo de fract. 70.

Ileon εἰλεὸν, inteſtinum eſt ordine à ventriculo tertium, quod incipit ubi jejunum deſinit, diciturque εἰλεὸν, à multis anfractibus, & circumvolutionibus; idem verò & λεπτὸν, hoc eſt tenue, ſimpliciter dicitur, nomine duobus etiam ſuperioribus communi. A qua parte affecta, obſtructa, & inflammata, nomen deſumpſit is morbus peracutus, qui Ileos, Græcè εἰλεὸς appellatur, ſed nihil vetat in craſſiori ſubſequente inteſtino, eundem affectum progigni, ſed mitiorem, & minùs mortiferum, com. 2. in 3. de morb. vulg. Licèt aliqui eundem in pleniore inteſtino factum vocent εἰλεὸν, in tenuiori εἰλεοῦς, (cum prius χορδαψὸς, diceretur) quòd per eum inteſtina convolvi videantur: unde quidam Latinè Volvulum dixere; Chordapſum autem

quod

quòd qui manum loco dolenti admoverit extensione, chordam attingere videatur, 3. aph. 22. & 6. apho. 44.

Ilingus, est tenebricosa vertigo, quæ fit cum humor, cum crasso spiritu, in capite movetur, & idcirco præcedit Epilepsiam, & Apoplexiam, 3. aph. 17.

Illegitimæ costæ, quæ Nothæ, spuriæ, & mendosæ dicuntur; 5. de anatom. adm. cap. 1. chartilagineæ admodum existentes, sunt quatuor ultimæ costæ, quæ ad pectoris os non pertingunt, 8. de anat. adm. cap. 1.

Illisio; vide Collisio.

Illosis, & Strabismus, seu Strabilismus, sunt invitæ musculorum palpebras moventium concussiones, 2. de sympt. caus. cap. 1.

Ilium, λαγόνων ὀστῶν, est apophysis ossis sacri superna, & ampla, continens intus ventris imi partem plurimam, tangensque ilia. Os enim sacrum tres habet apophyses rectas, nec deorsum, nec sursum repentes, ilium, coxæ & pubis, tamen os totum, sæpe os Ilium vocamus, quòd id inter cætera magnitudine, & crassitie præpolleat.

Imàs, vide Gargareon.

Imbecilla corporis pars est, vel quæ natura est intemperantior, vel quæ ex præcedente aliquo morbo intemperiem contraxit, vel quæ in præsenti tempore in hanc sit perducta, promptiùs verò in iis supervacaneum, qualecumque id sit, in ægram partem fertur, 11. meth. 20.

Immutatus morbus est, cujus longior est accessio, & minor satis remissio, quo genere antiqui Typum quotidianarum, & semitertianarum reponebant. lib. de Typis. cap. 3.

Impetigo λειχὴν, est summæ cutis asperitas cum multa prurigine, lib. finit. Agrestes ver impeti-

gines nominant, cum à medicamentis imbecilliter ſiccantibus, nihil juvantur, à validis irritantur, 6. de comp. med. per gen. c. 2. Ea autem impetigo, quæ cum pruritu fit, & ſi non aſpera, lenior quàm vel Pſora, vel lepra eſt, adeò ut ſi ſola ſaliva quotidie defricetur ſaneſcat: ſed ubi increverit, extremam cutem in furfures reſolvens, in Pſoram tranſit atque deinde in Lepram, ubi pro furfuribus, piſcium quaſi ſquamulæ concreſcunt, 5. de comp. med. loc. cap. 5. & cap. 7. (Nec eſt is morbus, quem Gallicum ſeu Neapolitanum, ſeu Hiſpanam ſcabiem vocant, ut alibi mihi fortè oſtendendum erit.) Cæterùm Λειχὴν, Lichenis nomine, illum etiam Impetiginoſum morbum, Mentagram Romanis appellatum, multò magis ferum, & agreſtem, Plinius comprehendit, non ſquamis ut lepra, ſed fædo cutis furfure, totos primùm vultus, deinde verò, & Collum pectuſque, & manus occupante oculis tantùm immunibus. Celſus lichenem, non impetiginem interpretatur, ſed Papulam, cujus duas, quas habet, & Lichen, differentias ſtatuit, feram & mitiorem. Nam quæ ab eo deſcribitur Impetigo, Lepra eſt.

Impetum facientia, vide Continentia.

Implicatus affectus eſt in quo multæ ſunt affectæ partes, nam poteſt idem homo, non ſolùm laborare ex Thorace, ſed etiam ex pulmone capite, ventre, jocinore, com. 2. in 3. de morb. vulg.

Imum ventrem vocat Hipp. regionem ventris imam, quæ umbilicum ac pudenda interjacet, ita ut in hæc tria totum abdomen dividatur, in Hypochondrium, & loca ad umbilicum attinentia, & imum ventrem, 2. aph. 35.

Inæqualis & inordinatus pulſus eſt, cujus circuitus nullus prorſus ſervatur; Eſt verò æqualis, & ordinatus, quando ictus pari ſemper numero, pa-

ribus pulſibus procedentes,intercurrit unus impar, qui æqualitatem corrumpit proportione circuitu-um quendam ordinem ſervante de pul. ad Tyron. ca. 6. Inæqualis autem deficiens pulſus eſt, in quo nulla ſervatur æqualitas motuque ipſo ſemper deficit, 1. de differ. pulſ. cap. 12.

Inanes illas corporis partes vocari in more eſt, quæcumque inter extremam Thoracis coſtam, & femoris Λαγὸν offa habentur; atqui inanis videtur omnis talis ſedes,ſi eam cum ſupernis, infernisque partibus, utriſque offeis conferas; 2.progn.1.

Incenſiones,Hippocrates vocat,inflammationes, unde etiam nomen calidis tumoribus impoſitum eſt, 3. de his quæ in medic. 30.

Incidentes dies, vide Decretorius.

Inciſio, vide Unionis ſolutio.

Inciſorii dentes, vide Dentes, & Tomidentes.

Incoctionem vocat Galenus, non coctionis tantùm in ventriculo fruſtrationem, ſed in vaſis quoque & Iecore, & mole univerſa, lib. de med.art. conſt. cap. 15.

Incrementum morbi, vide Aſcenſus morbi.

Increſcens, vide Continua.

Incubus, vide Ephialtes.

Incurvatio, quæ & Gibboroſitas dicitur, eſt diſtortio ſpinæ in poſteriorem partem, ex Panis & Tuberculis immaturis in ſpina exortis magnis & duris, &diuturnis exiſtens, ut nonnulli arbitrantur 3. de art. 2.

Index digitus eſt, qui prior à Pollice eſt, qui nomen ab uſu ſortitus eſt, lib. Introd. cap. 10. Dicitur, & Index is dies, qui eam habet naturam, ut qualiſnam dies, cujus eſt index, ſit futurus, indicat, 1. prorrhet. 1. & 2. apho. 24.

Indicatio, eſt juvantis comprehenſio,ſimul cum comprehenſione nocentis adveniens, ſine obſerva-

tione, & ratiocinatione; ad Thrasib. c. 11. Quippe ipsam sequentis, sive agendi insinuationem, Indicationem dicimus. Ergo ex ipsa rei natura exordiri, atque ita, quod sequens sit, citra experientiam invenire, id est indicatione invenire; Ut si quæratur de sanitate, quid sentiendum sit, primùm perpendere oportet, sanitatis naturam, quæ quia bona omnibus mortalibus videtur, facit ut judicemus eam à nobis servandam esse, quamobrem sui custodia, sanitatis indicatio est. Idem verò & in morbo agendum, qui quoniam totus præter naturam est, & toto genere malus, indicat & ostendit, se tollendum esse.

Indicatoria, vide Prognostica.

Indices, & spectabiles dies consueto more appellat Hippoc. in quibus signum aliquod judicationis apparet, alio quopiam ex diebus decretoriis futuræ, quos ipse, 3. progn. 4. per quaterniones digessit, singulis septimanis bipartito sectis, 2. aphor. 24. qui Græcè ἐπίδηλοι, καὶ θεωρητικοὶ, hoc est indices, & contemplabiles nuncupantur, quòd majorem vim & potestatem habeant, ad præsagiendam, contemplandamque futuram crisim quam ad judicandam, licèt in eis, aliquando perfecta crisis possit accidere, ut dies quarta, undecima, decima septima.

Indicia, & signa certa illa sola nominantur, ex quibus licet certò colligere aliquid de salute, & internecione infirmi, quæ comprehendens uno capite dicet aliquis esse significationes virium gubernantium corpus, quo pacto robore valeant, aut deficiant, in quibus scilicet cruditatis etiam, aut coctionis signa continentur, 3. prog. 39.

Inflammationis nomine solent Græci uti ad partes, quæ in majori tumore sunt, carnosas, intentas, renitentes, pulsanti, & calido dolore dolentes, & ru-

& rubentes, lib. de tumor. cap. 2. Quæ fit vel propter coincidentiam, vel propter impactionem, obstructionemque omnium vasorum, sive ob circunstantiam quandam molium, quæ meatus occupant, sive abundantia quædam sanguinis oborta inflammatione, in particula constituatur, lib. de totius morbi temp. cap. 3. Dicitur adhuc inflammatio Phlegmone, & Phlogosis, i. inflammen. Est igitur inflammatio nomine generis, immoderata caliditas; nomine autem speciei, idem nomen cum genere obtinentis, est cum sanguine optimo, ac mediocrem crassitudinem obtinente ad particulam aliquam universim fluente, atque ob multitudinem conculcaot, vehemens dolor arripiat hominem, nisi membrum sensum omnino hebetem habuerit, pulsusque in profundo molestus accidat, tendique omnino ac contundi membrum appareat, & vehementem calorem persentiat, adeò ut comburi videatur, & refrigerari desideret; talisque rubor per summa viget, qualis ex balneis accidit, aut ex igne, aut quovis alio modo calefactis. Multæque sunt hujus species, nam fluente sanguine, altera, flava bile, altera, ambobusque simul humorib. alia tertia, 2. ad Glauc. 1.

Inflammen, vide Inflammatio.

Inflammata, lassitudo musculorum est affectio, quæ manibus, cruribus, lumbis, spinæ, & musculis, ubi plurimum laborem pertulerint, accidit, iisque qui ex vehementi clamore, organa vocis, id est arteriam, ejus summum, & fauces oblæsas habent, vocemque raucam effecerunt, 7. de comp. med. loc. cap. 1.

Inflatio, vide Physis, 14. meth. 7.

Infundibulum, vide Choana.

Infractiones oculorum, i. cum palpebræ invertuntur, com. 5. in 6. de morb. vulg. 2.

Inion,

Inion, est ea capitis pars, quæ occiput dicitur, principium medullæ spinalis, ad stipitis modum in multos ramos divisæ, in sexaginta ferè, juxta numerum nervorum, 2. de compos. med. loc. c. 1. τὸ ἰνίον terminantur futura λαμβδοειδεῖ.

Initiatrix, vide Antegressa.

Innominatus morbus est, qui medio loco, inter Lethargum & Phrenitim collocatur; in quo ægri connivent oculis, somnolenti stertunt, oculis fixis intuentur, difficiles & tardi ad respondendum, stultè loquuntur, & temerè nugantur, lib. de Puls. ad Tyron. c. 11. quem affectum cum longo tempore perduraverit, Typhomaniam vocant, 1. prorr. 1.

Innominata chartilago, vide Cricoides.

Innuens, circumnuens pulsus est, qui inæqualis est in una distentione, 1. de differ. puls. capit. 20. & 4. de caus. puls. cap. 10.

Inordinata febris est, quæ non certo quodam circuitu redit, 5. de placit. c. 2. quæ & Erratica dicitur, 8. de placit. cap. 6. vide Erratica.

Insanire, est desipere citra febrem.

Inspiratio est externi aëris intus attractio, 4. de loc. aff. 7. ad nativi caloris conservationem, & spiritus animali nutritionem, 7. de usu par. capit. 9. Quæ duplex est lenis, & coacta. Lenem, & non coactam appellant, quæ in bene valentibus, nullaque vehementi agitatione motis cernitur; Coactam verò quæ tum in morbis nonnullis, tum in exercitationibus paulò vehementioribus accidit, in qua protinus omnes etiam scapularum partes simul attolli conspiciuntur, 2. de placit. capit. 4. Inspiratio, & exspiratio, εἰσπνοὴ καὶ ἐκπνοὴ, oppositi motus sunt; ille est, quo distentus Thorax per asperam arteriam, necessariò in os aërem exteriorem attrahit, tribus de causis: ut refrigeret, ut ventilet calorem nativum, & ut spiritum animalem gignat;

gignat; Hic quo thorax contractus eundem aërem exprimit, ut quidquid in ipso fuliginosum, fumosumque ex humoribus creatum fuerit, id exprimẽdo elidat. Utrique nomen Respiratio, & Respiratus ἀναπνοὴ, 4. de loc. aff. 7. Per inspirationem autem attrahit in se homo exteriorem aërem, per os in pulmonem, per raritatem autem cutis, & carnis in arterias. Horum motuum uterque tam quo per os, quàm quo per cutim fit aëris attractio, uno nomine inspiratio appellatur. Per exspirationem verò per eosdem meatus, per quos aërem recipit, adhuc remittit; qui cum per os remittitur exspiratio, cum per cutis meatus transpiratio, perspiratio, difflatio, transpiratus, perspiratus, difflatus, διαπνοὴ dicitur, 8. de placit. cap. 8.

Instrumenta prima censentur, quæcumque ex similarib. partibus coalescentibus, unius operationis gratiâ sunt constituta, quæcumque vero rursus ex his componuntur, etsi uni totius instrumenti actui quàm maximè observiant, tamen inter secunda connumerantur; musculus. n. & vena, & arteria, inter prima instrumenta numerantur, digitus verò inter secunda, atque hoc magis pes, & pede magis crus. li. de morb. temp. cap. 4. Unde instrumentales corporis partes sunt, Cerebrum. Cor, Pulmo, Hepar, Venter, Splen, Oculi, Renes, ibid. ca. 3. Instrumentales autem morbi fiunt, vel naturali harum partium formatione permutata, vel non servato numero partium opportuno, aut unicuique parti convenienti magnitudine, vel quòd non ut naturalis positus expetebat, ipsæ cohæreant, ibid. cap. 6. vide Similare.

Insultus accessionis est indivisibile illud tempus, quo accessio primùm invadit, quod alii febris significationem, annotationem, & Episemasiam vocant, lib. de morb. temp. 6.

Intem-

Intemperies morbosa Græcis νοσώδης δυσκρασία, partium similarium morbus est, fitque ubi qualitates primæ, seu elementa ipsa à naturali symmetria & commoderatione deflectunt. Non autem citra rationem adjectum est Morbosa; duplex enim existit intemperies, ex Galen. 2. de temperam. Alia enim est naturalis, seu sanitatis, & alia morbi (ut nos tetigimus in nostra Synopsi medicinæ, quam anno superiori typis dedimus, tab. 5. Sanitatis sive naturalis est, quæ a media temperie paululùm abest, vel in qua nulla functio animalis adhuc manifestè læditur, licèt imbecillior reddatur, intemperatior sanè erit, sed non ægrotabit homo.

Quod si quis hoc denegaverit, horum alterum fateatur necesse est, vel omnes homines ægrotare semper, vel unam esse omnium intemperiem, utrũque verò absurdum est. Morbosa verò intemperies est, cum animal intemperamenti vitio ægrotat, quæ si omnibus corporis partibus æqualiter insit, ut in Hectica febre, æqualis intemperies appellatur, & dolorem non efficit, secus doloris sensum efficit, & inæqualis dicetur, ut docet Gal. de inæquali intemp. 1. de sanit. tuen. lib. de constit. art. & cap. 8. artis parvæ.

Interceptiones venarum, quæ Apolepsis Græcè dicuntur, sunt oppletiones, quæ à copia exoriuntur, quæ cum supra modum oppletæ fuerint, premi virtutem, gravarique est necesse, atque in extinctionis agi periculum nativam caliditatem, quæ ob multitudinem, copiamque suffocationi quippiam simile patitur, 4. aph. 23. Ubi verò intercipiuntur, quæ sunt in animali arteriæ, hoc est ita oppletæ sanguine fuerint, ut nullus in ipsis vacuus relinquatur locus, in quem dum attolluntur, aërem externum attrahere possent, tunc strangulatur, atque extinguitur calor innatus: at qui ita affecti sunt, subi-

subitò sensum & motum totius corporis amittunt, lib. de caus. morb. cap. 3. nequeuntibus spiritibus naturales pertransire meatus, atque ob id ab Hipp. interceptiones spirituum nuncupantur, 4. de rat. vict. 27.

Intercidentia, vide Coincidentia, & Paremptosis.

Intercidentes, vide Decretorius. Intercidens autem pulsus est, cum inter duos ictus, qui ordine proprio inferuntur, ictus medius intercurrit, lib. finit.

Intercipientes membranæ, vide Cingentes, & Hypezochotæ.

Intercostales musculi, μεσοπλεύριοι μύες, sunt musculi inter medias costas siti, quorum bini sunt in singulis costarum intervallis, alter externam partem spectans, alter interiorem; externi thoracem dilatant, ad inspirationem, interni contrahunt ad exspirationem, 5. de caus. respir. 8. de anat. adm. & 7. de usu par.

Intercurrens pulsus est, qui inæqualis est, inæqualitate crebritatis, 1. de diff. puls. c. 12.

Interfemineum, quod Perinæon Græci vocant, est media illa pars corporis, quæ inter totum id, quod inter inguina utriusque cruris est, (quod gressuram solet Hipp. appellare) interjacet, quod duobus feminibus sit interpositum, quæ est intercapedo, quæ ab exortu pudendi usque ad anum pertinet, ubi etiam vesicæ collum collocatum est, 4. de artic. 45. 2. de fract. 43.

Intermissionem febris, vocat Gal. cum febris in quietem desierit. 1. de cris. cap. 3. & ad infebricitationem devenerit. 3. de cris. c. 4.

Intermittens pulsus est, qui inæqualitate constat raritatis, & parvitatis, alio atque alio utrobique modo, in raritatis inæqualitate, quòd quies sit longissimè

giſſimè producta, in parvitatis, quòd diſtentio minimum dilatata, 1. de differ. pulſ. 12.

Internodia, vide Phalanx, & Digiti.

Interſepientes, vide Hypezochotes.

Interſeptum, ea eſt pars narium, quæ alas, ſeu pinnulas narium nominatas, diſcriminat, lib. Introd. cap. 10.

Interſtitium eſt duodecim horarum ſpatium, in quo febris terminatur, 2. criſ. 9.

Intertrigines, vide Hidroa.

Intervallum, vide Ictus, Ablatio.

Inteſtinum, vide Entera.

Inteſtinum cæcum τυφλόν, eſt inteſtinum à Ventriculo, ordine quartum, quod quidem velut venter eſt, unde figura a reliquis differt, nec enim ut reliqua oblongum eſt, ſed in modum ventriculi rotundius, ex qua figura efficitur, ut una tantùm parte pertuſum videatur, & uno foramine tanquam oculo præditum eſſe; pervium tamen eſt, quodque ad ipſum ex tenui inteſtino deſcendit facilè in Colon delabitur.

Inteſtinorum difficultas, eſt velox exitus eorum, quæ comeduntur, & bibuntur, quæ talia dejiciuntur, qualia fuerunt devorata, 4. aph. 12. quæ & lienteria dicitur, 6. de loc. aff. 2. quæ duabus potiſſimùm notis à Cœliaca diſpoſitione diſcernitur, ſiquidem lientericis alimenta prorſus cruda, protinus ut ſumpta ſunt infernè prodeunt, tanta, tamque manifeſta cruditate, ut alimenti aſſumpti genus apertè dignoſcatur; verùm in Cœliacis jam adepta ſunt aliquam coctionem, & diutius in ventriculo morantur, neque tam citò per alvum deſcēdunt. Cruda tamen ſunt, & aliquando fætida, non mordacia, ſed ſæpe animi deliquium inducunt.

Intumeſcentias quas οἰδήματα Græci vocant, Hippocr. omnes tumores præter naturam hoc nomine vocare

vocare consuevit; cum cæteri posteriores, in inflammationes, & durities, & intumescentias, eos distinguant, 3. de his quæ in med. 30.

Inviolata membrana, vide Membrana dura.

Inviscatio oculi est quædam viscositas, palpebram cum pupilla jungens, sive in ejus albedine, sive in ejus nigredine, vel utrasque palpebras simul jungens, qualis fit propter vulnera in oculis, lib. de ocul. cap. 9.

Involucrum Cordis, vide Membrana Pericardios, lib. de ven. & art. diss. cap. 2.

Involutum intestinum, quod & Ileon & tenue dicitur, vide Ilion, & tenue.

Inustio in ventre oritur, propter acrem eorum, quæ ingesta sunt, caliditatem, ob quam & febrire contingit: Colliquatio verò fit, absumpta, contabefactaque propter febrem morosam, vel pinguedine, vel molli carne, 4. acut. 112.

Ionthos Græcè, Latinè Varus, tumor parvus & durus, in faciei cute ortus, à crasso videlicet succo congregatus, 5. de comp. med. loc. c. 3.

Iris oculi, quem alii Stephanon, alii Coronam vocant, est medius ille oculi locus, quo committuntur inter se tunicæ universæ. 14. met. 19. sive Iris est oculi tunica mollissima, alba, desinens in circulo, ubi & aliæ omnes subjectæ sunt, ubi album nigro conjungitur, 10. de usu par. cap. 2. Inditum nomen, ab arcus cælestis similitudine.

Isatodes bilis, vide Bilis pallida.

Ischias, & Ischion, vide Coxa, & Arthritis, 2. meth. 2. & 15. de usu par. 8.

Ischiadica vena est, quæ supernè descendens, ad partem cruris sylvestrem tendit, quæ occultatur, quousque ad malleolum veniat exteriorem, lib. de anat. viv. Quæ vena, externa Malleoli dicitur, & Ischiadica, quòd secta Ischiadicis conferat.

Iſchæma medicamentum eſt ad ſanguinem continendum, 5. de comp. med. loc. c. 14. Græcè ἰσχαίμων, paulò diverſum ἀπὸ τῶν ἐναίμων: hoc enim non ſanguinem modò ſupprimit, ſed & inflammationem arcet, illud verò rationem habet tantùm ſiſtendi ſanguinem.

Iſchuria ἰσχουρία, eſt urinæ ſuppreſſio & retentio, Dyſuria, in qua urina fertur cum difficultate, Stranguria cum guttatim diſtillat, quam & urinæ ſtillicidium appellant, de conſt. art. 6. & 8. de placit. 6. Fit autem urinæ ſuppreſſio, veſicâ, vel excernere non valente, vel ejus collo occluſo; vocat autem vulgus medicorum, non ſecus Iſchuriam, quamquam Iſchuria non ſit, illud quoque ſymptoma, cùm urina in veſicam omnino non venit, perdita ſcilicet renum actione, & permittendi profectò ſunt ita nominare, cum propriam appellationem non habent; Collum ſiquidem veſicæ clauditur, vel propter obſtructionem à ſanguine concreto, tum craſſo pure, tum calculo, tum topho, tum aliquo germine ibidem enato, vel propter conniventiam, ab aliquo tumore præter naturam, aut cum immodicè eſt repleta, 3. de ſympt cauſ. c. 2.

Iſis emplaſtrum, eſt Cephalicum emplaſtrum, 2, de comp. med. per gen. c. 18.

Iſthmus eſt regio communis gulæ, & gutturi, in qua utriuſque oſculum aſcendit, anguſta & longa; corpus verò hunc locum ambiens, Pharynga. i. fauces vocant, lib. de muſc. diſſ. c. 15. Iſthmus ea pars corporis eſt, quę os, & gulam interjacet, quæ per metaphoram quandam ita nominatur ab iis, qui propriè dicuntur Iſthmi; ſunt autem anguſti quidam terræ proceſſus, inter duo maria ſiti. Unde Pariſthmia, i. Tonſillæ ſunt, inflammationes locorum, ad hunc Iſthmum pertinentium, 2. aph. 26. qua ratione ἰσθμὸς καὶ φάρυγξ, idem erunt,

hoc

hoc est, quæ inter stomachum, & laryngem, i. guttur, interjacet latitudo.

Ithmoidea ossa, vide Cavernosa.

Iudicium, sive judicatio, vide Crisis.

Iudicatoria signa ab Hippoc. vocata sunt, sudores, rigores, sanguinis fluxus, multum alvi profluvium similis vomitus, dolor capitis repentè invadens, vehemens spirandi difficultas præter rationem, cordis morsus, quædam in Hypochondriis citra dolorem tensio, vigiliæ vehementes, delirium nox absque ratione molesta, accessio anticipans, lacrymæ involuntariæ, nihil patientibus oculis, neque ex tristitia provenientes, rubor faciei, labrum inferius agitatum, livida, vel obscura, & tenebrosa quædam ante oculos observantia, hallucinationes quædam malæ, vel nasus repentè rubescentes, parotides aut omnino, alicujus in articulum decubitus generatio, & similia, quæ secundùm eorum substantiam Casus nominata, quatenus subitam mutationem ostendunt, Judicatoria signa appellantur; ita enim morbum judicant, ut cocto morbo futuram sanitatem; crudo autem vel perniciem, vel morbi longitudinem decernant, 2. aph. 12. vide Decretorius.

Iugale os, vide Zygoma.

Iugulares venæ, Σφαγῖτις φλέψ, sunt duo rami magni venæ cavæ à gibbis hepatis exortæ postque ad dextram Cordis aurem sanguinem tulerint, ab eo tamquam ab initio progressæ, ad collum recto tramite festinantes. In quo fiunt duæ magnæ, & insignes venæ, quæ ob id Iugulares vocantur, 2. acut. 10. & lib. de ven. & art. diss. c. 7, Quæ dicuntur externæ, superficiariæ Apoplecticæ, Guidez, manifestæ, à quibus superficiariæ ferè omnes colli, & capitis partes nutriuntur, 2. acut, 10.

Iugulum, vide Claves.

Iuleb, vide Zulapium.

Iuxtangina, id eſt Cynanche, 1. aph. 12.

Ixiæ, Varices, ſic dicuntur ab Ariſtotele, οἱ κιρσοὶ; ſunt tamen qui differre putent, vocantes Κιρσοὺς venas omnes dilatatas, in quacumque corporis parte, ἰξίας verò, eas modò, quæ in cruribus habentur, ſed diſcrimen nullum cenſendum eſt.

L

LABOR ab Hipp. ſæpius conſuevit ſumi pro exercitatione, interdum pro dolore, aut abſolutè pro qualibet noxa, com. 5. in 6. de morb. vulg. 10.

Labrum, ſive labium χεῖλος, eſt oris extremitas muſculoſa, ipſum viciſſim claudens, & aperiens, quod in labiis prominet προχεῖλον dicitur, 11. de uſu par.

Labyrinthus, vide Cæcum foramen.

Lactes, apud Hermolaum Barbarum, & Plinium, ſignificant molliora inteſtina, quæ primùm in homine, & ove occurrunt, per quæ cibus labitur; ſed apud Ariſtotelē, Gazan, Budæum, & Galenum. 5. de loc. aff. c. 7. ſignificat Meſenterium, id eſt pingue illud, quod inteſtina ſuperiora ambit; quod noſtrates in piſcibus lactantias, & lactumas vocant.

Lacuna, vide Choana.

Læves arteriæ ſunt, quas omnes natura per anaſtomoſin, ad unum principium applicuit, ſiniſtrum Cordis ventriculum, in quo nativi caloris eſt principium, ut per eas refrigeratio continua Cordi comparetur, 7. de uſu par. c. 9. vide Arteria.

Lævitas inteſtinorum, quæ Λειεντερία dicitur, eſt velox, & ſine ulla omnino tranſmutatione, ciborum dejectio, aut propter exulcerationem, in ſuperficie ventriculi, aut inteſtinorum, aut propter poten-

potentiæ retentricis imbecillitatem; quorum primum ex mordacibus substantiam tenuem habentibus humoribus fit, quæ in pueris, Græco vocabulo Aphtæ, i. oris ulcera nominantur; alterum verò ex magna ventriculi, atque intestinorum provenit intemperie, 3. aph. 22. vide intestinorum difficultas.

Lagochilos, vide Lagophthalmos.

Lagonas, vide Ile.

Lagophthalmos, i. Leporinus oculus, estque cum superior gena adeò retrahitur, ut oculum, dum clauditur, totum non contegat, estque affectus in partibus instrumentalibus, non magnitudine, sed defectu alienus, non ut supervacaneum, sed veluti deficiens, cujusmodi mutila, & curta omnia, sicut in labris & oculis cernitur; sic etiam lagochilos dicitur, qui leporina habet labia, lib. Introd. c. 3. & lib. finit.

Lambdoides sutura capitis pasterior est, & transversa, qua occiput incipit, quæ à lambdæ literæ Græcæ similitudine nominatur, lib. de ossib. c. 1.

Lambdoides os, vide Hyoides.

Laminas communi vocabulo Anatomici appellare consueverunt, instrumenta secandi corpora scalpella, spathomelas, amphismelas, spicilla, oricularia, melotidas, quæ, & ex ligno densiori, & aliquando ex buxo, confici solent, 6. de ana. adm. c. 10.

Lana succida, id est non lota, quæ & œsyperon dicitur, 14. meth. cap. 7.

Laparon, Græcis molle & vacuum. Hypolaparon autem subvacuum & submolle significat, 3. de diffi. respir. cap. 12. aliquando verò laparæ ventris dolorem significant, co. 3. in 6. de morb. 32. vide Ile.

Lapideum os, vide Lithoides.

Lapis specularis, vide Diaphanes.

Lapis in vesica propria passio eorum est, qui ob edacitatem non paucos crudos humores coacervant; ex quibus pars crassior unà cum urinis ad vesicam perveniens, fit lapidum generationis materia; acervatur verò hic crudus humor sæpe ob edacitatem & ingluviem, ut in pueris sæpe ob potentiæ concoquentis imbecillitatem, ut in senib. 3. aph. 26.

Larynx, sive guttur est superior bronchii terminus, seu bronchii caput, prima asperæ arteriæ pars, primum vocis instrumentum, summo ori continua, lib. de vocal. instr. diss. c. 2. ex chartilaginibus, musculis, nervis, & substrata membrana constans, c. 4. quæ collo extare apparet, tangentibusque dura sentitur, sursumque nobis transglutientibus fertur, 7. de usu par. c. 5. Λάρυγξ Græcè.

Lassitudines Κόπους Græci homines vocant affectus ex multo, vehementivè motu corporibus vel totis, vel particulis, quæ amplius laborarunt, oborientes; unde Acopa medicamenta, quæ talem lassitudinem tollunt, appellantur, 7. de comp. med. per gen. cap. 11. Cujus lassitudinis species tres sunt, ἑλκώδης, τονώδης, φλεγμονώδης, ulcerosa, tensiva, inflammatoria; quæ notis distinguuntur; inulcerosa lassitudine, ulceris sensus cum moventur, se exhibet, intensiva, incendi, tendiq sibi videntur, qui laborant, in inflammatoria, accendi, & inflammari.

Lateralis morbus, vide Pleuritis.

Latum os, vide Dorsum.

Latus musculus, sive musculosa natura, vel substantia, vel μυῶδες πλάτυσμα, apud Gal. lib. de muscul. diss. cap. 1. est latus ille musculus, qui sub cute in collo habetur, qui incipit in priori quidem parte ex labrorum, ac buccarum, in posteriori verò ex spinæ regionibus toti cuti, quę circa collum

est,

est, in orbem subtensus, membrosusque existens, ut interdum membrana potius, quam musculus videatur. Sed apud eundem, 5. de anat. adm. cap. 6. latus musculus est, qui totius frontis cutis, connatus subjicitur.

Latus pulsus est, qui pulsu naturali, in latitudine major est, longus qui in longitudine, altus qui in profunditate; è contra, angustus, brevis, humilis, de pulſ. ad Tyron. cap. 2.

Laxius intestinum, id est Colon, 2. aph. 40.

Lea, seu lenia medicamenta sunt, quæ partes asperas leniunt, de Dynam. in proœmio.

Lemmata sunt propositiones per se credibiles, quas vocare consuevit Aristoteles, dignitates, vel proloquia, vel postulata, 2. acut. 20.

Leno, sive Linon, Græcè Ληνὸς est regio quædam in summo vertice Cerebri, ubi duæ venæ invicem congrediuntur, à torcularis similitudine propter tenuem membranam. Est & alius leno, id est exilium in superficie venarum sibi incumbentium congressus propter crassam membranam, similiter factus, 9. de anat. adm. cap. 1. vide Torcular.

Leporinus, vide Lagophthalmos.

Lepidoides suturæ Λεπιδοειδεῖς, vel conglutinationes (quas Galenus suturas juxta aures vocat) sunt duæ lineæ à media sagittali quæ rectà in longitudinem fertur, æquè distantes, per capitis longitudinem à posteriore in priorem partem, super aures feruntur, quæ in ossibus ad squamæ similitudinem structis, habentur, quæ fiunt duobus inter se ossibus cohærentibus, non per suturam quidem, sicuti Coronalis, & Lambdoides, sed paulatim syncipitis os, instar squamæ attenuatum descendit, atque in id os, quod infra ab auribus ascendit, subintrat, lib. de ossib. c. 1. quæ & squamosæ agglutinationes nuncupantur, 9. de usu part. c. 18. Mendosa adhuc, & temporales dicuntur. N 4 Le-

Lepra λέπρα, est cutis mutatio, in habitum qui præter naturam fit, cum asperitate, & pruritibus, & doloribus, nonnunquam & squamis decidentibus, interim secus, pluresque corporis partes depascuntur, lib. finit. Lepra & Psora, seu scabies, affectus sunt valde affines & congeneres, ut non aliud Psora sit, quàm mitior lepra: est enim Psora ad Lepram prævia, ut Lepra ad Elephantiasim, si magis humor vratur, malignior evadat, & morbus diutius protrahatur. Uterque affectus pruritum habet inseparabilem, sed in Lepra tãtus est, ut æger etiam vehementissimè scalpendo nullo modo juvetur, sed omnis potiùs generis ulcera, & phlegmonas accersat, quod cutem exasperet, & subjectã illi carnem, multò quàm in Psora profundiùs; Unde & squamulas procreat, quales in Psora non generantur, quæ furfuracea tantùm corpora ex se remittit, ut quæ à minori gignatur intemperie, & humore minùs crasso, terrestri & maligno. Dicitur λέπρα, ab his squamulis, quasi λεπιδώ, i. squamosa; Ab Avicenna dicitur albaras nigra, & Impetigo excorticativa, quòd cutis per cortices squamasque resolvatur. Lepram hanc Celsus vocat Impetiginem, non eam quidem quam superiùs nos λειχῆν appellavimus, sed quam ipse declarat li. 5. quam in quatuor species distinguit, quæ a superiori Impetigine plurimùm distat.

Lethargus Græcè λήθαργος καὶ ληθαργία, passio est Phrenitidi contraria, si quidem in ea marcor, & inexpugnabilis dormiẽdi necessitas adest, sic dicta, quòd ea correptis omnium rerum oblivio accidat. Somnus, siquidem si longius producatur, difficilemque habuerit expergefactionem Coma dicetur; si verò solo tempore naturæ modum convenientem excesserit, & non habuerit difficilem expergefactionem, somnus longus rectè nominatur, qui fit refrigerata prima parte sensitiva, hoc est Cerebro ipso;

quæ

quæ refrigeratio cum fortis fuerit, mista quidem humiditati facit lethargicas passiones, cum siccitate verò eas quæ Græco vocabulo Catalepsis, id est Deprehensiones vocantur, 2. aphor. 3.

Leuce Λεύκη, i. alba Vitiligo, 2. met. 2. seu corporis, & pilorum in album colorem mutatio præter naturam, li. finit. & 1. de comp. loc. 1. Neque verò ad solam cutem, sed ad subditam ejus carnem vitium hoc pertinet, fitque cutis, & caro alba, & pituitosa, qualem Polypodes & locustæ, cæteraque crustacea, exangui, & alba carne prædita obtinent. Idque malum videtur esse, quod nostrates Lepram albam, Avicenna, Albaras album nuncupavit; Differt à Lepra, & Elephantiasi, quòd hæc sint cum asperitate cutis, rosione, pruritu, & squamulis: Leuce verò cutem habeat lenem sine ulla aspredine & rosione.

Leucoma, Λεύκωμα, i. oculorum albugo, de remed. par. fac. Estque cicatrix oculorum altior magisque profunda; nam quæ superficiaria est νεφέλιον dicitur.

Leucophlegmatia, i. alba pituita, quædam aquæ inter cutem, species est, vel quòd sit etiam aliqua pituita livida, vel quòd sui quidem ratione semper sit alba, sed propter mistionem quorundam aliorum humorum, verum mutet colorem, 7. aphor. 29. quam eandem dicit esse cum ea Hydropis specie, quæ Hyposarcidium, sive Anasarca dicitur, Ὕδερος φλεγματίας, lib. Introd. cap. 13.

Lichene affectio, vide Impetigo.

Lien, vide Splen.

Lienteria, vide Intestinorum difficultas.

Ligamentum, quod Græci Σύνδεσμον vocant est corpus nervosum, ex osse quidem omnino ortum habens, insertum in os, aut in musculum, cui nomen ab usu est inditum, 1. de motu musc. c. 1. quod & Copula dicitur, lib. Tigni, c. 9. Li-

Ligatio, i. obstricti articuli, & difficiles artuum motus, quos Graeci Ancylas vocant, 7. de comp. med. per gen. cap. 6. Est & affectus qui interdum naturaliter accidit, membranis linguam continentibus durioribus & brevioribus statim à primo ortu factis; Interdum ex acquisititio, ob cicatricem quampiam duriorem, sub ipsa ex ulcere contracta; Quam Graeci ἀγκυλόγλωσσον vocant, qui hoc malo laborant, tardè sermonem explicare incipiunt; Atque ob id hoc vitii genus, Latinis ligatio linguæ dici potest.

Lingula, vide Epiglottis.

Linon, vide Leno, & Torcular.

Linospermon, i. semen lini, 1. de alimen. fac. 32.

Lipodermus, id est (translato ad morbum nomine) appella, defectus est pelliculæ tegentis glandem Colis, adeò, ut distrahi amplius non possit, lib. finit.

Lipopsychia, i. animi deliquium, idem quod Lipothymia, λειποψυχία καὶ λειποθυμία, solo differunt gradu, quod ex ipso nominis Etymo liquet; Lipothymia, vitalis facultatis defectum, Lipopsychia animalis facultatis exolutionem significat, attamen utrisque, facultatis defectu, omnium virtutum exsolutio contingit, ut sensu, motuque destituantur ægri, non minùs quam animo, quale advenit iis, qui nisi frequentiùs nutriantur, resolvuntur; unde aliud est a syncope, 12. meth c. 5.

Lipothymia, vide Lipopsychia.

Lippitudo oculi est, cum album rubescit, & palpebræ attolluntur cum dolore connivent, & ægrè manus admotas ferunt. lib. introd. cap. 15. vide Ophthalmia.

Lippitudo dura, vide Sclerophthalmia.

Liquabilia medicamenta vocantur, tum quæ ignis commercio colliquantur, tum quæ ex humidis qui-

quibusdam, velut aqua, aceto, vino; Igne liquescit propolis, cera, resina, ladanum, sevum, chalbanum; Aceto citra ignem, ammoniacum, sagapenum, opopanacum, 3. de comp. med. per gen. cap. 5.

Liquida alvus, in qua liquida dejiciuntur, com. 2. in 2. prorrhet. 3.

Lithiasis, i. calculi morbus, renibus adveniens, in quibus generatur, lib. de renum aff. digno. cap. 2. Etsi quidam λιθίασιν dicant esse calculi generationem in vesica, quamvis ille etiam in renibus generari possit; Dicitur & λιθίασις oculi morbus, in exteriori parte palpebrarum, in qua alba quædam & crassa, callis aut lapillis similia apparent, oculum pungentia.

Lithoides os, λιθοειδὲς. i. lapideum, 9. de usu part. cap. 10. est quod utrinque ad aures positum, petræ speciem referens, lambdoides suturæ finibus terminatur, in quo inest processus columnæ similis, ad acus, stylive similitudinem, unde Styloides, Belenoides, & Graphioides στυλοειδὴς, βελενοειδὴς & γραφιοειδὴς appellatur, sub quo auditorius meatus continetur. lib. de ossib. cap. 1.

Lobi, i. fibræ, quibus tamquam digitis Hepar ventriculum, & Pulmo Cor ad unguem complectitur, 4. de usu par. c. 8. & lib. 7. c. 10. & 7. de anat. adm. c. 11. Dicitur & lobos, ima & carnosa aurium pars.

Localia medicaměta, quę Topica dicuntur medicamenta, sunt, quæ extrinsecus applicantur corporis particulis, quib. non priùs utendum, quàm totum corpus purgaveris, si redundantia in toto corpore subest, alioquin, implebis potiùs corpus, quàm vacuabis, 13. meth. 22.

Lochia, λοχεῖα dicuntur omnia, quæ à puerpera post fœtum & secundas exeunt, quæ Arist. vocat pur-

purgamenta sunt autem revera τὰ καλούμενα, à quibus tamen sola ratione differunt, quod hæc ante partum, illa post partum sic appellentur, lib. de atra bile, cap. 8.

Locus à recentioribus medicis, corporis particula quælibet appellatur, 1. de loc. aff. 1.

Longaon, sive longanon intestinum, vide Rectum.

Longitudinalis sutura est quæ à medio posterioris Calvariæ per capitis longitudinem ad mediam usque anteriorem, extenditur, unde Græcis ὀβελιαίας, i. recta, vulgò sagittalis, & longitudinalis appellatur a lambdoide ad Coronalem finiens, lib. de ossib. cap. 1.

Longus pulsus, vide Latus.

Lopidoides suturæ, quæ & lepidoides, vide Lepidoides.

Lordosis, id est excavatio facta per vertebrarum luxationem, ad internas corporis partes, 4. de loc. aff. vide Cyphosis.

Lotium est, cum renes serosum sanguinis excrementum attraxerint, utilem, qui in eo est sanguinem retinent, & ex eo nutriuntur; excrementum verò ipsum serosum à facultate segregatrice, ceu inutile expellitur, sed quandiu in venis atque arteriis hoc cum sanguine currit, excrementum serosum cum segregatum est lotium & urina dicitur, li. de ren. aff. dign. cap. 1.

Luctuosa respiratio est, interrupta inspiratio, stante interim thorace, deinde rursus id quod deest adjiciente, qualis infantibus accidit, quo tempore plorant, quæ est duplex intus aëris revocatio, veluti superinspirantibus, 6. aph. 54.

Lumbrici, vide Elminthes.

Lumbi, ὀσφὺς, propiè pars est totius spinæ, quinque vertebris omnium crassissimis, maximisque com-

compacta, inter dorſum, & os ſacrum mediis, eſtque dorſi ea pars qua cingimur, vide Dorſum.

Lupus, Græcè λυκοειδὴς, ſeu ſtrangulator dicitur, affectus iis eveniens, qui ſperma diu præter naturam retinuerint, quod veneni naturam ſapiens, creſcenſque in venis & arteriis, dum nequit deſcendere in ſanguinis maſſam, nimiam generat paſſionem in faucibus quaſi ſuffocando, lib. de ſpermat. fol. 36.

Luſcioſus dicitur, qui eo affectu, qui Nyctalops dicitur, vexatur, 10. de ſimplic. Μύωψ is dicitur, qui à primo ortu, oculis propius admota videt, eaque propè oculis contingit, & limis ſemicluſiſque oculis aſpicit, etiam ſi parva ſint; remota verò quamvis magna, videre non poteſt. Vitium oculorum eſt congenitum ab imbecillitate ſpiritus viſivi, eamque ob cauſam incurabile, eo differt à Nyctalope, qui non natura, ſed ex morbo talis evaſit Μύωπας Græci vocant quos minùs videntes, Latini Luſcioſos, & Nuſcitioſos, appellant, ipſa verò affectio μυωπία, & μυωπίασις appellatur.

Lutea bilis, id eſt Vitellina, 8. de placit. 4. vide Bilis pallida.

Luxationes, quas excidentias, exarticulationes, & exarticulata interdum vocat Hippoc. ſunt oſſium à propria ſede exceſſus, qui ſine fractione fiunt, 1. de fract. 1.

Lycanthropia, Græcè Λυκανθρωπία, Λυκάνθρωπος Κυνανθρωπία Κυνάνθρωπος, Λυκάων, Arabicè Catrab, Cutubut; Latinè Lupina, vel Canina inſania, ſpecies eſt melancholiæ, ut teſtantur Aëtius & Paulus, qua ægri menſe Februario, quo præſertim humor melancholicus redundat, noctu domo egreſſi, urbem circumeunt, quadrupedum more incedentes, lupos imitantur, ululantes,

donec

donec dies illucefcat, defunctorum monimenta quæritant, adaperiunt, cadaverum frufta arripientes; fecumque collo geftantes, fugiuntque die vivos homines, nocte infequentes mortuos.

Lycoides, vide Lupus.

Lyparia febris, vide Febris lyparia.

Lytheria, id eft folutoria figna, quæ magni, & vehementis morbi folutionem firmam folent præcedere, 1. de diebus decret. c. 1.

M

MADAROSIS, Μαδάρωσις ἢ Μαδάρωσις, id eft Glabrities, Calvitium, capillorum defluvium eft, eft, à vitiofis humoribus proveniens, ficut quæ Ophiafin, & Alopeciam nominant; quæ omnes paffiones fanabiles funt, vitiofis humoribus, qui ad radices capillorum hærebant; vel refolutis, vel alio tranflatis; Unde aliud funt à Calvitie, 6. aph. 34.

Madorem & Pladorem, id eft fuperfluentes humiditates, appellare confuevit Hippocr. five ex tenuibus, five ex craffioribus conftent, cujufmodi & pus eft, 3. de fract. 19.

Magma, mirobolanorum fœcem vocant, 7. de compofit. med. per gen. cap. 7. Aliqui verò omnem unguenti fæcem, quæ expreffa reliqua liquidori materia relinquitur μάγμα vocant; extenditur fignificatum, ad omne unguentum fpiffum, pauco liquore fubactum.

Magna arteria, vide Arteria aorta.

Magna febris, vide Febris magna.

Magnus morbus, vide Affectus gravis.

Magnus pulfus eft, qui naturalem omnibus tribus dimenfionibus fuperat; qui verò iifdem dimenfionibus à naturali fuperatur, parvus dicitur, de pulf. ad Tyron, c. 2.

Malæ

Malæ, carneæ partes sunt, quæ inter nasum, & aures jacent, quæ priscis Genæ dicuntur, lib. Introd. cap. 10. quæ ad mali similitudinem sub oculis leniter rotunda prominent, 1. de artic. 3.

Malactica medicamenta, induratorum corporum sunt, ea nimirum, qua ipsorum solvunt duritiem, quemadmodum & relaxantia, quæ tensioni medentur, 7. de comp. med. per gen. c. 9. Malacticum autem emolliens dicitur, non de omni indurato corpore, sed de eo tantùm, quod congelatione induruit, magisque etiam si in eo contentus sit humor præter naturam, velut in Scirrhosis, quod verò à siccitate induratum est, humectari postulat, quod à Congelatione calefieri, Græcè μαλακτικὰ φάρμακα, 5. simpl. 5.

Malagmata vocant quàm plurimi medici omnia pharmaca, quæ forinsecus imponuntur, sive adstringendo condensent, sive indurent, quæ vox emollitionis significationem habet, verùm nos permittemus ipsis etiam si non propriè appellent 8. de comp. med. loc. 5. Propriè autem malagmata vocantur, quæ partes præter naturam induratas emolliunt, calido omnia temperamento mediocri prædita, non tamen exsiccantia, aut humectantia manifesto. Nam, cum exactè mollientia, medium quodam modo ordinem inter humectantia, siccantiaque sortiantur, indurescentium substantiæ veluti fusionem quandam moliuntur, quod nimirum propter moderatum in eis calorem accidit; ubi verò diutius suffusa fuerit, digerentium medicamentorum usus veniat, 7. de comp. med. loc. cap. 1. Unde quidam nullum discrimen constituunt inter μαλάγματα, ἐμπλάστρα, τροχίσκους. Verùm & malagmatum in iis admovendis differentia est, aut enim mediis corporis regionibus (quæ propriè ἐπιθέματα, Paulus appellat) ut ventriculo, jecinori, lieni, cordi

cordi imponuntur, aut extremis partibus, aut capiti, & articulis.

Maligna, vide Cacoëthe.

Malleoli sunt imæ ab utroque latere tibiæ, suræque partes gibbæ ex parte exteriore, intrinsecus cavæ carne carentes, extra alia prominentes, sub quibus utrinque talus continetur, lib. de ossib. cap. 22.

Malleoli vena duplex est, altera interna ad interiorem tibiæ partem (Cream Latini vocant) procedens, ac inde ad malleolum, ad ipsum tibiæ extremum pervenit; quæ & Saphæna corrupto vocabulo, pro Saphea, i. manifesta, dicitur; altera externa, & superficiaria per exteriorem alterius ossis tibiæ, quod περόνην vocant Græci, producitur, ad pedis pertingens articulum, unde externa malleoli, & Ischiadica aliquibus dicitur.

Malthacode emplastrum, i. mollicinum, quo genere Hippoc. omne medicamen vocat, quod connatam humiditatem habet, qualis in pingui est singulisque oleosis medicamentis, & quidem in ipso oleo, aqua, resina, & cera, 4. de compos. med. per gen. cap. 9.

Malum granatum, & malum punicum, vide Chartilago ensiformis.

Mammæ, (Μαστὸς καὶ τιτθὸς Græcè) est carnosa in pectore eminentia, ad utrumque latus pectoris glandulosa, semicircularis sita, in cujus medio papilla Græcè θηλὴ, extuberat, quam ambit circulus quidam subniger qui φῶς dicitur, gignendi lactis vim à natura habens, 1. de sanit. tuen.

Mammillaris, Μαστοειδὴς, est apophysis ossis temporalis, papillis mammarum, præsertim vaccinarum, similis; Extuberat, & cavus est, quo aër ampla, & anfractuasa ejus cavitate conclusus, magis resonet auribus. Dicuntur & à quibusdam uteri

Cornua

Cornua Κεραίας vocant μαστοειδεῖς ἀποφύσεις, propter similitudinem, quam habent cum mammis.

Mancum & Mancinitatem, hoc est Cyllon, & Cyllosin nonnulli, de omni longorum membrorum distortione intelligendum censent, generaleque ei attribuunt significatum, alii eam tantummodò distortionem significare asserunt, in qua interiorem partem membrum inclinatur, quod cum accidit, necesse est, ut summum ejus, i. pes intrò contortus, quasi mancus & mutilus appareat, 3. de artic. 87. vide Cyllum.

Mandibularii, Manducatorii, Mansorii, Masseteres musculi, Græcè μασσητῆρες μῦες, alii sunt à temporalibus, quos Crotaphitas vocant; nam posteriores dissectores, eos temporales, seu temporinos nominãt, qui ex ossibus temporum capitis exoriuntur, quos, cum intenduntur, committere, ac claudere os manifestè conspicimus; alios verò qui latis inferioris maxillæ partibus superjecti sunt, utrinque alter, propterea quòd in manducando, maxillam circumagunt, manducatorios vocant, cum illi, qui è superiori parte deferuntur, efficere id minimè valeant; attrahunt enim sursum eam tantummodò, non traducere etiam hàc illàc queunt. Unde in committendo quoque ore, ipsorum auxilio indigemus, 2. de arti. 5. à mandendo sic dicti quos etiam mandibularios & mansorios masticatorios vocant, 4. de anat. adm. cap. 2. & cap. 4.

Mania, furor, insania, Μανία, species Paraphrosynes, 2. de caus. sympt. ut enim τὸ παραφροσύνης, seu delirii est citra febrem insanire, & mente alienari, ita si huic insaniæ adjungatur magnitudo, & vehementia symptomatum, ut quod calcitrent, mordicùs impetant, vel ingredientes, vel quoscunque obvios, ferarum more, mania dicetur, ex assata, vel atra, vel flava bile procedens,

3. de loc. affect. cap. 7. Quòd si à sanguinis copia non putrescente originem ducat, erit quidem mania, sed cum risu, hilari vultu, & perpetuo cantu. Aliquando Hippoc. maniæ nomine pro melancholia morbo propriè dicto usurpavit, ut testatur Gal. 6. aphor. 21.

Manifesta vena, ramus est venæ à Corde ad furculas ascendentis, quæ per faciem, oculos, caput, & nares dividitur, ut omnia membra nutriat, quæ inde manifesta vocatur, lib. de anat. viv.

Maniodes sunt vehementes insaniæ, propter atræ bilis malignitatem, cum flava bilis Cerebrum apprehenderit, febrisque vehementia assatum hunc succum melancholicum reddiderit, com. 1. in 1. prorrhet. 10.

Manna, mel roridum, vel aërium dici potest; Mellis species est non ignota veteribus Galeno, Plinio, Dioscoridi, sed mellis nomine, & titulo comprehensa, ne quis eam ab Arabibus primùm cognitam, proditamque putet; sic enim de ea scriptum reliquit Galenus. *In foliis, inquit, stirpium adnascitur quippiam, quod nec eorum succus, nec fructus, nec pars existimari possit, sed roridum quiddam, nec tamen continenter, neque copiosè prognasci soleat.* Nec me *præterit, per æstatem, in arborum, fruticum herbarumque foliis plurimum fuisse inventum, sic ut à ludentibus rusticis Iupitur diceretur melle pluisse; præcesserat tum nox frigidior, pridie calida, siccaque cæli constitutio diluxerat; quapropter rerum naturæ peritos conveniebat halitus, quos terra, vel aqua perspirasset extenuatos & excoctos, nocturni frigoris beneficio coaluisse.* Id *in regione nostra rariùs evenit, in Libano monte quotannis, adeo ut extensis pellibus arbores succutiant, receptoque quod profluit, ollas & fictilia compleant, privatoque nomine vocant δροσομέλι, i. roscidum mel, & etiam ἀεϱομέλι, id est mel aërium.* Hæc Galenus, 3. de alim. facu. cap. 39. de melle.

Cui-

Cuique igitur patere debet, notam Galeno Mannam, quæ gustu prorsus mellea sentitur. Dicitur item & manna thuris (quæ & succussio, & Pollen nuncupatur, 2. de art. 44.) id est thuris micæ concussu elisæ, item corticis parùm participes, adstringendi vim totam, & qualitatem possidentes, 5. de comp. med. per gen. cap. 2. Videturque aliquibus mannam thuris nihil à thure trito ac lævigato differre; mannam enim propriè appellant, id quod excussum est à thure circa magna onera confracto; auferuntur enim ab ipso fragmenta quædam parva, corticis thuris, 4. de comp. med. loc 4. & 13. meth. cap. 5.

Manus (quas homo pro corporis nuditate, quod armis nudum sortitus est, armorum loco obtinuit) sunt juxta Aristotelem organum ante omnia organa, cum nullum sint eorum quæ particularia organa sunt, sed quodlibet eorum possint recipere, 1. de usu par. ca. 4. Manus autem nunc totum crus, brachium scilicet, cubitum & manum significat, nunc extremam manum tantùm, 2. de usu part. cap. 2.

Manûs dolor, Græcè χειράγρα, arthrites species est, quæ manuum articulos occupavit, ut Gonagra, quæ genu, & Podagra, quæ pedes.

Mansorii musculi, vide Mandibularii.

Marasmus, sive ex morbo senium, est frigidum, & siccum corporis temperamentum, non naturâ, vel annorum multitudinis ratione comparatum, sed febrili morbo, quod non in animalibus modò, verùm etiam in stirpibus supra modum arefactis, visitur, 5. de sanit. tuen. c. 9. Marasmus autem id est Tabes, quæ non idem morbus est ac febris marasmodes, id est tabida; Marasmus enim absque febre in decrepita ætate solet accidere, extincto nativo calore, quod nihil aliud est, quàm mors,

quæ ſine ſenſu doloris ac ſecundùm naturam ex ſiccitate contingit; ſicuti his qui præter naturam abeſcunt, altera advenit ſpecies, quæ ex ægritudine ſenectus vocatur, in quam non ſolùm ſenes, ſed etiam pueros vidimus incidiſſe quamplurimos. Tabida verò febris, non tantùm ſicca, ſed calida eſt, 1. de diff. feb. cap. 8.

Marcor, Marcor frigidus, torridus, ſyncopoſus, vide febris marcida, & ex ægritudine ſenectus.

Mariſcæ venulæ ſedis ſunt, quæ aliquando foris extuberant ore hiantes, & ſtato tempore ſanguinem melancholicum excernentes, unde hæmorroides dicuntur, quibus plus juſto fluentibus, aqua inter cutem ſubſequitur; interdum ſuperiùs deliteſcunt, & cæcæ αἱμοῤῥοΐδες appellantur, vide Sycoſis.

Marmarygas, id eſt oculorum hallucinationes, 3. criſi. 11. & cap. 7.

Maſſeteres, vide mandibularii.

Mater dura, & pia, vide membrana dura.

Matrix, i. vulva, foris nervoſa, intus carnoſior, vas fætùs geſtandi, quæ a Græcis Hyſtera quoque appellatur, quòd omnium partium ſit poſtrema, lib. finit.

Maxillares dentes, vide Dentes, Tomi, Inciſorii.

Maxillæ ſunt illæ faciei partes, quæ genis ſubjiciuntur, quæ ad mentum uſque deſcendunt, & hàc in mucronem deſinunt, lib. Introd.

Meatum ſive Porum ſimpliciter Herophilus appellat, nervum illum, qui à Cerebro ad oculum pertinet, ſenſibilis ſpiritus via, quòd ejus ſolius foramen clarè cernitur, 1. de ſympt. cauſ. cap. 2.

Meatus auditorius, auditûs inſtrumentum eſt, qui in oſſe lapidoſo eſt, ſatis involutum, ne quid eorum, quę extrinſecus incidunt, ipſi noceret, in medium ſitus, extrinſecus quidem convexarum, intrinſecus

secus autem cavatum, ne quid meatui incideret, vel aures facilè afficerentur, 11. de usu p. c. 12. Constituitur autem in medio nervi quintæ conjugationis, qui unà cum dura cerebri membrana, inde exoriente, in auditûs foramen incidit; dicitur autem & hic meatus cœcum foramen, propterea quòd anfractum illum, per quem nervus foràs post aures excidit, haud possunt dissectores perfectè perforare, lib. de ner. diss. cap. 6. vide Cœcum foramen.

Meatus genitalis est, qui genituram à testibus haustam ad Colis radicem defert, qui meatus juxta radicem vesicæ varicosior conspicitur, unde ei nomen inditum est, Varicosus assistens, 1. de sem. c. 15.

Meatus Varicosus, vide Meatus genitalis.

Meconium, excrementum est, ex toto fœtûs nutrimento in utero, estque humoris, qui in Urinaculo est, lib. quod animal sit id ca. 5. Est quoque Μηκώνιον papaveris succus concretus, qui & ὄπιον appellatur, 3. simpl. 20.

Media, seu Mediana cubiti vena est, quæ communis est ei, quæ humeralis nominatur, & ei quę per axillam fertur, 3. loc. aff. c. 7. quæ & purpurea, & nigra vocatur, lib. de anat. viv. vide Communis vena.

Medianum, seu mediastinum, sunt duæ membranę utraque parte singulæ totum thoracem διαφράττοντες, i. intersepientes, quæ posteriore parte spinæ vertebris, anteriore verò ossi medio pectoris insiguntur, sursumque ad Claves, & deorsum ad ensiformen chartilaginem porriguntur, in duas partes totum thoracem dividentes, unde vulgò mediastinum sive medianum vocant; his enim medius thorax dirimitur, 6. de usu p. & 5. de anat. adm. quæ membranæ non aliter differunt, nisi quòd in costis ὑπεζωκότες, i. succingentes appellantur; ubi verò rectæ ad Claves feruntur, διαφράττοντες,

τες, id eſt interſepientes, 5. de anat. adm. vide Diaphrattontes.

Medicari, non de omnis medicamenti exhibitione intelligit Hip. ſed de eorum tantùm quæ purgant, 2. de fra. 29.

Medicamentum omne id dicimus, quod noſtram naturam alterare poteſt, 1. ſimpl. cap. 1.

Medulla ſpinalis, (quæ & Dorſi medulla, & Rhachitis, Græcè μυελός, & vulgò Nucha nominatur) eſt quæ omnibus, & ſingulis vertebris ineſt, 8. de uſu part. cap. 4. eſtque Cerebro continua, ejuſdem cum eo generis & naturæ, niſi quòd ipſo multò eſt durior, potiſſimùm in infernis ſpinæ finibus; eam tamen perperam medullam appellarunt, cum medulla ipſa non modò ſpinali hac, verùm etiam Cerebro ipſo ſit humidior, mollior, & pinguior, quòd verò in ſpinæ oſſibus contineatur, coloremque habeat medullæ aſſimilem, ob id ipſam medullam nominant, quo modo quidam ipſum Cerebrum vocitarunt, 3. de alimen. fac. c. 10. Atqui ſæpe eam ſpinalem vocant medullam, addita ſcilicet medullæ appellatione, interdum verò ſine additione ſimpliciter ſpinam nuncupant, 3. loc.aff 10. vide Myelon.

Megalóſphâchnos vocat Hippo. non eos, quibus magna ex natura ipſa ſunt viſcera, ſed quibus ea ex affectu aliquo intumuerunt, ſive ſcirrhum, ſive phlegmonem, ſive œdema, nacta ſint, 3. acut 9.

Melancholia morbus, eſt inſaniæ ſpecies ab humore melancholico, (à quo nomen ſortitus eſt) in ipſo Cerebri corpore contento proveniens, qui ſi aſſetur Maniam facit, & furorem. 3. loc.aff. 7.

Melancholia & flatuoſa hypochondriaca affectio, morbus eſt ex tertia melancholiæ ſpecie, indicante nomine humorem, qui ipſius, cauſa eſt: Cum-

Cumque circa ventriculum prima incæperint accidentia; ipsisque auctis melancholica sequatur affectio, deinde alvi dejectione, vomitu, proba coctione, ructibusque levetur is, qui laborat, Hypochondriacum, flatuosumque morbum ipsum nominabimus, 3. loc. aff. 7.

Melancholicam ecstasim vocat Hipp. motionem mentis, aberrationemque intelligit vehementem & ferinam, quæ irrigante Cerebrum assata flava bile oritur, quæ in nigram permutari solet, 1. prorrhet. 14.

Melancholicus humor, alter est qui propriè melancholicus succus, sive melancholicus sanguis à Galeno dicitur, estque veluti fœx sanguinis, satis crassus fœcibus vini non absimilis, qui in terram effusus non inducit fermentationem nisi fortè in ardenti febre assetur, neque ullius acidæ qualitatis est particeps; qui in meatibus Cerebri contentus, Comitialem morbum in Corpore Cerebri melancholiam morbum generat, vide Nigra bilis. Alter est tenuior, gustu acidus, qui terram radit, attollit, fermentat, ampullasque excitat, qui atra bilis appellari potest, quique præassata atra bile nascitur ferinaque deliramenta, modò cum febre, modò sine febre inducit, 3. loc. aff. cap. 7. & 2. de diff. feb. 9.

Meliceris, Μελικηρὶς, est apostema, humorem melli similem, membranâ conclusum habens, species est apostematis, ut & ἀθέρωμα, & στέατωμα, quorum hoc adipe, illud à pulticula intra membranam conclusa, nomen habet. Sic Meliceris humorem continet, melli similem, eumque membrana comprehendit, qui ea secta non aliter, quàm mel è favis diffluit, vide Atheromata.

Melicratum, sive aqua mulsa, sive Hydromel est mellis & aquæ compositio, vel æqua utriusque

portione, ut viam aquæ paret, & ad distributionem agat, vel altera alteram superante. 3.acut.13. Licet quidam velint μελίκρατον ἀπὸ τοῦ ὑδρομέλιτος vetustate differre, quòd melicratum sit aqua mulsa subita & recens, hoc est ex tempore parata; hydromel autem inveterata, & recondita.

Melon, est tertius modùs egressionis uveæ oculi, cum tantum egreditur, ut palpebræ minùs prævaleant, & pili palpebrarum pungentes, jungendo dolorem inferant, lib. de ocul. part.4. cap.11.

Membrana, quam Græci nunc ὑμένα, nunc χιτῶνα, nunc μήνιγγα vocant, vide Tunicarum.

Membrana Adelon, quasi minùs apparens, est quarta oculi tunica, à nonnullis invecta, quam Amphiblestroide tunica, quasi in summo excipit, membrana minima simul & tenuissima, quam Hipp. non cognovit, lib. Intro. c.11.

Membrana dura inviolata, crassa, cuticularis (idem enim significant) est quæ primum calvariæ ossibus exemptis, Cerebrum in orbem contegens apparet, (quæ vulgò dura mater appellatur.) Cui altera tenuis, mollisque subnectitur, (quæ pia mater nominatur) 9. de anat.adm.c.1. Utranque meningem vocant, solis Cerebri membranis nuncupatione hac reservata; cum veteres non has solùm membranas, sed omnes etiam, Meningas vocarent. ibid. c.2. quas etiam Vaginas vocant, 3.de artic.33.

Membrana Pericardios, quæ & Tunica, & Domicilium, & securum vallum Cordi circumjectum dicitur, est membrana in cujus medio Cor est suspensum, quæ ex capite ipsius ampla valde exoriens, post autem paulatim coarctans sese, modo quo Cor, ipsum in quandam Coni acutiem, & ipsa definit, ossi pectoris annexa, 16. de usu p. c. 16. quæ Capsula Cordis, & Cordis involucrum vulgò appellatur.

Membra-

Membrana Perioſtios, eſt involucrum tenue, fibroſum, velut indumentum oſſium, à natura condita, lib. finit. per quam oſſa ſentiunt (ſi modò quid ſentiunt) generaleque quidem nomen eſt, habetque pro varietate partium, ſpecialia quædam nomina, in Cranio. n. περικράνιον, in coſtis, ὑπεζωκὼς dicitur, vide Perioſtios.

Membrana pinguis,id eſt Meſaræon, & Meſenterium,10. meth.8.

Membrana ſecundi formis, vide Choroides.

Membranæ Sigmoides ſunt tres illæ membranæ in vena arterioſa, à qua Pulmo alitur, intus foras ſpectantes, quas à figura literæ Sigma, Sigmoides appellarunt,6. de uſu p.cap.14.

Membranæ ſubcingentes, vide Hypozochotes, Cingentes,Diaphrattondes, & Medianum.

Membranæ Triglochinæ, ſunt membranæ arteriæ venoſæ, quæ in pulmonem diſtribuitur foris intrò pertinentes,quas Triglochinas appellarunt,non à figura aliqua, ſed à mutua inter ſe ipſarum compoſitione, quæ Cuſpidum, telorum eminentiis, atque angulis, quos glochinas vocant, penitùs eſt ſimilis,6. de uſu par. capit.14.

Membra ſpiritualia ſunt,Pulmo,Cor,Thorax, & duplex arteriarum genus, læve & aſperum, 7. de anat. adm. capit.1.

Membrum ſimplex eſt,cujus quamcunque partem ſenſibilem aſſumpſeris, erit illa toti communicans in nomine & definitione,ut caro, & os, oppoſitè verò membrum compoſitum,lib. de anat. viv.

Mendoſæ coſtæ, vide Illegitimæ.

Mendoſæ ſuturæ, vide Lepidoides.

Meninx Græcè μήνιγξ,vide Membrana dura.

Meningophylax, id eſt membranæ cuſtos: Lamina ęnea eſt firma, paulùm reſima, ab exteriori parte lævis, qua chirurgi in vulneribus capitis utuntur,

utuntur, quoties excidendum, & attollendum est os, metusque imminet, ne in ipso opere Cerebri membrana, negligentiùs & ultra quàm res expostulat, premendo, lædatur, ex quo sopores, & graves inflammationes cum mortis periculo oriuntur, propterea quòd membranam à curationis injuriis tueatur, μηνιγγοφύλαξ appellata est, 4. loc. aff. 2.

Menses, i. menstruæ mulierum purgationes, quę per uterum singulis mensibus fiunt, lib. de atra bile, cap. 8. quæ & muliebris fluxus, & uteri Rheuma appellatur, 3. de caus. symp. c. 4. Unde menses moventia medicamenta sunt, quæ in pessis, aut fomentis, aut quovis alio modo vulvæ admota, non habent vim familiarium succorum attractricem, sed hoc solo nomine bibuntur, ut sanguinem extenuent, & meatus uteri obstructione liberent, 5. simpl. 20.

Mentagra, vide Impetigo.

Menti eruptiones sunt affectiones ulcerosæ & asperæ, in mento sua sponte nascentes, quæ & menti papulæ, & mentagræ appellantur, 5. de com. med. loc. c. 6. & cap. 7.

Mentum, quod Græci γένειον dicunt, id omne est, quod labro inferiori, longa orbiculari figura subjacet, lib. Introd. c. 10.

Meri Arabibus, Gula Latinis, Græcis propriè οἰσοφάγος dicitur, communiter Στόμαχος; omni enim ventri, collum præpositum, instar Isthmi cujusdam angustum, nominatur stomachus. Meri autem communis quædam via est, quæ ab ore fert ad Ventriculum, inter hunc, & fauces media, 4. de usu p. & 13. meth. c. 4.

Mesenterium (quod & Mesaræon, dicitur) utroque nomine ab accidentibus ipsi indito; Mesenterio quidem a situ, Mesaræo autem a peculiari substan-

tia;

tia ; nam & medium inter inteſtina ſitum eſt, & omnes venas ex jecore in ipſum deſcendentes (quæ ob id Meſeraicæ dicuntur) vicinis arteriis, & nervis, in orbem complectitur, quemadmodum inteſtina ſingula, 6. de anat. adm. cap. 6.

Meſenterii appendiculum nominant, illud unum principium, in quo meſenterii venæ, ac arteriæ, quæ veluti radices in arboribus ad concavam anfractuum partem, inſeruntur, invicem coëunt, (in quo totum meſenterium cum inteſtinis continetur) ligamenti natura præditum, ſurſum tendens, adjacentes ſibi habens venas ad Iecoris portas; arterias autem ad eam ſpinæ partem, quæ in ſeptum tranſverſum & renes habetur, 6. de anat. adm. cap. 6.

Meſeraicæ venæ, vide Meſenterium.

Meſopleuria, id eſt, Intercoſtalia loca, lib. de muſ. diſſ. cap. 23, vide Intercoſtales muſculi.

Metacarpium, vide Brachiale.

Metalepticus, i. tranſumptivus, vel tranſlativus motus, quem natura muſculis quibuſdam conciliavit, 7. de uſu par. ca. 14. vide Tranſumptivus, & Euthyporos.

Metaptoſis, tranſitus eſt, ſive tranſmutatio, alicujus morbi, vel febris in aliam ſpeciem, ut ſi ex acuto fiat non acutus, ἐκ τοῦ μεταπτώσεως fieri dicitur.

Metaphrenum, id eſt, Dorſum, media eſt ſcapularum pars, cui ſtomachus intus ſubjacet, lib. Introd. cap. 10. cui Thorax configitur tanquam ad carinam navis, libr. tegni, cap. 29. vide Spina, Dorſum.

Metaporopœeſis eſt exiguorum meatuum ſtatus mutatio, ad naturalem ſtatum, nomen eſt, idem planè poteſtate ſignificans, quod μετασύγκρισις, à quo μεταποροποίησις, nihil diff. 14. met. c. 4. Unde Metaſyn-

ſyncriticum medicamentum,quod à dolore tollendo, etiam anodynon nominatur, confirmatorium eſt, & perſanat, lib. de Dynamid. in prooemio, & 7. de com. med. per gen. c. 11. ex alto adhuc humores evocat ac tranſfert, 1. de comp. loc. ca. 8.

Metaſyncriſis, vide Metaporopœeſis.

Metaſtaſis morbi propriè appellatur,cũ ex parte una in alteram malum migrat, per abuſionem autem ipſius etiam ſolutio, ita nominatur, 5. aph. 7.

Metopon, μέτωπον, pars faciei ſupra oculos ſita, & ad tempora uſque protenſa, ſubſtantia muſculoſa; & oſſe ſubjecto conſtans: Aliis frons tantùm dicitur quantùm inter ſupercilia, & capillos patet, pilis nudum. Alii totum id ſpatium quod ab oculis, ad coronalem uſque ſuturam interjacet, frontem appellant, quod totum illud frontis os nuncupetur.

Metrenchytæ,ideſt uteri clyſteres inſtrumentum eſt, per quod in uterum medicamentorum idoneorum aliquod immittimus, quemadmodum & Otenchytæ, id eſt auricularii clyſteres, per quos in aures & Recti Syphones, quos Catheteras vocant inſtrumenta quibus in veſicam aliquid infunditur, 5. meth. 11.

Methodica medicina eſt, quæ communitatibus, & ſimilium ſpeculationi adhæret;omnes enim particulares affectus, ad generales duos reducunt, adſtrictum, & fluentem, quas communitates vocant, lib. Introd. vap. 3.

Milphoſis, Μιλαφαὶ ἢ μίλφωσις, idem eſt, ac Madaroſis, pilorum defluvium eſt à palpebris, ab acri fluxione, vide μαδάρωσις.

Mina Attica, & Ægyptia, habet uncias ſexdecim, Romana uncias viginti, lib.de pond. & menſ. cap. 3. Dicitur etiam Mina, Cordis capſula, & glandula, lib. de anat. viv.

Mochlia,

Mochlia, traductio est ossis, aut ossium ad naturalem locum, ab eo qui præter naturam fit lib. fin.

Modus morbi, vide Morbi mos.

Mola, μύλη, est os latum & rotundum, toti genu suprapositum, ob figuræ similitudinem sic dictum, a quibusdam patella, rotula, ἐπιγονατὶς dicitur; Est adhuc Mola, caro informis, & inutilis, in muliebri utero concepta; quem conceptum inutilem in utero concretum, si subdurus fit, μύλον, sive μύλην Græci appellitant, id est scirrhum.

Molares dentes, vide Dentes, & Tomi.

Mollicinum emplastrum, vide Malthacode.

Mollieuria medicamenta, vide Malagmata.

Mollis pulsus est, in quo arteria quasi carnosior in occursu apparet, durus ubi siccior; regidiorque in modum Corii, de puls. ad Tyron. cap. 3. mollitudo autem & durities sunt tunicæ arteriæ qualitates, ibid.

Mollities oculorum (quæ & paralysis oculorum dicitur) morbus est, cum illorum voluntarius motus omnino aufertur, quemadmodum cum minuitur, tremor & titillatio dicitur, Cum verò depravatur, ipsiusque lacerti, non ut decet, moventur, Spasmus nuncupatur, lib. de ocul par. 4. ca. 7. vide Paralysis.

Monoculum, vide Cœcum intestinum.

Monohemera collyria sunt, quæ unius diei operâ, lippitudines apta sunt curare. 4. de comp. med. loc. cap. 2.

Moram, idest Trivon, sive attritionem dixeris, Hippoc. appellat, callo obduratam sedem, quæ ex diuturna capitis brachii immoratione efficitur, in ea carnis circumjectæ parte, in quam id prima prolapsione incubuerat, 1. de artic. 21.

Morbidus rigor, perfrictio sanis eveniens, cum à nulla exteriori causa violenta corpus, sed ex se talem

ſe talem obtinet diſpoſitionem; at cum aquâ frigidâ corpori ſuprainfuſa rigor excitatur, non eſt morbidus rigor, ſed cum ex ipſa corporis diſpoſitione ſuſcitatur, lib. de trem. conv. c. 6.

Morboſum (νοσώδης)dicitur, ut corpus, ut cauſa, ut ſignum; nam corpora quæ morbos continent, cauſæ quæ hos efficiunt, & ſigna quæ ipſos indicant, νοσώδη Græcis, nobis morboſa dicuntur,Gal. initio artis parvæ.

Morbus, νόσος, eſt diſpoſitio præter naturam lædens operationes, 2. criſ. c. 2. primò & ſecundùm ipſius ſubſtantiæ rationem, lib. de ſymp. diffe. cap. 1. Præter naturam dicere, ſive contra naturam, nihil prorſus refert, utrunque enim uno verbo παρὰ φύσιν Græci dicunt; nam & fædus Ictericorum color, & lentigo, & alius quivis etiam leviſſimus affectus, contra naturam eſt, nec tamen morbus dicitur ſi propter ſui exiguitatem, actionem non lædat.

Morbus Herculeus, vide Comitialis.

Morbus magnus, vide Comitialis.

Morbus puerilis eſt Comitialis affectus, cum à naturali intemperie provenit, quibus humidum naturâ eſt Cerebrum, teſte Hipp. lib. de aëre, aqua, & locis, ita ſcribente, pueris accidere convulſiones & ſuſpiria, quæ putant puerulum efficere, & ſacrum morbum eſſe, ubi per puerulum, intelligit affectum, com. 1. in 6. de morb. vulg. 5. vide Comitialis.

Morbus regius, qui Arquatus, Aurigo, & Icteros dicitur, eſt bilis refuſio in cutem, quo fit ut ſuperficies tingatur, luteaque fiat, & vitietur cutis, albæ quoque in ventre dejectiones fiant eo morbo affectis, lib. finit. vide Icteros.

Morbus ſacer, vide Comitialis.

Moria, & Moroſis, eſt deficiens functio, ratioci-

cinatricis facultatis, quæ etiam fatuitas dicitur, Græcè μώρια, μώρωσις, de sympt. diff. cap. 3. vide Fatuitas.

Mortifera facies est, de qua in Prognostico dixit, Naris acuta, oculi concavi, collapsa tempora, 3. acut. 54. vide Facies Hippocratica.

Morbi mos, sive Paroxysmi, quem etiam modum vocant, ut si benignus, vel malignus sit, tum ex propria morbi specie, tum ex supervenientibus ei symptomatibus, spectatur, 1. de crisi. c. 3.

Motòs, μοτὸς, linamentum, seu linteum carptum, quod vulneribus, ulceribus, apertionibus corporis seu siccum, seu medicamentis, quæ ob id ἔμμοτα, vocantur oblitum, inditur; vel ad sistendum sanguinem, vel ad detergendum, siccandum, exedendum; Adhuc motòs linamenta vocant, & medicamenta sunt, quibus foris impositis, vel eschara ulceribus inducitur, vel meatus obstruuntur, vel cum carnosæ partes, quæ circa ulcus sunt, ulceribus superimponuntur, aut ipsa cutis, aut quæcunque ipsi comminiscimur, 5. meth. 3. vide Emmota.

Motus naturalis, vel secundùm naturam, ac ejus carentia est, quando voluntatis imperium sequuntur, si involuntariè in corpore fiant præter naturam sunt. Ad Thrasib. c. 26. Motus enim sensibilis in animantium corporibus, cum sana sunt, duplices genere apparent, ex arbitrio sanè, ac voluntate, ac impetu, aut quomodocunque nominare velint, nimium quidem periti, rerum autem scientiam negligentes, qui nervorum, musculorumque ministerio fiunt; atque has medici voluntarias actiones appellare solent; Alii verò motus in animantium corporibus existunt, qui arteriarum, & Cordis officio obeuntur, quos vitales nuncupant. Ac aliud quoddam tertium motuum genus in venis habetur, quod & naturale dicitur, & sensibus non perci-

percipitur, lib. de trem. palp. cap.2. Unde motus naturalis & genus & species motûs est.

Mox apparentia symptomata, vide Assidentia.

Mucor vide Coxendix.

Mucosum humorem, eum consuevit appellare Hippo. qui lentore quodam, & albedine præditus est, qui ad exangues partes, hoc est ossa, & chartilagines cogi consuevit, cum imbecilla ita natura est, ut bene conficere alimentum in ipsis nequeat, sed quasi semicoctum quid relinquat; Non secus atque in oculis membranæ relinquunt, cum lippitudinel iborant. Evadit autem natura imbecillior, aut ex propria intemperatura, aut ex multitudine humoris, qui illuc confluxit, ut in præternaturalibus tumoribus, 3. de artic.65.

Mucro est inferna Corporis Cordis pars, quæ tantum protenditur, quantum Cordis magnitudo occupat spatii, 2. de placit.4. vide Basis Cordis.

Mucronata chartilago, vide Chartilago ensiformis.

Mucus sive Gravedo, sive Coryza, non est pituitæ species, ut quidam falsò asserunt, sed excrementum est quod à Capite distillat, 2. natur.fac.9. Mucus sive Blena est crassior pituita, 2. de sem. cap. 6. Prodigus mucum vocat phlegma frigidum & humidum alibi coloris, 2. de natur. fac.6. Mucum adhuc vocat Hippoc.4. de artic.42. quem alibi vocaverat mucorem, vide Coxendix, Blena, Phlegma.

Muliebris fluxus est humorum delatio, per uterum ad multum tempus perdurans, quam ejus fatit excretio lib. finit. Unde muliebria, id est menstruarum purgationum vacuatio, quæ per circuitum repetit, 3.prorrhet.50. 5.aph.28.vide Menses.

Mulsa, vide Melicratum.

Multitudinis (quæ & Plenitudo dicitur) notæ sunt,

ſunt, vaſorum diſtentio, robur, gravitas univerſi corporis, pigritia ad motiones, & tentiones membrorum, ulceroſa, & laſſitudinaria ſenſio, traducta in otio prior vita, non ſine ciborum, ac potuum largiore ingeſtione, & ſolitarum excretionum ſuppreſſione, lib. de mult. c. 1. & lib. de cur. rat. per ſan. c.4. Eſt autem multitudo, omnium humorum æquabilis redundantia, vel ut alii, ſolius ſanguinis, non qui ſincerus ſit, & aliis humoribus impermixtus, ſed cum iis naturæ modo confuſus, qui cum in hominum corporibus exuperat ejus exceſſus πληθώρα vocatur; Ea autem duplex eſt, una πρὸς ἀγγεῖα, vel ut alii vocant κατὰ τὸ ἔγχυμα, hoc eſt quoad vaſa, quoniam humoribus per vaſa infuſis, conſiſtit; quæ & vaſorum plenitudo dicitur, cum venæ tunicæ in tumorem impletæ ſupra naturalem cuique modum ſe attollunt, præterque id tenſio accidit, de multit. c. 10. Altera πρὸς τὴν δύναμιν, ideſt quoad vires, cum nonnulli, qui conſueta etiamnum munia obeunt, ſentire ſeſe graves, pigros, ſegnes atque ægrè mobiles referunt, lib. de cur. rat. per ſan. cap. 4. Illa propriè Plethora dicitur, qualis athletarum eſt.

Muſculus, lacertus, Μῦς, nervoſum corpus eſt, permiſta huic carne, ad partium corporis motum procreatus, lib. finit. Eſtque proprium inſtrumentum, motûs voluntarii in animalibus, 16. de uſu par. c. 2. cujus ſubſtantia duobus conſtat, carne & fibris poſitù ſimplicibus & ſecundùm longitudinem ut plurimùm exporrectis. Cujus tres ſunt partes, caput quod & principium appellant, in quod nervus & ligamentum inſeri ſolent, venter carnoſus magis & muſculum præcipuè circumſcribens, & finis ex quo Tendo & Aponeuroſis oritur, atque in partes movendas inſeritur, 1. de motu muſc. & 12. de uſu par.

Musculi carnosi, sunt musculi recti, quibus nulla caro subest; unde ambientibus musculis candidiores sunt, 5. de anat. adm. ca. 7.

Musculi cremasteres, id est suspensores, sunt duo graciles musculi, in utrumque testem pervenientes quorum alter à pubis, alter ab ilium osse, per membranosum ligamentum tenue exoritur: illic per meatum, qui ad testem devenit, perferuntur, qui testem sursum attollunt, libr. de musc. diss. c. 27.

Musculi masticatorii, vide Mandibularii.

Musculi Rachytæ, i. spinales, lib. de musc. diss. cap. 24.

Musculi temporales, vide Crotaphitæ & Mandibularii.

Musculus cuticulosus, vel carnosa cutis, qui extremis cutis sedis partibus, admiscetur, lib. de musc. dissec. cap. 30.

Musculus latus, μυώδης πλάτυσμα, vide latus musculus.

Musculus maximus, qui Psoa dicitur, est qui ab imis regionibus exortum habens, ad humeri dearticulationem ascendit, lib. de musc. diss. cap. 1. vide Psoa.

Mydesis commune nomen est, partium, quæ ex putrefactione corrumpuntur, lib. Introd c. 15.

Mydriasis dicitur, cum pupilla quidem, nihil colore variat, dilatatur autem magis quam natura poscat, ut Iridis circulo fiat proxima, & visioni noceat; est enim pupillæ nimia dilatatio, 3. meth. 2. & lib. Introd. cap. 15.

Myelos, quasi medulla μυελὸς, familiare ossis nutrimentum est, 2. de usu p. 16. substantia simplex est humida, pinguis, alba, sensûs expers, in cavis ossium contenta, exanguis quidem, sed ex sanguine in ipsas cavitates per venas illabente ortum habens, quæ si in Cerebro spectetur, dicitur

μυελὸς

μυελὸς ἐγκεφαλίτης, i. medulla ſpinalis, vel νωτιαῖος, vel ῥαχίτης, vel ψοίτης, ad alterius differentiam.

Myla, vide Patella.

Mylphæ appellantur, defluvia palpebrarum, 4. de comp. medic.loc. 5. Adhuc ſunt pharmaca arida, quæ ſcabris palpebris conveniunt, & ad palpebrarum defluvia conducunt, & obtuſè cernentibus, ſive per ætatem, ſive craſſitudinem, aut frigiditatem humorum in oculis, aut flatus caliginoſi redundantiam, id accidat, ibidem.

Myocephalon, id eſt muſcæ caput, eſt exigua uveæ tunicæ porrectio in nigro oculi, muſcæ capitis ſimilis, per ulcerationem facta, lib. finit. ſpecies eſt τῆς προπτώσεως id eſt procidentiæ oculi.

Myodes platyſma, vide Latus muſculus.

Myopiaſis, eſt diſpoſitio ab ortu contracta, quâ propinqua cernimus, remota vel parùm, vel omnino nihil, lib. fin. μυωπία, affectio, μύωψ, qui afficitur; differt a Nyctalope, qui non naturâ, ſed morbo talis evaſit; vide Luſcioſus.

Myracopa, medicamenta ſunt, quæ laſſitudines tollunt; cum quadam odoris ſuavitate, 6. de comp. med. per gen. cap. 11. μυράκοπον Græcè.

Myrmecia Μυρμηκία καὶ ἀκροχορδὼν, utrunque malum, cutis exigua eſt excreſcentia calloſa, & magna ex parte rotunda. Sed Myrmecia latiore baſi & ſeſſilis eſt, ac in ſcalpendo & attritu mordentis formicæ ſenſum efficit, ideoque Latinis formica appellatur. Acrochordon autem baſim anguſtiorem obtinet, ut chordæ nexu ſuſpenſa eſſe videatur, Latini verrucam vocant ſimpliciter, aut cum adjectione penſilem, 2. meth. 2. quas Clavos, Callos, & Pylus vocant, quas aceto acri macerantes corticem arboris Itææ combuſtum, tollunt, 6. ſimplic. vide Formica.

Mysis, i. meatum conniventia, vide Stegnosis.

Myurus pulsus, sive Sorici cauda, est qui soricis, murisve caudam imitatur, quę in acutum terminatur, vt cum secundus ictus primo est paulò minor, tertius secundo, quartus tertio, 1. de differ. puls. c. 11. A figuris nomen, quæ in acutum terminant, mutuantes, ibid. Adhuc myuri pulsus dicuntur, qui ex majori adaucto fiunt minores, ex frequenti rariores, ex celeri tardiores, lib. finit. μυυρίζων σφυγμὸς Græcè.

Myxa, Græcè μύξα, est humor ex naribus fluens; Latinis mucus, & pituita narium dicitur.

N.

NARCOTICA, quæ & hypnotica, stupefacientia, somnifera, Græcè Ναρκωτικὰ φάρμακα (Colica etiam appellantur, 5. de comp. med. loc. c. 9. & lib. 7. cap. 5.) nuncupantur, hoc est somnum conciliantia medicamenta, quæ temperiem sortiuntur, vel summè adversam iis, quæ revera sunt anodyna; refrigerant siquidem omnia corpus, & sensum eò usque obstupefaciunt, ut si paulò liberaliùs ebibantur mortem afferant, 5. simplic. 19. vide Anodyna, Colica, Hypnotica.

Nares, μυκτῆρες propriè dicuntur, concavæ nasi partes utrinque positæ, quæ meatum præbent spiritui & odoribus, veruntamen quandoque totum etiam id membrum μυκτὴρ a medicis appellatur, qui Latinè Nasus dicitur, odoratus instrumentum, quippe si occlusis naribus spiritum ore adducimus odorem nullum sentimus; sin autem spiritum apertis naribus attrahimus, odor sensum protinus movet, in medio oculorum prominens, libr. de instr. odor. capit. 1. Nasus verò in se septum quoddam per media loca diductum habet, duoque

que

que foramina ſatis conſpicua, hæc inquam, quæ cernuntur, & in ſingulis naribus ſingula ſunt, nares dicuntur. ibid. cap. 2.

Narium alæ, vide Alæ narium.

Naſus, vide Nares.

Nates, quas πυγὰς, & γλουτοὺς Græci vocant, ſunt inferiores corporis partes, quibus natibus carnoſa corpora ſubſtrata ſunt, quarum gibbæ partes, quòd orbiculares ſunt, ſphæromata, ceu modo orbium factæ, Græcis appellantur, libr. Introd. cap. 10.

Nates Cerebri, vide Glutia.

Nativus calor, (quem & calidum innatum vocant, cujus vi omnium animantium vitam natura moderatur) apud Galenum eſt aut anima, aut primum & præcipuum animæ inſtrumentum, quo omnia quæ ſunt ad vitam neceſſaria, adminiſtrat; cujus caloris præſentia, vita eſt, ut abſentia mors; inæqualiter in ſingulis corporis partibus diſperſus; In Corde flagrantiſſimus, in ventriculo & præcordiis moderatior, in capite & Cerebro adhuc minor, in oſſibus perexiguus, prout natura unicuique particulæ expedire adjudicavit. Hic fixus inſituſque dicitur, hoc eſt à natura, in prima conformatione ſingulis partibus certâ menſurâ inditus; Cui calor fluens adventitius opponitur, quem natura in Corde tanquam in quodam penu collocavit, qui ab eo per arterias cum ſpiritu & ſanguine ſuis vehiculis & pabulis continenter depromitur, ferturque in ſingulas partes, ut earum calorem nativum, fixum, inſitumque foveat, atque inſtauret; qui calor fluens; in mœrore, metu, verecundia initio, frigore, acceſſionum principiis & ſomno, intrò cum ſanguine & ſpiritu ad Cor recurrit, ob idq; per eos affectus, & cutis, & ſubditæ illi partes frigent & pallent, contrà in gaudio,

verecundia jam vigente, ſtatu acceſſionum, vigilia, ad cutim copioſior effunditur, cum ſpiritu, & ſanguine, à quibus, calor, rubor, tumor & nitor inducitur.

Naturæ nomine, temperamentum intellexiſſe Hippocratem, atque id eſſe præcipuum, & maximè proprium Naturæ ſignificatum, ab ipſa naturæ ſubſtantia deſumptum, cum ſæpiſſimè, tum libro toto de natura humana, Galenus teſtatur, 3. aphor. 2. ubi naturarum has dicit æſtate, hac hyeme, malè benevè ſe habere.

Naturalis motus, vide Motus naturalis.

Naturalis virtus φυσικὴ δύναμις, à Galeno in arte parva, diſtinguitur, in primas ſeu principes, & in ſecundarias, ſive miniſtras; primæ ſtatuuntur tres, generatrix, auctrix, nutrix. His omnibus ſingulis, aliæ quatuor inſerviunt, attractrix retentrix, concoctrix, expultrix, quæ non in jecinore modò, ſed in omnibus vel minimis corporis partibus, inſunt.

Naviforme os, vide Scafoides.

Nauſea, vide Vomitus.

Nauſeationes in venis, id eſt ναυσιώδεις appellat Hippocrates, quas priùs vocaverat exuccationes, hoc eſt ſugillationes, cum venæ (more eorum, qui nauſeam patiuntur, & evomunt,) ſanguinem exſpuunt ac quaſi evomunt, tum ex propria imbecillitate, quam ex inflammatione contraxerunt, tum ex ipſius ſanguinis copia, & pravitate, 2. de fract. 24.

Nebulæ, Græcè νεφέλια, ſunt utriuſque oculi membranæ ex aliquo ulcere tenues & ſuperficiariæ albedines & caligines; nam ſi craſſiores ſint & profundum petant λευκώματα, & albugines dicuntur, lib. de remed. part. fac. c. 12.

Nephritis dicitur omnis affectus, quo ren laborat, ſive is ſimilaris ſit ut intemperies, ſive inſtrumen-

mentalis, ut Calculus, ſive communis, ut ulcus inflammatum; propriè tamen Lithiaſis, i. calculi morbus, Nephritis appellatur, lib. de ren. aff. dign. ca. 2. Omnes vero homines, qui ſubinde difficulter mejunt; aut etiam ſuppreſſam urinam omnino habent, ubi circa lumbos dolent, ac arenoſa mejunt, nephriticos dicunt, quo calculo emiſſo, eorum protinus dolor, & urinæ ſuppreſſio deſinit, 1. de placit. cap. 13. Unde nephriticas antidotos, & compoſitiones appellant, quas renibus affectis accommodant, ut ex ipſa appellatione manifeſtum eſt; nephriticæ enim nihil aliud, quàm renales ſonant, 10. de comp. med. loc. cap. 1.

Nervum quidam appellant, omnia ſimilarium corporum genera, in animalibus quæ & exſanguia, & ſenſu carentia videntur, ut quæ ex oſſibus ab Hippoc. Copula vocata, quæ ex Cerebro & dorſali medulla ab eodem propriè Nervus & Tomus, dicta quæque ex muſculis Tendones dictis, prodeunt; quidam igitur omnia hæc nervos appellantes, primum ipſorum genus colligatorium eſſe ajunt; ſecundum autem ſenſibile, atque electorium, tertium aponeuroſim, hoc eſt nervorum propaginem, cognominant, com. 1. in 6. de morb. vulgar. νεῦρον igitur, ἀπὸ τοῦ νεύειν, Græcis dictum eſt, quod nutare & flectere ſignificat, ut docet Gal. initio libri de motu muſcul. vide Tonos.

Nervum colligantem medici vocant, νεῦρον συνδετικὸν, quem Hippocr. vocat ligamentum, ſeu συνδεσμὸν, Copulam, ex oſſibus ortum ducit, vide Nervum.

Nervi duri, & molles non eâdem ſubſtantiâ ſunt; molles enim ad ſenſum, duri ad motũ ſunt deſtinati; non quidem quòd duri non ſentiant, ſed à duris hebetior & obtuſior ſit ſenſus, quàm à mollibus, mollium principium eſt Cerebrum, durorum ſpinalis

medulla; ab hoc principio singuli in suas sedes à natura mittuntur, molles quidem in organa sensuum, duri in musculos; dicuntur autem molles, vel duri sibi & ad Cerebrum collati.

Nervos opticos, seu visivos, vide Nervos sensificos.

Nervos sensificos in genere vocant, qui ad sensuum instrumenta mittuntur, aliis quidem, qui movent membrum molliores, 7. de plac. 5. Propriè autem sensificos vocant nervos, sive Poros, nervos à Cerebro ad oculos descendentes, qui soli sunt conspicuæ & sensibiles viæ spiritus, 10. de usu par. 12. eosdem Opticos vocant, 16. usu p. 3. eosdem & visivos ab actione nomen imponentes, libr. de nervor. diss. cap. 2.

Nervi vocales sunt nervi gutturis, qui ad instrumenta vocem concinnantia propriè pertinent, quos Galenus, & invenit, & eo nomine donavit, quibus vel incisis, vel laqueo interceptis, vox perit; qui alii sunt à nervis apud arterias existentibus, quos recurrentes nominant, ipsorum enim essentiæ pars sunt, utrique enim vocem efformant. 1. loc. aff. 6.

Nervus cavernosus, vide Nervosum.

Nervi voluntarii (ne æquivoca nomina obscuritatis aliquid afferant) qui ex Cerebro, dorsique medulla ortum ducunt, qui ex musculis tendones, qui ex ossibus ligamenta à nobis appellantur, libr. de ossib. in proœmio.

Nervorum conjugatio dicitur, quoniam nervus non unus aut simplex aut ἄζυγὴς, à suo principio proficiscitur, sed omnes conjugati feruntur, ideoque ab anatomicis nervorum paria appellantur, ac septem quidem paria à Cerebro, triginta verò à spinali medulla proficiscuntur.

Nervi recurrentes, νεῦρα παλινδρομοῦντα, sunt

rami duo nervorum ſextæ conjugationis à Cerebro prodeuntium, quorum dexter circum arteriam, quæ axillam adit, ſiniſter verò circum magnum arteriæ deſcendentis truncum obvolutus, ſurſum revertitur in laryngem, ad vocem efformandam, quare Galenus 4. loc. aff. φωνητικὰς, maluit appellare, ideſt vocales, ita enim ſunt neceſſarii ad vocem, ut ſecti vel interſepti vocem prorſus aboleant; refrigerati verò tantiſper vocem impediant, donec calefacti, naturalem temperiem recuperaverint. 1. loc. aff. 6.

Nervoſum, νευρῶδες, corpus eſt ſpermaticum, & exangue, ad nervi naturam & ſimilitudinem accedens; licèt enim Gal. tria nervorum genera dicat initio, libr. 15. de uſu par. & com. 1. in 6. τῶν ἐπιδημιῶν, ut verbo Nervum docui; præter illa tamen tria genera, ſedes, uterus, veſica & pudendum nervoſa dicuntur, cum tamen nullo prædictorum generum contineantur, aut componantur, ſed quòd nervoſorum corporum ſimilitudinem gerant; contrahi enim in anguſtum, & extendi in latum poſſunt, quæ corpori carnoſo & pingui non conveniunt. Unde quidam Penis colem, nervum cavernoſum appellant, ab eoque penem & ipſum totum cavernoſum vocant, quod contrahi, extendique poſſit, com. 1. in 6. de morb. vulg. 2.

Nervoſæ diſcriminationes ſunt fines membranarum, quæ orificiis cordis adjacent, 1. de placit. 10.

Neſtes inteſtinum, vide Entera, & Iejunum.

Neurotonus eſt is, qui in nervis vel tendonibus, ſine diſcrimine, vulneratus eſt, 3. de comp. med. per. gen. 2.

Neutrum corpus eſt, vel quod neutrius extremæ diſpoſitionis eſt particeps, vel quod utriuſque, vel quod nunc hujus, nunc illius, ut ſalubre nunc, nunc inſalubre, lib. regn. cap. 6.

Nigra bilis est humor melancholicus, qui dum animal naturaliter se habet, quotidie gignitur, quæ alia est ab ea quæ ex ustione ac velut assatione conflatur, 14. meth. c. 9.

Nigra vena, vide Media, Communis.

Nigritia, & Nigror, vide Contusio, & Effusa.

Nodi sunt extrema pars postbrachialis, à quib. digiti incipiunt, quos Condylus Græci vocant, libr. Introd. c. 10.

Nomas appellare medicis mos est, putrescentia ulcera, ab eo quòd putredo depascat, & ad vicinas partes serpat, (ἀπὸ τοῦ νέμεσθαι, quod pascere significat) unà cum primùm vitiata, & ipsas corrumpens, 9. simplic. vide Phagedænas.

Nothæ costæ, vide Illegitimæ.

Nothon, vide Tergum.

Notyæos myelos, vide Myelos.

Nubis nomen, solent Medici ab aëre, ad urinas transferre, sive Hippocrates hoc nomen primus pro aliqua eorum, quæ pendent in urina, specie, vel Urinarum, sive is alius attribuerit; Ut ergò in aëre interim tempestas fit, ubi nubibus condensatus fit atris, caliginosa; interim purus apparet & serenus, videnturque nubes quædam per eum disjectæ ac tum aër nubilosus dicitur; quo quidem tempore nubium cernimus colorem, non exquisitè atrum, nec lucidum, sed inter hos medium; haud aliter nubes in urina, quam vocat etiam Hippocrates nebulosam suspensionem, alia alba, alia nigra, alia media est, com. 1. in 3. de morb. vulg. 4. quæ dicitur Nubes, Nubecula sublinamentum, ἐναιώρημα ἐπινεφέλον, Cæterùm id omne crudum esse, & à flatuoso spiritu, in altum efferri Galenus docuit, quod verò perfectè concoctum, secretum, æquale, similareque est, id certè quoniam nihil flatus habet, in fundum vasis urinarii descendit.

Nucha

Nucha, vulgò appellatur, quæ Latinè ſpinalis medulla, Græcè νωλιαῖον μυελὸν, vide Medulla ſpinalis.

Nutrimentum eſt, quicquid ſubſtantiam noſtri corporis conſervare, & augere aptum eſt, 1.ſimp. cap. 1.

Nutritio eſt continuo effluentis ſubſtantiæ reintegratio, unumquodque verò, eâ ſubſtantiâ, quâ primum genitum eſt, ali etiam perpetuò conſuevit, 1.de ſemin.c.16.vide Protheſis. Vocatur autem alteratio ipſa, uſque quo alimentum in ſimilitudinem partis, quæ nutritur, tranſmutatur, concoctio, ubi verò jam parti apponitur, nutritio, 8. de compoſ. med. loc. cap. 6.

Nyctalops, νυκτάλωψ, luſcioſus, is eſt qui die videt obtuſiùs, ſole occiduo acriùs, nocte magis adhuc, vel contrà die parùm, veſperi aut nocte prorſus nihil, unde nocturna oculorum cœcitas appellatur, 2. meth. 2. 4. de comp. med. loc. 8. & lib. Introd. vide Luſcioſus.

Nympha, vide Colliculum.

O

OBAUDITUS, ſive Obauditio, eſt vitiata actio auditricis facultatis, pro portione reſpondens vitioſo viſui, veluti cum oculis, colore, figura, magnitudine, vel ſitu mutata videntur, differens à Barycoïa, quæ eſt audiendi difficultas, gravis auditus, ſeu diminuta audiendi actio, ut ſurditas eſt ablata audiendi actio; Aufertur autem, minuitur, vel depravatur auditus, aut læſâ aliquâ aurium particulâ, aut nervo, qui in has à Cerebro, pertinet, aut Cerebro ea parte, quâ is nervus exoritur, 1. de Sympt. cauſ. capit. 3. 4. 5. vide Barycoïa.

Obſi-

Obliquatus pulſus eſt, qui, non conſtitutâ in rectum arteriâ, præter ſitum editur, lib. finit.

Oblongum & depreſſum dicunt oſſis caput, ad cervicem id ipſum cui adnaſcitur, referentes, lib. de oſſibus in proœmio.

Obelæa ſutura, eſt cranii commiſſura recta, quę à media ſyncipitis ſutura ad mediam ſuturam occipitis ſecundùm longitudinem extenditur, Græcè dicitur, ὀβελιαία, καὶ ῥαβδοειδὴς ῥαφὴ, Utrunque nomen inditum eſt, quòd veru aut ſagittæ aut virgæ inſtar rectà incedit, Latini rectam & ſagittalem vocant, 9. de uſu p. 17. & lib. de oſſib. in procem.

Obſervatio, Τήρησις, Empyricorum vox eſt, qui quicquid obſervaſſent fieri in morbis, id ἀθροισμὸν, & quaſi axioma nuncupabant; à qua proximè artem conſtituebant.

Obſtipitas eſt diſtortio, ſpinæ ad lateralem corporis partem 3. de artic. 2. quam Scolioſin Græci vocant, vide Cyphoſis.

Obſtructio, vide Compreſſio.

Obſtruentia corpora, quæ Græcè Stegnotica, quæque generaliori nomine contrahentia, occludentia, & conſtringentia dicuntur, ſunt quæ ora vaſorum occludunt, & quæ ſenſibiles excretiones cohibent. Corpus enim ſtegnoticum, quod claudit, & continet in ſe, nec quicquam quod ſenſu queat percipi, ex ſeſe emittit, Græcè στέγνον nuncupatur; Differunt à condenſantibus, quòd hæc poros & meatus corporis contrahant; obſtruentia autem & oppilantia, vaſorum corpora. 5. ſimp. 14. illa στεγνωτικὰ hæc πυκνωτικὰ Græci vocant.

Obſtupeſcentia eſt, cum ęger jacens, neque aliquid dicit, neque agit, ſed apertis oculis quietus manet, ſimilis iis, qui ex timore ſunt attoniti, 7. aph. 14.

Occiput, ἰνίον, ea eſt capitis pars, quæ à vertice tanquam à centro circuli, unde capillorum proventus

tus incipit, ad posteriorem Capitis partem, usque ad Tendones, descendit, lib. Introd. cap. 10.

Ochima τροφῆς, i. vehiculum nutrimenti, simul cum appellatione, usum ostendens, quod Hippo. vocat serosum recrementum, est aquosa & tenuis sanguinis humiditas, ad crassam substantiam Chymi, per arctas venas, in totum corpus ferendam, 4. de usu par. cap. 5.

Ochthode ulcera, id est verrucosa, quæ non maligna, & contumacia sunt, sed solùm labra callosa & dura habent, 4. de com. med. per gen. ca. 5. vide Dulcia ulcera..

Ocrea, vide Tibia.

Odaxismus, ὀδαξισμὸς, est pruritus is, qui conceptis jam intra gingivas dentibus, & erumpere festinantibus, sentitur; quo solent infántes relatis ad os digitis, identidem eos mordere, & ipsi gingivas suas confricare.

Odontalgia, id est dentium dolor, 2. meth. 2.

Odontoides, vide Dentem.

Odontophyia, puerorum est dentitio, ubi scilicet è gingivis prorumpunt dentes.

Odoratum, nominant, non solùm odoris sensum, sed etiam vim ipsam, cujus odorandi officium est, libr. de Instrum. odor. c. 1. ὄσφρησις Græcè.

Oedema, οἴδημα, videtur Hippocr. omnes præter naturam tumores, hoc vocabulo nominare, sive dolore careant, durique sint, quos scirrhos Græci appellant, sive dolorem inferant, quos phlegmonas, idest inflammationes propriè vocant, sive absque dolore laxi, atque molles sint; hos verò solos οἰδήματα, Græci nominant, com. 1. in 6. de morb. vulg. 2. Atqui Oedema est tumor præter naturam, qui dolore vacat, & digitis cedit, aliquando apud Hippocr. significet durum, & dolentem tumorem, 1. progn. 29.

Oeno-

Oenodes vinum, id eſt vinoſum, quod multam ſuſtinet aquæ miſtionem, & imbecilles vires ferit, quod & Polyphorum, & multiferum appellatur, quod ut bene temperetur, multam exigit aquam; Contrario autem modo, Oligophoron, ſive pauciferum, quod ut bibatur minima eget aquæ miſtione, 3. acut. 20. & 7. meth. 6. vide Hydatodes.

Oeſophagum veteres nominabant, eam partem, quæ inter fauces, & os ventriculi media eſt; Ariſtoteles, & qui poſt ejus ſeculum ſcripſerunt, ſtomachum, nos gulam appellamus, quæ via eſt eorum, quæ tum devorantur, tum vomitione dejiciuntur, 5. loc. aff. 5. Gula, Arabibus Meri dicitur.

Oeſyperus, id eſt lana ſuccida, ſive non lota, 14. metho. 7. vide Lana ſuccida.

Olecranos, quartus eſt muſculus, qui per profunda adit cubitum, in medio gibberi interioris, inferioriſque brachii capitis intervallo conſtitutus, 3. de anat. adm. ca. 4. à quo, & Cubitus, & Cubiti os, Olecrános appellantur, vide Ancon.

Oligophoron, vide Oenodes.

Oligotrophia, i. parcior nutritio, 3. ſanit. tuen. cap. 8.

Omentum, ἐπίπλοον ἢ ἐπιπλοῦν, eſt corpus membranoſum ex duplici peritonæo, ceu plexu compoſitum, procedenſque medium inter vaſa, quæ in ipſo continentur, quibuſdam aut multò infra quàm umbilicus conſiſtens, quibuſdam ad pubis oſſa deſcendens, cum in pronum, ceu ad Umbilicum, parvæ magnorum vaſorum ſoboles, ex alto deferuntur, 6. de anat. adm. 5. ex duabus tunicis denſis, & ſubtilibus ſibi incumbentibus, quàm plurimis arteriis & venis, & pinguedine non pauca conflatum, gratiâ calefaciendi, 4. de uſu par. 9. quod Epiploon, ſive Epiplun, Arabibus Zirbus, Antiquis Rete, quòd ita inſtructum Omentum reti non ſit

abſimile,

absimile, indeque γαγγαμὼν & σαγήνη à plerisque dictum fuit, libr. de ner. & art. diss. cap. 1.

Omiæa vena, id est humeralis, ramus est venæ cavæ claviculas supergressæ per omoplatam in brachium descendens, quam Galenus interdum externam vocat, ad differentiam axillaris, quam internam nominat, vide Humeraria.

Omotribes, sive Omphacinum oleum, i. crudum oleum, ex olivis immaturis expressum, 8. meth. 3.

Omoplatæ (quæ & homoplatæ dicuntur, & Scoptulæ, 8. met. 8.) id est scapulæ, quæ humeri articulum constituunt; est enim in extremo scapularum insculpta capacitas tanta magnitudine, quanta Capiti brachii dearticulando, cui inseritur, esset aptissima, 13. de usu par. cap. 10.

Omos, humerus. Propriè dicitur id totum, quod in articulatione brachii cum Omoplata apparet sensibus; est enim revera ipse articulus brachii cum Omoplata.

Oncos, apud Hippocr. idem est ac tumor, significatque id, quod est supra id, quod est secundùm naturam incrementum, lib. de tumoribus ca. 1. Onchos verò & Poros quidam nostri corporis meatus vocant, 1. simplic. cap. 1.

Onyx, idem quod ἐνύασις, libr. finit, est autem puris collectio in nigro oculi, cum phlegmone, juxta Iridem, Græcè ὄνυξ.

Ophiasis, est affectus capitis, quo capilli primùm extenuantur; deinde decidunt, certis spatiis in Serpentis similitudinem; Idem revera cum Alopecia malum est, solâque figurâ ab eo differt, vide Calvities & Madarosis.

Ophthalmia, hoc est lippitudo, frequentissima oculorum affectio, estque inflammatio tunicæ, seu pelliculæ, os capitis, & Calvariam ambientis, quam & mem-

& membranam agnatam vocant, propterà quòd aliis quæ oculum ipsum constituunt, tunicis, forinsecus adnata sit, ligamentum existens toti oculo, ad circumsita ossa,& ob id omnia,quæ circum-circa oculos sita sunt, usque ad malas, quandoque in vehementi lippitudine attolluntur, 4. de comp. med. loc. c.2.

Opium, est papaveris lacryma & succus. 2. de antid.7. Unde opiata medicamenta sunt, quibus opium admiscetur, quæ Arabes vocant Alsabiar, id est Somnifera.

Opistotonos, vide Distentio.

Opopanacem vocant Panacis guttam & liquorem, 3. de comp. med. per. gen. cap.5.

Oppilatio, vide Compressio, & Obstruentia.

Optici nervi, sunt primum nervorum par, quod cum utroque Cerebri panniculo,ad oculos descendit, secum visibilem spiritum ducens, libr. de ocul. part.2. cap.3. vide Nervos sensificos.

Ordinatus pulsus est, quando ictus pari semper numero, paribusque pulsibus procedunt, quique per circuitum par est, de puls. ad Tyron. c.6.

Orexis ὄρεξις, appetitus, sive appetentia, est concupiscentia cibi & potus, quam Hippoc. λιμὸν, hoc est famem appellavit, eo aphorismo, quo scripsit, famem meri potione solvi, ut in commento Galenus annotavit.

Oricularia, vide Laminas.

Oroboïdes Urina, quæ habet hypostasin similem orobis, eaque fit à Colliquatione, & dissolutione Carnis, lib. de urinis, cap.26.

Oros dicitur à quibusdam τὸ πέδιον, hoc est pars tota pedis superior quam alii πολυόστεον appellant, id est multorum ossium. Orros verò tum serum lactis significat, tum Perinœon, tum etiam sacri ossis extremum, ad Caudam usque protensum.

Ortho-

Orthocolon, ὀρθόκωλον, quasi rectus articulus est articuli vitium, quando ob durum aliquem tumorem chorda musculos partem aliquam inflectentes, non sequitur, sed perpetuò articulus tenditur, nec inflecti potest, 3. de art.

Orthopnœa, quasi rectam spirationem dixeris, est magna spirandi difficultas, ut non aliter ea fieri possit quàm recta cervice, & thorace, quale iis accidit, qui velociter cucurrerunt, unde affectio ὀρθόπνοια, qui sic affecti dicuntur ὀρθοπνοικοὶ. Idem malum ab alio symptomate Asthma nuncupatur; viscosis, & crassis humoribus, circa asperas in pulmone arterias sine febre congregatis, de difficult. respir. cap. 11. & com. 4. in 6. de morb. vulg. 4. vide Anhelosi.

Os Στόμα, duobus modis dicitur, primùm quantum diducta labra patent; secundò & propriè totum id spacium, quod dictis labris, ad imas usque fauces interjacet, in quo dentes, palatum, lingua, gurgulio, & tonsillæ duæ continentur, quarum omnium partium una tunica est, etiam naribus communis.

Ossa ὀστᾶ, partes humani corporis durissimæ, siccissimæ, maximèque terrestres & frigidæ sunt, quæ se mutuò, & alias partes omnes, tanquam fundamenta sustinent, & firmant, atque ad universam corporis substantiam sustentandam subjiciuntur, quibusque omnia adnascuntur, & stabiliuntur, lib. de ossib. in proœmio.

Ossa alata, vide Pterigodes.

Os Ballistæ, vide Astragalus.

Ossa cavernosa, vide ossa Ithmoidea.

Os chartilagineum, est quod ad caput Cordis invenitur, ad quod omnium ipsius ligamentorum principia adaptantur, quod aliqui os chartilagineum, alii chartilaginem osseam nominant, 7. de anat. adm.

Ossa colatoria, sive Colo similia, vide ossa Ithmoidea.

Os cubiforme, vide Os Cyboides.

Os Cyboides, id est, cubiforme, est quod ab externis Tarsi partibus est locatum; firmumque in terra statuitur, 3. de usu p. cap. 7. & dearticulatur cavitati calcanei, ad finem adjacenti, ibid. cap. 8.

Ossa foraminulenta, vide ossa Ithmoidea.

Os frontis, quod vulgus Coronale vocat, vide Coronale os.

Os humeri, quod Arabes, os adjutorii vocant, vide Adjutorii os.

Ossa Ithmoidea sunt ossa quædam foraminulenta, & cavernosa in meatu olfactorio posita, quæ natura variè pertusa velut spongiam & cribrum apposuit; simul ne aliud corpus durum extrinsecus incidat, simul ne virib. integris aër frigidus inspirantibus nobis, rectà in Cerebri ventriculos sese insinuet, simul ut vapor odorem secum ferens per ea foramina a Cerebro recipiatur, simul ut Cerebrum vacuaret repentè, ac semel si quando usus inciderit, excrementorum copiam; quæ quoniam ad cribri & spongiæ similitudinem perforata sunt, ideo Ithmoidea, & Spongoidea dicuntur, 8. de usu p. cap. 6. & 7. quæ ossa Galenus 3. loc. aff. 10. Colatoria, vel Colo similia vocat, quòd per illa crassum Cerebri excrementum purgetur & percoletur; quod Arist. vocat Perittoma; tenuiora autem excrementa, & quæ vapori similia sunt, in sublime lata per calvariæ suturas excernuntur; crassiora autem prona feruntur, quorum altera pars in eas vias, quæ ad os pertinent, influit, & per screatum ejicitur, altera, quæ mucus dicitur, in nares, & per efflatum vehementem, excernitur, lib. de inst. odor. cap. 2.

Os Iugale, vide Zygoma.

Os latum, vide Spina.

Os

Os magnum, vide Spina.

Os naviforme, vide os scaphoides.

Os palati, vide Sphenois os.

Os petrosum λιθοειδὴς, ossis nomen, sic dicitur pars ossis temporalis, protensis suturæ lambdoidis finibus terminata, sic dicta, quòd petræ, vel rupi videatur similis, non duritie modò, sed etiam specie.

Os sacrum, ὀς τὸ ἱερὸν, duobus modis a Galeno sumitur, uno latiùs ut Coccygem etiam apprehendat, ut 12. de usu p. scribens os sacrum constare ossibus quatuor, tribus scilicet propriis, & Coccyge; hæc enim ossa sibi unita per symphysim, efficiunt unum os, quod parte supernâ vocatur sacrum, infernâ Coccyx. Altero, sumitur pro ea tantùm parte, quæ re vera sacra est, id est magna, & lata, qua parte hoc os, cum osse Ilio per synarthrosin jungitur, id est magnum & latum, tunc quæ ejus reliquum gracilescens semper ac tenuatum, in tres chartilagines acutissimas desinit, & Coccygem vocant, lib. de ossib. ca. 12. & 3. de artic. 104.

Os scaphoides, vide Scaphoides os.

Ossa spongoidea, vide Ossa Ithmoidea.

Oscitatio, & Pandiculatio, sunt mediocres motus virtutis expultricis Cerebri, 2. de sympt. caus. cap. 6. per quæ contenta aliqua in musculis (per quos quoque voluntarii fiunt motus) vel humiditate flatuosa, vel spiritu flatuoso expurgantur, 7. aph. 56. Oscitatio tale quidem in solis maxillæ inferioris musculis accidit, quale in Pandiculatione in omnibus musculis symptoma est; utraque enim evacuandorum in musculis halituosorum excrementorum causâ fit, com. 1. in 6. de morb. vul. 4. & 7. aph. 56. χάσμη illa, hæc σκορδίνημα, Græcè.

Osculorum apertio, quæ tum in arteriis, & venis fit per resudantiam, & dicitur Anastomosis, sive Exanastomosis, tum in ulceribus & vulneri-

bus, quæ ſinuoſa ſunt fiſtuloſa, & anguſti orificii, quæque dehiſcunt, 6. de comp. med. loc. cap. 2.

Oſtocopi, id eſt, oſſium dolores nominantur, cum membranarum, quæ oſſibus adjacent, dolores, & profundi ſunt (id eſt in intimo corpore ſenſum excitantes) & oſſium ipſorum veluti dolentium inducunt imaginem, qui magna ex parte ab exercitationibus evenire ſolent, interdum à frigore, & plenitudine, 2. loc. aff. 8.

Oſtracoderma, animal omne eſt, cui pro cute teſta eſt, lib. 1. de aliment. fac. 1.

Oſtraga, inſtrumenti genus eſt, quo in oſſium fracturis, colliſſionibus, & comminutionibus utimur, 6. meth. 6.

Otalgia, aurium dolor eſt, non omnis quidem, ſed qui ad profundum auditorii meatus pertinet, 2. meth. 2.

Otenchytæ inſtrumenta ſunt chirurgica, quibus aliquid in aures infunditur. Auri fuſoria ſpecilla ab aliquibus, à Celſo ſtrigiles, aliàs auriculares clyſteres appellantur.

Oxelœum, id eſt compoſitio ex aceto, & oleo, 1. de compoſ. med. per gen. cap. 7.

Oxycratum, id eſt compoſitio ex aqua, & aceto, 1. ſimplic. 29.

Oxydercica facultas eſt, quæ oculos, ubi nullum inſit illis ſenſibile pathema, malè tamen munere ſuo fungentes, corrigit & in integrum reſtituit, ac nimirum & in auribus & naribus, & per quemque aliorum ſenſuum ſingulatim pro portione talis quædam ſit facultas, eſt neceſſe, quæ in auribus oxycoos dicitur, 5. ſimplic. 23.

Oxygalax id eſt acidum lac. 3. aliment. 16.

Oxymel, non ex aceti, melliſque miſtione tantùm, compoſitio eſt, verùm ex mulſa paulum aceti accipiente, 3. acut. 24. & 4. ſanit. tuen. cap. 6.

Oxy-

Oxyregmia, id eſt acidus ructus, qui ſine aliqua pituita, quandoque in ventriculo frigidiore, & in quibuſdam lævitatibus inteſtinorum, quæ ex frigiditate ortum habent, unà fiunt, 6. aphor. 1.

Oxyrhodinum, quod & Rhodinum dicunt, eſt frontis linimentum, ex aceto, oleo, & roſacea capiti phreniticorum, perfuſum, 13. meth. 21.

Oxys, id eſt acutus, à quo ὀξεῖς πυρετὰς, acutas febres, ὀξεῖαν νόσον, & ὀξὺ νόσημα dictum eſt; Conſiſtit autem acuti morbi eſſentia, non in celeri tantùm motu, ſed in magnitudine & periculo. 2. ap. 23.

Ozena, eſt ulceratio in naribus profunda, tetri odoris, atque halitum emittens lib. finit. & 3. de comp. med. loc. cap. 3. Unde ex ulcerum genere eſt, eoque à polypo differt, qui in tumorum tantùm genere eſt, non ulcerum; naſcitur influxu humorum acrium, & putreſcibilium à Cerebro in nares facto, unde, vel earum alæ, vel interſtitium, vel aliæ partes exulcerantur.

P

PÆDOTROPICA, eſt medicinæ pars, quæ de puerorum ſanitate, doctrinam inſtituit, libr. de part. art. med. cap. 5.

Palatum, partem illam in ore altioris ſedis cavam vocant, quæ ſuper foramina è naribus in ipſum pertinentia, ſublimis eſt, com. 1. in 6. de morb. vulg. 3.

Palati os, vide Baſim Cerebri.

Palimvolus homo doloſus eſt, qui aliud loquitur, aliud ſentit, & qui facilè ſententiam mutat, ejuſmodi quoque morbus appellatur, qui ſpeciem quidem illi facit levationis, ſed tamen intus malignus eſt, com. 1. in 6. de morb. vulg. 6.

Pallida bilis, vide Bilis pallida, & amara.

Palma est ea pars manus, quæ Metacarpium, & Postbrachiale dicitur, 1. de musc. cap. 21.

Palmos, vide Palpitatio.

Palpitatio, quæ & Subsultio, & Palmòs παλμὸς Græcè dicitur, similiter atque tremor, motus est, quo partes palpitantes, circa voluntatem nostram, nobisque invitis attolluntur, & deorsum aguntur, à crasso & vaporoso spiritu, cui non adsit exitus; differunt verò palpitatio à tremore, quòd nemo, qui artus movere non instituerit, tremet; palpitantes autem particulæ etiam, si in quiete fuerint, sique nullum illis motum induxeris, palpitant; Etenim supercilium palpebrę, & oculus subinde citra omnem voluntatem, attolluntur; tremor autem totius & integri membri motus est, ut totius manus, brachii, capitis; palpitat verò pars membri, ut vel sola cutis, vel sola arteria, ut censebat Praxagoras, vel solus musculus, ut Herophilus. Tum & quæ tremunt totum mutant locum; quæ autem palpitant partes, eundem obtinent, sed modò ampliorem, modò minorem; in seipsas enim concidunt partes palpitantes, dum contrahuntur, aliò autem moventur, quæ tremunt. lib. de trem. palp. cap. 4. & 5. Adhæc Palpitatio est contractio quædam præter naturam, in illis corporis partibus, in quibus distentio, dilatatio, & contractio accidere possunt, 2. de sympt. caus. cap. 2. non enim os, vel chartilago palpitant, quòd dilatari non possint. Adhæc palpitatio motus est à toto genere præter naturam, tremor autem mistus ex motu secundum naturam, membrum movente, & motu præter naturam, virtutem ad violenter movendum proritante & cogente, 2. de sympt. caus. cap. 2.

Palpebræ sunt externæ oculi partes, superciliis subjacentes, superiùs, inferiùsque interiores tunicas contegentes, hæc inferior, illa superior, lib. Introd. c. 10.

Pan-

Pancœnus, vide Endemus.

Pancratium, vide Pancreas.

Pancreas, corpus glandulosum, vel caro glandulosa est in medio mesenterio sita, quam natura quatuor vasis, venæ, arteriæ, nervo, & vesicæ bilis in orbem substravit; divisionesque inter se mutuas replevit, ne ullum ipsorum facilè scindatur, propter vehementem motum, sed molli cedente corpore, conquiescat, 5. de usu par. cap. 2. quod corpus, vocat etiam Pancratium, 1. de motu musc. 6. Idemque & Pancreon, & Calicreon, dicitur, lib. de ven. & art. diss. cap. 1.

Pancreon, vide Pancreas.

Pandemus, vide Endemus.

Pandiculatio, vide Oscitatio.

Panus, id est tuberculum immaturum, quod aliquando & magnum, & durum, & diuturnum exoritur, 3. de art. 2. est enim tumor, non altus, sed latus, in quo quoddam pustulæ simile est, panis similitudinem habens, hinc Latini Panum etiam appellant, vide Phygethlon.

Papilla mammę, id est extremum mammę mulieris, quod ori infantis inditur, 15. de usu p. c. 7.

Papula, nomen est iis, quæ sponte extuberant in cute, conveniens, quæ superfluis constant humoribus, atque qualitatem etiam non injuriâ subsequuntur, cum tenues humores sunt, exulcerationem potiùs, quàm tumores creant, at crassi in tumorem pellem attollunt, co. 3. in 3. de morb. vul. 51.

Paracentesis, idest punctio, quæ Hydropibus, & Herniosis adhibetur, ad aquam evocandam, 14. metho. 13. & 6. aph. 27.

Paracmastica vide Continua.

Parachynanche, vide Cynanche.

Paralysis (quæ & Paresis à Medicis dicitur) est nervorum resolutio cum nervi, alicujus ex non

præcipuis corporis partibus omnino sensûs, & motûs expertes sunt, 1. de sympt. caus. cap. 5. sicque cum humorum multitudo indissolubiliter in aliqua corporis parte ex non præcipuis impacta fuerit, ut & Epilepsia, & Apoplexia partis dici possit, 4. acut. 27. Exquisita autem paralysis est, in qua nervi omnino sensum & motum perdiderunt; imperfecta, in qua, motus quidem perit, servato sensu, imperfectior in qua incolumi motu, sensus aboletur; est enim paralysis motus potiùs, quàm sensûs affectio; quæ si fiat in universo corpore apoplexia potiùs dicenda est, quam vera paralysis. Acciditque paralysis oculis, ubi & mollities dicitur, cum oculus, vel motu, vel visu, vel utroque privatur, læso vel Cerebro, vel nervo concavo, vel spiritu visibili, lib. de ocul. part. 4. capit. 13. Estque Paralysis etjam imaginatricis facultatis affectio, qualis, quæ & Caros, & Catalepsis nominatur. de sympt. differ. cap. 3. vide Resolutio.

Paramesus digitus, id est digitus anularis, libr. de muscul. diff. cap. 22.

Parophrosyne, parvus quidam, erransque motus virtutis imaginatricis Cerebri est, qui & delirium dicitur, de sympt. differ. cap. 3. Differt verò ab Anæa, & amentia quòd illa sit imaginatricis, aut ratiocinatricis depravatus, vel diminutus motus, hæc verò earundem facultatum paralysis, & resolutio.

Paraphimosis, vitium est Phimosi contrarium, cum videlicet ea quæ naturales meatus concludunt, ita diducta sunt, ut reduci nequeant; propriè tamen dicitur de præputio retrorsum adducto, ut glandem tegere nequeat; quod malum ex nervi, contractione maximè contingit, fit & ex immodica præputii siccitate; ei contrarium vitium Phimosis appellatur, lib. finit.

Paraplegia, est alicujus corporis partis immobilitas

bilitas ſanſûſque privatio, quam etiam Apoplexiam per abuſum vocat Hippoc. com.2. in 1. prorrhet. 50. quòd utraque à frigidis, & pituitoſis fiat humoribus. Paraplegia affectio unius partis corporis talis eſt, qualis paraplexia totius, com.3. in 1. prorrhet.26. Interdum facta abſque convulſione Apoplexia, in partis alicujus reſolutionem finiens, Paraplexia appellatur, 4. acut.27. & com.2. in 1. de morb. vulg. 59. Apoplexia, à paraplexia, ut à toto pars, differt; Apoplectici namque prorſus & paraplectici ſunt; Paraplectici verò, non omnino & Apoplectici. Adde ſanos mente paraplecticos, reſolutos parte una corporis dextra, vel ſiniſtra, Apoplecticos & mente, & toto corpore reſolutos eſſe conſtat; lib. finit. Ex quibus omnibus locis nunc videntur idem ſignificare paraplexia, & paraplegia, quaſi unam apoplexiæ ſpeciem, nunc paraplexia genus eſt ad paraplegiam, ſuam ſpeciem.

Pararhythmus pulſus eſt, qui (cum quæque ætas proprium pulſum agnoſcat) non convenit illi ætati, in quo eſt ille pulſus, ſed alterius proximioris, quemadmodum heterorhythmum pulſum vocamus, qui alterius ætatis habet rhythmum. lib finit.

Pararoſis, eſt depravata viſûs actio, cum oculis colore, figurâ, magnitudine, vel ſitu, mutata videntur veluti Amblyopia eſt diminuta actio viſûs, & cæcitas, ablata. 1. de ſympt. cauſ. cap.5.

Paraſtatæ qui & ſeminarii meatus dicuntur, quaſi Latinè aſtites nominentur, ſunt qui ex vena & arteria conſtant, in unam naturam conſertis, ſemen confoventes, lib. finit. vide Glanduloſi aſſiſtentes.

Paraſynanche, vide Cynanche.

Paregorica, id eſt mitigatoria medicamenta, quæ non ſanant, ſed mitigant, ne malum creſcat, lib. de Dynamid. in procœmio.

Paremptosis, (quam & Periptosim, hoc est incidentiam & casum vocat. 3. περὶ χρειῶν) est intercidentia, sive coincidentia, cum ea plenitudo, quæ ex ingestione eorum, quæ comeduntur, & bibuntur in venis gignitur, à venis in arterias delabitur, lib. de caus. procatarct. cap. 3. Atque universim peremptosis est, quando aliunde in aliud vas humor fluit, 7. de anat. admin. capit. 16. speciatim, transumptus spirituum ex arteriis in venas, paremptosis dicitur, lib. de venæ sect. contra Erasistratum, c. 2. vide Coincidentia.

Parencephalis, quod & Cerebellum, & Encranion dicitur, est posterius Cerebrum, quod a priori (anterius enim propter sui magnitudinem, nomen totius sibi vendicaverat) crassæ meningis duplicatione est diremptum, 8. de usu p. cap. 1. vide Cerebrum.

Parenchymata (quasi affusiones dixeris) Græci vocant carneam illam substantiam, quæ inter vasorum intercapedines recipitur, 7. de anat. adm. cap. 5. ut quæ in visceribus, ceu Iecinore, renibus, liene, & pulmone visitur, quam substantiam Galenus non vult vocari carnem; ea enim solùm caro dicitur, quæ in musculo est, reliquarum nullam homines carnem vocant, præterquam admodum pauci, sed quæ in visceribus, ceu Iecinore, renibus, liene & pulmone visuntur, eas parenchymata, (quasi affusiones dixeris) Græci vocant; quæ verò in intestinis ventriculo, stomacho, & utero sunt, sine nomine relinquunt, 10. meth. 11.

Paresis idem quasi paralysis, id est resolutio, vide Paralysis.

Parietalia, vide Bregmata.

Paristhmia, quæ & Tonsillas, & amygdalas vocant, sunt locorum ad Isthmum (id est eam oris regionem, quæ os & gulam interjacet) attinentium inflam-

inflammationes, 3. aph. 26. Parifthmia, Tonfillæ, & Uvæ, nihil aliud funt, quàm inflammationes; Uvæ quidem Gargareonis, Tonfillæ verò adenum, qui in principio faucium inter fe oppofiti funt; Parifthmia, corporum eorum, quæ in faucibus funt, lib. de tumor. cap. 17. Quo nomine non folùm inflammationem, fed etiam faucium partem illam nominant. Sic autem eam appellaverunt Græci, quòd locus ille, cui adjacent, cui veluti Ifthmus quifpiam anguftus eft, quum inflammatione tumet, multò quàm antea anguftior fiat. Latini Tonfillas diminutiva voce a tolles, hoc eft, tumore appellant. Alio nomine etiam ἀντιάδας vocant. vide Ifthmus.

Parocheteufis, id eft derivatio, eft cum fanguis avertitur, atque ad alia membra proximiora converfus, derivatur; fi verò ad contraria revellitur, Antifpafin Græci vocant, 5. meth. cap. 2.

Parωnychia, abfceffus eft, qui ad latera unguium adnafcitur, 8. de comp. med. loc. cap. 2. quem Arabes Panariticum vocant, Latini Reduvias.

Parωtides, vide Eparmata.

Paroxyfmus, vide Acceffio.

Partes inanes corporis funt quæcunque inter extremam thoracis coftam, & femoris offa habentur, 2. progn. 1.

Partus τόκος, actio eft partim uteri, ipfius adaucti fœtûs gravitate, & excrementorum redundantia læfi & diftenti, vi propria expultrice, fœtum in cutem ejicientis; partim ejufdem fœtûs grandioris effecti, & majori alimento, quàm quòd in utero recipere poffit, indigentis, atque ex uteri anguftia & adaucto nativo calore fuffocationis imminentis periculum averfantis, quum non fufficiat fpiritus maternus, quem illa per arterias fubminiftrat, ad exitum repentè concitati.

Paru-

Parulides, vide Epiludes.

Parygron, id est, humidum, seu liquidum medicamentum, quod medetur particulæ, parva adhuc phlegmone, conflictanti, non multò post confectionem tempore, sed protinus impositum; ubi duritiem à dolore alienam pars affecta acquisierit, vel paulo recenti vetustius utile est, quemadmodum etiam si phlegmonoso affectu, omnino sit libera, 7. de comp. med. per gen. cap. 2.

Passio, πάθος, πάθημα, generaliter quidem dicitur, omnis motus, qui ab altero in alterum fit, sive secundùm naturam fiat, sive præter naturam, qua parte ab altero recipitur, hinc visio, auditio, calefactio, frigefactio, humectatio, delectari, dolere, gaudere, tristari, passiones dicuntur, quorum essentia in fieri est, cum motus sint, cujus nullæ sunt partes permanentes, sed dum fiunt solùm sunt; solùmque inverti & mutari generationem habent; Cum motus autem desiit, non affectio, aut passio, sed affectum esse & passum dicitur, Græcè διάθεσις; speciatim verò non solùm, dum fit alteratio, passio dicitur, sed dum facta est, quæ motu absoluto superstes est, quam etiam πάθη appellant, ut ex vulnere cæcitas, ex contusione nigror; ex febre tabes, ex continuis vigiliis sapientia. Tertia adhuc significatione specialiùs, non modò passio quæ fit, nec quæ facta est, sed quæ est præter naturam tantùm facta affectio, ut ex vulnere cæcitas, qua significatione morbi, & symptomata, à medicis passiones dicuntur; vide Affectus & Symptoma.

Pastilli Græci τροχίσκοι, seu rotulæ & orbiculi ab effomationis figura, dicuntur medicamenta plana in rotæ aut circuli formam coacta, 5. de med. per gen. 11. & 1. de antid. cap. 9.

Pastio, id est ulcus depascens, 5. med. per gen. cap. 3.

Patella

Patella est os chartilaginosum, & rotundum, gibbum, qua femur Tibiæ connectitur, aliterque Mola dicitur, lib. de ossib. 23. quæ & Rotula & Myla & Epigonatis, i. supergenualis appellatur, 3 de usu par. cap. 15.

Pathema, i. passio, vide Affectus, Passio, Symptoma.

Pathognomonica syndrome, id est concursus effectuum index, 1.lo.aff.1. Pathognomonica autem signa sunt, quæ & homoidea, & homogenea dicuntur, idest, ejusdem speciei, vel generis, quæ in una aliqua fiunt affectione, quæ perpetuò & soli illi insunt, tanquam soli propria, & inseparabilia existentia, veluti quæ per sputa excernuntur, affectionis tum pulmonum, tum thoracis, tum asperę arteriæ, tum gutturis, & tantùm respiratione subservientium instrumentorum, signa sunt, quæ & in respiratione vitium per se & primum contraxerunt, non per consensum: atque hæc signa sunt certissima, non autem ea, quæ perpetuò, sed non soli insunt, vel soli, sed non perpetuò, com.1.in 1.prorr.2. & inseparabilia dicuntur, vide Assidentia.

Pathologica, sive Ætiologica medicinæ pars est, quæ causas & symptomata, & morbos inquirit, vide Ætiologica.

Pauciferum vinum, vide Oenodes.

Pechys, vide Cubitus.

Pecsis, id est Congelatio, πῆξις Græcè, idem quod ἱδρίωσις, hoc est firmitas, stabilitas, fixio; quum verò illa, quæ frigore concrescunt & congelant firma quoque fiant ac stabilia, ob id malum hoc, ubi corporis partes præ frigore rigent, adeoque stabiles sint, πῆξις, id est congelatio, dicatur.

Pecten est sinus ipse, quo muliebre pudendum clauditur, lib. Introd. ca.10. Est adhuc pecten ea plantæ pedis, qua terram contingimus, pars, quæ post

poſt concavum ad digitos aſſurgit; dicitur & Pecten ea pars manus, unde digiti procedunt, ibidem.

Pectorale os, quod medio pectore ſitum, coſtis utrinque alligatum eſt; conſtat autem ſeptem parvis oſſibus per ſynarthroſim colligatis, quibus ſingulis ſingulæ coſtæ connectuntur; quæ tota pectoralis oſſis figura à nonnullis, quia gladii ſimilitudinem repreſentat, Xiphoides nominatur, quaſi enſiformis lib. de oſſib. cap. 13. quod & ſternon appellatur, 7. de anat. adm. cap. 2. vide Sternon.

Pectus, ea eſt corporis pars, quæ inter medias coſtas, & utrunque latus jacet, lib. Introd. c. 10.

Pedem ſummum, partem eam pedis vocat Hip. quæ a planta & ſolo, uſque ad digitos, & ungues porrigitur, 3. de artic. 106.

Pedicularis morbus vide Phthiriaſis.

Pedion, id eſt planum, planities, ſeu planta, eſt pars pedis, quæ eſt ante digitos, quæ verò pars ante hanc ſita eſt, Tarſus dicitur, 3. de uſu par. 5. Arabicè Raſcetta. Illud metacarpio manûs, hoc Carpo proportione reſpondet, cap. 6. Atqui & interiorem ſummæ manûs regionem, & quantum infra pedem eſt, pelma Græcè, plantam Latinè dicunt, 3. de anat. adm. cap. 1.

Pelignus eſt color lividus, 14. meth. 9.

Pelma, vide Pedion,

Pelvis, vide Infundibulum & Choana.

Peltalis chartilago, vide Cricoides Chartilago.

Pemphygodes febris, vide Febris Pemphygodes.

Penis ςῆμα virile membrum, quod & αἰδοῖον, & καυλός dicitur, 2. de ſympt. cauſ. cap. 2.

Penſilis Verruca, (vide Acrochordon) dicitur, quòd in imo uſque adeo ſit anguſta, ut pendêre videatur, tota enim foràs prominet, adeo ut exciſa nullam radiculam relinquat, anguſtiore baſi prædita, atque ob id pendêre videatur, ſummę chordæ ſi-

dæ similis; à Myrmecia differt, quæ basim habet latiorem, & nigro colore præditam, atque ubi à chirurgo tollitur, sanguinem fundit copiosiorem, quæ & sessilis Verruca appellatur, vide Myrmeciç.

Pepasmus, πεπασμὸς, morbi est, & eorum, quæ præter naturam sunt veluti coctio quædam & maturatio, in qua quod assimilatur paucum est; quod autem semicoctum & superfluum, multum; Quamquam alibi πεπασμοῦ significatum latiùs extendit Galenus, dum omnem deductionem in mediocrem temperiem πεπασμὸν appellat, & alibi omnem morborum πέψιν, id est coctionem in succorum alteratione consistere scribit.

Pepsis, vide Pepasmus.

Peracutus morbus, vide Acutus simpliciter.

Per consensum morbus, vide Idiopathia.

Perditio, vide Aborsus.

Perfrictio est nativi caloris frigiditas sine sensu doloris, longiori temporis spatio, & paulatim facta, lib. de tremor. convul. cap. 6. quæ nativam caliditatem, ab humorum multitudine gravari odit, 4. acut. 26. vide Frigus.

Perforatio, est sectio, quæ in spatiosam pulmonis sedis capacitatem penetrat, reliqua verò omnis divisio ipsius, vulneratio quidem dicitur, perforatio non item, 7. de anat. adm. ca. 14. Nominatur adhuc & perforatio, magnus quidam ventriculus, & meatus, qui ab anterioribus duobus Cerebri ventriculis in ipsum Cerebellum prorumpit, per quem parencephalis Cerebro est communis & connexa; cum enim Cerebrum sit à parencephalide, crassæ meningis duplicatione diremptum, ipsumque oporteret aliqua parte illi conjungi, quo prædictum meatum produceret, in unum prius locum utrosque ventriculos terminavit, quem sanè quartum totius Cerebri ventriculum nonnulli nuncupant;

pant; alii rectiùs non ventriculum, sed perforationem nominant, ex qua cavitate animalis spiritus parenchephalidi transmittitur, 8. de usu par.c. 11.

Periapta medicamenta, sunt capitis dolori conferentia, quæ Latinis Amuleta appellantur, quod de collo suspendantur, aut alicui corporis parti alligentur, lib. de remed. par. fac. c. 1. vide Amuleta.

Pericardium, quod & membrana, & tunica dicitur, membrana à substantia, tunica ab usu, 7. de anat. adm. c. 2. vide Membrana Pericardios.

Pericranios membrana, tunica est crania superposita, quæ ex duplicatione duræ meningis connatæ undique & adhærescentis intrinsecus cranio, per suturas extra cranium egressæ, ut cranium duræ meningi & Cerebro arctiùs vinciret, ipsi cranio extrinsecus in orbem circunfunditur, 8. de usu par. cap. 9.

Pericharia, hoc est, subitum, & vehemens gaudium, contrarium Ecplexiæ quæ est subitus timor, ambarum occasione scimus multos interiisse, 12. meth. cap. 5.

Pericholus, id est biliosus, sive is homo sit, sive dejectio, sive urina, sive morbus, com. 2. in 1. prorrhet. 18. Consueverunt autem excrementa, bilem substantiâ tenuem circiter habentia, atque ea circumvoluta, vocare Perichra, id est circiter colorata, ibid.

Perinœon, quod & Perinœum, femen, & interfemineum dicitur, vide Interfemineum.

Periodus, vide Circuitus.

Periostios membrana, & tunica est ea, quæ singulis ossibus adjacet; aggeneravit enim natura ac circumjecit omnibus ossibus carnes, simulque ipsa pinguissima quoque parte suctu extracta, terrestria atque arida, nec non pinguedine omni prorsus carentia reddidit, atque ex eo, quod extraxit lentum

lentum ac tenax singulis, & in capitibus colligamina, quibus inter se connectuntur, & in longitudine circum undique tenues membranas produxit, quæ circum ossa, hoc est, ossium involucra, & periostia nuncupantur, quibus carnes aggeneravit, 1. de semin. ca. 10. Estque periostios membrana, succingentem & costas circundans, quæ costis intus tenditur, ita ut inter costas & succingentem, media collocetur, 8. de anat. adm. cap. 10. Est quoque periostios oculi tunica, septima in ordine, quæ totum oculum cum ossibus colligat, simul autem & moventes ipsum musculos operit, 10. de usu par. cap. 2.

Peripneumonia, seu Pulmonia, pulmonis inflammatio est, quam semper acuta febris comitatur, qui cum viscus sit laxum & molle, fistulisque inanibus undique infinitis cavum, cordi vicinum, à pituitosiore atque crassiore sanguine inflammatur, cum subtilis, biliosusque fluat ferè, nec cum viscere ulla ratione cohærescere possit, 4. de caus. puls. ca. 12. eadem pulmonia appellatur, 2. progn. 64. Quam sequitur spirandi difficultas, tantaque angustia, ut suffocari laborantes videantur, ac recti sedere conentur, calidamque sentiunt expirationem, multumque aërem frigidum attrahere concupiscunt, atque inter tussiendum sputum varium colore ejiciunt, insuper gravitatis cujusdam, thoraci incumbentis sensum sæpe percipiunt, ac dolorem ex imo ad ipsum pervenire, & ad os pectorale, & ad spinam usque extendi conqueruntur, 2. loc. aff. ca. 9.

Periptosis, vide Paremptosis.

Peritonæum, membrana est à Græci vocabuli etymologia dictum, quòd alimenti vasis prætendatur, quę & Peritonæos membrana, peritonæos tunica, & tegumentum appellatur; tenuis substantiæ membrana est, ex simplicium & primorum

corporum numero, prætenditurque tum visceribus, tum intestinis, tum vasis, quæ inter septum transversum & crura habentur, tum etiam iis, quæ interjacent, quale est vulva & vesica, tenue admodum corpus, latis araneorum telis simillimum 6. de anat. adm. c. 4. abdomini substratum, 4. meth. 6. Arabibus Siphac.

Peritonæi vertex membrana est, telis araneorum similis, inferioribus septi partibus objecta, sibi continua, totam inferiorem septi transversi regionem subliniens, eidemque circumhærendo, & simul serpendo, 6. de anat. adm. cap. 8.

Perittoma est id, quod post completam coctionem, nec confectum, nec assimilatum relinquitur, quod corpori nec adnascitur nec accrescit, sed per ipsius laxiora intus spatia tanquam supervacaneum errat.: Unde nomen quoque rectè à majoribus ei, Perittoma est inditum, (1. de sanit. tuen. cap. 3.) id est excrementum, sive id spiritus, sive corpus aliud solidum sit, περίττωμα Græcè.

Perniones, quæ & Chimethla dicuntur, sunt intertrimenta, & scissuræ manuum, & pedum, hyberno tempore à summis algoribus factæ, libr. de med. fac. part. cap, 203.

Perona, Sura, Fibula à quibusdam; est alterum os tibiæ exterius & tenuius; alterum enim quod crassissimum est, & interiori in parte situm, κνήμη Græcis, eodem cum tota parte nomine, Latinis Tibia appellatur. Galenus autem ex Hippocrat. in ταῖς γλώσσαις dicit, Peronam diversa significare, aliquando quidem os totum membri, aliquando ipsius ossis epiphysin, interdum ejus protuberantiam id est malleolum.

Perosis, hoc est oblæsio, est privatio & impedimentum naturalis functionis, aut alicujus particulæ mutilatio, lib. finit.

Per-

Persistentes morbi sunt, qui eisdem horis accedunt ac remittunt, lib. de Typis, cap. 3.

Perspiratio, perspiratus, vide Inspiratio.

Per viciniam affici, vide Idiopathia.

Pes, πῦς, pars infima cruris est, quæ multiplici osse constat malleolis, talo & digitis definitur, ex Aristot.

Pessarium, Pessus, πεσσὸς, est lana concerpta, aut pannus, aut bombyx, aut linamentum, ad digiti figuram, rotundum factum, demersum in medicamentum aliquod, involutum serico, filoque appensum, tum præsertim utero accommodatum.

Pestilentia, febris pestilens, morbus pestilens, λοιμὸς, idem significant, estque morbus Epidemius, contagiosus, perniciosissimus, communis, è communi causa natus, adventitius, (non patrius, aut familiaris,) præsentis periculi, ut qui maligna & venenata putredine humores, vitales spiritus, & substantiam Cordis labefactet, quam aër tota sua substantia putris & corruptus, sive quòd is inclusus non diffletur, sive à non humatis cadaveribus, sive à vaporibus, & halitibus putridis non discussis, excitarit. An verò corporum cælestium influxus pestilentem reddant aërem, dubitare malim, quàm credere, præsertim cum medico sensus magis sequenti, aëris mutationes pro omni sint Astrologia, ut ex Hippocrate conjicere licet, 3. aphor. & initio progn. & lib. de aqua, aëre & locis.

Petaloides urina est, quæ habet hypostasim similem squamis piscium, lib. de Urinis, cap. 27.

Petia oculi est sanguis fluens de aliqua arteria, vel vena, quam patitur ex ictu, lib. de ocul. par. 4. cap. 7.

Phacos faciei macula est nigra lentis similitudinem obtinens, Latini lentiginem & lenticulam vocant.

Phagedænas antiqui nominant ulcera, quæ semper majora, & deteriora fiunt, vel cicatrice nullo modo adveniente, vel si facta sit, resoluta, vel propter influxum vitiosorum humorum, vel propter dispositionem longo tempore factam, ex influentibus humoribus, vel ob aliquam dispositionem ossis in eo loco corrupti; sed nobis sufficiat ex iis, quę aliqnid loci circumstantis occupent, alia nominare Herpetes, quæ summam cutem tantùm infestant, alia Phagedænas, i. exedentes, quæ carnem subjectam corrumpunt; nam quod putridum, atque depascens à nonnullis ulcus vocatur, non est propria ulceris differentia, sed passio implicita, ex ulcere atque putredine, 6. aph. 45, quas adedentes vocat, libr. de aqua, aëre, loc. c. 2. Adhuc phagedænæ sunt illa ulcera, quæ partes vicinas continuò depascunt, non tamen eas putrefaciunt, febresque inferunt; quòd si depastionem cum putrilagine sustinent Nomæ]dicuntur, id est depastiones, 6. de comp. med. per gen. cap. 1. φαγέδαιναι Græcè.

Phalacrosis φαλάκρωσις, calvitium, seu calvities, pilorum capitis defluvium est, propter humoris penuriam, non autem humoris vitio; nam tunc diceretur Alopecia, vel Ophiasis, vide Madarosis.

Phalanx articulus est, tum maximè, quo magnus digitus ossi Carpi propinquo, dearticulatur, 2. de usu par. cap. 9. Græcè σκυτάλιδες, φάλαγγες, vide Digiti.

Phalangosis, affectus est, quo pilorum subnascentium, duplex, triplexve acies; vel in superiore, vel in inferiore palpebra, provenit; libr. Introd. ca. 15. Ex quo videtur author Introductorii phalangosin, idem facere, cum distichiasi, quod falsum est, quoniam in hac novi pili, & non naturales succrescunt, in illa soli naturales pili sunt, qui inversi negocium oculo facessunt; in qua cilium intrò spe-

ctat,

ctat, pilorum acie simul cum eo inversa, ut inquit Paulus; sic enim oculum compungunt; quibus duobus affectibus, commune genus est Trichiasis, id est noxa oculis a pilis proveniens, qui pili si recenter exoriuntur, distichiasim efficiunt, si nativi, & naturales, phalangosim.

Pharmaceutica medicinę pars est, quæ medicamentis per os assumptis affectubus medetur, 3. de comp. med. per gen. cap. 2. altera therapeuticæ medicinæ pars.

Pharmacia, purgatio, κάθαρσις, ἀνακάθαρσις, duplicem habet apud Hippo. & medicos significationem, unam qua significat, humorum, qui sua qualitate molestant, evacuationem sive naturâ, sive arte fiat, per quamcunque regionem, vomitum, sudorem, urinam, nares, tussim, alvum, uterum; alteram quæ ejusdem humoris fit evacuatio per alvum tantùm ope medicamenti, prior significatio habetur, com. 4. in 6. de mor. vulg. posterior in eo aph. qui bene corpore habent, difficulter ferunt purgationes; & corpora sana cum purgantur, exolvuntur.

Pharyngethron, apud Galenum, nunc pro Pharynge sumitur, nunc pro osse hyoide, quòd sit portio maxima Pharyngis, vide Hyoides.

Pharynx, duo significat, & fauces, id est regionem intra os, ubi tum gulæ, tum asperæ arteriæ extrema concurrunt, id est medium illud spatium inter laryngem & gulam, & ipsam asperam arteriam, cujus summum laryngem vocant; veruntamen loci vicinia effecit, ut pharyngis nomine, nunc pro medio inter laryngem & gulam spatio, nunc pro aspera arteria, nunc pro ipsius asperæ arteriæ summo capite, i. larynge, indifferenter sumatur, ut ex pluribus Galeni, & Hippocrat. locis elicere est.

Phathnia, sunt ossa dentes continentia, libr. de ossib. vel, ut alii, sunt alveoli & præsepiola, & ca-

vitates, quibus dentes inferuntur, quas Graeci φάθνια, vocant, unde videntur hæ duæ voces φάθνια & βόθρια idem significare.

Phaulon simplicem & vulgarem victus rationem vocat Hippoc. ita eam, quæ huic contraria est, exquisitam, inter utranque autem mediam, hypophaulon, id est subvulgarem nuncupavit, 1. de fract. 45.

Phimos, & Phimosis, vitium quoddam in masculis est, ut docet Cels. lib. 7. cap. 25. in quo Colis glans, ita cutis tegmine contecta est, ut nudari non possit; huic contrarium malum, in quo propter cutem curtam, aut retro abactam glans tegi non potest, Periphimosis vel paraphimosis appellatur.

Phimosis est, cum cutis palpebrarum extrinsecus valde inflammatur, atque id, eò usque, ut vicinæ regionis pars aliqua occupetur, palpebra invertatur, cum verò modica quidem in cute inflammatio est, at membrana, quæ intus ad Irim usque extenditur, valde deficit, tunc fit, ut intro palpebra convertatur, quod vitium cum utrisque palpebris accidit, Phymosis, hoc est, Capistratio nuncupatur, cum diducere eas æger atque aperire ita oculum nequit. Idem morbus interdum in labiis oritur, & præputio & ano, cujus causa eadem est, 3. de iis, quæ in med. 32. vide Paraphimosis.

Phleborrhagia, id est venarum ruptio, 4. acut. 86.

Phlebotomia, id est sanguinis per venæ sectionem, missio 11. meth. 1.

Phlegma, humor est frigidus & humidus albi coloris, qui tum in senibus, tum iis, qui ratione quavis sunt perfrigerati plurimus acervatur, autumno abundans, quem Prodicus Blenam & Mucum vocat, 2. de nat. fac. cap. 9. vide Pituita, Gravedo, & Coryza.

Phleg-

Phlegmatiæ significant, sive illas, quæ propriè phlegmonæ, id est inflammationes nominantur, sive etiam libeat febres unà complecti, secundùm antiquam vocabuli acceptionem, 1. apho. 7.

Phlegmone, est abscessus, in quo sanguis calidus copiosior in aliquam animalis partem, procumbens, majora ejus vasa distendit, ab his ad minora procedit, à quibus exudat foràs in ea ampla spatia, quæ inter vasa sunt, ut etiam omnia, quæ in composita carne habentur, loca occupet, 10.meth. 6. Solet etiam Hippoc. phlegmonas appellare omnes inflammationes, & si tumore præter naturam careant, sed ipso posteriores, nomen phlegmones tumoribus præter naturam attribuunt, quando cum inflammatione & resistentia & pulsatorio dolore constiterint. com. 4. in 6. de morb. vulg. 1. Consueverunt antiqui in omni caliditate, nomine phlogosis, id est inflamminis, & Phlegmones hoc est inflammationis uti, 2. Glauc. 1. & 4. acut. 21. & 13. meth. cap. 1. φλεγμονὴ, καὶ φλόγωσις Græcè.

Phlegmone erysipelatosa, est tumor præter naturam, à sanguine & bilioso humore subortus, sed sanguine in prædominio peccante, bile in subdominio; è contra Erysipelas phlegmonosum, in quo prædominatur bilis sanguine in subdominio peccante, ita ut ab eo, quod in mistura exuperat, nomen ipsi indatur, ac dicatur de eo, id quod exuperatur; sic ut phlegmonem erysipelatosam, vel erysipelas phlegmonosum id vocemus; Ubi autem neutrum vincit, ibi vitium phlegmones, erysipelatosque medium nominetur, 14. meth. cap. 2. vide inflammationis.

Phlegmone oculi tumor est circa oculos, qui cum rubore & caliditate multa & motu difficili, & punctionibus gignitur, lib. finit. vide Inflammatio.

Phlo-

Phlogosis, id est inflamminis nomen sæpe Hipp. affert, pro phlegmones, hoc est, inflammationis vocabulo singulari, 3. prognost. 71. vide Inflammatio, & Phlegmone.

Phlyctænam vocant, ubi per exulcerationem, vel etiam sine hac exterior Ceratoidis tunicæ membrana tenuissima, & sublimis elata, intra se humorem collegerit, aut sub tunicæ spatio, crassior humor currens phlyctænam pariat. Introd. cap. 16. Inde ad pustulas per corpus erumpentes ob serosos humores ad cutem translatos, nomen transfertur, 2. progn. 70.

Phlyctides, sunt pustulæ, quæ in ardentissima febre per caloris intensionem, in ore generantur, lib. finit. vide Febris pemphigode.

Phocatos, instrumenti genus est, quo in fracturis calvariæ utimur, à lenticulæ specie dictum, 6. meth. 6.

Phœnigmus, rubrificatio, est ruboris per medicamenta, in aliqua corporis parte, excitatio; quædam. n. medicamenta, eam vim habent, ut cuti admota, ruborem, caloremque accendant, atque etiam si dutius immorentur, vesiculas excitent; tandemque exulcerent, ab Arabibus Vesicantia, & Vesicatoria appellantur.

Phoxos, est depravata capitis figura, cum acuminato est vertice, & non ad oblongæ sphæræ similitudinem, qualem secundum naturam humanum caput habet, lib. de ossib. cap. 1.

Phrenitim, mortales omnes eam affectionem appellitant, in qua Phrenas, id est mentem læsam esse videant, 1. prorrh. 1. Est verò phrenitis mentis alienatio cum febre acuta, quando Cerebrum propria, primariaque affectione laborat, si verò Cerebrum per consensum afficiatur, dicitur Delirium. 5. loc. aff. 4. Est autem affectio, inflammatio in meningi-

ningibus; & in ipsum etiam Cerebrum aliquando pervadit, estque perpetuum cum acuta febre delirium, 1. prorr. 1. Quòd si febrem adjunctam non habeat, tunc non phrenitis, sed vel delirium, vel mania, appellatur; si verò perpetuum non sit delirium, adhuc phrenitis dici non debet, sed vel paraphrosyne, vel paraphrenitis, ut quæ tum à ventriculo, tum à diaphragmate, tum in summo febris vigore excitatur; tunc enim declinante paroxysmo, cessat mentis alienatio, com. 3. in 3. de morb. vulg. 45. unde omnia signa, quæ eam, vel efficiunt, vel significant, dicuntur phrenitica, com. 1. in 1. prorrh. 4.

Phrenas, vide Diaphragma.

Phrenicæ venæ, sunt duæ propagines venarum, è trunco venæ cavæ superioris orientes, insertæ in diaphragma, ipsumque totum nutrientes.

Phtharticum, vide Deleterium.

Phtiriasis, est scabies, circa palpebrarum radices, quæ squamas furfuri similes dimittit, lib. finit. Vocaturque morbus pedicularis, cujus generatio quibusdam contingit in capite acervatim, ex multis videlicet humoribus, calidis quidem, sed non ad totam caliditatem progressis, ad quantam proveniunt acres Ichores, id est sanies, 1. loc. aff. 7.

Phthisicus, Græcè φθινώδης is dicitur, vel qui phthisi correptus est & contabuit, vel qui quavis ex causa macilentus evaserit; vel qui ad phthisim, natura proclivis est, angusto scilicet adstrictoque existens thorace, ut à tergo, operta scoptula, instar alarum promineant (unde πτερυγώδης, hoc est alatus nominatur) tandem cui caput imbecillum est, organaque respiratoria facilè omnem ejus fluxionem recipiunt, com. 2. in 1. de morb. vulg. 13.

Phthisis, quæ Tabes Latinis, dicitur, si communiter sumatur, est diminutio, & colliquatio corporis; Tabes verò, propriè est pulmonis ulceratio,

 vel

vel thoracis, vel faucium, ut & tussicula & debiles comitentur febres, & corpus conficiatur, ea verò quam Phthoën proprio vocabulo appellant, est corporis consumptio ex ulcere, libr. finit. φθίσις Græcè, & φθόη Phthoëa etenim propriè Græci, & præsertim Athenienses nominant, ob pulmonis ulcera insanabilia, totius corporis cum parva febre extenuationem, eandemque Hippocra. vocavit Phthisim, 7. apho. 16. atque ideo aliquando Galen. sanguinis sputum, vocat Phthoën, 5. meth. 15. eandem vocat Tabem, 1. aph. 12.

Phthisis oculi, vide Tabes oculi.

Phthoë, vide Phthisis.

Phthoria, i. medicamenta, quæ valent ad ejiciendos fœtus, vivos vel mortuos alio nomine Ecbolia appellantur.

Phthoropœum, vide Deleterium.

Phygethlon, inflammatio est adenum, quæ in inguinibus, & aliis est, calore scilicet & celeritate generationis, ab aliis tuberculis distincta, lib. de tumoribus cap. 15. Phygethlon, est erysipelas inflammationis particeps, 2. Glauc. 1. figurâ illi pano similis est, quo textores utuntur, atque ideo panus & panis dicitur.

Phyma est phlegmone glandulis, sicubi fluxio in eas procubuit, citra ulceris occasionem accidens, 13. metho. cap. 5. quæ statim augetur, atque ad suppurationem venit, 2. ad Glauc. 1. vide Tuberculum, Furunculus.

Physema est resinæ species, quam & pityinam, & piceam nominant, expers pinguitudinis, admodum exsiccans, 7. de comp. med. loc. c. 3.

Physiognomonica signa, sunt quæ rei naturam indicant, lib. quod animi mor. c. 6.

Physiologia, id est naturalis scientia, 1. de elem. 5. qualis medicina censetur, quæ & Physiologica appel-

appellatur, nomine ſumpto à materia, quæ cognitioni medici expoſita eſt, quæque materialis propriè appellatur, lib. de part. art. med. cap. 6.

Phyſis, apud Hippocratem nunc naturam, nunc temperamentum ſignificat, 2. acut. 31. Vocatur adhuc Phyſis flatus, flatuoſus, ſive halituoſus ſpiritus, ſuccis quibuſdam pituitoſis, vel cibis in ventre à deficiente calore, in halitum ſolutis; qui cum per os excernitur, ructum creat, cum per ſedem, ſonorum ſilentemve flatum; cum verò neutra parte emittitur, ſymptoma creat, quod Empneumatoſis hoc eſt inflatio vocatur, ventre ſcilicet impotente ad excrementoſum, nebuloſumque excernendum ſpiritum; ſed is retentus propter magnam ſpiritus viæ, & inteſtinorum latitudinem, graviter ſonat, murmur quoddam, quod Græci Borborygmon vocant, cauſans, 3. de ſympt. cauſ. cap. 2. vide Clydones.

Pia & dura mater, vide Membrana dura.

Picatio auxilium medicum eſt, quo parte aliqua corporis pilos exſcindente, medicamento utimur, tum maximè cum quidam novaculæ præſidium formident, præſertim in gutture, iiſque abraſis pharmacum aliquod applicamus, 1. de comp. med. loc. cap. 5. Aliqui verò picationem & picam ſignificare inquiunt, ſymptoma depravatæ, vitioſæque appetentiæ cum ſtomachus vitioſos, & à natura alienos cibos concupiſcit præter morem, quo malo mulieres gravidæ infeſtantur, ad extremum uſque ſecundum vel tertium menſem, quarto namque ferè eo liberantur; quod malum & Citta, & Cittoſa ab ave, quæ Pica dicitur, denominatur, vide Cittoſa.

Pica, vide Picatio, & Cittoſa.

Picea, vide Phyſema.

Picra ſimpliciter, ſive hiera picra, eſt idem ac medica-

medicamentum, ex aloë, 4. loc. aff. 2. quod sui amaritudine morbos & humores expellit, de Dynam. in prooemio. eadem & amara simpliciter appellatur, de cur. rat. per sang. cap. 18.

Picrocholus homo, i. amara bile abundans, 2. acut. 29.

Pinguedo est affusio alimenti, circa membranas maximè concrescens, sensu carens, lib. finit. vide Adeps.

Pinnæ, seu Pinnulæ sunt alæ narium. lib. finit. vide Alæ narium.

Pituita, est omnis frigidus & humidus naturâ humor, qui & phlegma dicitur, 8. de placit. cap. 6. quatuorque humorum unus est, omnis qualitatis & saporis expers, nonnunquam verò & dulcis particeps fit qualitatis, sed hunc humorem qualiscunque fuerit, si modò albus existat, pituitam appellant, lib. de atra bile, cap. 2. Scindapson Galenus jocandi gratiâ, nunc pituitam, 8. de placit. cap. 6. nunc Cerebrum nominat, 8. de placit. cap. 4.

Pityina, vide Physema.

Pityriasis & pityra, vide Furfuratio.

Pityroides urina, quæ habet hypostasim similem furfuri, i. furfuraceam hypostasim, lib. de urinis, cap. 28.

Pladarotes, sunt mollia veluti corpora vetusta, & maximè decolora, palpebrarum parte interna, nondum aspredinem habentia, lib. Introd cap. 15.

Plados omnis humiditas redundans, superflua, & excrementitia, sive tenuis ea sit, sive in modum puris crassa, 3. de fract.

Plagulæ, quæ & splenia dicuntur à splenis forma, firmamenta sunt quæ stabiliunt deligationem; luxato enim, fracto, vel comminuto osse fasciæ imponuntur, quæ confirmatum ac repositum os continent, prohibentque ab affecta parte inflammationem,

tionem, præsentem humorem repellendo, & advenienti obsistendo, quæ fasciæ, & subfasciationes, & subligamina appellantur; supra has ne dimoveantur, ac divertant, plagulæ imponuntur cerato aliquo intinctæ, quarum duplex est usus, unus ut subligamina contineant, alter ut ea membra circùm expleant, quæ in acutum desinunt; Plagulis tertiò aliæ fasciæ, quas superligamina nominant, convolvuntur, quibus ferulæ superponuntur, quæ totam deligationem firment, ac stabiliant, 3. de iis quæ in medic. 11.

Planities, vide Pedion.

Planta, vide Pedion.

Planum, vide Pedion.

Platysma, hoc est latius linteum, quod ulceribus extrinsecus superdatur, 4. de comp. med. per gen. 14. Platysma autem myodes, est, dilatatio musculosa, sive latus ille musculus, qui cuti subnascens, buccam, sine maxilla, movet, lib. de nervor. disse. cap. 6. vide Latus musculus.

Plectrum, vide Pharynx, & Isthmus.

Plenitudo, vide Multitudinis.

Plenus pulsus, qui arteriam ostendit pleniorem, & occursum humidè tumidum, 1. de diff. pulf. c. 6.

Plethora est ubi æqualiter inter se omnes succi sunt adaucti, id plethos, plethoram & plethorian Græci vocant, nos plenitudinem, & succorum redundantiam dixerimus; ubi verò vel flava bile, vel nigra, vel pituita, vel serosis humoribus refertum jam corpus fuerit, eum habitum Cacochymiam, quasi succorum vitium dicas, non plethoram vocant, 3. met. c. 6. & 13. meth. c. 4. vide Multitudinis.

Pleuritis, quæ & Pleuresis dicitur & morbus lateralis, est inflammatio illius membranæ quæ costas intus subcingit, 6. aph. 33. Quæ membrana mutuato à costis nomine, quæ Pleuræ dicuntur, & pleu-

& pleura ipsa dicitur vulgò. Exquisita verò Pleuritis fit, ubi cingens membrana costas, primario affectu laborat; proinde dolor, vel ad jugulum, vel ad præcordia pervenit; ad jugulum quidem superioribus ejus partibus affectis, ad præcordia verò ubi inferiores afficiuntur, atque vehemens quoque febris hanc inflammationem perpetuò sequitur, quia sedes affecta, & parùm distat à Corde, & cum panniculo ipsum involvente, ac septo transverso cognationem habet, 5. de loc. aff. 3. lib. de constit. art. cap. 15. Arabibus Sosati, Birsen, & Pleuresis, Græcis πλευρῖτις appellatur. Non exquisita verò pleuritis est, in qua dolor externus est, & contactu movetur, vel quòd sine febre, vel sine sputo, vel sine tussi, vel sine spirandi difficultate fit, vel quod neque tensionem, neque duritiem ullam pulsus habet, quæ tamen singula exquisitam efficiunt pleuritidem. Pleuritidem verò incoctam appellant, quæ vel celeriter hominem jugulat, vel non nisi longo tempore finitur, 5 loc. aff. c. 2.

Plexus choroides, vide Choroides plexus.

Plexus retiformis, seu reticularis, est involucrum ex multis arteriis, sub dura meninge collocatum, ad retardandum spiritum animalem, ne statim effluat; ubi enim natura voluit diutius morari, materias, ubi transitum ipsis difficilem molita est, quemadmodum in Ventriculo quidem Pylorus, in intestinis involucra, & ante testiculos arteriæ & venę multipliciter invulvuntur, non secus in capite sub dura meninge plexus arteriarum retiformis & reticularis, & Choroides dictus, 4. de usu par. cap. 13. & 9. de usu p. ca. 7. quem vulgò rete mirabile appellant, vide Glandulosi assistentes.

Plexus variciformis, vide Flexus variciformis.

Plixada, id est gressuram, totum id, quod inter inguina utriusque cruris est, solet Hipp. appellare, 4. de artic. 45.

Pneu-

Pneumatias, & Pneumatodes, vocat Hippoc. anhelosos, qui densum spiritum habent, 3. de diffic. respir. capit. 12. Adhuc Pneumatodes vocat Hipp. aliquando eos, qui ventrem inflatum habent. ibid.

Pneumaticus, id est spiritalis, qui omnia spiritibus attribuit, libr. Introd. cap. 9. vel qui de spiritibus agit, 3. de differ. pulf. cap. 6.

Pneumonphalon, Umbilici est dilatatio, à flatuoso spiritu, libr. finit.

Pnigalion, morbus Incubus Latinis dictus, alio nomine Ephialtes, vide Ephialtes.

Podagra est Arthrites pedum; ut enim Arthritis, universi corporis & articulorum omnium, morbus est, ita si solùm pedum sit, ab affecta parte, podagra, si manuum, chiragra nuncupatur, vide Arthritis,

Pollex, est brevior & major digitus manùs, quem Antichira & promanum vocant, lib. de offib. cap. 22. vide Digiti.

Polychresta, medicamenta sunt, quæ multis affectibus conveniunt, quæ contrariis medicamentis constant, etiam juxta secundas qualitates ac vires, non tantùm primas, 5. de comp. med. per gen. c. 1.

Polychronius morbus, qui longo tempore comprehenditur; qui & Chronius dicitur, cui opponitur Brachichronius, qui brevi tempore finitur, 3. dier. decr. cap. 13.

Polymorphum, vide Sphenois os.

Polypus, tumor est præter naturam, in naribus genitus, polypodis carni assimilis, juxta substantiæ proprietatem, 3. de comp. med. loc. cap. 3. cujus quinque affert species Hipp. lib. περὶ παθῶν.

Pompholix, bulla, est elevatio in humore facta à flatuoso spiritu, quo intra humorem concluso bulla excitari solet, præsertim si humor tenax, viscosus

cofufque eft; tunc enim bulla permanet, nec facilè folvitur, quales fæpe in urinis vifuntur, renalem & longum morbum fignificantes. Eft & Pompholix metallicum medicamentum.

Ponos, nunc laborem propriè dictum, nunc dolorem, feu, ut quifpiam dixerit, malam affectionem, qua in acutis morbis, ægri malè afficiuntur, fignificat, 2. acut. 47.

Poples, five Ancyle, eft articulus ille, quo os magnum femoris articulatur offi tibię, in quo pars exterior genu dicitur, interna vero, qua crus flectitur, dicitur poples, vel Ancyle, lib. Introd.c.10.

Porocele, eft ramex callofus, five tophus in tefticulo, aut in membrana Erythroide concrefcens, multus, renitens, durus, & inæqualis. His notis ab Hydrocele, & Sarcocele, diftinguitur, lib. finit.

Poromphalon, eft concretio tophi in Umbilico lib. finit.

Poropœia, eft exiguorum meatuum ftatus, 4. meth. 4.

Porracea bilis, vide Bilis pallida.

Porrigo, i. furfuratio, vide Furfuratio.

Porta vena, vide Cava vena.

Portæ Hepatis, πύλαι ἥπατος, funt pars fima hepatis, in qua fita eft ea vena magna, quam vocant venam portam, vel venam portæ, quâ eft ingreffus chyli in jecur, ficut in gibba fanguinis ex eo egreffus.

Porta Ventriculi, eft inferior ventriculi terminus, qui & pyloros dicitur, 3. loc. aff. 7. vide pyloros.

Portinarium eft primum inteftinorum, quod duodenum appellatur, lib. de anat. viv. vide Dodecadactylon.

Porus eft nervus mollis ex prima conjugatione ner-

nervorum oculum moventium, à Cerebro ad oculos pertinens, qui solus manifestum habet foramen, unde & visificus, & meatus absolutè dicitur, 4. loc. aff. 2. Porus est exiguus omnis corporeæ molis meatus, 1. sanit. tuen. cap. 12. Atqui & porus tophum significat, tum qui in Arthriticis, tum qui in calculosis generatur; cum enim humor crudus lentorem assumpsit, & transitus per renes quibusdam naturâ sunt angusti, id, quod crassissimum est, & maximè lentum, diutius moratum, tophum gignit, 1. de alim. fac. cap. 5. Porus adhuc & Callum significat, ad quem gignendum cogi, concrescereque, aliquid proprii ossium alimenti oportet, quod in fracturis ossium accidit, 6. met. c. 5. vide Meatum, & Oncos.

Post-apparentia, vide Assidentia.

Post-brachiale, vide Brachiale.

Posterius Cerebrum, vide Cerebellum.

Posthia, sive Crithe dicitur, cum parte interna palpebrarum, juxta corollas, suppuratum tuberculum oblongum, figurâ hordeo simile fit, unde appellatum est lib. Introd. c. 15.

Præcedentes causæ, vide Antegressa, & Febres putridæ.

Præcognitio, πρόγνωσις, prænotio est futuri eventûs morbi, vel futuri symptomatis eorum, quæ necessariam habent generationem solùm, non autem omnium, quæ circa ægrotos eveniunt: modò nihil aut ab ægro, aut ab assidentibus fuerit commissum, quo medici judicium jure frustrari possit.

Præcordia, hoc est phrenas non ipse tantùm, sed alii etiam veteres septum appellarunt; infra verò hæc præcordia tum venter, & intestina, tum jecur ipsum sita sunt, 8. de placit. cap. 9.

Pregmatis ossa duo sunt, capiti desuper incumbentia, parte posteriori, ab osse occipitis, anteriore

verò frontis, utrinque ab ossibus temporum lineis fuerunt distincta, quæ & Bregmatis ossa appellantur, 12. de usu par. cap. 20. vide Bregmata.

Præincipientes causæ, vide Antegressa.

Præputium, cutis est, quæ glandem pudendi vestit, 5. meth. 15. vide Glans.

Præsepiola, vide Phathnia.

Præter naturam, vide secundùm naturam.

Prætextus, manifestissimas causas, & verissimas vocavit Hipp. cum tamen, in usu sit, ut falsæ causæ prætextus appellentur, 2. de fract. 62. Quin & prætextus aliquando non falsas causas, sed veras dicit, 3. de fract. 46.

Priapismus (qui & Tentigo) est auctio pudendi stabilis in longitudinem, ac orbem tumefacti, citra rei venereæ appetentiam, 9. de comp.med. loc.ca. 9. à flatuoso spiritu, 14. meth. 7. nullo stimulante ad libidinem, aut desiderio, aut acquisito calore, ut quibusdam accidere consuevit, qui supini decumbunt; ducta denominatione a Priapo animali; nam hunc, ut cui suapte natura hujusmodi Coles esset, ita finxerunt, atque picturâ descripserunt homines, 6. loc. aff. 6. quem & satyriasim & satyriasmum Græci vocant, quòd Satyri arrigere semper crediti sint, de tumor. cap. 14.

Prima corpora, vide Homiomeres.

Prima particula, vide Similare.

Primæ venæ, (quæ & magna vasa appellantur, & vasorum radices, 5. meth. 3. sunt, quæ sunt circa jecur, & mesenterium & Cor, 12. meth. cap. 3. vide Radicem vasis.

Primarius affectus, vide Idiopathia.

Primitiva causa, vide Antegressa.

Princeps intestinum, vide Rectum.

Principium morbi triplex dicitur, secundùm unum quidem modum de primo insultu qui simplex est,

est, & latitudine caret, secundùm alterum verò de eo quod ad tertium extenditur diem,& præter hæc etiam id,quod tanquam pars accipitur totius morbi, in quod manifestæ coctionis signa desiderantur, 1. de crif. cap. 8. & 19.

Proboscis, sive pronomœa est pars quædam pendens angusta, & longa in Elephante animali (quo loco aliis est nasus) adeò ut ad terram pertingat 16. usu p. 14.

Procatarctica causa vide Antegressa.

Processus anchoralis, vide Ancyroides.

Processus cornicularis, vide Ancyroides.

Procidentia oculi, est cum ab ictu aliquo violento, aut strangulatione, cum febre continua, vel capitis dolore, prolapsus oculus fuerit, lib. finit.

Procondyli dicuntur, primi digitorum articuli metacarpio proximi, ut medii digitorum articuli, condyli; extremi verò, metacondyli.

Proëgumena causa interna est, quam antecedentem solent nominare, quam Celsus vocat abditam, in occulto positam, & morbi continentem causam.

Productio, vide Dodecadactylon.

Profundatio sudoris, vide Chorion.

Prognostica signa nuncupantur, quæ futura prænunciant, Diagnostica, quæ præsentia declarant, Indicatoria, quæ curationem indicant, lib. de Optim. sec. emp. cap. 6.

Prolapsiones,idest ossium integras alternationes, Dimotiones non integras appellat, Hippoc. 3. de fract. 51. & 2.de fract.36.

Prolepticus morbus, vide anticipans & Cinumenus.

Promanus, vide Digiti, & Pollex.

Pronervationes, vide Tendones, & Aponeurosis.

Pronomæa, vide Proboscis.

Prophasis, vide Antegressa.

Prophylace, ea est artis medicæ pars, quæ morbi causam adimit, Prophilactice verò, quæ à morbo præservat, 11. meth. cap. 2.

Proprius affectus, vide Idiopathia.

Proptosis, id est procidentia appellatur, ubi cum inflammatione moti oculi, sede sua procidunt, lib. Intr. cap. 15.

Prosartesis hoc est appensio, longiorum est membrariarum ad vicina loca applicatio, lib. finit.

Prospheromena, id est sumenda vocantur, quæ intro in corpus sumuntur, ut quæ eduntur, ac bibuntur, & inspiratus aër, 10. meth. 7.

Prosphysis, vide Prosthesis.

Prosthesis prior est virtutis nutritivæ facultas, quæ nutrimentum membro, quod nutriri debet, apponit, unde appositio dicitur, quam subsequitur Prosphysis, id est agglutinatio, sive unio, quæ nutrimentum appositum agglutinat, & unit membro. Tertia his annectitur, quæ unitum nutrimentum assimilat membro, quod nutritur, diciturque Nutritio, 3. de natur. facult. cap. primo. & 13.

Prosthetis, est pars carnosa, quæ in manuum, & pedum cava parte attollitur.

Protopathia, vide Idiopathia.

Prurigo, pruritus quidam est, cum exigua quadam molestia, qualis puerorum, qui jam dentire incipiunt gingivis accidit, 3. aph. 35.

Psallidæ, vide Fornices.

Psallioides, sive Psalloides, vide Camarion.

Psammismus, curationis genus est, quo Hydropici arena calida, tecto capite, ad aquam ab universo corpore, ciendam, & ejiciendam, sepeliebantur, & soli ardenti exponebantur.

Philothra medicamenta sunt, quæ pilos & capillos auferunt, vel duros, magnos, multos, crassos, & ve-

& veluti ſuillos pilos attenuando, & minores reddendo, vel ipſos penitus extirpando, & partes corporis depiles reddendo, 1. de comp. med. loc. cap. 4. Differunt à Dropace, quòd ſint viribus Dropace valentiora, vide Dropax.

Pſoa, quaſi pulpam, id eſt lumborum carnem dixeris, eſt magnus muſculus, ab undecima thoracis coſta incipiens, per univerſa ilia & pubem progrediens. lib. de muſcul. diſſ. cap. 31.

Pſora, ſcabies eſt, cum aſperitate ſummæ cutis cum pruritu, furfuribus, & corporis colliquatione, lib. Introd. cap. 13. quæ omnia etſi illi cum lepra communia ſint, differunt tamen, quòd in pſora ſumma cutis occupatur, in lepra malum altiùs deſcendit, adhuc in pſora, furfuracea fit cutis, in lepra ſquamoſa; adhuc pſora variè figurata eſt, lepra verò circularibus magis eroſionibus cutem depaſcitur. Quam pſoram Avic. diſtinxit in excorticatam & non excorticatam, fœdam & non fœdam, humidam, & ſiccam; quòd fortè aliud ſit Græcis Pſora, ac Arabibus.

Pſoriaſis hoc eſt ſcabies, & duritia ſcroti, cum intenſa prurigine; quandoque verò & ulceratione, lib. finit.

Pſorica medicamenta ſunt, quæ ſcabras in palpebris affectiones ſanant 2. de com. med. loc. ca. 3.

Pſorophthalmia, id eſt pruriginoſa ſcabies à ſole, & pulvere orta, lib. de remed. par. fac. cap. 10.

Pſychrophobus, homo eſt qui frigidæ aquæ exhibendæ eſt timidus, ſicut & hæmophobus eſt ſanguinis mittendi timidus & hydrophobus, qui à rabido Cane morſus, aquam reformidat, 9. meth. 5.

Pſyctica medicamenta ſunt, refrigeratoria, quę omnem calorem, & laſſitudinem mitigant, lib. de Dynam. in proœm.

Pſydraciæ ſunt parvæ efflorationes factæ in capite

pite similes vesicis eminentibus in superficie, lib. de med. fac. par. cap. 5. Differunt à Phlyctenis, quæ toto corpore non tantùm capite, ut Psydracia, oriuntur, & si autor Introductorii fortè aliter sentire videatur; tum quòd Phlyctenæ à calidiori, acriorique, hæc a minùs calido humore, & acri gignantur.

Pterna, calx, os pedis omnium maximum est, parte qua ingredimur leniter rotundum, & latiusculum, posteriore tibiæ rectitudinem longè excedens, inferiore astragalo, anteriore osse scaphoidi inarticulatum.

Pterygoidea, quæ & alaria ossa dicuntur, vide Sphenois os.

Pterygium dicitur, nervosa superinnatæ oculi membranæ eminentia incipiens ab angulis, & procedens usque ad corneam; quando verò insuper augetur cooperit & pupillam, lib. de med. fac. par. cap. 12. Pterygia etiam vocant alas narium, i. fines ejus infernos, qui moventur, 11. de usu par. ca. 1. Eadem Ungula appellatur & Unguis, differens ab Encanthide, quæ est carnis in majore angulo excrescentia; Pterygium verò nervosa caruncula est, 10. de usu par. cap. 10.

Ptilos, glabras, simulque nascentes alias palpebras quique pilos non habent, Græci vocant, 4. de comp. med. loc. cap. 8.

Ptilosis est casus pilorum palpebræ, lib. de med. fac. par. cap. 12.

Ptisana, nunc pro succo hordei percolato, nunc pro jusculo ex hordeacea etiam substantia sumitur, 9. de plac. cap. 6.

Ptosis oculi vitium est, quod alio nomine φαλάγγωσις appellatur, vide Phalangosis.

Ptyelos, vide Choana.

Pubes, pubertas, tempus est ætatis, quo lanugo circa

circa pudenda oriri incipit, quod initio anni decimi quarti incipit, ad vigesimum quintum terminatur, 5. apho. 7. Est & Pubes, idem quod pecten, postrema pars hypogastrii, sive Aqualiculi, qua pili nascuntur, vide Aqualiculus. Cujus pubis, seu pectinis ossa, apophyses sunt ossis sacri tenues perforatæ, & in anteriora protensæ.

Publicè grassantes, vide Communis, & Endemus.

Puerilis morbus, vide Comitialis.

Pulmo, caro quædam rara, tenera, & spongiosa est, in cujus cavis aër attractus modicè retinetur, & rectificatur à suis pravis qualitatibus, libr. de anat. viv. Unde respirationis & vocis instrumentum est, 7. de usu par. 1. estque viscus quemadmodum hepar; vasis quàm plurimis contextum, quorum intervalla carne molli, instar stoëbes cujusdam opplentur, quo omne id, quod inter vasa omnia est inane, repleret, essetque firmamentum ac propugnaculum imbecillitatis ipsorum, ibid. cap. 2. & 8. πνεύμων Græcè, & spongiosus, quo follis instar aëre impleri distendique citra noxam possit, substantiâ spumam sanguinis referens.

Pulmonia, vide peripneumonia.

Pulsativus dolor, vide Dolor pulsativus.

Pulsus est sensibilis Cordis, & arteriarum motus dilatione, & contractione factus, 1. de differ. pulf. ca. 2. & 4. de differ. pulf. ca. 3. Hoc nomen pulsus veteres primùm adhibuerunt designandis motibus dolorificis pulsantibus ex inflammatione, & palpitantibus concitatis, vehementique motu arteriarum; Deinde medici ea voce usurparunt in significando motu secundùm naturam in Corde & arteriis facto per systolem, & diastolem, cujus naturam Hippocrates vel non callebat, vel ut fallacem neglexit; in quo si medici tactus

ſua diaſtole evertitur, aut violenter impellitur, & cum renixu quodam pulſat, vehemens pulſus, φοδρὸς σφυγμὸς dicitur, cui oppoſitus, ἀμυδρὸς, languidus dicitur.

Pulvis pinguis, eſt in quo nec aſperum quippiam, nec acre ſubeſt, 5. ſanit. tuen. cap. 3.

Punctio; ſolutio continuitatis in carne eſt, ab aliquo acuto incidente, & tenui facta; Græcè νύξις, & νύγμα dicitur. Eſt adhuc punctio, quę & compunctio appellatur, inciſionis ratio, quæ hydropicis ad ciendam aquam debetur, quæ παρακέντησις Græcè dicitur (de qua conſule Aulum) Arabibus punctura.

Punctorius dolor, vide dolor triſtis.

Pupilla, Græcè Κόρη, foramen medium Uveæ tunicæ oculi eſt, in quo fit viſio, libr. de anat. viv. Eſtque media totius Iridis pars, lib. Introd. ca. 10.

Purgatio, evacuatio eſt per propria loca, derivatio per propinquiora, Revulſio per contraria, 4. meth. 6. & 5. meth. 3. Vacuationem appello propriè materiæ, ubi quantitate exuperet, purgationem verò alienæ per qualitatem, ſecundo, progn. 14. 1. aphor. 2. vide Evacuatio, Pharmacia.

Purgamenta, Λόχεια Græce dicuntur ea omnia, quæ à puerpera, poſt fœtum, & ſecundas exeunt per uterum, quæ & Catamenia appellantur, ſoloque hoc differunt, quod hæc ante partum ſint, illa poſt partum.

Purgatoriam facultatem non omnes intelligunt, quod duo ſignificat, alterum commune omnium quæ quovis modo animalis excrementa expurgant, alterum verò per Excellentiam de iis tantùm dicitur, quæ aut per vomitum, aut per ventris dejectionem purgēt, 5. de ſimp. med. c. 20. vide Cathartica.

Perpurea vena, vide Communis, & Media.

Purulentiam, Suppurationemque appellat Hippoc.

poc. ubi pus universum constiterit, concocto tumore quopiam præter naturam, 1. progn. 40.

Purulentus & suppuratus, vide Empyus, & Empyius.

Pus, πύον, est humor putris, partium spermaticarum substantiæ magna ex parte assimilis. Estque humor, quod in humoris modum fluat, atque ex humore habet originem, qui in partem inflammatione laborantem decumbens, & per inania ejus spatia diffusus, occlusis undique meatibus, perspiratione intercepta computrescit, perinde atque alia omnia, quę perspiratu carentia, alieno in loco vehementius incalescunt.

Pustulæ Græcis Hydatides, hoc est Exanthemata, 4. sanit. tuen. cap. 4. sunt & pustulæ abscessus in nigro oculi humorem continentes cum phlegmone & fluxu, lib. finit. vide Exanthematum.

Pustulæ latæ, sive tubercula omnia, duplicem habent differentiam, quoniam quædam tendunt in acumen, & altum petunt, quædam ad majorem extenduntur locum, non tamen in altum attolluntur; sic & pustulæ nonnullæ sublimes, nonnullæ latæ fiunt. 6. apho. 9. latæ quidem tum ob humoris frigiditatem, lentorem, & crassitudinem, tum propter continentis membranæ densitatem; sublimes verò tum propter humoris caliditatem, & tunicæ raritatem, tum propter virtutis robur, foris expellentis pus, unde Coni similitudinem referunt, & in mucronem fastigiantur 1. progn. 40.

Putredo est mutatio totius putrescentis corporis substantiæ ad corruptelam, à calido externo, 11. meth. 8. Cæterùm non quicquid corrumpitur. σήπεσϑαι, hoc est putrescere dicimus, sed quibus id cum foetore accidit, 5. simpl. 15. dicitur autem putredo, sive putrefactio Græcè Σῆψις, quem duplicem Galenus facit, 1. de diff. feb. unam, quę fit supe-

rante natura ; alteram, quæ fit superata, Galenum eo loco consule.

Pycnotica, & Pycnosis, vide condensantia, & Obstruentia.

Pyelus Græci vocant parvos alveos, in quibus natationes instituuntur, 7. meth. 6.

Pylωρ☉ posterior est, & inferior ventriculi terminus, sic dictus, quoniam portæ modo, ne nutrimentum ex eo confestim dilabatur, prohibet, libr. Introd. cap. 11. Qui & Pyloron dicitur ad dextram propè jecur situm habens, lib. de ven. & art. dissect. cap. 1. qui & Ianitor dicitur, vide Porta Ventriculi.

Pylus, vide Myrmeciæ, Clavus, Callus.

Pyωsis, vide Onyx.

Pyricauton, id est ambustum igne, simul & is affectus eodem nomine appellatur, quo quis in aqua ferventi ustus fuerit, 1. de comp. med. per gen. cap. 4.

Pytiroides, vide Hypostasis.

Pyriama, fotus, fomentum est, non uno modo corpori admotum, sed vel per suffitum, vel calidam spongiam humido aliquo decocto imbutam, vel vaporem per arundinem, vel cucurbitulas.

Pyrinoides, vide Dentem.

Pyulcon organum, sive instrumentum est, quo mulsa per ulcus infusa, jubemus aliquando quidem, ut ægri inclinati in laborantem partem tussiant, aliquando etiam molliter concutiendo, sicque pus universum, saniemque ulceris extrahimus, 5. meto. cap. 8. à quo & Pyulca, i. puris attractiva medicamenta denominantur, 2. ad Glau. 8.

Q

QUADRATUM corpus, quod & Eusarcon vocant, est quod nec gracile, nec crassum, nec cali-

calidum, aut frigidum, aut alio quovis nomine ex iis, quæ excessum defectumve indicant, dicere possis, 1. de temp. cap. 9. sed inter hæc omnia extrema medium constituitur, 3. de caus. puls. c. 11.

Quartana febris, τεταρταῖος πυρετὸς, est, cujus circuitus est quarto quoque die, quo unam & eandem accessionem facit, ac unam, & eandem remissionem, libr. de Typis, cap. 4.

Quassatio est quartus luxationis vertebrarum modus; tria enim vitia ex vertebrarum exturbatione contingunt, cum retrò abeunt gibberositas, cum intrò repanditas, cum in latus torquentur obstipitas, præter hæc quartum vertebrarum vitium accedit, cum dimotæ quidem juncturæ ac compages sunt; sed vertebræ tamen in sua sede permanent, quassationem hanc appellant, 3. de arti. 2. Dicitur & quassatio casus inæquabilis pilorum non dissimilis iis, quæ abscidit bipennis, lib. finit.

Quotidiana febris, vide Cathemerina.

Quotidianarum febrium typus est, qui quotidie unam, & eandem accessionem, & eam quidem longitudine commensuratam, & unam eandemque remissionem habet, ut Tertianus circuitus est, qui tertio quoque die, unam & eandem accessionem longitudine commensuratam, & unam & eandem remissionem facit, libr. de Typis, cap. 4.

R

RADENS bilis, vide Ater succus, & Acida bilis.

Radius, vide Cubitus.

Radicem vasis, seu venæ voco priorem ejus partem, quæ vel jocinori propior est, vel etiam Cordi: hæc in collo ab inferiore est parte, in brachiis & cruribus à superiore, 5. meth. cap. 3.

Ramen-

Ramenta sunt membranarum intestinorum rasuræ, aliquando etiam cruentosæ, 1. loc. aff. 4 vide Strigmenta.

Ramex, Hernia, Græcè Cele, est omnis in Scroto tumor sive ex delapsu intestini, sive Omenti, sive Vasorum spermaticorum, varicis, tophi sive lenti humoris, sive aquosæ substantiæ, libr. finit. Fit autem & aliquando Ramex in inguine, quoties quidam validus Tendo (qui & membraneus dicitur, qui ante inguina ortum habet, & pubis ossi inseritur) laxescit, ejusque robur infirmius fit, & cum eo totus hic inguinum locus, laxior redditus, partes quasdam corporis subjacentium in se recipit veluti intestinorum; vel omenti, 4. de anat. adm. cap. 6. vide Celas.

Ranula, tumor est phlegmonodes sub lingua consistens potissimùm in pueris, quem Græci βάτραχον vocant.

Rarefacientia medicamenta, quæ Aræotica Græci vocant, sunt quæ cutis meatus referant, 5. simplic. 14. vide Anastomotica.

Rarum corpus est, cujus partes multis spatiis inanibus interceptæ sunt, aëre plenæ; è contra corpus densum, seu spissum 1. simplic. 13. sive rarum corpus est, quod meatus, quos Græci poros vocant magnos habet, 2. de sanit. tuen. cap. 5.

Rarus pulsus, vide Creber pulsus.

Rascetta, vide Brachiale.

Rationalis medicorum secta est, quę naturæ rationem præbet, morborum causas inquirit, & signis ad illarum inventionem utitur, curationem capiens à contrario, prout causæ exigunt, in Introd. c. 3.

Raucedines, vide Branchos.

Recidiva febris est, quam pravorum humorum reliquiæ putrescentes accendunt, cum omnis humor alienus a natura corporis, in quo continetur, aptus

aptus non sit ad ejus nutritionem, & deinceps necessariò ad putredinem convertatur, 2. aphor. 12.

Reciprocus pulsus, vide Deficiens, & Recurrens.

Reciprocus decurtatus, vide Deficiẽs decurtatus.

Recrementum, vide Callosum corpus.

Recrudescentia, ulcera maligna vocat, & recrudescere, quasi rursus crudum fieri, atque in pristinam malignitatem quippiam redire, ac rebellare, 2. de fract. 28.

Recta sutura Calvariæ, vide Obelæa.

Rectum intestinum est ultimum intestinorum omnium, quod ad sedem usque porrectum est, 6. de anat. adm. cap. 9. quod & princeps intestinum vocatur; laxaque ejus pars inferior, qua maximè laxatur, ad cujus finem est Sphincter, id est constrictorius musculus, ad cujus distinctionem reliquam recti partem, qua maximè dilatatur laxam appellamus, lib. de vulvæ dissec. c. 1. quod & extensum, & longum dicitur lib. de anat. viv.

Recurrentes nervi, vide Nervi recurrentes

Recurrens est, qui ad quantum excurrit magnitudinis aut vehementiæ, in aliis rursus ad tantundem recurrit, lib. finit.

Reduvia, vide Paronychia.

Refrictio, vide Anatrypsis.

Regius morbus est, qui amaram bilem in toto corpore redundantem comitatur, erisypelata & ulcera serpentia, cum eadem amara bilis unam quampiam particulam obsidet; nigram verò in toto quidem corpore, elephantia, in una quapiam particulà, Cancer subsequitur. Pituitoso excremento in toto quidem corpore, succedit hydrops leucophlegmatias dictus, cum in una insedit particula tumor, qui ædematosus dicitur, 3. de sympt. caus. cap. 2. vide Arquatus, & Icteros.

Relaxantia quædam medicamenta vocantur, Græcè

Græcè Chalaſtica, familiari omnibus propè recentioribus medicis vocabulo, inde nimirum, ſicut & nomen ipſum indicat, quòd tenſas laxant particulas, quippe relaxari ac intendi, contraria inter ſe dicunt, 7. de compoſ. med. per gen. cap. 9. vide Chalaſtica.

Remiſſionem febris vocat ſecundam totius circuitus paroxyſmi partem, in duo univerſa diviſi, acceſſionem & remiſſionem, lib. de totius morbi temp. cap. 8. vide Ablatio.

Remiſſus pulſus, vide Vehemens.

Renes, νεφροὶ, peculiare quoddam corpus ſunt, denſum, ex carne & fibris conſtitutum, carneaque ſubſtantia, non paucas habens involutiones, figurâ autem Græcę literę C, & in medio cavitatem quandam, qua ex venis & arteriis ſeroſum excrementum excipiunt, ad quos non majores ſolùm venæ, quarum aliæ in cavitatem hanc inſeruntur, aliæ in membranam, quæ eos tegit, ſed meatus etiam capillis modò exiles deferuntur, ad renes ſiti, paulò altiùs quàm ilia, à quibus duo urinarii meatus emergunt, quibus ad veſicam urina reducitur, quorum operatio eſt ſecernere, & percolare ſeroſum excrementum à ſanguine, lib. de ren. affect. dign. cap. 1.

Repanditas, vide Obſtipitas, Quaſſatio, Chyphoſis.

Repercutientia, vide Attrahens.

Reſpiratio, & Reſpiratus, vide Inſpiratio, & Tranſpiratio.

Reſolutio nervorum, eſt deperditio motus in aliqua corporis parte, non autem ſenſus; ſi enim deperditur ſenſus dicitur ſenſûs reſolutio. 3. loc. aff. 10. Licèt ejuſdem capitis initio dicat, ubi omnes pariter nervi tum ſenſum, tum motum amiſerint, apoplexia hæc affectio appellatur; ubi verò alteri

late-

laterum, aut dextro, aut ſiniſtro id accidat, reſolutio, ejus ſcilicet partis, in qua conſiſtit affectio, interdum dextræ, interdum ſiniſtræ, quòd ſi in aliquo membrorum idem evenerit, ejuſdem membri reſolutio, Græcè paralyſis eſſe dicetur, 3. loc. affect. 10.

Reſolutus oculus dicitùr, ubi naturali motu deſtitutus, neque ſurſum, neque deorſum intendi poteſt, verùm ſenſûs expers fit; frequenter id mali, partibus etiam oculi accidit, lib. introd. cap. 15.

Reſtitutio, eſt oſſis vel membri in propriam ſedem collocatio, & repoſitio, 3. de fract. 38.

Rete, vide Omentum.

Retentrix facultas, vide Attractrix.

Retiforme corpus, eſt quaſi tunica, humorem vitreum oculi ambiens, quod ex Cerebri portione supernè deſcendente atque amplificata conflatum eſt, reti ſimile, quod à Choroide, i. tenui Cerebri tunica, quæ illi ſupernè dimittitur, continetur, unde tunica oculi Choroide, id eſt ſecundina nominatur, 10. de uſu par. cap. 2. vide Choroides.

Retiformis plexus, vide Plexus variciformis, & Amphibleſtroide.

Retina eſt panniculus vitreum humorem oculi circundans quaſi rete, cui annectitur alius, qui dicitur ſecundina quòd ſecundinæ ſit ſimilis, juxtà quem tertius eſt, qui oſſa contingit, durus & ſolidus, unde ſcliròs dicitur, lib. de ocul. ca. 2.

Reverſiva febris nominatur, quæ non eſt acuta, ſed diuturna, & imperfectas habet ſolutiones. com. 2. in 6. de morb. vulg. 21.

Revulſio eſt, evacuatio alienæ materiæ per loca contraria, vide Purgatio, & Derivatio. Eſt autem revulſio facienda deorſum quidem, ubi ſucci ad ſuperiora feruntur, ſurſum ubi ad inferiora vergunt, & ubi introrſum ad exteriora, ubi extrorſum ad interiora,

teriora, ubi dextrorſum inclinant in ſiniſtrum, ſi ſiniſtrorſum ad dextram revulſio facienda; ſic ſanè fluxiones, quæ retrò inclinant in priora revellendæ, quæ in priora, in poſteriorem regionem abducendæ ſunt, lib. de hyrudin. cap. 2. lib. de Derivat. cap. 19. quam Græci Antiſpaſin vocant, vide Antiſpaſis, Derivatio, Purgatio.

Rhabdoides ſutura, eadem eſt ac recta capitis ſutura, vide Obelœa.

Rhachitæ, qui & Rhachiœi ſunt dorſales muſculi, 4. de anat. adm. cap. 6. 7. aph. 36. Rhachitis medulla, i. ſpinalis medulla, unde Rhachis ſpina eſt, vide Dorſum, Medulla.

Rhacodes, i. lacerоſa, univerſa eſt cutis à pure circa abſceſſum aggregato, ſufficienter extenuata, inſtar laceræ veſtis, idque accidit, ubi qui ad abſceſſum perveniunt tumores tardè ſecti fuerint, aut ob medcantium imperitiam, aut eorum, quibus medela adhibetur, timiditatem, qui ſecari non patiuntur, ſed expectant ut longiori tempore cutis à pure rodatur, 2. Glauc. 8.

Rhacoſis, i. detritio, multa ſcroti extenſio eſt, lib. finit.

Rhagas, id eſt ſciſſura, fiſſurave, diviſio eſt labia obtinens callo obdurata, libr. finit.

Rhagades, ſunt rugæ ani intumeſcentes, rimæque ac fiſſuræ ſedis, 1. de comp. med. loc. cap. 8. quæ & rimæ ſedis dicuntur non aliter quàm labra, quandoque & manus ex vehementi frigore, Plinius fiſſas appellat.

Rhages dicuntur extremi digitorum fines, qui & κορυφαὶ vocantur.

Rhagois tunica, quæ cærulea, uvea & uviformis dicitur, eſt oculi panniculus, albugineum humorem tangens, & circundans, nigri coloris, unde uvea tunica à colore dicitur, pòſt quem eſt alius panni-

panniculus cornu similis. Unde Ceratoides, i. Corneus appellatur, juxta quem est tertius non circundans alios, sed eos intra se jungens, quem conjunctivam vocant, & Adnatam, sive Agnatam; Inter crystallinum & albugineum est tela aranea, lib. de ocul. cap. 2. & Introd. cap. 11. & 10. usu p. c. 4.

Raphe, id est sutura, commissura, syntaxis serrata, vide Commissura.

Rhegma, i. ruptum, est ossis ad os traductio à profundo ad superiorem, lib. finit. vel Rhegma est solutio continuitatis in vasis, ut Fractura in osse; Convulsio, seu spasma in nervo, Apopasma in ligamentis, Thlasma in Musculis, ita Rhegma in vasis ex violento ictu, vel gravi casu, vel alio quopiam valente motu excitata, 4. meth. c. 1.

Rhetidosis, id est oculi tabes, & corrugatio, 3. meth. 2. vide Tabes oculi.

Rheuma, id est fluxio, & humorum decubitus, 1. de comp. med. per gen. 4. vide Fluxio.

Rheumaticus vocatus affectus, ea ratione provenit, qua toto videlicet corpore infirmo, quę una est mali habitus species, principibus verò illius partibus, paulum licèt ipsis insit sanguinis, gravari tamen solitis, eumque ad carnosas cutis partes protrudentibus, potissimumque ad adenas, excipiendis recrementis idoneos, tum ob substantiæ laxitatem, tum quia omnium partium minimè robustas habent naturales virtutes, sicut & pinguedo; partes enim infirmiores omnium primæ, excrementitiis morbis corripiuntur, lib. de cur. rat. per sang. ca. 8. fluentibus verò humoribus Rheuma, seu fluxio dicitur, cum verò in aliqua parte constiterint, is affectus, qui inde generatur, Rheumaticus appellatur, 2. Glaucon. capit. secundo.

Rhexis, id est ruptio, est ulceratio ab ictu, vel alia quapiam causa, in alto totas subinde membra-

nas dividens, vel etiam humores, quibus videndi facultas administratur, effundens, lib. Introd. ca. 15.

Rhodinum, vide Oxyrhodinum.

Rhodomeli, id est, mel rosaceum, quod aliquando simplex, interdum purgatorium paratur.

Rhœas, sive Rhyas, vide Encanthis.

Rhogme est ossis interruptio, per superficiem recta vel angusta, vel lata, lib. finit.

Rhopalosis concretio est summorum pilorum indivisibilis, qui etiam amplius non crescunt, lib. finit.

Rhus, profluvium fœminarum propriè apud medicos significat, fluente sanguine assiduè penè & inordinatè per uterum; longèque diversa fluxio est ab ea, qua fluit sanguis per uterum menstruis periodis, cum illa præter naturam sit, hæc verò secundum naturam; Morbi nomen est ῥοῦς, γυναικεῖος, fluxus muliebris.

Rhyas, est oculorum vitium, quando meatus, qui ab oculis in palatum desinit, vel obstructus, vel connivens, excrementa, non ad loca consueta transmittit, sed in oculos regurgitare facit, com. 2. in 6. de morb. vulg. 32. vide Rhœas, & Encanthis.

Rhypodea medicamenta sunt Græcè appellata, quæ à sordium similitudine, quasi strigmentosa nominantur, 2. de comp. med. per gen. cap. 1.

Rhyptica sive extergentia ea medicamenta nominantur, quæ in superficie, sive in cute, sive in ulceribus sordem auferunt; quæ verò altiùs poros expurgant, ea Ecphractica, & Eccathartica, quasi expurgantia, & farctu liberantia dicas, appellantur, 5. simplic. 12.

Rhythmus in pulsu est proportio temporis ictus, ad tempus quietis, 1. de differ. puls. cap. 7.

Rigor ῥῖγος, est insiti caloris perfrictio, cum sensu doloris subita & universim facta, lib. de tremor.

con-

convul. cap. 6. Nominaturque etiam Rigor, nervorum convulsio, & Tetanos, 3. loc.aff.10. Estque concussio & commotio inæqualis totius corporis à tenui & acri, copiosorique humore quàm qui in horrore peccet, 3. sanit. tuen. 5. qui & Rigor & Rigos dicitur, 1. de sympt. caus. cap. 8. vide Frigus.

Rigos, vide Rigor.

Rigor sine febre nonnullis quidem accidit semel, nonnullis autem per vices interpolatas multorum spacio dierum, vel à principio usque ad finem continuatur; aut videlicet est ita omnino exiguus, ut neque adesse videatur, cum se quieti tradiderint, sed cum moveri cœperint, tunc demum eum sentiunt, aut totam vim habet, ut sit etiam sine motu molestus, quod accidit pituitâ humore redundante, sed non putrescente; quando autem hoc tempore humor putruerit, non modò rigent, sed etiam febricitant ægri, 2. de differ. febr. cap. 5.

Rob, vide Succum medicatum.

Ros, tertia est humiditatis species, unde partes nostri corporis nutriuntur, quæ continetur in omnibus animalis partibus, ceu ros quidam per eas sparsus, quam inserere particulis, sine nutrimento non est, 7. meth. 6.

Rotula, vide Patella.

Rubra bilis vide Bilis Pallida.

Ructus est flatûs excretio per gulam; cum & alius sit, qui per intestinum rectum secernatur, comm. 5. in 6. de morb. vulg. 4.

Ruptura, vide Unionis solutio.

S

SACCUS, vide Cœcum Intestinum.

Sacer morbus, ἱερανόσος, i. Epilepsia quo ejus

magnitudo designetur, sacrum. n. apud antiquos, significat magnitudinem, alii verò sacrum dici putant, quòd divinus esset, & à diis in vindictam mitteretur, quos Gal. reprehendit.

Sacer ignis, i. Erysipelas li. de purg. med. fac. licèt Celsus, ignem sacrum pravum ulcus existimet dici.

Sacrum os vide Dorsum.

Sagittalis sutura, vide Obelæa.

Salsa pituita est, quæ alieno calore computruit, 2. de natu. fac. c. 9. quæ salsa redditur, aut propter putredinem, aut propter salsæ serosæ humiditatis admistionem, 2. de differ. febr. cap. 6.

Saltus, qui & Palpitatio, & Palmos dicitur, secundo meth. 2. vide Palpitatio.

Salvatella vena est ramus venæ axillaris, media percurrens inter medium digitum manus, & auricularem, 3. de anat. adm. c. 5. & lib. de anat. viv.

Salubre corpus simpliciter est, quod ab ipso naturæ ortu, bonam habet temperaturam, in simplicibus & primis particulis, atque in iis, quæ ex illis componuntur instrumentis, est commensuratum, lib. Artis med. cap. 4. ex adverso Insalubre simpliciter, ibidem.

Sanguificatio, quæ & Hœmatosis nominatur, est mutatio alimenti, in sanguinem, lib. finit. vide Attractrix, & Hepar.

Sanguifluas venas eas appellat Hipp. quæ magnæ sunt quibus ruptis, sanguinis eruptiones contingunt, id quod ex parvis evenire non consuevit; nam & paucus ex hujusmodi sanguis effunditur, & citò, ad oras ipsas divisas coalescit, nocumentumque non affert, 2. de fract. 24.

Sanguinarium medicamentum, quod & glutinatorium, cruentis opitulans; Græcè autem Enæmon dicitur, est quod vulneris oras committere, seu glutinare molitur, 3. de compos. med. per gen. ca. 2. vide Glutinatorium.

San-

Sanguineus Cordis Ventriculus dexter ipsius est, quo priori orificio sanguis in Cor intromittitur, posteriori autem ex ipso in pulmonem deducitur, ut alius est Cordis ventriculus sinister quidem, quem spirituosum nominant; quo priori quidem orificio iis quæ in pulmone sunt, arteriis, posteriori omnibus, quæ toti animali sunt diffusæ, Cor est continuum, 6. de usu par. 7.

Sanguis nunc sumitur pro omni in vasculis incluso succo, in quo pituita, utraque bilis, & tenues serosique liquores continentur, nunc pro quarta substantia, ut è directo reliquis humoribus opponatur, qui propriè sanguis dicitur, & è cujus exuberantia tota collectio nominatur, commen. 4. in 6. de morb. vulg. 29. & comm. 2. in 6. de morb. vulg. 38. & lib. de multit. cap. 10.

Sanies, vide Sordes.

Sanitas partium similarium, est calidi, frigidi, humidi, & sicci symmetria, dissimilarium verò compositio, numerus, magnitudo, figura conveniens, 1. de sanit. tuen. c. 1. & 4. & com. 2. in 1. de mor. vul. 3.

Sapa, quam alii Siroeon vocant, est mustum plurimùm coctum; sunt qui & ficuum siccarum decoctum ita nominant, lib. de attenuante diæta. cap. 12. vide Apothermus.

Saphatum apud Avicennam, & Plinium manantia capitis ulcera, una voce nominant, quæ Græci ἀχῶρας & Κήρια, Aliabbas tineam, sub quo & ficus, & ψυδράκια, ἐξανθήματα collocavit.

Sapor, vide Chymus.

Saphæna vena est, quæ desuper ad partem cruris domesticam descendit, quæ descendendo occultatur, donec partem super malleolum interiorem operire incipiat, lib. de ana. viv. vide Malleoli vena.

Sarcocele est morbus testiculis induratis conveniens, quòd si aquosus humor in tunicis, quæ circa

testiculos sunt, aggregetur, Hydrocele, Epiplocele, & Enterocele dicitur, libr. de tumor. cap. 15. Sarcocele verò simpliciter Ramex dicitur, 14. meth. cap. 17.

Sarcoma est carnis in naribus præter naturam auctio, differens à Polypo magnitudine & opificio, lib. finit.

Sarcomphalon incrementum carnis est, præter naturam in Umbilico, vel mitis, vel malignæ, lib. finit.

Sarcosis in utero est carnis collectæ expullulatio, quam, si magna sit, particulatim recidere convenit vellicatam scalpris, quò celeriùs emoriatur, sin' parva, protinùs tollere, lib. finit.

Sarcoticum medicamentum est, quod carne ulcus implet, 3. meth. 2.

Satyriasis, & Satyriasmus, vide Priapismus, & Elephas.

Scabies, vide Psora.

Scabies oculi est summarum genarum, angulorumque oculi erosio cum pruritu, quam acerrima fluxio progignit, lib. finit.

Scalpella, vide Laminas.

Scalptum vocant frictionem, motumque per ungues effectum, quod in prurientibus particulis animalia naturaliter faciunt, idque in ipsis omnibus reperitur, com. 5. in 6. de morb. vulg. 4.

Scamnum Hippocraticum, vide Hippocraticum scamnum.

Scaphoides, i. os naviculare, sive naviforme, est os profundo sinu excavatum, Tali caput anterius & oblongum excipiens; sic dictum à scaphæ similitudine; cavitatem enim habet oblongam scaphæ similem, qua simile caput Astragali, seu Tali intra se admittit, vide Cubiforme.

Scapulæ sunt ossa post thoracem sita, cum osse occi-

occipitis, ſpinâque thoracis, coſtis & oſſe, quod gutturi præjacet, muſculorum operâ copulata, lib. de oſſib. cap. 14. quæ & Omoplatæ dicuntur, lib. Introd. cap. 10. vide Omoplatæ.

Scarificatio id eſt cutis inciſio, libr. de cucurbit. cap. 4. vide Encharaxis.

Sceletos eſt oſſium humani corporis invicem cohærentium univerſa compactio, libr. de oſſib. in proœmio; appellatur autem ſceletos, quaſi cadaver aſſiccatum, 1. de anat. adm. cap. 2.

Scelos, crus, pars eſt corporis organica, à coxendice ad imum pedem protenſa, præcipuum ambulationis inſtrumentum, cui per oſſa innitimur, in femur, tibiam & pedem diviſum.

Scelotyrbe, quaſi cruris turbam, vel perturbationem dicas, ſpecies eſt reſolutionis, quâ erectus ambulare homo non poteſt, & latus aliàs in rectum, quandoque ſiniſtrum in dextrum, nonnunquam dextrum in ſiniſtrum circumfert, interdum quoque pedem non attollit, ſed attrahit, velut ii, qui magnos clivos aſcendunt, lib. finit.

Sceptica, eſt illorum medicorum ſchola, qui nihil ſciri poſſe dicebant, lib. an ſanguis in art. nat. cont. cap. 5. atque in ſingulis rebus hærent, atque hæſitant, libel. de ſubfig. emp. cap. 1.

Schefis diſpoſitio eſt, quæ facile diſcutitur, ut calefactum in ſole lignum, ex adverſo ei, quæ ægrè ſolvitur, ut quod igni eatenus excalefactum eſt, ut jam accendatur, & fumum edat, 8. meth. cap. 1. Schefis eſt adventitius corporis habitus, 3. de cauſ. pulſ. cap. 10. vide Affectus.

Schetica febris eſt, quæ facilè diſcutitur, velut hectica, quæ difficilè, 8. meth. 1.

Schetron, exquiſitum victum vocat Hippoc. ita qui contrarius ei eſt Phaulon, id eſt ſimplicem ac vulgarem & exquiſitum; Medium autem Hy-

pophaulon, id est subvulgarem nuncupavit, 1. fract. 45.

Schidacedon, est divisio per longitudinem facta conveniens fractis ossibus, in qua non omnino separantur à se partes sic affecti ossis, sed veluti per rectitudinem finduntur, veluti Cauledon, divisio est per transversum facta, 6. meth. cap. 5.

Scindapsos, vide Pituita.

Scirrhosis est livescens & crescens caro, ex vehementia diuturnæ inflammationis orta, lib. Introd. c. 15.

Scirrhum nominamus tumorem durum, qui sine dolore est, non tamen omnino sine sensu; talis enim sanabilis non est; Sunt qui eos duntaxat tumores, qui præter naturam sunt, & omnino insensibiles, scirrhos appellandos censeant, reliquos non scirrhos, sed scirrhosos tumores, 14. meth. c. 6. Exquisitus verò Scirrhus nominatur, qui omnino durus, sensuque privatus est; qui verò non omnino insensibilis est, difficulter tamen omnino sentit, ex humore lento, & crasso, qui partibus, quæ indurantur, tenaciter infigitur, non exquisitus, 2. ad Glau. 4.

Scleriasis, id est durities, est tumor palpebræ cum rubore, & dolore, difficilè aboletur, durat magis quàm inflammatio, lib. Introd. cap. 15.

Sclerintica pharmaca, i. indurantia medicamenta, quæ duritiem corpori inducunt, quod tribus auxiliis præstatur, congelatione, siccitate, & repletione sive tensione.

Scleroma, id est durities, tumor est duriusculus qui in parte vulvæ aliqua nascitur, fitque plerumque ex phlegmonis, quæ diu permansere, lib. finit.

Sclerophtalmia dura lippitudo, qua oculus durior, ad motum pigrior, dolens, rubicundus, redditur, palpebræque duriores, sicciores que fint, nec post somnum aperiri facilè possint vel inverti pro-

pter

pter duritiem: differt à Xerophthalmia, sola magnitudine doloris, duritiei, & siccitatis, quòd hæc sit illa satis imbecillior.

Scleros tunica, vide Retina.

Scoliosis, vide Obstipitas, Chyphosis.

Scoptulæ, vide Omoplatæ

Scotodinos, hoc est tenebricosa vertigo; cum. n. caput circumagi videtur. Dinos, id est vertigo nuncupatur; cum autem & tenebricosa fuerit visio, Scotodinos, hoc est tenebricosa Vertigo affectio appellitatur; fit autem ob inordinatam spiritus flatuosi motionem; qui vel in capite localem habet generationem, vel sursum ex infernis fertur partibus, 4. acut. 42. Est autem Scotodinos, seu tenebricosa vertigo, quando simul res conspectæ videntur circumvolvi, & sensus visus repentè destruitur, cum ægrotus sibi tenebras circumfundi opinetur, 4. aph. 17. Idem affectus, & Scotomia, & Scotoma, & Scotomaticus appellatur; ex ipsa appellatione qualis sit apparens, quippe à parva occasione hebetantur ii, qui sic laborant, adeò ut interdum cadant, maximè si aliquando in circum rotentur; seu alium quempiam, sive rotam, aut id genus aliud quippiam, aut ipsos quoque quos vocânt in aquis vortices circumagi viderint, 3. loc. affect. 8.

Scotomia, Scotoma, Scotomaticus affectus, vide Scotodinos.

Scrofulæ, quæ & Strumæ Chærades, & Parotides, & Eparmata dicuntur, sunt apostemata, secus aures, lib. de med. facil. par. cap. 11.

Scrotum est tunica extrinsecus testiculos ambiens, lib. Introd. cap. 10. quod & Scortum, & vulgò Bursa testium, dicitur.

Scutiformis chartilago, vide Cricoides.

Scybala excrementa, ficciora, & quasi in nucle-

um formata, combusta scilicet à visceris phlegmone. 4. acut.

Scypho, vide Choana.

Scyros, id est Callus & Porus.

Scytalides, vide Digiti.

Sebum, sive sevum, est oleosa, & pinguis substantia adipe siccior & magis concrescens, ejusdem tum adipe generis, (utrumque enim sanguis est concoctus, ex nutrimenti bonitate) nisi quòd sevum fragile usque quaque sit, nec ad ignem admotum tam facilè liquescat, & cum refrixit denuò concrescat, ut ovis & capræ; pinguedo liquidior fit, minimèque apta durari, oleo longa vetustate incrassato similis, ut equi, & suis.

Secundiformis tunica, Græcè Choroides; vide Choroides.

Secunda, sive secundina, vide Chorion, Retina, Retiforme.

Secundum naturam fieri, cum multis modis dicatur, in eum tamen sensum frequentiùs accipiendum est, ut significetur, quod prima ratione à natura fit, id est quod quasi finis ab ea conjectatur, non quod ex consequutione quadam aliis succedere consuevit, talis motus secundùm naturam est, sive ex se aliquid, sive ab alio moveatur, ut motus Cordis qui in pulsibus fit est operatio, & ea secundùm naturam; qui verò in palpitationibus fit, is & Corde fit, sed affectio est, & ea non secundùm naturam, 6. de placit. cap. 1. Præter naturam autem quicquid est, aut affectus sunt, à quibus functio læditur, aut causæ horum, aut symptomata, 3. de præsag. ex pulſ. cap. 1. differtque ab eo quod est non naturaliter se habere, 8. meth. cap. 9.

Sedes, vide unionis solutio.

Sedimentum est id quod in urina residet, libr. de urinis cap. 16. Quòd si ad supremam superficiem

ciem terminatur, dicitur Nubecula, si ad mediam regionem Suspensum, si profundiori parte inferiorem occupat locum, Hypostasis, ibidem c.21.

Semen ex Aristotele, est quædam pars utilis excrementi, à quo & ex quo singula fœtûs membra efformantur, 1. de semin. c. 14. Adhuc semen nihil aliud esse dicunt, quàm sanguinem à venis, quæ ipsum continent, exquisitè confectum, 2.de sem.c. 2, quod & genitales vires vocant, 1. progn. 42.

Semicoctos, humores appello, qui à ventriculi calore alterationem perpessi, non etiam perfectè ab eo superati fuerunt, 4. simpl. cap. 15.

Seminarii meatus, vide Parastate, & Glandulosi assistentes.

Semeiotica hoc est, adnotatrix medicinæ pars est, curationi morborum per victum, summè necessaria, præterita, præsentiaque symptomata ad morbi causam inveniendam, & ad præsagiendam, diligenter inspiciens, lib. Introd. cap. 8.

Semisyderatus homo, vide Syderatio.

Semitertiana,quæ hemitritæus dicitur, est febris quæ ex quotidiana continua, & tertiana intermittente fit, 2. de diff. feb. cap. 7. frequenter febris secundùm suam ipsius naturam ex intermittentium genere est, ut tertiana; complexus autem quotidianæ febris nullum integritatis tempus priori circuitui relinquit,dum secunda accessio antequam prior absolvatur, invadere anticipet; hanc ego febrem compendiosæ, claræque doctrinæ gratiâ, uno volens appellare vocabulo, imposui ei nomen semitertianæ, lib. de morb. temp. cap. octavo. Sanè nonnulli ajunt Semitertianam ita nominatam fuisse veluti semicirculum, ipsam tertiani circuitus dimidio minorem esse asserentes; Alii dicunt Semitertianam appellatam fuisse, quòd dimidio tempore tertianam superet, ut si tertiana accessio

cessio ex duodecim horis componatur, semitertiana, duodecim ipsas horas tertianæ in sese comprehendat, eisque dimidium duodecim horarum addat, universæque simul evadant duodeviginti, libr. de Typis, quarto.

Senecta serpentum est, crassissimusquidam lentor ex diuturna latitandi mora hyemis tempore, sub cavernis terræ contractus, quæ res potiùs temporis longitudine quàm senescentis ætatis vitio provenit. de Theriac. ad Pison. cap. 13.

Senes à Decrepitis, nonnulli Hippocratis sectatores distinguunt, nomen seniorum ultimæ ætati tribuentes, senes autem in priori ætate statuentes, quæ media est inter juvenes & seniores; Aliquando senes vocat eos, qui extremam agunt ætatem, 2. aph. 31. Estque id quod proprie omnes homines senectutem appellant, non aliud quàm siccum, & frigidum corporis temperamentum, annorum multitudinis ratione comparatum, 5. de tuen. sanit. cap. 9.

Sensifici nervi, vide Nervi sensifici.

Sensus indigentiæ, est sensus soli ventriculo, & maximè ori ejus concessus, ad cibum, sumendum animal ipsum excitans, & stimulans, 4. de usu par. cap. 7. qui fames nuncupatur, lib. 5. cap. 8.

Sensus vitiosus est, omnis qui perperam obitus est sensus, quando scilicet proprium sensibile non sentit, vel cum vitio sentit, vel diminutè, vel depravatè, ut in auditu surditas, auditus gravitas, obauditio. In visu cæcitas, visus obscuritas, & depravationes quædam. lib. de symp. diff. cap. 3.

Sepedonodes, id est putredinosos Græci vocant, ii sunt, qui ad putredinem sunt, proni. 8. meth. c. 7.

Septa, quæ & Septica medicamenta dicuntur, sunt omnia quæ tum eliquare, tum colliquare, ac potissimùm carnem tenellam, idque absque dolo-

re

re possunt, hujusmodi sunt arsenicum; auripigmentum, sandaraca, chrysocolla, Aconytum; Vocantur autem Septica hoc est putrefacientia cum putredine; symptomatis autem similitudo ut sic appellemus efficit; inter hæc autem numerantur, & Cathæretica, hoc est detractoria, quæ extimam modò superficiem, quam tetigerint, detrahant, non tamen in altum subire valeant, ut alumen, galla omphacium, æs combustum lotum, 5. simpl. 15.

Serapium vocat Actuarius potionem eam, quam hodie syrupum voce magis barbara nominant; sic verò vocant, quando medicamenta cum melle, vel saccharo, donec concreverint, coquuntur. Dividunt seplasiarii syrupum in brevem & longum; brevem quod parùm aquei humoris in se habet, appellant, alioque nomine communem vocant, longum, quòd humoris aquei multum obtineat, nominantque alia voce decoctum.

Septum transversum, vide Diaphragma.

Serosum recrementum, vide Ochimatrosis.

Serpigo, vide Herpes.

Sesamoidea ossa à sesami leguminis minuti specie sic dicta, quæ multis manuum, & pedum articulis natura ex abundanti velut auctarium circumponit, securitatis gratiâ, 2. de usu p. cap. 12.

Sessilis verruca, vide Formica, & Myrmeciæ.

Sextans pendet uncias duas, sestarius uncias tres, 4. de comp. med. per gen. 14.

Sicca frictio est, quæ corpori foris adhibetur, ad curandam quodammodo lassitudinem nullo humido, aqua videlicet, vel oleo foris circumfusis, 2. simpl. cap. 25.

Siccus hydrops, vide Hydrops.

Sief, vide Collyria.

Siesismus, est salivæ plus æquo in os affluxus, sive ab humidiori capite in glandulas ad radicem

linguæ

linguæ ſitas, ſive à Ventriculo multa pituita redundante, quæ ex eo ſecundùm gulam in os prorepit. 8. de comp. med. loc. cap. 4.

Sigmoides apophyſis dicitur proceſſus unus Omoplatæ, quod inſtar antiquæ Græcorum literæ C, cavus ſit, qui & Ancyroides & Coracoides appellatur.

Sigmoides membranæ, ſeu chartilagines ſunt tres tunicæ, quæ in vena Cordis arterioſa ſunt, quæ pulmonem alit, intus foràs ſpectantes, quas à figura Græcæ literæ ſigma, qui accuratiùs tractarunt anatomas, ſigmoides appellarunt, 6. de uſu par. 14. Sigmoides adhuc dicuntur, chartilaginum aſperæ extremæ partes, quæ ſigmã literæ figuram referunt, 4. loc. aff. 6, vide Cricoides.

Signa judicatoria, vide Decretorius.

Significatio febris, vide Inſultus acceſſionis.

Signa aliqua mala ſunt, tum ut ſigna, tum ut cauſæ, ut ſigna quidem, quoties ex difficilioribus fiunt affectionibus; ut cauſæ verò, quoties ipſa rurſus alias committunt pravas affectiones, progn. 49.

Sima Hepatis pars eſt, concava ipſius pars, qua parte jacet vena porta; Unde per Meſaræi venas alimentum a ventriculo, primiſque inteſtinis attrahit; cujus oppoſita, convexa & gibba nuncupatur. 4. de uſu p. cap. 13.

Similare membrum, quod & ſimplex, homogeneum, & prima corporis particula, quæ ex primis conſtat elementis, & ex qua aliæ ſunt, cujus quamcumque partem ſenſibilem ſumpſeris, erit illa toti communicans in nomine, et definitione, ſicut os & caro, de anat. viv. Cujuſmodi ſunt arteriæ, venæ, nervi, oſſa, chartilago, ligamentum, membrana, caro, libr. de morb. differ. capit. tertio. vide Inſtrumenta.

Simioſis, vide Annotatio.

Sim-

Simplex morbus, vide Compositus.

Simplicem febrem vocat Hippoc. quæ mitis est, & cum signis tutis, 1. cris. 16.

Sinapismus est medicamentum vehementer calidum, ex sinapi compositum, capiti conveniens. 3. loc. aff. 4.

Sinciput est anterior capitis pars supra frontem sita, capillis intecta, lib. Introd. cap. 10. vide Bregma.

Singultus λύγξ, est veluti convulsiva quædam oris ventriculi affectio, quod ex humorum copia gravatur, vel mordetur, vel propter frigiditatem contristatur, com. 1. in 1. prorrhet. 23. tum ex immoderata manitione, 4. acut. 69. non autem est vera convulsio, utpote quæ in solis musculis accidit, ventriculus autem nec musculus est, nec ejus os, 3 de caus. symp. cap. 2.

Singultuosa febris est, quæ in singultu rodentem, acerrimumque humorem vomit, à quo tamen symptomate febrientes sunt liberati; verùm febris hujusmodi, nequaquam singultuosa dici debet, nisi singultum per totum morbum simul cum febre, ægrum exacerbaverit, 4. acut. 69.

Sinus, qui & Vomica, est solutio continuitatis in carnosa parte effectus, cum sanguinis quadam in mediam regionem, affluxione, id quod abscessui, & sinui commune est, quoad enim pars ita affecta, in exteriore summitate occlusa est, atque os nullum habet, abscessisse quiden ipsa dicitur, affectio verò abscessus propriè, id est apostema vocatur; at ubi aliqua ex parte aperta est, ut qui continetur, non ampliùs abscessus, sed sinus jam appellatur, 2. de his quæ in medic. 27,

Sinus rectus appellatur, cujus os in inferiore parte, fundum in superiore est, obliquus cum in latus declinat; fiunt contrario etiam modo sinus,

quibus

quibus deorſum fundum, ſurſum verò os vergat; ſed non his fundum, quo facilior ſaniei exitus pateat, aperimus, 2. de his quæ in medic. 28.

Sinus vulvæ, vide Cornua.

Siriaſis eſt inflammatio Cerebri, & membranarum ejus, quam conſequuntur ſyncipitis, & oculorum cavitas, febris ardens, pallor, totius corporis ſiccitas & inappetentia.

Siroeon, vide Apothermus.

Sitis, Græcè δίψας potionis deſiderium eſt, id eſt appetitus frigidi, & humidi.

Solidas corporis partes, vocat oſſa, nervos, chartilagines, ligamenta, tunicas, muſculos, membranas, arterias, lib. Denotatio dogmatum Hippo. quas etiam particulas, elementares, ſimilares, & ſimplices appellat, 1. de natur. fac. cap. 7.

Solutio morbi ſimpliciter eſt illa, in qua vel virtute, vel morbo ſenſim emoriente, vel morbus, vel vita finitur, 3. criſ. 1.

Solutus eſt, qui laxatos habet articulos, 5. de compoſ. med. per gen. cap. 2.

Sopientia, vide Anodyna.

Sopor, id eſt Coma, propenſio, delatiove in ſomnum eſt, cum vigilare ægri nequeant, non habentes apertos oculos, ſed conniventes, vel altis ſomnis, vel tenuibus, vel vigiliis detineantur; idque accidit, vel humectata ea parte Cerebri, quæ ſenſus fons eſt, ut in ebriis, deinde ob ſolum frigus; aliquando ob utrunque ſubinde propter virium imbecillitatem adeò jam emorientium, ut apertas palpebras ſervare nequeant, com. 1. in 3. de morb. vulg. 7. vide Caros, & Coma.

Soporariæ arteriæ, quæ & Carotides dicuntur, ſunt duæ illæ, quę ab arteria magna ſurſum aſcendente, poſtquam ex Thorace emerſit, ac claviculas tranſgreſſa in medium jugulum pervenit, erecta in duas

duas partes scissa, generantur, 1. de placit. cap. 7. vide Carotides.

Sordes, crassius excrementum est; in ipsa enim primæ carnis generatione, duplex excrementum provenit, quod omnem qualitatis alimenti mutationem, alterum crassius, alterum tenuius sequitur; quæ per universum corpus provenientia: quod tenuius est; ipsa est insensibilis perspiratio, quæ etiam subinde fit visibilis, quoties vel naturalis calor languet, vel nutrimento utitur, quàm justum sit ampliore, vel motus quispiam vehementior animali contingit; alterum sordes, quæ in summo corpore nostro colliguntur; Quin etiam in ulceribus, tenue excrementum sanies, Græcè Ichor appellatur, quod crassum est sordes; ex priori excremento ulcus humidum redditur, ex crasso sordidum, 3. meth. cap. 3. vide Ichor,

Sorici cauda, sive Soricinus, vide Myurus.

Sparganosis est, dum ob lactis redundantiam, mamillæ tumefactæ sic distenduntur, ut copiam hanc vix ferre queant, lib. 2. ad Glauc. cap. 2.

Spasma, vide Rhegma.

Spasmus, i. convulsio, musculi est ad suum principium contractio, vide Convulsio. Inde spasmosus affectus, i. Convulsivus, qui in suo principio, aut non multò pòst, quàm fieri cœperit, convulsionem accersit, com. 3. in 1. prorrhet. Adhuc convulsivum affectum appellant, qui ante mortem necessariò convulsionis aliquod periculum inducit, 1. de præsag. ex pulſ. Spasmosus autem pulsus sive convulsivus, est pulsus inæqualis in una pulsatione & diversis arteriæ partibus, in quo utrinque ab extremis retrahi, tendi, convellique arteria videtur, in modum chordæ tensæ.

Spasmus oculi, vide Mollities.

Spata, instrumentum est, quo Pharmacopolæ con-

confecturas in Caccho, seu mortario movent, & nos perspicuitatis gratiâ similiter nominabimus, 1. de com.med. per gen. cap. 4.

Spathomela, vide Laminas.

Sperma, spermaticæ arteriæ, spermaticæ venæ, spermatici pori, vide Semen, Glandulosi assistentes, & Parastatæ.

Sphacelare Hipp. in lib. de fract. & artic. pro corrumpere usus est; sphacelus autem est corruptio substantiæ uniuscujusque partis, quæ sphacelari dicitur, sanæque partis carnosæ interitum ex magnitudine inflammationis, quem propriè Medici gangrænam nominant, Græci Sphacelum etiam appellabant, 7. aph. 50. Sphacelon, adhuc vocant ossis cariem. 14. meth. 17. Sphacelos vocem, sunt qui dicunt vehementem dolorem declarare, alii tantùm inflammationis excessum, ut partem ad corruptionis periculum inducat, 2. loc. aff. 7.

Sphacelodes Hemicrania, id est alterius capitis partis convulsorius dolor. 2. loc. aff. cap. 7.

Sphacelon, vide sphacelare & syderatio.

Sphœromata, vide Natem.

Sphage, vide Anticardion.

Sphagitide, id est venæ jugulares; 5, meth. c.4.

Sphenois os, (quod & Polymorphum appellatur, lib. Introd. cap. 12.) est quod ad cunei similitudinem, ex utroque latere à Calvaria ad palatum tendit, superiorem maxillam constituens, cujus ossis apophyses utrinque concavæ, ab alarum similitudine, Pterygodes nuncupantur, lib. de ossib. cap. 1.

Sphincter quasi strictor, seu constrictorius est musculus constringens orificium recti intestini, 6. de anat. adm. 4. vide Rectum.

Spicilla, vide Laminas.

Spina est omnium vertebrarum, quas spondylos vocant

vocant, structura, sumitur & spina aliquando pro medulla spinali, 3.loc. aff. 10. vide Dorsum, Myelon, & Medulla spinalis.

Spirationem naturalem appellat Hippo. spirationis facilitatem, significantem neque thoracem, neque Cor, aut pulmonem, neque præcordia doloris aliquam habere affectionem, quin etiam neque partes quasdam iis adjunctas ventriculum, lienem, jecur, 1. progn. 25.

Spiritus πνεῦμα præcipuum est naturæ instrumentum, quo omnes functiones muniaque exequitur; substantia aërea calida, levissima, tenuissima, omnes in corpore motus naturales ciens; est enim tertia substantia, ex adverso aliarum duarum solidorum inquam, & humorum disjuncta; ejusdem planè cum calore nativo originis, & temperiei, cujus est perpetuò comes & instrumentum; nam cum ad vitæ munia oporteret calidum innatum per omnia diffundi, is verò singulis solidis partibus, insitus & fixus, & immobilis sit; ei natura spiritum socium ascivit, qui ipsum suo celeri motu, quò necesse erat, deduceret. Estque tanta spiritui cum calore nativo substantiæ communio, & operis societas, ut par sit etiam ejusdem esse naturæ, ut non immerito Hippo. spiritus vocarit, impetum facientia, à sui motus celeritate. Aliquando Hippo. absolutè ipsam respirationem, vocat spiritum com. 4. in 6. de morb. vul. 4. Unde & densum & rarum spiritum, id est respirationem tardam, & raram vocitabat, 1. de difficul. resp. cap. 2. Interdum ab eodem aër inspiratu attractus, qui respirationis, vocisque materia est, spiritus appellatur, 1. acut. & in progn. Aliquando flatus ipse, quo nervosa & musculosa corpora distenduntur, spiritus appellatur.

Spirituosos appellat Hippo. eos duntaxat, qui

cum inſpirant, aëre multo indigent, 4. acut. 115.

Spirituoſus, vide Sanguineus.

Spiritus flatuoſus, qui & flatus etiam appellatur, craſſus, ac vaporoſus flatus eſt, non ſecundùm ſubſtantiam aërius atque tenuis; Cogita verò ejus naturam ex circumſtante nos aëre, in memoriam revocans, qualis in Auſtrinis conſtitutionibus, qualis in Aquilonaribus fiat; etenim qui in Auſtralibus aſſimilatur flatuoſus; alteri verò, qui in Aquilonaribus, is qui in nobis ſecundùm naturam, eſt ſpiritus, 2. Glauc. 6. vide Flatus.

Spiritus animalis eſt primum animæ inſtrumentum, in Cerebri ventriculis contentus, ad ſenſum & motum in univerſas corporis partes tranſmittendos, procreatus, 4. loc. aff. 2. Spiritus equidem, qui in arteriis continetur, vitalis, & eſt, & dicitur, qui in Cerebro animalis, non quòd ſubſtantia animæ ſit, ſed quòd eſt primum ejus illic habitantis inſtrumentum, qualiſcunque ſubſtãtia poſtea fuerit, qui ex vitali perfectiùs concocto, & in Cerebri anfractibus elaborato cõficitur; qui animalis ſpiritus, neque ejus domicilium, ſed primum tantùm inſtrumentum eſt, eo quòd cum ex vulneratione fuerit evacuatus, illico animal quaſi mortuum collabitur; cùm iterum colligitur, revivíſcit, 7. de pla. c. 3. Spiritus animalis, exhalatio quædã eſt ſãguinis benigni, 6. de uſu p. 17.

Spiritus detentio, eſt reſpirationis ad plurimum tempus voluntaria cohibitio, qua & ſingultus & oſcitationes ſanantur, 3. de diff. reſpir. cap. 10.

Spiritus denſus, eſt brevis ſpiratio, hoc eſt motus reſpiratoriorum organorum, per breve tempus factus, 3. de diff. reſpir. c. 10. vide Inſpiratio denſa.

Spiritus inter exeundum offendens, vide Expiratus.

Spiritus aſper à quibuſdam appellatur is ſpiritus, qui cum ſono ducitur, ſive ob anguſtiam loci, quo

ille

ille redditur, sive ab humoris copia, 3. de articul.

Spiritus vitalis à Corde genitus in arteriis continetur, nutriturque respiratione & sanguine; quod si naturalis quoque alius spiritus est, utique is quoque in jecinore, & venis continetur, 12. meth. 5.

Spiritus naturalis, vide spiritus vitalis.

Spiritus sublimis est, qui sublimioribus thoracis partibus inspiratur, 4. loc. aff. 7.

Spirituum interceptio, vide Interceptiones spirituum.

Spissum corpus, vide Rarum.

Splen, sive Lien, corpus est rarum admodum, ac laxum instar spongiæ cujusdam, ut succos crassos, & melancholicos facilè attrahat, & excipiat, heparque expurget. Unde ipsum Parenchyma id est affusionem nominant, 4. de usu p.c. 15. cujus simæ partes, seu concavæ Iecur, & ventriculum spectant, gibbæ his opponuntur, ca. 16. cujus corpus tantò est rarius hepate, quantò est crassius pulmone, cap. 15.

Splenica vena, est ramus superior & minor venæ portæ, qui totus per lienem spargitur; nam cum vena porta in duos præcipuos ramos distincta sit, hic in lienem abit, alter in mesenterium diffunditur.

Splenici dicuntur, ii propriè, qui induratam splenis affectionem habent, non quibus inflammatum viscus est; 9. de compos. med. loc. cap. 2. Evadunt autem lienosi à copia melancholici humoris lieni infarcti, quam defluxiones, & fœdus corporis color subsequitur.

Splendentem urinam vocavit Gal. quæ & flava est, & peculiari, ac propria mistione constat, ita ut gemini coloris esse videatur & rufi & rubei; splendorem enim à rufo, nitorem autem à rubeo accipit, lib. de Urin. cap. 4.

Splenia, vide Plagulæ.

Spondylus, Sphondylus, Spondylon, Vertebra

 idem

idem significant; sunt viginti quatuor ossa, quibus Rhachis, i. spina constituitur, tot enim sunt in homine secundùm naturam se habente, aliquando verò plura, aliquando pauciora visa sunt; omnia cava & forata; spinam habent, & apophyses obliquas, & transversas descendentes, & ascendentes, vide Dorsum.

Spongoidea ossa, vide ossa Ithmoidea, & Cavernosa ossa.

Spontanea vocantur ulcera, quæ ex mordente humore oriuntur, qui humor ea procreans sistitur in exitu, ac tardat, extremamque cuticulam solam, propterea quòd ab ea remoratur, tum erodit, tum exedit; quando si hanc quoque sudoris vice transiret, haudquaquam ulcus excitaret, 14. meth. cap. 17.

Spontaneum apud medicos dicitur, non quod sine causa fit, sed quod nostrâ causâ non fit, 6. apho. 14.

Sponte evacuari à corpore dicimus, quæcunque sine aliqua medici opera excernuntur; nonnunquam ea, quæ nostrum regit corpus potentiâ ipsum expurgante, nonnunquam ex irritamento aliquo, aut quia à vasis non contineantur, 4. aph. 2.

Sporades morbi, qui & sporadici sunt, qui sparsim privatimque prehendunt, ægros discrepanter fatigantes, neque secundùm communem modum constantes, 1. acut. 9. vide Endemus, Communis.

Sporades venæ sunt, propagines quædam venæ maximæ in totum crus, ab interiore ipsius parte per inguina procurrentis, inordinatæ ad cutem perantes, modicis intervallis sparsæ, 3. de anat. adm. cap. 12.

Spuriæ costæ, vide Illegitimæ.

Sputum appellatur, non id quod spuendo sanguineum, ac biliosum, atque spumosum est: tale enim

enim propriè sputamen nominamus, sed cum neque sanguini, neque bili pallidæ, vel nigræ commistum fuerit, id quod tale fuerit, jam sputum vocamus, 1. de crif. 5.

Sputamen est sputum, cui aliquid alieni humoris est admistum, ut bilis, sanguinis, saniei, 1. de crif. 5. sputum autem quod secundùm naturam se habet, est, cui flavum aliquid admistum est, ibidem.

Spiratus vocant Caprarum dejectiones; sunt autem hæ siccæ, atque id quod excernitur propria circumscriptione rotundum, circumductumque existit. Cum igitur quis hoc pacto, sicca, & circumducta dejecerit excrementa, Spyratode, idest in spyras voluta appellantur, fiuntque talia & quòd plusculo tempore retinentur, & propter copiam igneæ caliliditatis, com. 1. in 1. prorrhet. 6. quæ & Scybala excrementa vocantur, vide Scybala excrementa.

Squamosæ agglutinationes, quæ & mendosæ commissuræ, & temporales dicuntur, vide Lepidoides.

Staltica medicamenta, quæ carnes vulneribus æquant, lib. de Dynam. in procemio.

Staphyle est carnosa quædam particula quæ in summo ore apparet dependens, si quis aperto plurimùm ore toto, linguam deprimat; hæc ipsa caruncula duobus nominibus appellatur, à veteribus Græcis, Gargareon, & Cion, hoc est Gurgulio & Columna; Cæterùm posteriores medici ferè omnes non ita, sed Cyonidem, id est Columellam vocant: nam qui staphylen, id est, uvam & acinum ipsam appellant, eorum, neque meminisse præstat. Nos enim non particulam illam, sed unam aliquam ejus affectionem staphylen sive uvam nominamus; raro autem hæc affectio circa columellam contingit, verùm valde sæpe inflammatur, 6. de comp. med. loc.

loc. cap. 3. quæ & vulva appellatur, lib. de anat. viv. Est igitur staphyle non illius partis inflammatio, ut quidam putant, sed quædam illius passio, in qua tota Columella laxata, extrema sui parte major est,& livida; superna verò tenuis ut similitudinem fructus uvæ, unde nomen accepit,præ se ferat, Latini uvam nominant, Gal. ibidem.

Staphyloma, est oculi morbus, cum in summa tunica, quiddam acino simile evenit, 2. meth. c. 2.

Statum ab Hippo. solere non temperamentum tantùm aëris præter naturam, sed etiam omnem cujusque rei formam appellari, recordemur com. 3. in 3. de morb. vul. in procem.

Status morbi est vehementissima totius morbi pars, 1. de cris. 8. vel status morbi aliud non est, quam morbi,quantum ad casus,& symptomata attinet, maximum, 1. aph. 7. vide Consistentia.

Steatocele, affectio est scorti succressente in eo sevo, lib. Introd.

Steatoma, vide Athoramata.

Stegnosis, id est stipatio, cutis vitium, quo per occultos meatus prohibetur transmitti quod superfluum est, obstructis, sive densatis meatibus, quam densitatem Mysim, id est conniventiam vocant, 3. de sanit. tuen. cap. 10.

Stegnotica medicamenta, hoc est obstruentia, quæ sensibiles excretiones cohibent; corpus enim quod claudit, & continet in se, nec quicquam quod sensu queat percipi, ex sese emittit, Græcè Stegnon, sive stegnoticum nuncupatur, 5, simpl. 14. vide Obstruentia.

Stelechiæa, vena est superficiaria, & Caudicis more sita, unde omnes aliæ venæ sanguineis ac pedestribus animalibus procedunt, 6. de anat. adm. cap. 8. Estque vena magna ad portas jecoris sita, aliarum omnium caudex, ibid. cap. 10.

Ste-

Stephanos, Corona, & Iris, sunt locus ille communis, quo universæ oculi tunicæ simul committuntur, 14. meth. cap. 19.

Stephaniæa vena, sutura, & os, vide Coronale os.

Sternon est anterius Thoracis os, 7. de anat. adm. cap. 2. Sedes omnibus costis duplex est, prior sternon, id est pectoris os, posterior vertebræ, quæ totidem numero planæ sunt, quot & costæ habentur, duodecim inquam; quod quidem pectoris os, unum quidem os apparet ob harmoniæ perfectionem, quam ipsius particulæ in contextu sortiuntur, membranis autem derasis, quod & plura ossa sint, & numero totidem, quot cum eo costæ dearticulantur, palàm innotescit, 8. de anat. adm. c. 1.

Sternutatio maximum remedium capitis halitu repleti est, qua uno impulsu tum à pulmone, tum à capite spiritus emittitur, ad expurganda ea quæ in naribus offendunt, 2. de caus. sympt. c. 4. Sternutatoria verò medicamenta sunt, quæ naribus admota, vapore ad Cerebrum sublato, crassitudinem humoris dissecent, & per nares seu palatum Cerebrum expurgent, 13. meth. 21.

Stigmata Græcis, inter cutis vitia annumerantur, & dicuntur non puncta, sed maculæ punctorum quantitate & forma hominis cutem & superficiem decolorantes, ac variantes; Vermiçatam vulgò nominant.

Stomachi paralysis, symptoma est virtutis attractricis stomachi, cum alimentum citò trahere non potest, 3. de sympt. caus. cap. 2.

Stomachicos plerique homines eos appellant, qui appetentiam perdiderunt, & quibus post acceptum cibum, ventris os gravatur, atque opprimitur, & quandam ægrè tolerabilem anxietatem habet. Appellant eodem modo etiam illos, quibus

nausea contingit, & maximè si ad vomitum impellat, & adhuc magis, si simul cibi corrumpantur, quandoque acidi, quandoque nidorosi facti, quandoque aliam vitiatam qualitatem adepti; Adhuc magis eos stomachicos appellant, quibus ructus hujusmodi cum molestia quadam, anxietate, & subversione contingunt, sæpe cum nondum cibum acceperunt; quin etiam si per plurimum tempus cibi ore ventris morentur, gravantes & vix descendentes, hos etiam stomachicos appellant. Alios item appetitum caninum habentes, ut & plurima edant, & maximè gravati paulò pòst revomant, vocant similiter. Alios rursus, qui fortiter exolvuntur, ubi diutiùs inædiam pertulerint, & si non citiùs cibum accipiant, in ore ventris morsus percipiunt, quorum aliqui etiam nauseosi fiunt, nisi citiùs potum ac cibum acceptent, stomachicos etiam vocant, 8. de comp. med. loc. cap. 2.

Stomachum, os ventris appellant, cum & medici hanc partem ita appellare sint assueti, qui etiam stomachica animi deliquia appellant, & quosdam stomachicos esse dicunt, à quopiam videlicet in eo loco oborto affectu ita appellantes, velut hepaticos ab hepate, Colicos à Colo, Nephriticos à renibus, Splenicos à splene affecto, 2. de comp. med. loc. cap. 1. & 4. de caus. puls. 23. licèt stomachi nomine collum omni ventri præpositum, instar isthmi cujusdam angustum, intelligatur, 4. de usu par. cap. 1. Quin & Oesophagus, stomachus dicitur, vide Oesophagus. Est igitur stomachus, os ventriculi id est meatus superior ventriculi, per quem cibi in ipsum intromittuntur; aliud habet, & ventriculus os infernum, quod Græci πύλωρον, quo chylus descendit, vocitant; duobus enim nominibus, veteres os ventriculi nominabant, Stomachum, & Cardiam, id est Cor, 8. de comp. med. loc.

Sto-

Stomatica medicamenta ſunt, quæ modicè ſiccant, ſic vocata, quod in aſſiduo ſint uſu, ea ſunt, quod ex Moris conficitur,& quod ex Rubi fructu, & quod ex ſucco corticis juglandium viridis,atque etiam his magis quod ex muſto, & cupreſſi ſphærulis componitur, 5. meth. 10.

Strabiliſmus, qui & ſtrabiſmus dicitur, eſt muſculorum oculi, non omnium, ſed aliquorum reſolutio, ob quam cauſam, vel ſurſum, vel deorſum, vel in latera nuunt oculi, lib. finit. vide Illoſis.

Stranguria eſt veſicæ affectus, quo urina non retinetur, ſed guttatim diſtillat, libr. finit. quæ & urinæ ſtillicidium appellatur, 8. de placit. 6. Fit autem vel imbecillitate veſicæ, vel urinæ acrimonia, 3. de cauſ. ſympt. cap. 2. vide Iſchuria, & Cæliaca.

Strangulatio, eſt internecio ob reſpirationis defectũ facta; qui defectus fit, vel propter anguſtiam, & coarctationem alicujus ſpiritalium inſtrumentorum, i. reſpirationi ſervientium, vel propter virtutis thoracem moventis imbecillitatem, vel propter vitalis principii vehementem refrigerationem; Anguſtia autem fit, vel repleta ea regione, quæ inter thoracem & pulmonem media eſt, vel pulmonis cavernis & fiſtulis, vel inflammatione quadam totum viſcus habente, vel aſperam arteriam,vel ejus arteriȩ caput, quod Græci laryngem & Bronchon nominant, Latini guttur; vel illam gutturi præjacentem capacitatem, quam Græci Pharynga, Latini Fauces nominant, 4. aphor. 34.

Strangulatio uteri, & omnes apnææ, i. ſpiritûs interceptiones, quæ mulieribus quidem aſſiduè, & præſertim viduis accidunt, fiunt innata caliditate à multitudine materiæ frigidæ gravata, ad ſimilitudinem flammȩ, quæ præ multis humidis lignis ſuffocatur, 3. de diffic. reſpir. cap. 10. & 6. loc.aff. 5.

Qui

Qui affectus à Græcis ὑστέρας, καὶ ὑστερικὴ πνὶξ, à quibusdam ἄπνοια ὑστερικὴ, dicitur, Latini autem uteri ſtrangulatum, uterinam ſuffocationem, vel ſpirationis ob uterum privationem, tum à parte affecta, tum à ſuperveniente ſymptomate appellant.

Strangulator, vide Lycoides, & Lupus.

Strictor, vide Anulus, Rectum, Sphincter.

Strigmenta ſunt particulæ quædam inteſtinorum, quæ in excretionibus bilioſis ſimul dejiciuntur, ſumma inteſtinorum tunicâ humoris acrimoniâ deraſa, 4. de art. 31. vide Rhypodea.

Struma, vide Chæras, Parotides, Scrofulæ.

Stryphna, vide Halituoſa.

Stultitia eſt rationis deperditio, cum læſione memoriæ, 3. loc. aff. 5.

Stupefacientia, vide Anodyna.

Stupor inſignis eſt refrigeratio, idcirco corporibus ita diſpoſitis & ſenſus & motus difficultatem inducit, quemadmodum completa refrigeratio & ſenſum & motum omnino tollit; Equidem novi quoſdam adeò refrigeratis pedibus, ut in primis quidem diebus ſenſus periret, ſequentibus deinde diebus emortui pedes putreſcerent, 2. loc. aff. 2. Eſt autem ſymptoma quale dentibus evenit poſt eſum malorum immaturorum, & aliorum acerborum & acidorum, 3. de aliment. facult. c. 16. Eſtque adhuc ſtupor, cum nervus aliquo obſtruente, vel adſtringente cogitur, unde ſpiritum animalem ad membrum tranſmittit, hinc membra ſenſu & motu privantur, lib. de ren. aff. dign. cap. 3.

Styloides, vide Graphoides, & Lithoides.

Stymmata ſpiſſamenta ſunt, quæ oleis adduntur, aut odoris gratiâ, aut ut confecta diutiùs ab injuriis immunia permaneant, 2. de comp. med. per gen. 2.

Styptica, quæ ſtringunt partes relaxatas lib. de Dynam, in Proœmio.

Subala-

Subalaris vena, vide Axillaris.

Subclavium, vide Cataclida.

Subchartilaginea, vide Hypochondria.

Subcinctura, vide Diaphragma.

Subcingentes membranæ, vide *Hypezochotes*.

Subductiones solitus est Hippoc. appellare per alvum exeuntia, 7. aphor. 64. Dicitur autem subductio, de ea tantùm excretione, quæ per alvum fit, non de ea, quæ fit per universum corpus, 2. aph. 18.

Subfasciationes, & subligamina, vide Epidesmus, & Plagulæ.

Subligamentum, Enæorema, & Nubecula apud Hipp. sunt id, quod corpulentius, candidiusque in urina, neque in summis ejus neque in fundo vasis, sed in media sede sublime & exquisitè medium, vel deorsum potiùs, quàm sursum, existit; licèt apud Galenum nubecula sit id, quod supernatat urina desuper, 1. progn. 26.

Sublimis spiritus est externus aër, qui ob suffocationis periculum, nobis exurgentibus toto thorace, in suspiriosis cynanchycis, suppuratis, peripneumonicis magna vi attrahitur; nam nobis inculpatè degentibus solis inferioribus thoracis, quæ ad septum transversum sunt, partibus inspiramus, sin ampliorem spirationem requirimus, etiam partes infernis vicinas una movemus. Ubi plurimâ indigeamus, tum partes etiam ad operta scoptula agitamus, totius thoracis validâ operâ utentes, comm. 2. in 3. de morb. vulg. 4.

Submissio, vide Ablatio.

Substitutas medicinas appello, quæ in alterius locum subrogari queunt, lib. de substit. med.

Subsultio, vide Palpitatio.

Subversio stomachi, aliquando appetitûs deperditionem, aliquando nauseosas affectiones ab accepto cibo factas significat, 8. de comp. med. loc. 3.

Sub-

Subversio volvulosa stomachi appellatur, fortis & contentiosus vomitus; nam quemadmodum in Volvulis subversiones fiunt cum magna contentione & violentia, adeo ut stercus etiam evomant, sic etiam alios vomitus concitatos, quis appellare volvulos posset, 8. de comp. med. loc. cap. 3.

Subvola, manûs pars est, ut. n. supina pars manûs, juxta pollicem assurgens Thenar, & vola dicitur, ita huic opposita Hypothenar, id est subvola nominatur, lib. Introd. cap. 10.

Succus, vide Humor.

Succum medicatum vocamus eum, qui primùm defæcatur, subinde verò Solis aut ignis calore sic densatur, ut longiore tempore citra corruptionem asservari queat, Arabes Rob vocant. Ex hoc genere est, quod ab iisdem Miva dicitur; sic enim appellant succum fructuum, eò usque decoctum, ut sæpe aut mellis consistentiam acquirat.

Sudamina, (*Græcè Hidroa,*) è genere sunt pustularum in summa hærentium corporis parte, quæ instar ulcerum cutem exasperant; proveniunt autem veluti & ipsum ostendit nomen propter multos sudores, qui vel biliosiores, vel omnino mordaciores existunt; mordent. n. hi cutem, & pruriginosam efficiunt, & per modum ulcerum exasperant, 3. apho. 21.

Sudor, Græcè *ἱδρώς*, est humidum tertiæ concoctionis excrementum, per cutem in aquæ speciem erumpens, cujus materia est humor tenuis, & serosus alimento permistus, quò id faciliùs exiguas, & capillorum modo tenues venas subeat, atque ab his in partes, quæ eo ali debent, sese insinuet; ejusdem cum urina generis, in eo tantùm ab illa differens, quod hæc ad vesicam, hæc longiùs in corporis habitum deferatur; cujus humoris excretio secundùm naturam est, non minus quàm vrinæ & aliorum excrementorum. Sudor

Sudor bonus eſt, in febribus, qui evenit die judicatorio, toto promanat corpore, calidus, integrè febrem finit, vel morbum tolerabiliorem efficit, idque in acutis morbis, 1. progn. 26.

Suffocatio, vide Strangulatio.

Suffuſio, vide Hypochyma.

Suffumigium, vide Thymiama.

Sugillatio, vide Contuſio, Hypoſphagma, Hæmalopa, Exuccatio.

Sumen, vide Ephebæon.

Summum humerum, vide Acromion.

Supercilia ſunt ea pars faciei, ubi frons à ſuperioribus deſcendens definit, ceu termini ejus eminentes, & pilis conſiti, lib. Introd. cap. 10.

Super excretionem recentiores medici vocant, eas eruptiones, in quibus natura ad judicatorium auxilium concitata, modum exceſſit, 3. de comp. med. loc. cap. 3.

Supergeminalis, vide Epididymis.

Supergenualis, vide Patella.

Superhumeralis, quæ & Epomis dicitur, vide Humerus.

Superimprægnatio, vide Epicyema.

Superligamina, vide Epideſmus, & Plagulæ.

Superligula, vide Epiglottis.

Superpurgatio, & ſupervacuatio, vide Hypercatharſis.

Supinitas, ſtomachi affectio eſt, qua quidam accepto cibo, ſi paulò fortiori motu moveantur, ſtatim vomunt. Cæterùm quæ à multis vulgò ſupinitas ſtomachi appellatur; contingit quidem juxta intemperiem quamcunque citra vitiatos humores. Aliquando ſequitur ad ſolam oris ventriculi debilitatem, quod cibos amplecti, eiſque obvolvi non poteſt, veluti tota ventris amplitudo ſolet. Fit etiam propter humiditatem multam quidem, non tamen

men malignæ qualitatis. Irriguus enim ſtomachus per largam humectationem, ſimiliter ut ligamenta nervorum, laxatur, quandoque verò cum vitiatæ alicujus, modicæ tamen humiditatis complexu; etenim multa, quemadmodum valde vitiata, etiam citrà cibum, nauſeam efficit, 8. de compoſ. med. loc. cap. 3.

Suppuratio, vide Purulentia.

Suppuratus eſt, qui multum puris in capedine inter thoracem & pulmonem collectum habet; communiter verò omnes, quibus inflammatum viſcus aliquod ſuppuravit, ſuppuratos, Empyos & Empyicos vocant, 4. de cauſ. cap. 6. Suppurari autem aliquando ad generalius ſignificatum transfertur, i. ad corrumpi: ſic enim ſanguis cum è ſuo loco exciderit, & per minimas partes ad eas, quæ in muſculis ſunt cavitates, aut per inania ſpatia, quæ vaſis circumjacent, fuerit effuſus, non permanet ſanguis, ſed aliquando ſuppuratur, aliquando nigreſcit, aliquando in grumos vertitur, præſertim quando in magnam cavitatem præter naturam exciderit, 6. aphor. 20. vide Empyus, & Purulentus.

Sura eſt Tibiæ venter, quem Græci Gaſtrocnemion vocant, 3. de uſu par. cap. 10. Eſtque poſterior tibiæ pars carnoſa, 16. de uſu par. 8. veluti anteriorem carnis expertem, Anticnemion, & Ocream nominant, 2. de anat. adm. cap. 4. vide Tibia.

Surditas, Κώφωσις, eſt actio auditûs abolita, à cauſa aliquâ præter naturam, vel læſa audiendi facultate, ejuſque primario inſtrumento, quod eſt animalis ſpiritus in aurem affluens, aut læſis organis, quæ natura ad audiendum comparavit.

Suſpendiculum appellatur, quod fœminis intra abdominis membranam ſitum, à muſculo dependens, atque ad vulvam ex utraque parte dextera

& ſi-

& ſiniſtra tranſmittitur, utrinque alterum ab Ilium muſculis per membranæ abdominis foraminia, 2. de ſem. cap. 5.

Suſpenſum, vide ſedimentum & Hypoſtaſis.

Suſpirioſus, i. Aſthmaticus, lib. de remed. par. facult.

Sutura, vide Commiſſura & Compages. Sutura adhuc dicitur inferior pars penis in longitudinem vergens.

Sycoſis, Mariſca, Ficus, Ficatio, eſt tumor à fici ſimilitudine ſic dictus, ulceroſus, rotundus, ſubdurus, rubicundus, dolorificus, ex quo aliquando exiguum, & glutinoſum quid egreditur, tum in barba maximè exoriens, aliquando humidum, & inæquale & graveolens præcipuè in capillo proveniens, quod ſemper fici ſimilitudinem fert, & carnis excreſcentiam. Interdum in mento fit, ab humore non ſolùm craſſo, ſed etiam participe ſeroſæ & tenuis humiditatis, qua exulceratur, eoque differt ab Ionthо. Naſcitur & in ano ſola magnitudine à Thymo differens. Latini Mariſcam appellant, quam aliqui dicunt eſſe ficum præ pinguedine hiantem, ſemenque oſtentantem, dicitur & ficatio, 2. meth. 2. & 10. ſimpl. Appellatur etiam Sycoſis interioris palpebræ dura, & aſperior ſciſſura, com. 2. in 6. de morb. vulg. 4. & lib. de ocul. cap. 9.

Sycota, i. ficata, ex caricarum eſu appellantur, tum maxima, tum ſuaviſſima jecinore ipſo, ut liquet, ex dulcium eſu alimentum uberius accipiente, 3. acut. 11.

Syderatio, ſeu ſideratio, eſt corruptio ſolidorum corporum omnis, ut ipſis quoque oſſibus inſit, ne dum carnibus, aut vaſis, quo differt à Gangræna, quæ eſt mortificatio ſolidorum corporum, non oſſium, lib. de tumor. cap. 11. Quam ſiderationem

am affici, quoties pars aliqua, non proprio affectu, sed alieno afficitur, primo loc. aff. 6.

Sympathia est affectio compatientium alteri cuidam primo patienti, vel propter vicinitatem, vel propter societatem, quæ in ea sunt partium. com. 1. in 1. prorrhet. 20. vide Idiopathia.

Sympepsis est concoctio, qua natura crassis & crudis humoribus, & concoctu difficilioribus, sive etiam per abscessum providet, veluti calidioribus & tenuioribus per excretionem. 3. progn. 23.

Symphysis est naturalis ossium unio, vel quando duo ossa sibi invicem coalescunt, veluti fungosiora, mollioraque sunt, vel quando aliorum interventu connascunrur, ut sunt sicciora, & densiora, vel media chartilagine, & dicitur Synchondrosis, vel medijs nervis & dicitur Synneurosis, vel media carne, & dicitur syssarcosis, lib. de ossib. in procemio.

Symptoma (quod & passio & pathos & pathema, & Epigennema, quasi supergenium, vel supergenitum dixeris, appellant) generatim nominatur quicquid animali præter naturam incidit, ita ut tum morbi ipsi, tum morborum causæ, quæ scilicet intra corpus subsistunt, non quæ extra habentur, symptomata sint; Altera verò significatione ac magis propria, detractis tum morbis, tum eorum causis, reliqua omnia, quæ præter naturam sunt, symptomata nominantur, lib. de sympt. differ. cap. 1. & cap. 2.

Symptomasis affectus est, quo meatus qui à Basi Cerebri veniens, oculo videndi facultatem tribuit, ex atrophia, vel resolutione fit arctior, conciditque lib. introd. cap. 15.

Symbebicos, idem est ac accidens; apud Philosophos accidens id est, quod è regione substantiæ dividitur, sed à medicis tum maximè Gal. 1. meth. distinguitur ex adverso symptomatis; quæ. n. in-

quit constitutionem, unde actio nascitur, necessariò sequuntur, sanis quidem nobis symbebicota, i. accidentia, ægrotantibus symptomata nuncupantur. Accidentium autem differentias, 2. meth. tres constituit, sunt enim vel ut affectus, vel ut actiones, vel ut passiones, quorum etiam hæc exempla ponit, inambulare, uri, cædi, album aut nigrum esse; ita ut id ex accidenti dicatur fieri, quod nec primum, nec per se fit, quod exemplo calculorum motorum declarat Galen. lib. de differ. sympt.

Synanche, vide Cynanche.

Synarthrôsis, vide Articulus.

Synætia, vide Continentes causæ.

Synceras dejectiones vocat Hipp. impermistas aquosæ humiditati, quoniam solus humor evacuatus dejicitur, sive sit biliosus, sive melancholicus, sive porri colorem præ se ferens, sive bilis quæ æruginosa nominatur; nam dejectiones hujusmodi, exustam esse omnem nativam humiditatem à calore febrili demonstrant, 7. aphor. 6.

Synchondrosis, vide Symphysis.

Synchisis est oculi vitium, confusis secum ejus humoribus; id quod accidit ut plurimùm ex vehementi plaga, interdum verò & ex uveæ tunicæ inflammatione, ruptis ejus vasis, effusoque humore.

Syncomistos panis, vide Autopyrus.

Syncope est præceps virium lapsus, 12. meth. 5. quem virium lapsum duo præcipua symptomata consequuntur, exsoluto quidem nativo calore, frigiditas totius corporis; digesta verò solidorum corporum substantia, sudor quem Medici syncopticon, & diaphoteticum appellant; ex quibus pulsûs defectio, & sensûs motûsque privatio, consequuntur. Differtque à lipopsychia & lipothymia, quod licèt utraque affectio affatim & confertim fiat, in syncope tamen plurimus subsequutus sudor diaphoreti-

cus

eus, languidiores vires reddit, qui cum aut nullus, aut modicus sit in exolutione, lipopsychia, & lipothymia, minorem noxam viribus accumulat.

Syncretica, hoc est, relaxantia medicamenta, à coagmento sic dicta, 2. de anat.adm. cap. 1.

Syncrimata, i. corporum simplicium & clementorum compositiones, seu concretiones, de differ. morb. cap. 5.

Syncrisis, id est, concretio & temperamentum, libro de marc. cap. 4.

Syndesmi, id est ligamenta, sensûs expertia, ex osse ortum ducentia, (non ex Cerebro aut spinali medulla) rotunda, alba & exanguia, cavitate carentia, in fibras divisa, 6. meth. 4. vide Ligamentum.

Syndrome concursus est, & congressus symptomatum, lib. finit. Plethorica autem syndrome, est omnium humorum concursus; Syndrome autem pathognomonica, est concursus symptomatum morbum indicantium, lib. de cur. rat. per sang. c. 9.

Synneurosis, vide Symphysis.

Synocha, hoc est, continens febris est cujus universum tempus una accessio est, quæ vel semper in eodem vigore consistit, vel minuitur, vel augetur, donec judicetur; quæcunque enim per circuitus aliquos, ægritudinis accessiones fiunt, ex membrorum dispositionibus ortum habent, quæ .s. membra vel mittunt, vel suscipiunt, vel generant, vel attrahunt superfluitates, sed quæ circuitum non habent, in his nulla est corporis pars quæ præcipuè sit læsa; sed qui in venis & arteriis omnibus continentur humores, atque ii præsertim, qui in maximis, atque plurimo calore abundantibus sunt, aut ob aliam quamvis causam, ut in Ephemeris, aut ob putrefactionem ferventes febrem unam accendunt, Synocham appellatam, quæ à principio usque ad

finem nullam habet intermiſſionem, ac tam diu perſeverat, hominemque deurit, donec qui ei cauſam afferunt humores, aut ex toto abſumantur, aut coquantur, aut utrumque patiantur, 2. de differ. febr. quæ & ſynochus putrida, deurens, ardens, Cauſon, ſuccenſa appellatur, 2. de criſ. cap. 6. vide Continua, & Febrem Synochon.

Synochus, i. continens febris, quartum febrium genus enumeratur, quod quia ex ſui natura ultra tertium diem extenditur, nec humorem putreſcentem habeat, nec febrilem calorem, ut habitum poſſideat, proptereà nec diaria, nec putrida, nec hectica dici poteſt, ſed vel diaria plurium dierum, vel ſynochus concluſa meritò appellari poteſt; quam febrem vel conniventia meatuum, vel recens corporum denſatio excitat, 9. meth. 1.

Synodontes, vide Hiatuli.

Synonyma, i. Univoca, quæ inter ſe communicantia, ab uno factam denominationem habent, 4. acut. 23..

Synopſis, i. compendium lib. de nervor. diſſ. c. 17.

Syntaxis, id eſt mutua compoſitio, & connexio, 1. de uſu par. 14.

Syntaſis, diſtentio, oppoſita eſt laxitati, utraque & in cute & in articulis contingens, aut reſiccatis, aut perfrigeratis, aut inflammatis, aut induratis, in cute verò non his tantùm modis, ſed etiam ubi muſculi intra ipſam, quovis modo augeſcunt, tum maximè ex carnis copia & abundantia, ut in utre pleno aquâ, & Tympania, quod Gal. in pluribus libris Methodi teſtatur.

Syntexis, Colliquatio vide, Febris colliquativa.

Syntheſis, eſt oſſium inter ſe compoſitio qualiſcunque ea ſit: eſt enim univerſi generis nomẽ, quam aliis quoque nominibus vocari tradit Galenus, Syn-

Syntaxin, ſcilicet, & Homiliam, lib. de oſſib.

Synulotica medicamina ſunt, quæ ulceribus cicatricem inducunt, 13. meth. cap. 5.

Syphon, vide Metrenchytæ.

Syringotomata, inſtrumenta ſunt, quæ ad fiſtulas incidendas ſunt comparata, 6. meth. 4.

Syræon, vide Sapa.

Syrinx, id eſt fiſtula, tubulus eſt calloſus, anguſtus, oblongus, interdum etiam obliquus, os habens cui cicatrix obduci nequit, per quod humor ſtatis temporibus tenuis excernitur, quarum aliæ cœcæ nominantur, quæ oſculum, in profundo, ſinum ad ſuperficiem habent, aliæ occultæ, quæ & os & ſinum obtinent in profundo, lib. finit. vide Fiſtula.

Syſſarcoſis, vide Symphyſis.

Syſtematica inæqualitas, eſt congregatio multarum inæqualitatum, & pulſus ex cumulo multarum pulſationum conſurgens, 4. loc. aff. 8.

Syſtole eſt ſubmiſſio pulſus, 1. de differen. feb. capit. 7. (dicitur etiam Syſtole & Diaſtole, id eſt conſtrictio, & dilatatio, de motibus thoracis & pulmonis, libr. de vocal. inſt. diſſ. ca. 2.) quo motu facultas fuliginoſa excrementa expellit & repurgat, atque ita refrigerium calori nativo moliatur.

Syſtrophe, Phyma & Schleria, hoc eſt tuberculum & durities, ut exponit Gal. in linguis Hipp. quam, 4. acut. ſcribit eſſe eam, quæ à partibus excitatur intumeſcentibus.

T

TABES, quæ Phthiſis Græcè communiter appellatur, eſt ulceratio pulmonis, vel Thoracis, vel faucium, ut & tuſſicula, & debiles comiten-

tentur febres, & corpus conficiatur, lib. finit. Nominaturque etiam Tabes, alicujus corporis particulæ præter naturam diminutio, sive ea in prima formatione hujusmodi appareat, sive post, eademque ejusdem particulæ atrophiam vocant, de diff. morb. c. 9. vide ex ægritudine senectus & Phthisis.

Tabes oculi, quæ & Rhetidosis dicitur, est solius imminutæ pupillæ corrugatio, incidentibus aliis super alias rugis, quod spiritus parcior à primo Cerebri principio, quam pro natura deberet, affluat; differens à Tabe oculi senum, quæ est corrugatio corneæ tunicæ, & pupillæ angustia, tamen ab imbecillitate senectæ ex defectu humoris tenuis, quo repletur, tum ex spiritûs supernè affluentis inopia, 10. de usu par. 5. 3. aph. 16.

Tabida febris, vide ex ægritudine senectus, & Marasmus.

Tabidos appellant veteres medici, qui morbo tabifico, quem Phthoën vocant, sunt opportuni. Tales pleniſſimè sunt, qui adeò sunt angusto thorace, & restricto, ut à tergo in morem alarum promineant apertâ scoptulâ, unde hos etiam Pterigodes, i. alatos vocant; Præterea quibus caput facilè impletur, quòdque spiritus organis multas destillationes dimittit, hi facilè tabescunt, com. 1. in 1. de morb. vulg. 18.

* Talpa, & Testudo, sunt affectus cutis capitis proprii, quæ nomina recentiores addiderunt, cum penes antiquos hi affectus, neque nomen, neque tractationem invenerint. Testudo autem Guidoni, abscessus est magnus, mollis, humoralis latiore forma in modum testudinis, unde nomen accepit, quæ si in capite nascatur talparia, vel talpa dicitur; in collo, bocium, in testiculis, hernia; interdum autem cum pure, squamis, vel fistulis reperitur, reponitur sub abscessuum genere, subque meliceride

potiùs

potiùs quàm atheromate. Talpa verò, cum albam materiam contineat, ad atheromata potiùs quàm meliceridem refertur. Bocium verò vulgus vocat, mollem, & laxum tumorem in exteriore gutturis parte, quam Græci Bronchocelem, nostri herniam gutturis, & eo affectos gutturosos vocant. Est autem colli tumor grandis, & rotundus inter cutem, & asperam arteriam, in quo, modò caro hebes, modò humor aliquis, melli, adipi, pulti, aquæve similis includitur. Huic similis affectus est, quem Guido vocat Natam, seu Naptam, quæ est excrescentia magna, carnosa, veluti caro Natium, vel ancharum, diversarum quidem formarum, & magnitudinum, cujusmodi sunt melopepon & cucurbita.

Talus non idem est ac malleolus, sed talus est os sub malleolis contentum, undequaque contectum, quod ne tangere quidem possis, lib. de ossib. c. 22.

Taraxis, seu Conturbatio, est cum oculus leviter, ac mediocriter commotus, tandem rubicundior evadit, lib. Introd. cap. 15. quem Paulus definit, esse humiditatem & caliditatem oculi cum rubore præter naturam, à causa externa inductam, ut Sole, fumo, pulvere, oleo; quò differt ab ophthalmia, quæ causam tantùm internam agnoscit, Paul. lib 3. cap. 22.

Tardus pulsus est cum longo tempore, arteria distenditur, 1. de diff. pulſ. cap. 7.

Tarson, vide Pedion.

Tarsus oculi, est substantia quædam membrana durior, ac tensa, qua parte Periostios oculi tunica remeare ad corneam incipit, tenuibus quidem pertusa foraminibus, ex quibus palpebrarum pili emicant propter suam duritiem, extendens in rectitudinem palpebras, 10. de usu par. vide Cilia.

Taurus est inferior Colis pars, in longitudinem ejus vergens, usque ad sedem porrecta, lib. Introd. cap. 10.

Tela

Tela aranea, vide Rhagois.

Telephia, & Chironia ulcera dicuntur inveterata, & quæ vix curam recipiunt, cicatricemque difficillimè contrahunt: sic dicta, quòd Chirone medicinæ peritissimo ad sanationem indigeant, vide Chironia.

Telma, id est solidum, & tensum, durumque ac pilis etiam nudum, facilèque sentiens, pedis vestigium, lib. de musc. diss. cap. 33.

Temperies, vide Symmetria.

Tempora, Κρόταφοι appellantur partes ab utroque syncipitis latere supra aures sitæ, lib. Introd. cap. 10.

Tempora morborum talis res morbi sunt, qualis animalibus differentia secundùm ætates; neque enim tempus simpliciter hoc vocabulo significatur, neque conveniens illud tempus, in quo præsidia etiam consideramus, sed tantùm morborum ætas, quæ temporum vicissitudine immutatur, ut animal ætatibus, lib. de morb. temp. cap. 1.

Temporales suturæ, vide Lepidoides.

Temporales musculi, vide Crotaphitæ & Mandibularij.

Tendones, fines sunt eorum musculorum, quos pronervationes, id est, aponeuroses vocant, qui quidem medijs partibus sunt nervosiores, inter se tamen in eo differunt, quòd aliquando minùs, vel carnosæ, vel nervosæ substantiæ in se habent; quando sanè carnis substantia inest amplior, carnosam pronervationem, quando parcior, nervosam appellant, 2. de artic. 5.

Tenesmus est continua & implacabilis desidendi cupiditas, qua nihil præter cruenta pauca, & mucosa egeritur; quæ affectio aliquando tentio, & tensio appellatur, quoniam in ea fit in recto intestino tentio, quam cum dejicere vehementer homines

nes appetant, continuò exurgunt, 7. aph. 27. Tentio item, aliquando tractum corporis significat. lib. finit.

Tenor apud Hippo. est idem, quod nervus intentus, 1. de placit. 9. & 1. de artic. 47.

Tensio, vide Tenesmus.

Tensivus dolor est, qui extensionis sensum inducit, 3. loc. affl. 9. Unde tensiva lassitudo, quæ & phlegmonosa est, 7. de comp. med. loc. cap. 1. vide Dolor tristis.

Tentigo, vide Priapismus.

Tenue intestinum, est tertium in ordine, jejuno intestino substantia simile; differt autem, quod neque vacuum reperiatur, neque tot vasis, & involucris scateat, 6. de anat. adm. cap. 9. quod & Ileon & Involucrum appellatur, lib. de anat. viv.

Tenuia appellantur medicamenta, quæ facilè in tenues comminui partes possunt, Leptomeri Græcè; Crassa, quæ contra, Parimeri appellata, 1. simpl. 3.

Tenuis pulsus, vide Gracilis.

Terebella, vide Abaptista.

Teredo, Teredon, sive Terdo, est caries in osse, 3. method. primo.

Teretes lumbrici sunt, palmi longitudine, vel etiam majore, ad stomachum usque proserpentes vermes, lib. Introd. cap. 13.

Tergum, Noton Græcè, sunt posteriores corporis partes, quæ collo subjacent, scapulis, dorso, spinâ, & lumbis constans, lib. Introd. cap. 10.

Terra Argyrite, vide Argyrite terra.

Terra medicaminosa, quòd aquâ irrigatâ, facilè in lutum solvitur, terra appellatur; quia verò ea utimur velut alijs medicamentis, idcirco non injuria Pharmatiris, Latinè sola medicaminosa vocatur, nempe quia sola est ejusmodi, ut evidentiorem vim

vim medicaminosam possideat; 9. simplic.

Terræ intestina, Gesentera Græcè, id est, Lumbrici terrestres, 11. simplic.

Tertiana simpliciter, est tertiana intermittens, contingit enim hanc ipsam sine aliqua adjectione tertianam simpliciter ita nominari, quemadmodum, & quotidiana intermittens, quotidiana simpliciter appellatur, 2. de diff. feb. cap. 7. Earum febrium intermittentium, quæ tertia quoque die accessionem faciunt, quæ quidem breve habent accessionis tempus (quod duodecim horarum, æquinoctialium spatio ad summum finitur, 2. de differ. febr. cap. 3.) ac cum rigore invadunt, & per sudores & bilis vomitum, & biliosa excrementa finiuntur, his tertianæ exquisitæ nomen impositum est, quibus verò aliquid horum deficit, hæ non exquisitæ, sed simpliciter tertianæ appellantur; quod si intermissionem minorem habuerint, accessione videlicet in longius tempus protracta, hæ tertianæ extensæ vocantur, 2. de diff. febr. cap. 8. Exquisita verò tertiana est, quæ sui ipsius naturam puram, synceramque servat, id est, flavam bilem redundantem, & motam, tempus æstivum, locum calidum & siccum, hominis ætatem, & temperiem similem 4. aph. 59.

Tertianus circuitus, vide Quotidianus.

Testes, testiculi ὄρχεις, sunt corpora duo glandulosa, alba, mollia, rara, laxa, cavernosa, rotunda, seminis, & generationis principium, quæ quod duo sint, δίδυμοι appellantur, quos Gal. 3. aliment. fac. glandibus annumeravit; quæ in maribus extra membranam abdominis sunt, & propendent musculis, quos κρεμαστῆρας vocant; mulieribus intus latent à lateribus uteri, frigidiores, minores, & imperfectiores quàm marium, 14. de

de usu. cap. 10.

Testudo, vide Camarion, Fornices, Talpa.

Tetanos, rigor, distentio nervorum; est convulsio perpetua totius corporis rigidi, & in neutram partem se inclinantis, contractis ad suum principium nervis, & musculis, quib. caput annuit, renuit, circumagitur, æqualiterque antè & retro tensis, Gal. lib. de musc. diss. vide Distentio.

Tetrapharmacum medicamentum est, quod ex cera, adipe, resina, pice, æqua omnium portione constat. Adversus Lycum. cap. 7.

Thele, papilla, mammæ capitulum est, unde infans lac sugit, medium in mamma protuberans, quam ambit circulus quidam subniger, qui φῶς appellatur.

Thenara proprie vocant prominentes volæ manûs partes, à verbo θείνειν, quod est verberare, ut nonnulli volunt qui Etymologiis gaudent; quippe cum his prominentibus partibus percutere soleamus ea, quæ percutimus; alii non omnes partes prominentes palmæ ita appellari ajunt; sed solas eas, quæ sub pollicibus extant, 1. de fract. 20.

Therapeutice, id est, medendi methodus, 7. de composit. med. per gen. cap. 1. quæ & Curatoria dicitur.

Theriacam appellarunt Crito, & eum sequuti quod viperæ carnes acciperet; Andromachus verò qui primus illam composuit, Galenen, hoc est tranquillam, lib. de usu Theriac. ad Pamph. prope finem.

Therioma teterrimum ulcus est, tum ex se nascens, tum alteri superveniens, ut refert Celsus, colore lividum, nigrum, odore fædum, multo mucoso humore repletum, quod inflamma to, febris, prurigo & dolor comitantur, à quo sanguis interdum fluit, serpit & exedit, atque ob id aliqui herpe-

herpetem exedentem, vocant, aliqui dicunt idem esse cum Carcinomate, quod Gal. comm. 2. in 6. Epid. dicit in solo pulmone generari, alii in quacunque corporis parte.

Thermantica, calfactoria medicamenta sunt, quæ suo calore omnem perfrictionem, & stricturam calefaciunt, lib. de Dynam. in procemio.

Therminthi nomen, nigras quasdam pustulas in cruribus maximè orientes significat, à figura, coloris, magnitudinisque similitudine, quam cum Therminthorum, id est, cicerum fructu habent, derivatum com. 3. in 6. de morb. vulg. 37.

Thlasma, quæ & Thlasis dicitur, vide Rhegma, & Unionis solutio.

Thlypsis, vide Epiparoxineste.

Thoracem consueverunt Medici appellare, totum illud corporis spatium, quod duodecim costis, utrinque circumscribitur, pertinetque anteriore quidem parte ad pectorale os, ac septum transversum, declinat verò posteriore ad spinam duodecim vertebris, ac reflectitur, lib. de ossib. cap. 13. & 6. de usu p. cap. 2.

Thorexin nominare consuevit Hippoc. vini potionem, 2. aphor. 21.

Thrombos sanguinis grumus est, seu sanguis concretus, 5. meth. 8.

Thrombωsis est dum lac grumescit in mammis, & in casei formam transit; grumescentiam lactis interpretes nonnulli vocant.

Thymiama hoc est suffumigium, quod ex moderatè adstringentibus, reficcantibus, ac discutientibus vitiosos, & serosos humores, & corrigentibus humorum malitiam, & contrariam vim habentibus adversus putrefactiones, quorum plurima ex aromatum sylva habentur, constat, 8. de compos. med. loc. cap. 7.

Thy-

Thymus, asperæ carnis extuberatio est, quæ similis circa genitale, ac sedem oritur, lib. finit. & 14. metho. 13. Est & tumor præter naturam, vide Epulides. Est & Thymus idem quod Glandium, seu Aden, seu Glandula, vide Aden, Glandula, vel ut alii Thymos carnosa est excrescentia, nunc in Glande, nunc in præputio, nunc in ipsa sede consistens, sic dictus; quod Corymbis Thymi sit similis. Thymorum autem alii mites, alii maligni; Mites sunt exigui, scabri, candidi, dolore carentes; feri autem ampliores, scabriores, lividi, dolorifici.

Thyreoides chartilago, vide scutiformis, & Cricoides.

Thyroides, est ossis pubis foramen ab ostii similitudine, sic appellatum, 3. de anat. adm. cap. 13.

Tibia est tota cruris pars, inter talum, genuque posita, in interiori parte sita, cujus tibiæ pars anterior tenuis, & carnis expers, Ocrea appellatur, libr. de ossib. cap. 22. Eademque infra genu Antienemion, (Latinis Crea) 2. de anat. adm. cap. 4. posterior Carnosa pars Sura, & Gastrocnemion, 16. de usu p. cap. 8.

Tilmata, i. vulsiones factæ in fibris musculorum, dum nimis distentæ interdum rumpuntur, 4. de iis, quæ in medic.

Titillatio oculorum, vide Mollities.

Toma pro Phlebotomia usurpatum. 2. de nat. hum. 9.

Tomi dentes, id est Incisorii, dicuntur quatuor primi anteriores, ad cultri similitudinem, ad eos cibos incidendos, qui mollitiem in se habent; sicuti ad dura confringenda, alii utrinque proximi constituuntur; cæteri omnes dentes molares, sive maxillares appellantur, lib. de ossib. cap. 4. quos etiam Mylas, id est, Molas vocant, 11. de usu par. ca. 8.

Tonica, sive Tonotica medicamenta sunt quæ extrin-

extrinsecus illiniuntur, robur particulæ lęsæ inferentia, 13. met. c. 22.

Tonicus motus est, qui exercetur a corpore laborante Tetano, duabus contrarijs virtutibus oppositorum musculorum inter se pugnantibus, 1. de motu musc. cap. 8.

Tonos, idest, nervus, nuncupatur ab ipsis operationibus, vnum instrumentum duobus nominibus; eo quod nervus neuin, hoc est mutare, seu flectere, & tonos tinin, hoc est tendere, natum est, 1. de motu musc. capitu. 1. vide Nervus.

Tonsillæ, vide Isthmus, Uvæ, Paristhmia.

Tophus, vide Callus.

Topica remedia, id est localia, 13. meth. c. 22. quę loco affecto non priùs applicari debent, quàm totum priùs corpus purgetur; ne his irritato affectu, plus etiam affluat ad membrum læsum, vitiosi succi, lib. de remed. par. fac. cap. 6.

Torcular, siue Linon, est locus quidam vacuus, quasi Cisterna in vertice capitis, in quem meningis duplicationes sanguinem deducunt, vnde velut ab arce quadam, omnibus subjectis partibus, sanguinis rivi mittuntur, 9. de usu par. cap. 6. & 9. de anat. adm. cap. 1.

Tormina, idest Dysenteriæ vocabulum, non pro vlceratione intestinorum, vt plerique medici solent, sed pro cruenta ex intestinis proluvie sumit Hipp. ut etiam quando ex Iecoris imbecillitate cruenta dejiciuntur, affectio ea torminum nomine appelletur, id quod & fieri, & dici à Medicis quoq; videtur, 4. de art. 40. Fiunt autem tormina, & propter morsum vehementem, & propter spiritum flatuosum, qui non habet exitum, sed in intestinorum involucris est interceptus, 4. aph. 11. vide Dysenteria.

Torpor est motus & sensus difficultas in toto corpore, & maximè in artubus à frigore, & compre-

ssione

preſſione nervoſorum corporum incidens, 1. de cauſ. ſymp. cap. 5. Aliquando torpor ſignificat, ventriculi in concoquendis cibis imbecillitatem, com. 3. in 6. de morb. vulg. 1.

Tortio eſt cum articulus quidem eſt illæſus, ſed nervoſæ circa ipſum partes tortæ ſunt, id quod maximè in ijs contingit, quorum in vacuum greſſus dilabitur, 3. de ijs quae in med. 31.

Toxica, hoc eſt venena, quæ mortem inferunt, libr. de Dynam.

Trachea, id eſt, aſpera medicamenta, quæ ſuffocata loca ulcerant, & exaſperant, lib. de Dynamid. in prooemio.

Trachea arteria, vide Aſpera arteria.

Trachoma, altera eſt ſpecies ſcabiei palpebrarum, aſpera, dolorem, & gravitatem faciens, in oculis humiditatem generans, lib. de ocul. par. 4. cap. 9. Inde Trachomata appellantur, quæ hanc aſperitatem detergunt, 14. meth. 19. Hinc τραχύτης, aſperitas, quæ eſt vitioſa conformatio parti, cui accidit, inæqualitatem abſumpto humore inducens, oppoſita affectio lævitati, quæ ſunt duo prima morborum genera in formatione ſita.

Traductio, eſt diducti oſſis in naturalem ſtatum revocatio, lib. finit.

Tragemata, ſunt ea quæ poſt cœnam, voluptatis inter bibendum excitandæ gratiâ, & ad dulcorandum, aſſumuntur, 1. de alim. fac. 34.

Tranſpiratio, ſeu Perſpiratio, eſt inſenſibilis per poros perflatus, 1. de ſanit. tuen, cap. 12. vide Inſpiratio.

Tranſlativus motus, vide Metalepticus.

Tranſumptivus motus, quem Metalepticum vocant, quo in machinis utuntur plurimi, tum architecti, qui mechanici dicuntur, tum medici, qui organici nuncupantur, qualem motum natura

musculis conciliavit, quoniam nervorum eorum principio ad Cerebrum appenso, quando ratio vult tanquam habenis quibusdam musculos laryngis intendere, motus qui à principio proficiscitur à superiori loco per totum collum fertur deorsum, ad multam usque thoracis partem, indeque rursus redit usque ad laryngem, ubi nervis in prædictos musculos insertis, quasi à manibus quibusdam singuli musculi deorsum trahunt, 7. de usu par. 14.

Traulotes, Latinis Blæsitas nominatur, qui hac passione correpti sunt, τραυλοὶ Græcis, Blæsi verò Latinis dicuntur, & sunt qui aliquam certam literam exprimere non valent.

Tremor, vide Palpitatio.

Tremor oculorum, vide Mollities.

Trichiasis, i. capillitium, morbus est in quo cum crassa urina, veluti capilli unà exeunt, 4. apho. 76. Adhæc Trichiasis est affectio, in qua pili inutiles, & pungentes palpebris enascuntur, 4. de comp. med. loc. cap. 8.

Triens, hoc est unciæ quatuor, 4. de comp. med. per loc. cap. 14.

Triglochina, sive Trisulca figura est, quæ quinque membranis Cordis, tribus dextera parte, duabus sinistra, similes in figura triangulari, telorum cuspidi assimilatur, 7. de anat adm. cap. 9.

Trigona medicamenta sunt, ex seminibus composita, quæ sicut ad torporem inducendum in præsens mitiora, ita in futurum sunt tutiora; adque hæc quoque omnia, utiliùs anodyna sumuntur, 12. meth. cap. 1.

Trismos, sive Trysmos, id est stridor, est convulsio musculorum mandibularum, ex qua fit dentium invita concussio, 2. de caus. sympt. cap. 2.

Trisulca, vide Triglochina.

Tritæophyes (quæ & Tritæus) febris, hoc est tertia næ

tertianæ naturam ſapiens nominabitur, quæ tertio die exaſperatur, & fermè in integritatem remittitur; ſed ſi qua febris, tertio quoque die exacerbatur, neque per minimum intervallum ita miteſcat, ut in eo febricitans prope ſinceram integritatem eſſe videatur, hanc ſi quis triæophyes nominare velit, forſan, & ipſe non ſine ratione in hanc ſententiam deſcendere videbitur, com. 2. in 6. de morb. vulg. 23.

Tritæus, vide Tritæophyes.

Trivus, Græcè Τρίβος, apud Hippoc. ſignificat eam corporis partem cui ſive ſtantes, ſive ambulantes, ſive ſedentes, ſive jacentes, innitimur, ut ſtantibus nobis atque ambulantibus, plantę pedum, nates ſedentibus, ſpina ſupinis, cubito innitentibus, cubitus, 2. de his quæ in medic.

Trochantera, quod & Tuberculum magni oſſis femoris proceſſum vocant, 2. de anat. adm. cap. 6. & lib. de oſſib. cap. 21. vide Femur.

Trochlea brachii, vide Bathmides.

Trochiſcos, vide Paſtillos.

Tromata, hoc eſt ictus, nominat Hipp. magnas noxas ab aliquo extrinſeco, etiam ſine vulnere illatas, com. 5. in 6. de morb. vulg. 12.

Tromos, id eſt tremor, 2. meth. 2.

Trypſin, vide Anatrypſin.

Tryſmos, vide Triſmos.

Tubercula, ſunt quædam ſponte naſcentes, & celerrimè factæ inflammationes, quæ celerrimè in altum attolluntur acumen, & celerrimè ſuppurantur, & plurima horum in inguinibus & aliis eſt generatio, quoniam in his partibus plenæ ſunt adenes, qui apti naturâ ſunt ad has ſuperfluitates promptè excipiendas, 3. aphor. 26. Tuberculum adhuc & Phyma nominat Hippoc. quod in aliis ipſe ſolitus eſt vocare ſuppurationem, Græcè Emphyema, 7. aph. 8. de tumor. cap. 15,

Tumor, vide Oncos.

Tunicarum nomine, quidam sola composita operimenta designant, alij autem crassa, alii nisi composita simul & crassa extiterint, eis appellationem hanc non tribuunt; Ad eundem autem modum, & de membranis litigant; quibusdam enim simplicitas sufficit; aliis autem tenuitas; alii ambobus opus esse arbitrantur, ut ita nominentur, & nisi tenue fuerit simul & simplex operimentum, id volunt vocare membranam; At antiqui certè, tunicas, membranas, meningas, pręter hæc omnia ejusmodi vocant, quos nos quoque sequentes, à vana quidem in nominibus garrulitate, discedemus, 4. de usu p. cap. 9.

Tunicæ cordis sunt corpora tegentia extrinsecus utrunque ventriculum cordis, 6. de usu p. cap. 8.

Turgere, verbum est translatum ab animalibus concubitum appetentibus, ad humores; nam sicuti illa stare loco non possunt quadam titillatione impulsa, eoque affectu concitata, sic & humores plerumque in motu vehementiore, atque transfluxu à partibus ad partes in morbi principio hominem infestant, moventes, titillantes, & quiescere non permittentes, cum & ipsi pariter moveantur, & transfluant, & tanta latione ægrum molestent; Tales sunt humores turgentes, qui sunt in motu, latione, & fluxu, 1. apho. 22.

Turgidus dolor est, qui à parte primariò affecta, veluti è radice incipiens, celeriter in partes adjacentes transfertur, 2. loc. aff. 7.

Turgidus pulsus, vide Gracilis.

Tussis, est vehementissima quædam efflatio, quâ plurimus simul, celerrimèque foràs actus spiritus attrahat, propellatque suo impetu, quæ vias suas obstruunt. 2. de sympt. caus. 4. Cum enim externus aër in asperas arterias trahatur, quæ chartilagineæ.

lagineæ duræque sunt, nec contrahi circa id quod continent, possunt, incitatum hunc excogitavit spiritus exitum, quem vocant tussim, quo spiritus sibi ipsi violenter, & cum impetu delatus, vias expurgat, non aliter quàm tibias, & fistulas expurgant harum opifices, 4. de caus. sympt. 3.

Tussis sicca, in qua nihil expuitur, 4. aph. 54.

Tylosis, id est callus; sic autem nuncupatur, cum in palpebris aspritudines ex senectute crassiores, albidiores, & parùm sensiles extiterint, eoque minùs deleri possunt, lib. introd. cap. 15.

Tympanias qui & Tympanites, Hydropis est species, in quo spiritus totam thoracis superiorem, & inferiorem regionem, tumentes facit. 4. acut. 111. vide Ascites.

Tynesmus, qui & Tinesmus, & Tenesmus appellatur, est recti intestini vehemens tensio, & prompta dejiciendi cupiditas, paucis admodum sequentibus excrementis, quæ quidem ab initio pituitosa & pinguia, progressu verò temporis, etiam abrasionis specie dejiciuntur; sed per totum morbi spatium, iis quae à supernis descendunt, haudquaquam misceri videntur, 6. loc. aff. 2. Atqui Tinesmus ulcus est in rècto intestino factum, quod quidem infert symptomata Dysenteriæ similia, nixus tamen multò vehementiores, 3. de symp. caus. 2.

Typhodes febres, id est succendentes, ut Causodes incendentes sunt, quarum media est semitertiana, 1. aphor. 12. vide Febris Typhodes.

Typhomania (quae & Typhonia) est delirus Lethargus, vel lethargicum delirium, libr. finit. quæque, Typhomia appellatur, commistus affectus ex lethargo & Phrenitide, lib. de Comat. cap. 2. Ego verò quoties ad finem usque tum desipientia, tum Coma persistunt, affectionem hanc ex phrenitide, & lethargo mistam appello, quidam Typhoma-

maniam vocaverunt, 1. prorrhet. 1.

Typus est ordo intentionum & remissionum; Periodus sive circuitus est tempus intentionum, ac remissionum in morbis factum, lib. de Typis cap. 2. sive est formula quædam accessionis, cum vel subsequitur, vel anticipat, 1. cris. 3.

Tyria apud Arabes, & barbaram sectantes medicinam, idem est ac Ophiasis; Tyri enim voce, omnes serpentes, & potissimùm Viperas intelligunt.

V

VACUATIO, Græcè Κένωσις, vide Purgatio.

Vacuus pulsus est, qui arteriæ elevationem facit bullosam, ut digitorum impressioni egressus, per vacua occurrat, 1. de diff. pul. cap. 6.

Vaginalis tunica, vide Elytroide.

Vaginæ, vide Membrana dura.

Valga appellantur crura, in exteriorem partem vergentia; quæ verò in interiorem, vara & manca, 3. de his, quæ in med. 31.

Vapor, humor est extenuatus, qui pluribus est in spiramentorum raritate, corporis mollitie, substantiæ fusione, 1. simpl. 8.

Varices, sive Cirsus, venas omnes dilatatas antiqui appellabant, lib. de tumor. 16. Varices, sunt venæ latiores in coxis & testiculis & cruribus, quæ ex crasso, & melancholico sanguine contingunt, adeò ut pellente natura ad partes ignobiliores, humores crassos, & melancholicos, dictarum passionum generatio sequatur, 6. aph. 21.

Variciformis flexus, vide Flexus variciformis.

Varicosum parastata, vide Glandulosi assistentes.

Varicosus assistens, vide Genitalis, Glandulosi assistentes, & Meatus genitalis.

Varicosus meatus, vide Genitalis.

Varus.

Varus, exiguus durusque tumor est in faciei cute obortus Græcè Ionthos, qui differt à ficosis tumoribus in mento provenientibus, non solùm quòd ex crasso humore consistat, verùm etiam quòd participet tenui quadam sanie, ratione cujus facilè ulceratur, non rectè atque ex arte curatus, lib. de remed. par. fac. c. 11. vide Ionthos, & Ficosus tumor.

Vasa deferentia, vide Glandulosi assistentes.

Vasa spermatica, Seminaria, quæ vulgò præparantia appellantur, vide Glandulosi assistentes.

Vehemens pulsus, sive Validus, & Fortis, est qui violenter tactum impellit, remissus sive languidus, qui debiliter, de puls. ad Tyron. c. 3. & lib. 3. de differ. pulf. cap. 5.

Vehementia morbi, est ea, quam magnitudinem vocant, & mos morbi, quem modum appellant, 1. crif. 3.

Vellicationes, seu discerptiones, junioribus medicis appellantur, vulsiones, quæ in fibris musculorum contingunt, dum nimis intentæ interdum rumpuntur, 3. de his, quæ in med. 30.

Vena, φλέψ, est vas spermaticum, una constans tunica, fibris triplicibus contextum, sanguini deferendo destinatum; venæ etiam nomine, arterias comprehenderunt veteres, quo sensu Plato in Timæo venas à Corde oriri asserit, ut testatur Gal. 6. de Pl acit. vide Arteria.

Vena arteriosa, vide Arteria venosa.

Vena axillaris, vide Axillaris vena.

Vena azygos Græcè, conjugio carens Latinè, vulgò vena sine pari, ea est quæ in quibusdam animantibus juxta Cor adnascitur, in quibusdam verò ut in hominibus, ex ea emergit parte, qua jam Cordis aurem vena Cava tangit; Hinc si quidem emergens, humiliùs depressiùsque per Cor defer-

tur, atque in ſpinam contorquetur, 2. acut. 10.

Vena Baſilica, vide Axillaris.

Vena capillaris, vide Apanthiſmos.

Vena capitis, vide Humeraria.

Vena Cava, vide Cava vena.

Vena Cephalica, vide Cephalica vena.

Vena communis, vide Communis vena, & Media vena.

Vena conjugio carens, vide Vena azygos.

Vena coronalis, ſive Stephaniæa, vide vena Periſtephaniæa.

Vena craſſa, vide Craſſa vena.

Vena cubiti externa, vide Humeraria.

Vena cubiti interna, vide Axillaris.

Venæ emulgentes, vide Emulgentes venæ.

Vena Funis brachij, vide Funis brachij.

Venæ guidez, vide Apoplecticæ.

Venæ Hæmorrhoidales, vide Aemorrhagia.

Vena Hepatica, vide Axillaris.

Vena Humeralis, vide Humeraria.

Vena Jecoraria, vide Cava vena.

Vena Iſchiadica, vide Iſchiadica vena.

Venæ Jugulares, vide Apoplecticæ.

Vena lata & magna, hoc eſt humeralis, 1. de artic. 53. licèt communiter medici, & anatomici magnam vocent venam Portę, ſicut Cavam, maximam appellant.

Vena manifeſta, vide Manifeſta vena.

Vena media, vide Communis.

Venæ meſaraicæ, vide Meſenterium.

Vena nigra, vide Media Cubiti vena.

Vena Periſtephaniæa, eſt quæ Cor ipſum Coronat, principiumque ſui ortûs, extra membranas habet, 6. de uſu par. cap. 14.

Vena Poplitis, eſt ramus medius venæ Cavæ, qui deorſum ad poplitem fertur, ubi vulgò vena Poplitis

plitis dicitur, qui per profundum Suræ procedens, non modicam in musculos ejus ramorum sobolem spargit atque ob id, hæc vena communis, seu media dicitur, quemadmodum in manu, lib. de diff. ven.

Vena porta, vide Cava vena.

Vena purpurea, vide Communis vena, Media vena.

Vena salvatella, vide Salvatella vena.

Vena saphena, vide Saphena vena.

Vena sine pari, vide Vena azygos.

Vena splenitica, vide Salvatella vena.

Venæ, & arteriæ umbilicales sunt, quæ uteri acetabulis adhærescunt, quibus fœtus in utero alligatur, & alimentum trahit, 1. de semin.

Veneticos oculos appellant, eos qui suffusione affecti sunt; fiunt autem Venetici oculi duob. modis, vel propter aquam si nimiùm fuerit coagulata, vel propter siccitatem, quam patitur Crystallinus humor, lib. de ocul. par. 4. c. 12.

Ventralis dispositio, vide Cœliaca.

Ventrem superiorem veteres appellabant thoracem; alimenti receptaculum omne, quod à septo transverso est, ventrem inferiorem; Interdum autem ventrem superiorem nominabant, in quem cibi assumuntur, quæ ab eo sunt omnia, ventrem superiorem; Interdum quoque & sola, quæ crassiora sunt intestina; sunt qui Colon duntaxat, ventrem inferiorem vocant, 4. acut. 112. 7. aphor. 38.

Ventriculus est, in quem primò animalia cibum requirunt, 6. de anat. adm. cap. 2. Aliquando ventriculi os, per abusionem, pro stomacho sumitur, lib. de cur. rat. per. sang. c. 1.

Vermiculans pulsus est, cum species exhibetur, quasi perreptantis arteriam vermis, undarum in modum insurgentis, & non uno tempore arteriæ distentæ parvus, languidus & creber. Sin autem

non parvitati, ſed magnitudini ſit adjunctus, dicitur Undoſus; ſi ad extremam deveniat remiſſionem, crebritatem,& parvitatem,formicans dicitur, de Pulſ. ad Tyronem, cap. 8. & 1. de differ. pulſ. 26. & 27.

Vermiformis excreſcentia, ſive Epiphyſis, vide vermis Cerebri.

Vermis cerebri, eſt obſtaculum quoddam, quod habet porta, quà à medio Cerebri ventriculo, ad poſteriorem itur, cujus forma eſt ſicut pinea, lib. de ocul. par 2. cap. 2. Quin particula quædam Cerebri, incumbit meatui, qui eſt à Cerebro ad Cerebellum, quæ circumſcriptionem obtinet figurâ vermi ſimilem, in lignis enaſcenti; Hinc etiam nomen Anatomici invenerunt excreſcentiam vermiformem, corpus hoc, quod totum meatum contegit, vocantes, 9. de anat. adm. 5. diciturque vermiformis epiphycautes, 9. de anat. adm. 5. diciturque vermiformis epiphyſis 8. de uſu par. c. 14.

Vernaculus morbus, vide Endemus, & Communis.

Verricularis, vide Amphibleſtroide.

Varrucoſa, vide Dulcia ulcera.

Vertex Capitis, (Græcè Κορυφὴ) in media capitis regione ſynciput ſuperante, eſt collocatus; unde velut à centro circulus, capillorum proventus, incipere videtur, lib. Introd. cap. 10.

Vertex Cordis, eſt inferior viſceris terminus, figurâ turbinatus, qui infernæ pectoris oſſis regioni cohæreſcit, cujus in extremo mucronata chartilago conſtituitur, 7. de anat. adm. cap. 3.

Vertebra, vide Dorſum.

Vertigo eſt affectio, qua caput circumagi videtur, 4. acut. 42. vide Scotodinos.

Veſica fellis, vide Cyſtis Choledochos.

Veſtigium, vocatur inferior pars pedis, 2. de fract. 10. Veter-

Veternus, hoc eſt gravis ſopor, de cauſ. morb. cap. 3. ſive ignavia & ſtoliditas, 1. prorrhet. 31. & 2. aphor. 3. Dicitur autem Veternus, quaſi veteranus morbus, qui Lethargus vocatur, in quo ægri veteranorum, id eſt ſenum more, inexpergiſcibili ſomno detinentur. Terentius in Eunucho.

Vibratio, ſive Agitatio, eſt violentus alicujus corporis partis motus, ut conquieſcere non liceat, etiamſi ſtrenuè admodùm renitaris, differens à Tremore, qui niſi partem movere velis, non accidet, lib. de trem. palp. cap. 6.

Vibratus pulſus, (Græcè κλονώδης) vide Convulſivus.

Victum appello, non hunc tantùm, qui cibo, & potione conſtat, verùm etiam, qui omnibus alijs, ut ocio, exercitatione, balneo, venere, ſomno, vigilijs, & omnibus, quæ quovis modo fiunt in humanis corporibus, id eſt, vivendi ratio, com. 3. in 3. de morb. vulg. 9.

Villi, vide Fibræ.

Vinaciæ ſunt ſolidæ uvæ reliquiæ, cum in torculari ſuccus ipſarum omnis expreſſus fuerit, 2. de aliment. facult. 9.

Vinum aparachyton, id eſt, originale, cui marina aqua non eſt addita, 4. de comp. medic loc. c. 7. cui opponitur vinum tethalaſſomenon, 4. acut. 2.

Vinum vinoſum, vide Hydatodes, & Oenodes.

Virtus naturalis, vide Virtutes.

Virtus ratiocinatrix, vide Virtutes.

Virtus vitalis, vide Virtutes.

Virtutes, (quas facultates Medici vocant, Plato animas) ſunt tres illæ, quæ toti corpori, ex ſuo quodam veluti fonte diſtributæ, animal gubernant; Prior quæ vel naturalis, vel altrix, vel appetitrix, alterans, & concoquens appellatur, 2. progn. 26. ad nutriendum animal neceſſaria, ſtirpibus communis

nis, quæ Iecur veluti pro fonte habet; canales verò ab hoc in totum corpus ſparſos, ipſas venas; Altera quæ & facultas, virtus, ſeu anima vitalis, & animoſa appellatur, quæ non modò ut ſtirpibus aut vita præditis, ſed etiam ut animalibus anima eſt inſita, ſedem habens in Corde, cujus canales arteriæ ſunt; Poſterior Ratiocinatrix in Cerebro domicilium habens, voluntarijs actionibus, unà cum ſenſibus præſidens, cujus canales ſunt nervi, ſenſum motumque in totum animal deferentes, 9. meth. 10.

Vitalis motus, vide Motuum ſpecies.

Vitellina bilis, quæ & lutea dicitur, vide Bilis pallida.

Vitiliginum, quas Alphós vocant, generatio ſimilis eſt generis cum eo affectu, quem Leuce ſive albam vitiliginem, Arabes Alboras appellant, non tamen ſub ijs tota caro vitiatur, ut in Leuce, ſed in ſummo corpore, veluti ſquamæ quæpiam, Vitiligines inſiguntur, albæ quidem ex pituitoſo, nigræ ex melancholico ſucco exortæ, 3. de ſympt. cauſ. cap. 2. In Vitiligine autem alba, fit nutrimenti appoſitio, non aſſimilatio, 1. de natur. fac. cap. 11.

Vitreus oculi, vide Hyeloides, & Cryſtallinus.

Vitreus humor à Praxagora, appellatur, qui vitrei nomen ipſi impoſuit, pituitæ ſpecies eſt, frigidiſſimus, quippe vitro fuſo, tum colore, tum ſubſtantiâ, haud abſimilis eſt, 2. loc. aff. 5.

Ulcera dulcia, vide Ochthode, & Dulcia ulcera.

Ulceratio oculi eſt ruptio circa corneam tunicam, quæ vel ex ictu, vel ex ſtrenua phlegmone oritur, lib. finit.

Ulcus, quod Græci Elcos, vide Unionis ſolutio.

Ulcus depaſcens, vide Phagedænas.

Ulna, vide Cubitus.

Ulomelia, id eſt ſolimembria, eſt totius corporis, ex membris compago, 1. de uſu p. 8.

Vmbi-

Umbilicus nihil aliud est, quàm multitudo magnorum vasorum, quæ ex multis parvis venis,& arterijs & propaginibus earundem per totum Chorion dispersis, conflatur, & eo loco uniuntur, per quæ, & sanguis, & spiritus ad fœtum derivatur, in medio urinaculum habentium, lib. de dissect. vul. cap. 10.

Uncia habet drachmas octo, quæ drachmæ etiam Holce dicuntur; drachma habet siliquas duodeviginti, alij dicunt scrupulos tres; scrupulus habet obolos duos, obolus siliquas tres, lib. de pond.& mens.c.3.

Undosus pulsus, vide Vermiculans.

Unguis, sive Ungula, vide Pterygium.

Unio, vide Prosthesis.

Unionis solutio, sive Continuitatis solutio, est morbus, in quo partes, quæ secundum naturam unionem acceperunt, inter se solvuntur, lib. de const. art. c. 6. quæ solutio si in osse fiat, dicitur Fractura, seu Catagma; in nervosis musculorum partibus ex distentione, ruptura; in fibris Convulsio, seu spasma; in carne ex vulnere incisio, ex aliquo acuto punctura seu punctio, ex aliquo gravi contusio; ex erosione in osse, Teredon; in carnosis partibus, Ulcus; in instrumentalibus & ligamentis, avulsio, sive aposphagma, ibidem. In vasis, musculisque ex violento ictu, vel gravi casu, vel alio quopiam valente motu excitata, Rhegma & Thlasma; cum contusione & ruptione, Ecchymosis, 4. metho. 1. ab aliquo acuto occursante, atque abscindente, Incisio, Dissectio, & Sedes, lib. de caus. morb. cap. 11.

Universalis morbus, vide Communis.

Univoca, vide Aequivoca.

Vocis organa voco, per quæ spiritus redditus vox efficitur, hæc sunt aspera arteria, guttur, fauces, veluti spiritùs plectrum, per ipsas transeuntis, nam hæ vocis instrumentum sunt, ut locutionis lingua.

Vola

Vola manûs nominatur, ſupina pars manûs juxta pollicem aſſurgens, Græcè Thenar, cui pars oppoſita Hypothenar, & Subvola vocatur, 1. de uſu p. cap. 17.

Voluntarius motus, vide Motuum ſpecies.

Volvulus, vide Ileos, & Chordapſus.

Volvuloſa, ſtomachi ſubverſio, vide Subverſio.

Vomica, vide Sinus.

Vomitus & nauſea, expultricis facultatis Ventriculi pravi motus ſunt, ad ea, quæ ventris corpus contriſtant, quàm citiſſimè per ſtomachum vacuanda; Nec idem eſt vomentibus & ſingultientibus motus, quippe in vomitionibus, ea quæ in capacitate ſunt ventris rejiciuntur, in ſingultu, quæ in ipſo ventris ſunt corpore, ſimili ſcilicet tum affectu, tum motu, qualis eſt iis, qui ex intemperie tuſſiunt, omnibus nimirùm ventriculi partibus, quod ſe contriſtat, expellentibus, 3. de ſympt. cauſ. c. 2.

Vrachichronius morbus eſt, qui brevi tempore finitur, Polychronius verò, qui longo tempore comprehenditur, 3. de dieb. decr. cap. 13.

Vrachòs, appellatur meatus, qui infantis Umbilico inſeritur, ex quo enaſcitur, & ſuſpenſus eſt, qui meatus mutuo congreſſu quinque vaſorum abſolvitur; nam à venis quæ ſecundas implent, binæ aliæ, prodeuntes ſunt venæ, ab arteriis ibidem ſitis, binæ arteriæ, & à nervis unus nervus, complicati mutuo qui Umbilicum abſolvunt, libr. Introd. c. 11. vide Umbilicus & Vrinaculum.

Vraniſcus, id eſt parvum cælum, quod Latinè palatum dicitur, pars eſt oris ſuperior, à cœli ſimilitudine, nomen accipiens, lib. finit.

Urentia, vide Cauſtica.

Uretheres, (id eſt Vrinarii) ſunt meatus quidam oblongi & fortes, Vrinarii dicti, qui renes veſicæ committunt, ducentes per colatoria, urinas à ſanguine

guine segregatas, ad vesicam, 5. usu p. 5. Qui Urinarii meatus, nec arteriæ sunt, cum nec pulsent, nec duplici constent tunica; neque venæ, quia sanguinem in se continent, nec similem omnino venæ habent tunicam; à nervis autem plus distant, quàm à jam dictis, 1. nat. fac. cap. 6.

Urethra, sive Urithra est meatus urinæ reddendæ accommodatus, qui in pene est, quem & fistulam Urinariam appellant, 4. aphor. 82 Estque cervicis vesicæ meatus, & urinæ fistula, 1. loc. aff. 1. vide Fistula urinaria.

Uretica, vide Diuretica.

Urina, quam Græci, Uron, vocant, est excrementum tenue & aquosum sanguinis, 5. usu p. 5. vide Lotium.

Urina optima, cujus sedimen album, & læve & æquale extiterit perpetuo tempore, usque dum judicatus fuerit morbus, lib. de atra bil. 8.

Urinaculum, quod Græci Urachon vocant, est meatus, qui ex fundo vesicæ exortus, lotium in tunicam Allantoidem prægnantis mulieris derivat, quæ ita à similitudine figuræ, quam habet cum intestinis, appellatur, 15. de usu p. cap. 15. vide Vrachos, & Vmbilicus.

Urinarij, vide Vteres.

Urinarius meatus, Græcè οὐραχὸς οὐρήθρα, vide Ureteres.

Urinæ difficultas, & suppressio, vide Ischuria.

Urinæ profluvium, vide Diabete.

Vrinæ stillicidium, vide Ischuria, 3. aph. 16.

Vrinæ substantia, vide Consistentia.

Vron, vide Vrina.

Vteraria, vide Hysterica.

Vteri suffocatio, est spirationis ob uterum ablatio, quæ & Apnœa vocatur, eandemque uterinam suffocationem, & strangulationem appellant, 5. aph. 35.

aph.35.& Hystericum morbum,4. de caus.pul.22.

Vteri Rheuma, vide Menses.

Vterus, Μήτρα, Vulva, & Matrix appellatur, est ea corporis pars, quæ mulieribus ad concipiendum & pariendum, à natura est concessa, 6. loc. aff. 5.

Vtricularii, vide Hyderici, & Ascites.

Vva, vide Gargareon, & Staphyle.

Vvæ, Paristhmia & Tonsillæ, nihil aliud sunt quàm inflammationes: Vvæ, quidem Gargareonis, Tonsillæ verò adenum, eorum qui in principio faucium inter se oppositi sunt, quemadmodum Paristhmia, corporum eorum, quæ in faucibus sunt. Videtur autem Hippoc. non omnem Gargareonis inflammationem uvam nominare, sed unam solam speciem, qua Gargareonis terminus similis acino Vvæ est, lib. de tumorib. cap. 17. vide Staphyle, Gargareon.

Vvæ vinosæ, quæ nullam vehementem qualitatem habent, 2. de aliment. fac. cap. 9.

Vvea oculi tunica, vide Rhagois & Cærulea.

Vviformis, vide Rhagois & Cærulea.

Vulgaris morbus, vide Communis morbus.

Vulsio est cum fibræ musculorum nimis distentæ rumpuntur, quæ nunc vellicatio, nunc discerptio appellatur, 3. de ijs, quæ in med. 30.

Vulva, vide Hystera & Vterus.

Vvula, vide Staphyle.

X

XEROPHTHALMIA, id est arida lippitudo, cum anguli oculi ulcera, & aspritudinem, pruritumque contraxerunt, palpebræ rubent, & lacrima salsa & nitrosa ab oculis profluit, lib. Introd. cap. 15. vide Sclerophthalmia.

Xerotribia, id est sicca frictio, 8. meth. 2.

Xi-

Xiphoides, vide Pectorale os, & Chartilago ensiformis.

Xister, vide Aures.

Z

ZOOGOMIA, id est animalium generatio, libr. de constit. art. cap. 13.

Zulapium, Actuarius, & alii recentiores Græci, barbara voce, appellant id quod hodie Juleb itidem barbaro vocabulo nuncupamus; fit è stillatitio liquore, aut quod rectius est, è succis & saccharo tantùm, ut ex Mesue satis constat, licet Seplasiarii ab ea forma compositionis; nescio quo jure, nonnihil discesserint.

Zygoma os, sive Jugale est, quod temporis musculo præpositum est, transversam in medio suturam habens, cujus posterior pars omnis cum capitis osse, quod juxta aures est, anterior cum parte supercilii extrema, ad parvum oculi angulum, continuatur, lib. de ossib. cap. 2. quod cum duplex sit ad utramque aurem, super foramina, per quæ facultas audiendi est, emergit, libr. Introd. cap. 11. quod vulgò os paris vocant, alii jugamentum, Græcè autem Ζύγωμα, sive συζυγῶδες, quasi conjugiale, & ex duobus conjugatum, vocatur.

Zymosis Jecinoris, est tumor ædematosus Jecinoris apud Hippocratem.

F I N I S.

PRAECIPUARUM ARABICARUM

vocum, ad artem medicam facientium, ordine Alphabetico series; in qua videre est, quæ Arabica vox, cui Græcæ & Latinæ reddatur, & significato respondeat.

Arabicæ.	Græcæ.	Latinæ.
Abgas,	*Chorion,*	*Amnium tunica.*
Abortus,	*Amblosis,*	*Aborsus, deperditio.*
Abrahomia,	*Cacoëthe,*	*Maligna ulcera.*
Accidens,	*Symptoma,*	*Passio, Coincidens.*
Achael.	*Psellotes,*	*Traulus, Balbus.*
Achilus, Algaras,	*Aegilops,*	*Anchilops.*
Achmas,	*Pedion,*	*Planta pedis.*
Achimon,	*Argemon,*	*Iridis oculi ulcus.*
Acrai, Arsarum,	*Priapismus,*	*Tentigo.*
Acthalegi,	*Palmòs,*	*Palpitatio.*
Acualis dolor,	*Nitticòs,*	*Perforativus.*
Adereb fluxus,	*Hepaticus affectus,*	*Iecoris imbecillitas.*
Adjutorium,	*Omoplatæ,*	*Humerus.*
Adorem,	*Raphè,*	*Sutura.*
Adorem corticales,	*Lepidoides,*	*Squamosę cõglutinationes.*
Adorem laudæ,	*Lambdoide*	*Sutura occipitis.*
Adorem mendosæ,	*Lepidoides*	*Suturę juxta aures.*
Adustiva,	*Causon,*	*Adurens febris.*
Adustivum, Ausume,	*Epicauma,*	*Sordidũ ulcus oculi*
Aflicem,	*Ophthalmia,*	*Lippitudo.*
Alabene,	*Supinitas,*	*Succubus.*
Alacaran,	*Ancyroide,*	*Anchoralis processus.*
Alachahab,	*Pterne,*	*Calcaneus, Calx.*
Alachun,	*Larynx,*	*Asperę arterię caput.*
Alagiagi,	*Ostũn hieròn,*	*Os sacrum.*
Alaiuanie,	*Zodynamis,*	*Vitalis virtus.*

Alan-

Arabicæ.	Græcæ.	Latinæ.
alandagi,	*Anadosis, Diapho-*	*Digestio, concoctio.*
alarbian,	*Sarcomata, (resis;*	*Polypus narium.*
alasch idem ac	*Ilischi, vide infra.*	
alascilez,	*Splenitica,*	*Salvatella vena.*
alastardad,	*Apotherapia,*	*Recreatoria.*
alatahal,	*Coryza,*	*Gravedo.*
alatzar,	*Ectropion,*	*Palpebræ inversio.*
albaras alba,	*Leuce, Alphos,*	*Morphea alba.*
albaras nigra,	*Lepra,*	*Morphea nigra.*
albarnaber,	*Carcynoma,*	*Cancer narium.*
albatagin,	*Carpus,*	*Brachiale.*
albere.	*Psogastrium,*	*Ventris medium.*
albhear,	*Dypsnæa,*	*Difficultas spirandi.*
alborati,	*Omphalus,*	*Vmbilicus.*
albothin,	*Therminthi,*	*Exituræ nigræ.*
albugo, Panus,	*Leucoma,*	*Cicatrix oculi.*
alcafa, (Albedo,	*Inion,*	*Occiput.*
alcahab,	*Astragalus,*	*Talus.*
alcangiari,	*Sternon,*	*Os pectoris.*
alcarba,	*Phalacrotes,*	*Calvitium.*
alcusi,	*Achlys,*	*Caligo oculi.*
alchab,	*Astragalus,*	*Clavicula, Talus.*
alchada,	*Omoplata,*	*Humerus.*
alchael,	*Aphonia,*	*Vocis carẽtia ex lin*
alchael,	*Diaphragma,*	*Præcordia. (gua.*
alchalcun,	*Larynx,*	*Guttur.*
alchama,	*Choana, Pyelos,*	*Infundibulũ, Lacũa.*
alhamar,	*Amblyopia,*	*Cęcitas solis intuitu.*
alchambar,	*Anæa,*	*Amentia.*
alchangeri,	*Sternon,*	*Ensiformis chartila-*
alchatim,	*Psoæ Ischis,*	*Lumbi. (go.*
alchef pectinis,	*Metacarpium,*	*Post brachiale.*
alcheffir,	*Porus,*	*Meatus.*
alchei,	*Ostùn hieròn;*	*Os sacrum.*
achelos,	*Taraxis,*	*Oculi perturbatio.*
alchirunie,	*Chironia,*	*Vlcera rebellia.*

 Alchool,

Arabicæ.	Græcæ.	Latinæ.
Alchool,	Xerocollurion,	Collyrium solutum.
alchola,	Aphthæ,	Oris ulcera.
alchola maligna,	Nome, Phagedænæ,	Vlcera depascentia.
alcosbot,	Apostosis, apostema,	Abscessus. (nus.
alcude,	Cephalæa,	Dolor capitis diutur-
alcurati,	Dysenteria,	Tormina.
alcuzez,	Tetanus,	Spasmus, Cõvulsio.
aldaragi,	Raphè,	Sutura.
aldebba,	Cynanche,	Angina.
aldebul,	Marasmus,	Marcor.
aldees,	Narche,	Ignavia, Torpor, hebetu-
aldhen,	Dianæa,	Mens. (do motus.
aldemamid,	Dothien,	Furunculus.
aldememul, idem	ac Aldemamil,	& Aldemamir.
alderab,	Diarrhæa,	Alvi profluvium.
alderabe,	Vla,	Gingiva.
alderez,	Gastir encephalos,	VentriculusCerebri.
alduar,	Scotoma, Scotodinos,	Tenebricosa vertigo.
aldubellet, idem	ac Dubellet,	& Dubellati, vide in-
alenada,	Anadosis,	fra Digestio.
alfasch,	Hypochelon elcos,	Sinuosum ulcus.
elfasd,	Phlebotomia,	Venæ sectio.
alfase,	Hæmalops,	Sugillatio oculi.
alficume,	Epicauma,	Nubes Vveæ.
algaras,	Ægilops,	Fistula lacrimalis.
algasamiach,	Epiglottis,	Superlingula.
algessa,	Emphisæma,	Pneumatosis, Inflatio.
algeromati,	Esthinmeon,	Herpes exedens.
algiebar,	Mycosis,	Lusciosus affectus.
alguama,	Cittosa Picatio,	Appetitus depravatus.
alguardenigi,	Ophthalmia vera,	Lippitudo vera.
alguasa,	Melancholia,	Melancholia.
alguati,	Sperma,	(sis, Semen.
albac,	Tenon, Aponeuro-Tendo,	Enervatio.
albacel,	Paraphrosme,	Delirium.(tà aures.
albadani,	Paresis, Chæras, Struma,	Abscessus jux-

Albadiuth,

Arabicæ.	Græcæ.	Latinæ.
Alhadiuth,	*copros gonorrhœa,*	*Spermatica egestio.*
Alhael,	Adenes,	*Emũctoria glãdulę.*
Alhagiagi,	*Ostùn hyeron,*	*Os sacrum.*
Alhagran,	Perinæon, semen,	Interfœmineum.
Alhaliben,	*Adenes,*	*Inguina, emunctoria.*
Alhamear,	*Paraphrosyne,*	*Insania, fatuitas.*
Alhasad,	*Anchon,*	*Cubitus.*
Alhasos,	Coccyx,	*Cauda.*
Alhauis,	*Ostùn hyeron,*	*Os sacrũ, latum, magnum.*
Alhauti,	*Eusarcon,*	*Quadratum corpus.*
Alheame,	*Phlebs metopon,*	*Vena frontis.*
Alheasme,	*Ecpiesma,*	*Fractura cranei.*
Alhumor,	*Botrya,*	*Alveoli dentium.*
Alices,	*Scordinema,*	*Pandiculatio.*
Alicod,	*Proptosis,*	*Oculi procidentia.*
Alintisar,	*Mydriasis,*	*Vveæ dilatatio.*
Alisema,	*Coryphe,*	*Vertex capitis.*
Allebe,	*Sphagè,*	*Iugulum.*
Allui,	*Cynicus spasmus,*	*Canina convulsio.*
Almabad,	*Phlebs ancilis,*	*Vena Poplitis.*
Almachade,	*Hedra, Archus,*	*Anus, sedes.*
Almachein,	*Ranteres,*	*Anguli majores oculi.*
Almadiam, idem ac Almabad, &		*Almadab.*
Almadid,	*Phlebs,*	*Vena.*
Almagabin,	*Adenes,*	*Emunctoria.*
Almagiat,	*Proptosis,*	*Procidentia.*
Almaxaben,	*Maschalis,*	*Axilla.*
Almecheni,	*Canthus,*	*Angulus oculi.*
Almellietu,	*Episemasia,*	*Annotatio febris.*
Almeneumat,	*Narcotica,*	*somnifera, stupefaciẽtia.*
Almenthenein,	*Psoa,*	*Lumborum Caro.*
Almersegi,	*Rhagoidis proptosis,*	*Vveæ procidentia.*
Almes,	*Cathocus, catalepsis,*	*Depręhẽsio, Alienatio*
Almesemar,	*Porus, Helos,*	*Callus, Clavus.*
Almesfat,	*Phoxòs,*	*Acuminatum caput.*
Almessere,	*Erysipelas,*	*Vicinirubriam.*

Arabicæ.	Græcæ.	Latinæ.
Almetacargie,	*Myesa,*	Mucor.
Almirach,	*Mys,*	*Musculus.*
Almismar,	*Elos,*	*Clavus.*
Almochati,	*Pericranion,*	*Pericranium.*
Alnefseme,	*Psichidymamis,*	*Animalis virtus.*
Alnisuchat,	*Errhina,*	*Caput purgia.*
Alosos,	*Lordosis,*	*Luxatio.*
Alosos,	*Coccyx,*	*Cauda.*
Alrabin,	*Asthma,*	*Anhelatio.*
Alrad,	*Sarcotrasma,*	*Carnis vulnus,*
Alrahaune,	*Paraphrosyne,*	*Delirium.*
Alrasafe,	*Epigonatis,*	*Patella.*
Alraute,	*Pterygia,*	*Alę, Pinnulæ nariū.*
Alrosbot,	*Porus sarcoticus,*	*Porus Carneus.*
Alruiic,	*Paracme,*	*Declinatio.*
Alsabiar,	*Comotosa,*	*Somnifera opiata,*
Alsaguaid,	*Embryon,*	*Fætus.*
Alsahad,	*Pechys,*	*Vlna, Cubitus.*
Alsahafati, idem	*ac Sahafati, vide in-fra.*	
Alsaim,	*Nestes entheron,*	*Iejunum intestinū.*
Alsamach,	*Typholon Ecesma,*	*Cæcum foramen.*
Alsamach,	*Otys,*	*Auris,*
Alsaria,	*Epilepsia,*	*Morbus Comitialis.*
Alsarnach,	*Hydatis vesica,*	*Aquula.*
Alsaterel,	*Ancyloblefaron,*	*Palpebrarū cohærentia.*
Aliebati venæ,	*Carotides,*	*Soporariæ, apoplecticæ.*
Alseda,	*Thlasma,*	*Contusio.*
Alsedar,	*Scotomia,*	*Tenebrositas.*
Alseedic,	*Meliceris.*	*Melleus abscessus.*
Alsedeid,	*Brachion,*	*Brachium.*
Alselac,	*Sclerisis.*	*Palpebrarum durities.*
Alseriaran,	*Catharticum,*	*Purgans.*
Alshara,	*Epilepsia,*	*Comitialis morbus.*
Alshautar,	*Errhyna,*	*Caput purgia.*
Alshela,	*Ganglia,*	*Contractiones.*
Alsiafie,	*Hegemonica,*	*Rectrix Virtus animę.*

Alstrengi,

Arabicæ.	Græcæ.	Latinæ.
Alstrengi,	*Cerion,*	*Favus.*
Alsurbed,	*Phlebs hypoglottis,*	*Vena sublingua:*
Altarsar,	*Hyposphagma,*	*Cruenta suffusio.*
Altenefes,	*Ciaplmoë,*	*Transspiratio.*
Alterbet,	*Cachexia,*	*Pravus habitus.*
Altharas,	*Barycoia,*	*Obauditus.*
Althaun,	*Phygethlon,*	*Apostema pestilens.*
Altheca,	*Tiaulus,*	*Balbus.*
Althoin,	*Bubo,*	*Abscessus pestilens.*
Althumar, idem	*ac Alchamar,*	
Althute,	*Hæmorrois,*	*Molus sedis.*
Altualil,	*Achrochordon,*	*Verruca.*
Aluardengi,	*Chymosis,*	*Palpebræ distorsio.*
Aludi,	*Gonorrhea,*	*Seminis fluxus.*
Aluebe,	*Palmos,*	*Palpitatio.*
Alunum,	*Botryon,*	*Vlcus cavum oculi.*
Alureschin,	*Exanthemata,*	*Pustelæ.*
Alusuas,	*Paranæa,*	*Dementia. (lities.*
Alzamane,	*Paralysis,*	*Resolutio nervorũ, mol-*
Ancha,	*Meros,*	*Femur, Crus.*
Anulus,	*Larynx,*	*Asperæ arteriæ caput.*
Anulus,	*Borrhyon,*	*Fossula.*
Aqua descendens,	*Hypochyma,*	*Suffusio.*
Aqua Cranei,	*Hydiocephalon,*	*Aqua capitis.*
Arcuatio,	*Repanditas,*	*Luxatio postica verte-*
Areffatu,	*Epigonatis,*	*Patella, Genu. (brarũ.*
Arsatum,	*Priapysmus,*	*Tentigo, Penis rigidus.*
Arteria Orithi,	*Aorta,*	*Magna, Crassa.*
Arteriæ Arulidi,	*Lævis,*	*Arteria venalis.*
Arteriæ subnecti,	*Carotides,*	*Soporariæ.*
Artetica,	*Arthritis,*	*Articularis morbus.*
Aschachilos,	*Sphacelum,*	*Membrum demortuũ.*
Ascham,	*Pathos, Pathema,*	*Passio.*
Asef,	*Hydroon,*	*Sudamen.*
Aseid,	*Pechys,*	*Cubitus, Vlna.*
Aselba,	*Oedema,*	*Tumor laxus.*

Arabicæ.	Græcæ.	Latinæ.
Asellata vena,	*Maschalæa,*	*Axillaris vena.*
Asestra,	*Ectiopion,*	*Palpebræ inversio.*
Atanatum,	*Bubon, Læmon,*	*Abscessus pestilens.*
Atasus,	*Pneumatosis,*	*Inflatio.*
Athacarugi,	*Mysca,*	*Mucor.*
Atherael,	*Apostema,*	*Abscessus.*
Aures muris,	*Myotis,*	*Scissura Vnguium.*
Balchee,	*Telephion elcos,*	*Vlcus Telephium.*
Balchie,	*Psydrachia,*	*Pustulæ capitis.*
Bancharas,	*Pancreō, Calicreon,*	*Caro glandulosa.*
Baras,	*Psoromychia,*	*Scabrities Vnguium.*
Barbati,	*Oscheon,*	*Scrotū, Bursa testiū.*
Barachien,	*Bubon læmos,*	*Apostema pestilens.*
Basilareos,	*Sphenois, Polimorphum,)*	*Os palati.*
Bathara,	*Anthrax pestilēs,*	*Carbo, ulcus escharo-(sum.*
Baurach,	*Aphronitrum,*	*Salnitrum.*
Bear,	*Dyspnæa,*	*Difficultas spirandi.*
Beditus,	*Strumæ Chærades,*	*Scrofulæ.*
Benat noctis,	*Epinyctis,*	*Nocturna efflorátio.*
Beriteron,	*Peritonæon,*	*Peritonæos tunica.*
Besbeia,	*Polypus, Sacroma,*	*Caro multipes nariū.*
Betaram,	*Encope,*	*Incisio.*
Bezabartica,	*Alexipharmaca,*	*Advenena pharmaca.*
Bezel,	*Parachentesis,*	*Punctio, Perforatio.*
Biles,	*Allantoide,*	*Intestinalis tunica.*
Birsen,	*Pleuritis,*	*Lateralis dolor.*
Bolismos,	*Bulismos,*	*Ingens esuritio.*
Bothor,	*Bothor,*	*Pustulæ.*
Bothor,	*Synchyses,*	*Exituræ oculi.*
Brachium,	*Brachion,*	*Brachium.*
Buri,	*Sarcocele,*	*Carnosa hernia.*
Cadar,	*Hemiplexia,*	*Dimidij corporis reso-(lutio.*
Casacan,	*Cardia,*	*Cor.*
Calcataron,	*Pterygium,*	*Vngula Oculi.*
Callus,	*Helos,*	*Clavus.*
Calvitium,	*Phalacrosis,*	*Capillorum casus.*

Cama-

Arabicæ.	Græcæ.	Latinæ.
Camaduci,	Inion,	Occiput, Occipitiũ.
Cambium,	Chymus,	Sanguis, seu humor.
Camisia fœtus.	Allantoides,	Intestinalis tunica.
Canalis,	Porus,	Meatus.
Cancrena,	Gãgræna, Necrosis,	Gangræna.
Canna Pulmonis,	Trachea arteria,	Aspera arteria.
Cannæ Tibiæ,	Ocrea, Sura,	Ossa duo Tibiæ.
Capsula cordis,	Pericardium,	Cordis involucrum.
Caras,	Aphonia, Traulus,	Vox deperdita, depravata.
Caratin,	Gysenteron,	Lumbrici terrestres.
Carabitus,	Phrenitis,	Delirium febriens.
Carenum,	Sapa, Sireon,	Mustum coctum.
Carmata,	Bubon,	Glãdularũ abscessus.
Caro addita,	Hypersarcosis,	Thymus.
Cassum,	Thorax,	Pectus.
Cataracta,	Hypochyma,	Suffusio.
Catalan,	Encope,	Incisio.
Chadessan,	Dereste,	Excoriare.
Chabab,	Astragalus,	Talus.
Chalaban,	Ecsarthrema,	Luxatio.
Chasem,	Ozænæ,	Narium ulcera.
Chatrab,	Lycanthropia,	Lupina insania.
Chede,	Anorexia,	Inappetentia.
Chesaram,	Catagma,	Ossium fractura.
Chila,	Cirsos,	Hernia.
Chis, Saccus,	Cystis,	Vesica.
Chis hordei,	Ptisana,	Cremor hordei.
Cholera,	Chole,	Bilis.
Cholera citrina,	Picrocholos chymos,	Bilis pallida.
Cholera vitellina,	Cholelechita,	Bilis vitellina.
Cholera famosa,	Chole nota,	Bilis spuria.
Cholera min. famę,	Chole melæna,	Bilis adusta.
Cholera rubea,	Picrocholos chymos,	Bilis amara.
Cholera nigra,	Chole melæna,	Bilis atra.
Cholirica passio,	Cholera,	Bilaris.
Chranites,	Brenitis,	Phrenitis.

Arabicæ.	Græcæ.	Latinæ.
Chuba,	*Lychen, Lepra,*	*Impetigo.*
Chuzez,	*Tetanus,*	*Tensio.*
Clipealis cartilago,	*Chodron Tyroides,*	*Scutiformis cartila-go.*
Cimbalaris,	*Cricoides,*	*Cooptotiacartilago.*
Cohol,	*Collyrion,*	*Collyrium fusum.*
Colcotar,	*Calcitis,*	*Vitrioli species.*
Complexio,	*Crasis, symmetria,*	*Temperies.*
Conach,	*Apnæa Hysterôs,*	*Vter præfocatio.*
Congelatio,	*Catalepsis,*	*Deprehensio.*
Congelatio dentiū,	*Aemodia,*	*Stupor dentium.*
Consimilia,	*Homogenea,*	*Similares partes.*
Contorsio,	*Scoliosis,*	*Obstipitas.*
Conturbatio,	*Taraxis,*	*Vellicatio oculi.*
Convulsio canina,	*Spasmus, Cynicus,*	*Distorsio faciei.*
Coronale,	*Argemō, Leucoma,*	*Albugo oculi.*
Corruptio ossis,	*Teredon,*	*Ossis caries.*
Cortex intestini,	*Ephelcis, Ramentū,*	*Intestini tunica.*
Cus,	*Cneme,*	*Tibia.*
Cutubuth,	*Lycanthropia,*	*Lupina insania.*
Coxa,	*Meros,*	*Femur, Crus.*
Darb, Darab,	*Diarrhæa,*	*Alvi profluvium.*
Debus,	*Marasmus,*	*Tabes.*
Demonium,	*Mania,*	*Furor.*
Dentes Atham,	*Gomphij,*	*Molares, Sapientię.*
Derezi,	*Raphè,*	*Commissura, Sutura.*
Diaciminum,	*Diaspoleticum,*	*Excumino Pharmacū.*
Dipsacos,	*Diabete,*	*Vrinæ profluvium.*
Dislocatio,	*Lordôsis, Luxatio,*	*Exarticulatio.*
Disnia,	*Dypsnæa,*	*Difficultas respiratio-nis.*
Domestica pars,	*Maschalræa,*	*Interna.*
Dubellati,	*Phlegmon,*	*Abscessus calidus.*
Duara mater,	*Moninx crassa,*	*Cuticularis tunica.*
Durities,	*Scirrhus,*	*Abscessus durus.*
Embroce,	*Balanion,*	*Balneum.*
Empialos,	*Hepiala,*	*Febris Epialus.*
Emulgentes,	*Emulgentes,*	*Percolantes venæ.*

Emun-

Arabicæ.	Græcæ.	Latinæ.
Emunctori,	*Adenes,*	*Glandulæ.*
Encaras,	Phlebs Meseræi,	*Vena miseraica.*
Endros,	*Epididymis,*	*Supergeminalis tunica.*
Enervatio,	Paralysis,	*Resolutio.*
Epittima,	*Epithemata,*	*Linimenta.*
Essere,	*Epinyctis,*	*Effulgescentia.*
Essere cholericum,	Phlegmon, Phlogo-(sis,	*Inflammatio.*
Esticos febris,	*Hectica,*	*Habitualis, Facta.*
Exitura,	*Apostema,*	*Abscessus purulentus.*
Expressio oculi,	*Proptosis,*	*Vveæ prolapsus.*
Fagdan,	*Lordosis,*	*Spinæ luxatio.*
Fames vacciva,	*Bulimos,*	*Vehemens esuritio.*
Faricon,	*Causon,*	*Febris ardens.*
Faselan,	*Apocope,*	*Abscissio.*
Febris triangulata,	*Tetartæos,*	*Quartana.*
Fedeban,	*Hernia, Ramex,*	*Ruptura.*
Ferismus,	*Priapismus,*	*Tentigo.*
Feterat,	*Paracme,*	*Remissio morbi.*
Ficter musculus,	*Sfincter,*	*Constrictor.*
Filachaliasuch,	*Stephanicea,*	*Sutura Coronalis.*
Fechan,	*Diastremma,*	*Luxatio.*
Fissura,	*Rhogme,*	*Rima.*
Focilia duo,	*Cerchis, Pechys,*	*Radius, Cubitus.*
Fœdion,	*Epilepsia,*	*Puerilis morbus.*
Formica,	*Myrmecia,*	*Sessilis Verruca.*
Formica,	*Herpes miliaris,*	*Serpigo.*
Formicalis,	*Myocephalon,*	*Muscæ caput.*
Fossula,	*Botryon,*	*Vlcus cavū Corneæ.*
Franites.	*Phrenitis,*	*Cum febre delirium.*
Fricatio,	*Anatripsis,*	*Frictio.*
Furcula,	*Clis,*	*Clavis, Iugulum.*
Furfures,	*Pythiriasis,*	*Porrigo.*
Fugule, Fulille,	*Parotis,*	*Ad aures morbus.*
Fursus,	*Nympha,*	*Colliculus.*
Gadu,	*Scirrhus,*	*Tumor durus indolēs.*
Galea, Ovum,	*Cephalæa,*	*Diuturnus capitis dolor.*

Garab,

Arabicæ.	Græcæ.	Latinæ.
Garab, Algaras,	*Aegilops,*	*Vlcus anguli oculi.*
Gasi,	*Syncopis,*	*Præceps virium lapsus.*
Gaunoij,	*Paristhmia,*	*Tonsille, Amygdalę.*
Gedaul,	*Mesotæon,*	*Mosenterium, Lactes.*
Geleniabin,	*Diarhodomel,*	*Ex rosa & melle, gelu.*
Genu.	*Gony,*	*Os Tibiæ, Genu.*
Gessa palpebræ,	*Scerophthalmia,*	*Scabrities palpebrarũ.*
Gibbositas,	*Cyllosis,*	*Distorsio.*
Giemm,	*Mania,*	*Furor.*
Gingia mater,	*Pericranium,*	*Pericranium.*
Glandulæ,	*Ganglia,*	*Contractiones.*
Grando oculi,	*Chalasion, Posthio, Hordeolus.*	
Guesques,	*Melancholia,*	*Fatuitas.*
Guidez venæ,	*Sphagitides,*	*Apoplecticę, Iugulares.*
Gutta serena,	*Amaurosis,*	*Visus obscuritas.*
Haben,	*Hydrops,*	*Aqua inter cutem.*
Hacar,	*Apostema,*	*Vlcus, siue abscessus.*
Hacuna,	*Satyriasis,*	*Tẽtigo, Penis tensus.*
Halmes,	*Paraphrosyne,*	*Delirium.*
Hamcha,	*Anœa,*	*Dementia.*
Hamicha,	*Lata exanthemata, Variolæ.*	
Hasef,	*Hidroa,*	*Sudamina.*
Hazam,	*Encope,*	*Incisio.*
Hedian,	*Moria, Morosis,*	*Desipientia.*
Henadam,	*Pepsia,*	*Concoctio.*
Hesme,	*Aposphagma,*	*Auulsio.*
Hirque oculorum,	*Canthus,*	*Anguli Oculi.*
Humor,	*Chymus,*	*Humor.*
Iafuc,	*Bregma,*	*Sinciput.*
Iectigatio,	*Palmòs,*	*Palpitatio, Saltus.*
Iezemet,	*Catalepsis, Caròs,*	*Deprehensio.*
Ibet, Subeth,	*Coma,*	*Sopor.*
Ignis persicus,	*Anthrax,*	*Carbo, Carbũculus.*
Ilischi,	*Eroticos,*	*Effrænis amor.*
Impetigo,	*Lychen, Lepra,*	*Salsa cutis asperitas.*
Impetigo aspera,	*Lychenes,*	*Tensa prurigo.*

Incubus,

Arabicæ.	Græcæ.	Latinæ.
Incubus,	*Ephialtes,*	*Nocturna suffocatio.*
Inversa palpebra,	*Lagophthalmos,*	*Leporinus oculus.*
Inviscatio palpebrę,	*Ancyloblepharon,*	*Palpebrarum cõju.*
Involutus,	*Allãtoides, chorion,*	*Vrinaculum, Secunda.*
Istimbre,	*Crasis,*	*Tẽperies, assimilatio.*
Iuleb,	*Hydrorhodome,*	*Ex rosacea & saccha-*
Iuncus,	*Iontos,*	*Varus. (ro.*
Kef,	*Xir,*	*Manus.*
Kers,	*Stomachus,*	*Ventriculus.*
Kili Vena,	*Hepatitis,*	*Cava vena.*
Lacertus,	*Mys,*	*Musculus.*
Lachat,	*Encope,*	*Incisio.*
Lapidositas oculi,	*Tylosis,*	*Callus palpebrarũ.*
Latica febris,	*Cathemerina,*	*Quotidiana, cõtinua.*
Lauda,	*Os hyoides,*	*Os gutturis.*
Laxatie,	*Paralysis,*	*Resolutio.*
Lactea,	*Galaxi,*	*Lactes.*
Lentigo,	*Exuccatio,*	*Sugillata.*
Lepores nasi,	*Mycteres, Pterygiõ,*	*Alæ Pinulę narium.*
Leucam,	*Lepra,*	*Lepra.*
Lilimie,	*Coeloma,*	*Profundus oculi abscessus.*
Lipiria febris,	*Lyparia,*	*Lyparia. (vus.*
Loch,	*Apophlegmatismus,*	*Pituitę per os educti-*
Longaon,	*Apesthysmenon,*	*Rectum intestinum.*
Lulma,	*Cælomata,*	*Vlcera cava Vveæ.*
Lythargirium,	*Molybdæna,*	*Plunbago, limatura plũbi.*
Macula oculi,	*hypothhalmion Hyposphagma,)*	*Sugillatio.*
Malum granatum,	*Xiphoide,*	*Os pectoris.*
Manuale opus,	*Chirurgicon,*	*Manuum opera.*
Maram,	*Alimma,*	*Vnguentum.*
Masera,	*Phlegmon mitis,*	*Leve inflammen.*
Masticatorium.	*Phlegma,*	*Pituitæ eductivus per os.*
Mater puerorum,	*Epilepsia,*	*Comitialis morbus.*
Mater sanguinis,	*Aneurisma,*	*Arterialis sanguinis*
Maudana,	*Catapotia,*	*Pilulæ. (fluor.*
Melon,	*Pepon,*	*Anguria.*

Melon

Arabicæ.	Græcæ.	Latinæ.
Melon Indus,	*Melopepones,*	*Anguria viridis rotũda*
Men,	*Drosomeli,*	*Manna.* (*pulsus*
Men Giezer,	*Systole, Diastole,*	*Contractio, dilatatio*
Menstruus sanguis,	*Catamonion,*	*Menses.*
Meri,	*Oesophagus,*	*Gula.*
Metalachlach,	*Tolera,*	*Turbida vrina.*
Metenen,	*Psoa,*	*Caro lumborum.*
Mirach,	*Epygastrium,*	*Abdomen.*
Mirachia,	*Hypochondreacus,*	*Flatuosus morbus.*
Mollificatio,	*Paralysis,*	*Resolutio,*
Morphea,	*Alphos, Leuce,*	*Vitiligo.*
Morum,	*Condylomata,*	*Extuberatio ani.*
Mucla,	*Derma,*	*Cutis.*
Munsis,	*Ecpuesmos,*	*Totius oculi prolapsus.*
Muzum,	*Musum,*	*Austerus sapor vela-*
Nascentia,	*Apostema,*	*Exiturę.* (*cerbus.*
Naviculare os,	*Scaphides,*	*Naviforme os.*
Nebith,	*Oenon,*	*Vinum.*
Nerdi os,	*Astragalus*	*Talus, Os ballistæ.*
Nervalis, Sutura,	*Oboliœa,*	*Sagittalis, Recta.*
Monoculum,	*Typhlon,*	*Cęcum intestinum.*
Morbilli,	*Exanthemata sublimia,*	*Pustulæ elatæ.*
Nocra,	*Phlebs,*	*Vena.*
Nodus,	*Atheran,*	*Atheroma.*
Nubes,	*Hypochyma,*	*Suffusio, Cataracta.*
Nucha,	*Notyæon myelon,*	*Spinalis medulla.*
Nyctalopa,	*Nyctalope,*	*Nocturna cæcitas.*
Oculi egressio,	*Ecpiesmos,*	*Totius oculi prolapsus.*
Oculus Poplitis,	*Epigonatis, Myle,*	*Patella, Rotula, Genu.*
Oculi profunditas,	*Atrophia,*	*Nutritionis defectus.*
Oculi ulcus serpes,	*Anthracosis,*	*Carbunculus.*
Officialia membra,	*Organica,*	*Instrumentalia.*
Opium,	*Meconium,*	*Succus papaveris.*
Oregmon,	*Cutarthus,*	*Destillatio.*
Os Cruris,	*Gony,*	*Genu.*
Os Cunei,	*Sphenois,*	*Basilare, Palati.*

Arabicæ.	Græcæ.	Latinæ.
Os latū. Alchatim.	Coxa,.	*Femur.*
Os lande,	*Paryngetron,*	*Os Gutturis.*
Os Nerdi,	*Eyboides,*	*Cubiforme.*
Os Paris,	*Zygomal,*	*Os jugale,Os temporū.*
Os Perdis,	*Pedion,*	*Planta pedis, Pecten.*
Ossa Shemie,	*Lithoidea,*	*Lapidosa, Petrosa.*
Osseum,	*Scrotum,*	*.Testium Involucrū.*
Ossei mollificatio,	*Rhacosis,*	*Detritio, Scroti extēsio.*
Onum,	*Cephalæa,*	*Dolor capitis diuturnus.*
Panaritium,	*Paronychia,*	*Reduvia.*
Pannus idem ac	*Lentigo, Nigror,*	*Livor, Nigritia.*
Patia,	*Tonos,*	*Nervus.*
Pars domestica,	*Oechion meros,*	*Interior.*
Pars sylvestris,	*Exothen meros,*	*Exterior. (spōdēs.*
Proportionalis,	*Symbolicus morbus,*	*Naturæ loco tēpori re-*
Pecten alchef,	*Metacarpium,*	*Postbrachiale.*
Peliòmata,	*Exuccatio*	*Livor.*
Peltalis chartilago,	*Thyroides,*	*Scutiformis.*
Periodica febris,	*Typica,*	*Intermittens.*
Phitanos febris,	*Palymbola,*	*Reversiva, erratica.*
Phlebotomia	*Phlebotomia,*	*Venæ sectio.*
Pia mater,	*Choroides,*	*Meninx tenuis.*
Pixis,	*Ischias.*	*Coxa.*
Plaga,	*Trasma,*	*Vulnus. (nes.*
Plancta noctis,	*Epinyctis,*	*Nocturnę efflorotio-*
Porrina,	*Porracea,*	*Portacea bilis.*
Portinarium,	*Pyloron,*	*Ianitor.*
Pruna,	*Anthrax,*	*Carbo,*
Pupillæ constrictio,	*Pthisis oculi,*	*Tabes oculi.*
Quimdegæ venæ,	*Sphagitides,*	*Apoplecticæ, jugulares.*
Radani,	*Thlasma,*	*Contusio, Attritio.*
Radicalia membra,	*Spermatica,*	*Seminalia.*
Ragamia,	*Rhogme,*	*Fissura (rium.*
Rahaf,	*hemorrhois narium,*	*Fluxus sāguinis na-*
Ranula,	*Sardoa,*	*Ranunculus.*
Ras,	*Cephali,*	*Supernus venter.*

Arabicæ.	Græcæ.	Latinæ.
Rascetta,	*Carpon,*	*Brachiale.*
Rasga,	*Epygonatis.*	*Parella.*
Ravedseni,	*Rhabarbarum,*	*Rhabarbarum.*
Ranalis dolor,	*Nephriticus,*	*Renum dolor.*
Resudatio,	*Hidroa,*	*Sudamina.*
Rete mirabile,	*Plegma dictyoides,*	*Plexus retiformis.*
Rheune,	*Anæa,*	*Amentia, Dementia.*
Rhia alsabiam,	*Hydrocephalon,*	*Aqua capitis.*
Rigil,	*Merôs,*	*Femur, Crus.*
Rina alsabiam,	*Epilepsia,*	*Comitialis morbus.*
Rob,	*Opos;*	*Succus seipso concrescēs.*
Rostrum Corvi,	*Coracoides,*	*Corvicularis processus.*
Rotula,	*Epigonatis,*	*Patella, Genu.*
Ruptura,	*Cele,*	*Ramex, Hernia,*
Ruptura Carneæ,	*Proptosis,*	*Oculi prolapsus.*
Saccus,	*Catalepsis,*	*Deprehensio.*
Sacculos,	*Cephalalgia,*	*Capitis dolor.*
Sache,	*Imesis,*	*Scissura.*
Sadacham,	*Thlasma,*	*Contusio.*
Sagittalis,	*Oboliæa,*	*Recta Sutura.*
Sahafati,	*Achores,*	*Vlcus capitis manās.*
Sahara,	*Pannychides,*	*Pervigilium nocturnum.*
Saltus,	*Palmos,*	*Palpitatio.*
Sanguis mortuus,	*Exuccatio,*	*Sugillata.*
Sanies in siphac,	*Hypopyon,*	*Pus Corneæ.*
Sanies ungularis,	*Onyx,*	*Vnguis oculi.*
Savich,	*Ptisana,*	*Cremor hordei.*
Sauthat,	*Cephalartica,*	*Caputpurgia.*
Scabies oculi,	*Trachoma,*	*Pruritus oculi.*
Scarificatio,	*Encharaxis,*	*Cutis incisio.*
Scelen vena,	*Splenitica,*	*Salvatella.*
Sciatica, seu dolor,	*Coxendix, ischias,*	*Coxendicū morbus.*
Sclirosis,	*Scleriosis,*	*Tumor durus palpebræ.*
Scotomia,	*Scotodinos,*	*Tenebricosa Vertigo.*
Scrofule,	*Chœrades,*	*Strumæ.*
Sebel,	*Enchantis, Rhœas,*	*Inangularis.*

Secani-

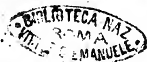
Arabicæ.	Græcæ.	Latinæ.
Secaniabin,	*Oxyzacchara,*	*Syrupus acetosus.*
Secundina,	*Chorion,*	*Secunda.*
Secundina tunica,	*Chorodes,*	*Meninx tenuis.*
Sedar,	*Cataphora,*	*Somnolentia.*
Sedere,	*Scotoma,*	*Vertigo.*
Sebagian,	*Trauma,*	*Vulnus.*
Sesafeve,	*Acantha,*	*Spinæ apex.*
Saphiros,	*Carcynos,*	*Cancri species.*
Serach,	*Emphraxis pyloron,*	*Obstructio pyloron,*
Serasif,	*Hypochondria,*	*Præcordia.*
Sibare,	*Mania,*	*Furor.*
Sieff,	*Hygrocollyria,*	*Arida Collyria.*
Silac,	*Tilosis,*	*Depilatio palpebræ.*
Siphac,	*Peritonæon,*	*Peritonæos tunica.*
Sirsen calidum,	*Phrenitis,*	*Phrenitis.*
Sirsen frigidum,	*Lethargus,*	*Lethargus.*
Siracost,	*Mamma,*	*Mamma.*
Sisamina ossa,	*Sesamoidea,*	*Sesamidea.*
Sochos,	*Catalepsis Catoche,*	*Deprehensio.*
Soda,	*Cephalæa,*	*Dolor capitis.*
Soram,	*Catalepsis,*	*Deprehensio.*
Sosati,	*Pleuritis,*	*Lateralis dolor.*
Spasmus humidus,	*Notiodes,*	*Ex repletione.*
Spasmus siccus,	*Xirotes,*	*Ex inanitione.*
Spatula,	*Homoplatæ,*	*Scapulæ.*
Spatulatis,	*Omiæa vena,*	*Humeralis vena.*
Spina,	*Phlegmon cutis,*	*Inflammen cutis.*
Spondylus,	*Spondylos,*	*Vertebra.*
Stoliditas,	*Paraphrosyne,*	*Delirium.*
Strabrositas,	*Illosis, strabismus,*	*Palpebræ contorsio.*
Subet, Subetia,	*Caros, Coma,*	*Sopor altus.*
Subeticæ venæ,	*Carotides,*	*Soporarię Arteriales.*
Subet Alsari,	*Coma abypnon,*	*Coma vigil, Vigilās so (por.*
Suffuf,	*Conis,*	*Pulvis.*
Suffumigia,	*Thymiamata,*	*Suffitus, odoramēta.*
Sura,	*Omphalos,*	*Vmbilicus.*

A a *Sycodei,*

Arabicæ.	Græcæ.	Latinæ.
Sycodei,	Cyllos,	Extuberatio faciei.
Syncopalis humorosa, chymosa,		Ex crudo humore febris
Syncopalis minuta,	Lepton, pyreton,	Ex tenui humore febris.
Tabulos,	Lyparia febris,	Febris inæqualis.
Tarax,	Comphosis,	Surditas, Obauditus.
Taraxis,	Ophthalmia notha,	Conturbatio oculi.
Tarsati,	Hyposphagma,	Cruenta suffusio.
Tarsus,	Comphosis,	Surditas.
Tebegi,	Emphysema,	Palpebræ inflatio.
Tebiegi,	Cachexia,	Pravus corporis habitus.
Telha,	Sapa, Siræon,	Mustum coctum.
Temor,	Hypogastera,	Ventris concavitas.
Tenur corporis,	Hypogastrion,	abdomen.
Tereniabin,	Manna,	Mannæ species.
Tharica,	Trochanter,	Tuberculum femoris.
Tharcamatica,	Trachomatica,	Detergentia.
Thau,	Ganglia,	Glandulosi affectus.
Theca,	Cranion,	Calvaria.
Thoeban,	Parachentesis,	Perforatio.
Tinea,	Achores,	Manantia ulcera capitis.
Tinnitus aurium,	Ichos, Syrismos,	Sibilus auriũ.
Traulus,	Psellotes,	Balbuties.
Trebel,	Oedema,	Tumor laxus.
Triangula,	Tetartæos,	Quartana febris.
Tyria,	Alopecia, ophiasis,	Defluvium capillorũ.
Vachzi,	Nygma,	Punctura nervi.
Vacillatio,	Taraxis,	Spuria lippitudo.
Varices,	Cirsos,	Dilatatæ venæ.
Variolæ,	Exanthemata lata,	Efflorationes.
Vena almabat,	Ancyle,	Poplitis Vena.
Vena algebein,	Metopon,	Frontis vena.
Vena albaleb,	Porus Vreter,	Meatus Vrinarius.
Vena Medeni,	Dracontion,	Dracunculus.
Vena curvaturæ,	Ancyle,	Poplitis Vena.
Vena Funis brachilij,	Basilica,	Iecorariæ ramus.
Venæ subeticæ,	Carotides,	Soporariæ.

Venæ

Arabicæ.	Græcæ.	Latinæ.
Venæ emulgentes,	*Emulgentes.*	*Colatoriæ.*
Venter,	*Sicia,*	*Cucurbitula.*
Verruca,	*Achrochordon,*	*Verruca.*
Veficæ,	*Phlyctenæ,*	*Puſtulæ.*
Vgane,	*Gnathus,*	*Gena.*
Virga,	*Ædœon, Caulon,*	Coles, Penis.
Viriditas oculi,	*Glaucoma,*	*Glaucedo oculi.*
Vndimia,	*Oedema,*	*Tumor laxus.*
Vngula oculi,	*Pterygion,*	*Ala oculi, Vnguis oculi.*
Vſago,	*Lichen,*	*Impetigo.*
Vvatio,	*Staphyloma,*	*Vveę oculi egreſſus.*
Zaara,	*Agrypnia,*	*Morboſa vigilia.*
Zachema,	*Catharrus,*	*Deſtillatio.*
Zemane,	*Paralyſis,*	*Reſolutio.*
Zinaria,	*Iode Cholos,*	*Æruginoſa bilis.*
Zirbus,	*Epiploon, Epiplun,*	*Omentum.*
Zuccarum tabarzet,	*Als Indicos,*	*Saccarum album.*

F I N I S.

